9. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr

9. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

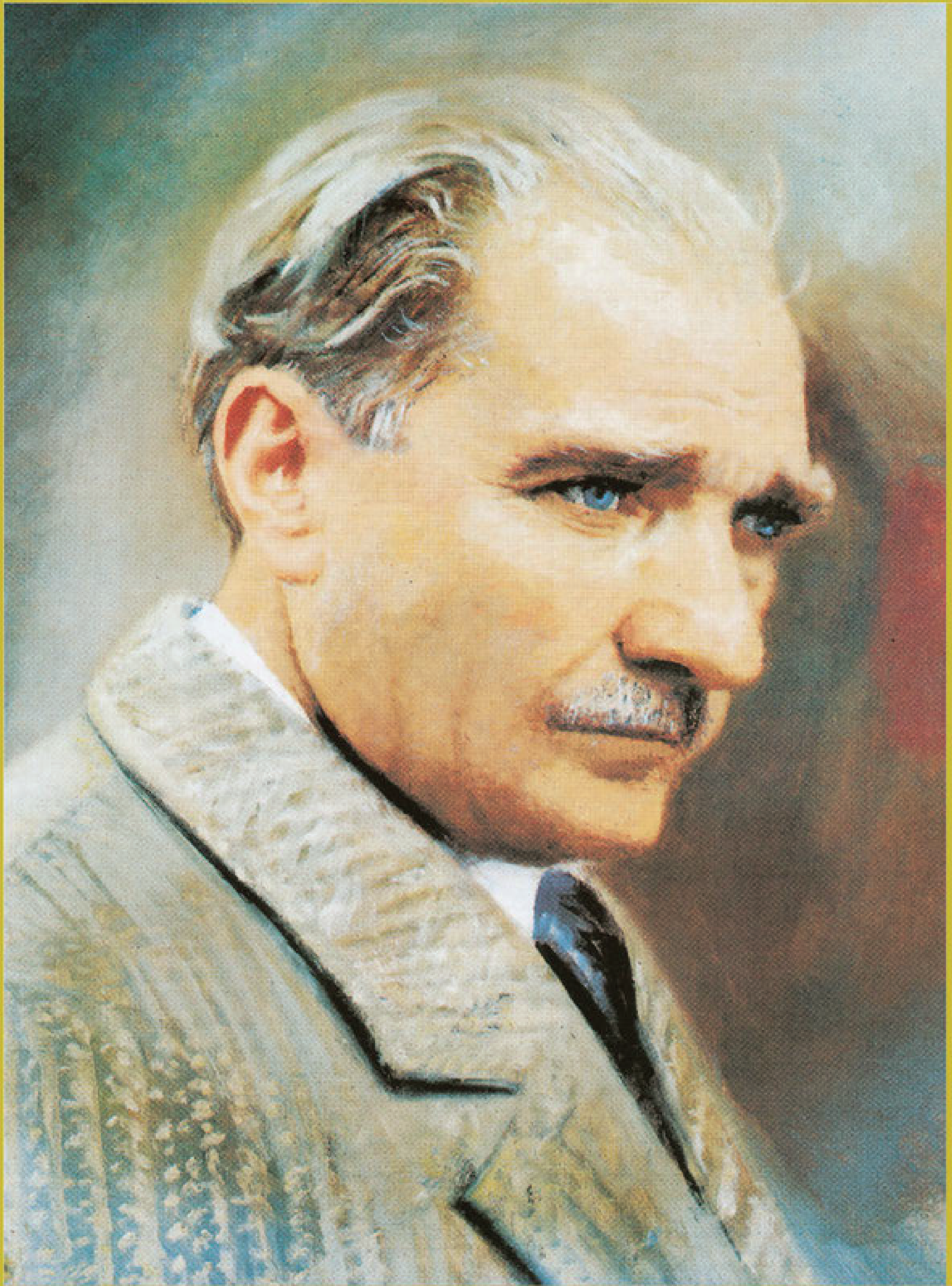
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

TARİH

COĞRAFYA

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

4. Ünite

1-2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İki katır yürüyormuş yan yana,
Biri yulaf yüklüymüş, biri para.
Köylülerden tuz vergisi toplamışlar,
Koca bir heybe dolusu mangır.
Para yüklü katırda bir çalım, bir çalım,
Başı havalarda,
Boynunda çıngırak şıngır mıngır:
Zenginim zengin der gibi, sağa sola.
Derken eşkıyalar sökün etmiş;
Doğru vergi katırının üstüne tabii...
Yakalamış geminden, durdurmuşlar.
Katır diretmiş, savunmaya kalkmış parayı.
Eşkıyalar da veryansın etmiş sopayı.
İşte o zaman ağlamış katır,
Ve dert yanmış tanrılara:
– Ben böyle mi olacaktım, demiş,
Yulaf yüklü katıra
Fiske bile vurulmasın da,
Ben dayak yiyeyim ölesiye!
– Ya, kardeş, demiş öteki,
Yüksek işler iyilik getirmez her zaman;
Yulaf taşımakla kalsaydın benim gibi,
Başına bir bela gelmezdi.

1. Bu parçadaki olay, yer, zaman ve varlık kadrosu aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Olay	Yer	Zaman	Varlık Kadrosu
A)	Para ve yulaf yüklü katırların eşkıyalar tarafından soyulması	Belirsiz	Belirsiz	Yulaf yüklü katır Para yüklü katır Eşkıyalar
B)	Katırların kendi aralarında sürekli sorun çıkarması	Orman	Sabah	Yulaf yüklü katır Para yüklü katır Köylüler
C)	Para yüklü katırın kendini beğenmesi	Köy	Yaz mevsimi	Yulaf yüklü katır Para yüklü katır Sahipleri
D)	Yulaf yüklü katırın ileri görüşlü olması	Kır	Öğleye doğru	Yulaf yüklü katır Para yüklü katır
E)	Eşkıyaların soygun yaparak halkı zor durumda bırakması	Kasaba	Sabah	Yulaf yüklü katır Para yüklü katır Eşkıyalar

2. I. "Ben böyle mi olacaktım, demiş," dizesine "mi" soru edatı koşul anlamı katmıştır.

II. "Fiske bile vurulmasın da," dizesine "bile" bağlacı "da, de, dahi" anlamı kazandırmıştır.

III. "– Ya, kardeş, demiş öteki;" dizesinde "ya" ünlemi seslenme işlevinde kullanılmıştır.

IV. "Zenginim zengin der gibi, sağa sola." dizesinde "gibi" edatı "o anda, tam o sırada" anlamında kullanılmıştır.

V. "Eşkıyalar da veryansın etmiş sopayı." dizesine "da" bağlacı "görecelik" anlamı katmıştır.

Bu parçayla ilgili numaralanmış yargılardan hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

3. Önce maymunun şimdi ise parsın bu güzel jesti karşısında gözleri parlayan gezgin, kendi kendine söylenir: "Bu hayvanlar iyiliğime karşılık bunları verdikten sonra Allah bilir kuyumcu neler ikram edecek? Oh be, değme keyfime! En kötü olasılık, kuyumcunun -Allah göstermesin- yoksul olsun, ne çıkar! En azından elimdeki ziynetleri başkalarına satıp komisyonunu aldıktan sonra gerisini bana verir ve böylece ben de köşeyi dönerim." Bu düşüncelerin tatlı hayaliyle geze geze nihayet kuyumcunun evine gelir gezgin. Kuyumcu onu birden karşısında görünce inanamaz, gözlerini ovar. Emin olduktan sonra: "Hoş geldin, sefalar getirdin." diye karşılar. Alıp evine götürür daha sonra.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pars ve maymunun güzel davranışı
B) Kuyumcunun cömertliği
C) Gezginin kuyumcudan beklentisi
D) Ziynet eşyalarının değeri
E) İki dostun karşılaşması

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç kullanılmıştır?

A) Çok eski zamanlarda bir padişah yaşarmış.
B) Az gittik uz gittik, dere tepe düz gittik.
C) Hem aslan hem de fare bilmiyormuş ne yapacağını.
D) Karga, tilkiye kırılıyormuş içten içe.
E) Aah, ah! Nasıl pişmanım, demiş ağustos böceği.

5. Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür

ve bir orman gibi kardeşçesine,

bu hasret bizim...

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu dizelerdeki altı çizili ekin yerine gelebilecek bir edat kullanılmıştır?

A) Bir iş yapmak için neden yarını bekliyorsun?
B) Küçüklerin büyüklük taslaması kadar tehlikeli bir şey yoktur.
C) Koştuğumda yanımda olanlar değil düştüğümde kaldıranlar dostumdur.
D) Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol!
E) Azla mutluluk, çokla didişmekten iyidir.

6. Bir memleketin birinde Sülün kız derler, bir kız varmış. Ne kimsenin bir tüyüne dokunur, ne de yerdeki karıncayı incitirmiş ama Allah kalbine göre vermemiş. Günün birinde babasını elinden alınca bir korku gelip dalına binmiş: "Ne bir dağda yağmurumuz var ne bir bağda yaprağımız var; sönen ocağımızı ne ile yakacağız? diye, düşündükçe düşünür; ömrünü, gününü tüketirmiş... Anası bu korkuyu gözünden okuyunca: "A Sülün kızım demiş, ne diye kara kara düşünüp durursun? İki el, bir baş içindir; geçinmeyecek ne başımız var! Ben çulha dokurum, sen gergef işlersin, gül gibi geçinip gideriz..."

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcük gruplarından herhangi biriyle anlamca eşleştirilemez?

A) Ancak kendi geçimini sağlayabilmek, başkalarına yardım edecek bir durumda olmamak
B) Pek geniş olmayan bir imkânla rahat, sıkıntısız yaşamak
C) Yanlış bir karara varmak
D) Çok üzüntülü olmak, düşünceye dalmak
E) Çok merhametli, ince duygulu olmak

7. Yoksul fare, koca ormanda hep korku içinde yaşarmış. Tilkiden korkar, kurttan ödü kopar, en çok da yaban kedisini görünce dehşete düşermiş. Bırakın bu yabani hayvanları, etrafında bir dal çıtırdasa yüreği ağzına gelir; korkudan bayılacak gibi olurmuş. Farecik, bu korkuya dayanamayacağını anlayınca ormanın kralı aslana gidip kendisini tüm korktuklarından korumasını istemiş. Fakat aslan, farenin bu ricasını hadsizlik olarak niteleyip fareyi huzurundan kovmuş.

Bu parçanın türü ve anlatım biçimi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Masal - öyküleme
B) Hikâye - öyküleme
C) Efsane - betimleme
D) Fabl - öyküleme
E) Roman - betimleme

8. Evvel zaman içinde Şehr-i Bağdat'ta geçimini hamallıkla sağlayan genç ve yakışıklı bir adam varmış. Her gün küfesini sırtlanıp çarşı pazar dolaşıp kısmetini ararmış. Yine bir gün pazarda küfesine yaslanmış derin düşüncelere dalmışken ipekli giysiler içinde, varlıklı olduğu her hâlinden belli olan bir hanımın karşısında durduğunu fark etmiş. Silkinip kendine geldiğinde peçesinin arasından uzun kirpikleri, iri gözleriyle büyüleyici bir güzelliğe sahip bu hanım peçesinin altından narin bir sesle "Küfenizi alıp gelin!" demiş.

Bu parça masalın hangi bölümünden alınmıştır?

A) Döşeme B) Serim C) Düğüm D) Çözüm E) Dilek

9. Ünlü bir göz hekimi olan divan şairi Şeyhi'ye, Çelebi Sultan Mehmet'in göz hastalığını iyi ettiği için Tokuzlu köyü tımar olarak verilmiştir. Şeyhi Tokuzlu köyüne giderken tımarın eski sahiplerinin saldırısına uğramış, başına gelenleri sembolik biçimde eserinde anlatmıştır. Bu eser 126 beyitten oluşan bir mesnevidir. İnsanlar arasında geçebilecek olayları teşhis ve intak sanatlarından yararlanarak hayvanlar aracılığı ile anlatmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mantıku't-Tayr B) Mesnevi C) Harname D) Gülistan E) Kelile ve Dimne

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat, cümleye "yaklaşıklık" **anlamı katmıştır?**

A) Yaza kadar işler biter.
B) Ders çalışmak için odama çekildim.
C) Evden uçar gibi çıktı.
D) Okula doğru yürürken onu gördüm.
E) Çayı ince belli bardak ile içerim.

11. Bir zamanlar hâli vakti yerinde bir tüccar varmış. Bu tüccar işi gereği ülkeden ülkeye, kentten kente gezer dururmuş. Yine böyle bir yolculuk sırasında yol kenarında uygun bulduğu bir ağacın altında hem serinlemek hem de dinlenmek amacıyla mola vermiş. Açlığını gidermek için azık çantasını çıkarmış. Yemekle birlikte yediği hurma çekirdeklerini gelişigüzel uzaklara doğru savurmuş. Savurmasıyla birlikte aniden bir toz bulutu belirip içinden korkunç, cüsseli bir cin çıkagelmiş. Elinde kılıcı tüccarın karşısına geçip gürlemiş: "Kalk ayağa, sen benim oğlumu öldürdün, ben de seni öldüreceğim!" Tacir: "Ben kimseyi öldürmedim." demiş. Cin: "Hurmaları yiyip çekirdeklerini fırlattın. Çekirdekler oğluma çarpıp oğlumu yaraladı, hemencecik öldü!" demiş.

Bu parçadan hareketle masal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Kişi ve olaylarda olağanüstülük vardır.
B) Başında bir tekerleme bulunur.
C) Yer ve zaman belirsizdir.
D) Öğrenilen geçmiş zaman ya da geniş zaman kullanılır.
E) Ayrıntılı betimlemelere yer verilmez.

12. Aşağıdakilerin hangisinde ünlem, cümleye “acıma” **anlamı katmıştır?**

A) Ey padişahım!
B) Oh oh afiyet olsun!
C) Yazık, çok yazık o güzel sesliye!
D) “Eyvah!” deyip yerinden fırladı, dövünmeye başladı.
E) Yeter artık!

13. Aşağıdaki millet-masal eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Yunan - Ezop
B) Hint - Kelile ve Dimne
C) Türk - Binbir Gece Masalları
D) Alman - Grimm Masalları
E) Uygur Türkleri - Kalyanamkara ve Papamkara

14. Aşağıdaki parçalardan hangisi bir masaldan alınmıştır?

A) Günlerden bir gün Ay Kağan’ın gözü parladı, doğum sancıları başladı ve bir erkek çocuk doğurdu. Bu çocuğun yüzü gök gibi parlaktı. Ağzı ateş kızılı, gözleri ela, saçları ve kaşları kara idi. Perilerden daha güzeldi. Bu çocuk anasının göğsünden bir defa süt içti, bir daha içmedi. Dile gelmeye başladı. Kırk gün sonra büyüdü, yürüdü, oynadı. Ayağı öküz ayağı gibi, beli kurt beli gibi, omuzları samur omuzu gibi, göğsü ayı göğsü gibi tüylü idi. Yılkı güder, ata biner, av avlardı. Günlerden, gecelerden sonra yiğit oldu.

B) Maliye Veznesinden Tevfik Efendi; banka önünde vezne arabasından inerken nasıl oldu ise ayak bileğini incitmiş, iki gündür hasta, evde yatıyor. Komşuları hatır sormaya geliyorlar. İki gündür evde yaşayış değişmiş, herkesten sıcak bir sevgi görüyor. Karısı, sanki o eski karısı değil tanıdıkları eski tanıdıkları değil. Hepsi değişmişler, hepsinde yalan da olsa tatlı bir sokulganlık, bir yaltaklık var. İki gündür; tavuk suyuna çorba pişiyor, ıhlamur kaynatılıyor, ayağını sadef yağı ile ovup üstüne sıcak tülbent koyuyorlar.

C) Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde analar doğacak çocuklarının beşiğini sallar iken ben sedirde mışıl mışıl uyurken bir ses duyup kalktım. Etrafa şöyle bir baktım. Periler dans ediyor, bitkiler cirit oynuyordu. Başka hiç kimseler yoktu.

D) Adnan artık Belkıs’tan Hidayet’ten kaçmak istiyordu. Süheyla ile evlenecekti. Bir yanda tertemiz karısı… Bir yanda lekesiz dostları: Şair Raif, Dağıstanlı Hoca, bir de Salih Zeki… Darüşşafakadan çıktıktan sonra sahici malumatına tahammül edemeyerek seyrek görüştüğü Salih Zeki. Kendine şaştı: Bu eski arkadaşını o, niçin sevmiyordu?

E) Aslan, kurt ve tilki avlanmak için dağa çıktılar. Birbirlerine yardım ederek çok leziz avlar yakalayacaklardı. Görünüşte üçü arasında bir yakınlık vardı. Fakat işin iç yüzü hiç de öyle değildi. Aslan gücü ve zekâsı ile kurttan da tilkiden de üstündü ama yine de büyüklük gösterip onlara yoldaş oldu.

15. I. Kahramanlar bitki, hayvan gibi insan dışı varlıklardır.
II. Olay ve kişilerde olağanüstülük vardır.
III. Evrensel konu ve temalar işlenir.
IV. Sonunda öğüt bölümü bulunur.
V. Ders verme amacı güdülür.

Numaralanmış cümlelerden hangileri masal ve fablın ortak özelliği değildir?

A) Yalnız I B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

16. Aşağıdakilerin hangisinde "ancak" **sözcüğü edat olarak kullanılmıştır?**

A) O ancak senin gibi biriyle dost olabilir.
B) Sen kendi çocuklarının karnını ancak doyuruyorsun.
C) Kaçmaktan yana değilim ancak başka çarem yok.
D) Arkadaşlarımın dediklerini anladım ancak onlarla aynı düşüncede değilim.
E) Rum elçilerin kılavuzluğunda, beş gün beş gece at süren ordu vadiye gece ancak ulaşabilmiş.

17. Bacı kardeş ciğerdir, birbirinden ayrılır mı ( ) Geceleri baş başa verip başlarına gelenleri bir söyler ( ) iki dökerlermiş. Günlerden bir gün yine birbirlerine dert yanarlarken, üvey anaları olacak, uğrun uğrun gelip de kapıyı, bacayı dinlemesin mi ( ) Kuzgun misali üstlerine yürüyerek ( ) "Bre baş belaları, demiş; yine baş başa verdiniz de ne çorap örüyorsunuz başıma ( )

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) (!) (,) (?) (:) (?) B) (?) (;) (!) (,) (!) C) (.) (,) (?) (.) (!)
D) (.) (;) (?) (,) (?) E) (:) (;) (!) (:) (!)

18. (I) Çaydanlıkdan bir şarkı söylemesini istemişler ama o soğuduğunu öne sürerek özür dilemiş. (II) Sadece kaynarken şarkı söyleye biliyormuş çünkü. (III) Çaydanlığın bu tavırı burnu büyüklük olarak değerlendirilmiş. (IV) Herkes onun sadece efendilerinin huzurunda şarkı söylemek istediğini, kendilerini küçümsediğini düşünmüş. (V) Pencerenin kenarında, hizmetçi kadının yazı yazmakta kullandığı eski bir kaztüyü oturuyormuş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Günlerden bir gün ormanda aslanların en heybetlisi derin bir uykuya dalmış. Yuvasında mışıl mışıl uyurken birdenbire sıçramış. Gözlerini açınca bir de ne görsün, yanı başında bir fare. Öfkeyle doğrulmuş, sen beni ne hakla uyandırırsın demiş ve tam da fareyi tuttuğu gibi ağzına götürürken farecik:

– Lütfen beni bağışla, bir gün mutlaka bu iyiliğinin karşılığını öderim demiş. Aslan büyük bir kahkaha atmış. Haydi bakalım öyle olsun, yoluna git demiş.

Gel zaman git zaman aslan, avcılar tarafından yakalanıp iple bir ağaca bağlanmış. Onun kükremelerini duyan fare; gelip ipi dişleriyle koparmış, aslanı kurtarmış ve:

– Sana iyiliğinin karşılığını öderim dediğimde benimle alay etmiştin, demiş.

– Unutma ki bir farenin bile her zaman bir aslandan üstün yanları vardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Ne kadar güçlü olursak olalım kimseyi küçümsememeliyiz.

B) Yaptığımız iyilikler bize bir gün iyilik olarak dönecektir.

C) Her insanın mutlaka başarılı olduğu bir alan vardır.

D) Bazen yardım, hiç ummadığımız yerden gelir.

E) Büyük çıkarlar elde etmek için küçük fedakârlıklar yapılabilir.

20. Bir varmış, bir yokmuş, develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallar iken bir memleketin birinde iyiler iyisi bir padişah varmış. Her şeyi varmış ama hiç çocuğu yokmuş. Yaşı ilerledikçe bu yüzden kederi artıyormuş…

Bir gün akıllı bir pir-i fani, padişahın derdini öğrendikten sonra, “Kolayı var.” demiş. “Siz şimdi bir bahçe yaptırın, içinde güller, çiçekler, havuzlar, daha neler neler olsun.”… Padişah, bir bahçe yaptırdı ki dillere destan. Ama gel gelelim ne evlat var ne de bir müjdeli haber… Bu sefer de kafası iyice bozulur ve başlar bahçeyi dağıtmaya… Ezer, çiğner, dağıtır. Hanımı güç bela, yalvar yakar durdurabilmiş. Zaten hanımı, bahçe yapıldığı günden beri bahçeden çıkmazmış. Ağaçlarla, konuşurmuş. Bu hâllere dayanamayan yaşlı bir elma ağacı dile gelmiş: “Benim filizlerimden al, dik. Bir gün sana elma verir. Yarısını sen ye, yarısını da padişaha yedir.” demiş.

Kadın filizi dikmiş, fidan olmuş, ağaç olmuş. Yedi yıl geçmiş, bir elma vermiş. Elma da elma hani; bir yanı al, bir yanı beyaz. Kadıncık durur mu? Almış elmayı, bölmüş. Yarısını kendisi yemiş, yarısını da padişaha yedirmiş. Aradan geçmiş dokuz ay on gün, nur topu gibi bir oğulları olmuş. Kurulmuş meydan, çalmış davullar… Kırk gün, kırk gece olmuş oyunlar…

Gökten üç elma düştü… Kimin ne muradı varsa onun başına…

Bu masalın kahramanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Padişah umutsuz ve öfkeli bir insandır.

B) Padişahın hanımı sabırlı ve umutludur.

C) Bazıları insan dışı varlıklardan seçilmiştir.

D) Dileklerinin yerine gelmesi için mücadele etmektedirler.

E) İyiler ödüllendirilirken kötüler cezalandırılmıştır.

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

5. Ünite

1. **Aşağıdakilerin hangisinde romanlar kronolojik sıraya göre verilmiştir?**

A) *Aşk-ı Memnu - İntibah - Yaprak Dökümü - Tutunamayanlar - Karabibik*
B) *Karabibik - Aşk-ı Memnu - Yaprak Dökümü - İntibah - Tutunamayanlar*
C) *Karabibik - Tutunamayanlar - Aşk-ı Memnu - Yaprak Dökümü - İntibah*
D) *Aşk-ı Memnu - İntibah - Karabibik - Tutunamayanlar - Yaprak Dökümü*
E) *İntibah - Karabibik - Aşk-ı Memnu - Yaprak Dökümü - Tutunamayanlar*

2. Mediha Hanım, yüzündeki donuk (içtenliği olmamak, anlamsız olmak) gülümseyişlerle not defterine şöyle bir göz atar (kısa bir süre, fazla dikkat etmeden bakıvermek), "Geçti gitti." (eskide kalmak) ya da "Hepsi tozlanmış." gibisinden bir şeyler söylemeye çalışırdı. Birçok zamanın anıları, onun nota defteri için söylediklerine benzeyerek ya geçip gider ya tozlanıp kalırdı (kirlenmek). Okumam için ısrar ettiği kitaplar, dinlemem için ısrar ettiği müzikler, gösterdiği resimler hayatından izler taşırdı (yaşadıklarını yansıtmak).

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

A) tozlanıp kalırdı
B) göz atar
C) geçti gitti
D) donuk
E) hayatından izler taşırdı

3. İsmail Parlatır: Şimdi biraz da edebiyattan, romandan konuşalım. (I) Dil konusunda yapılan bu değerlendirmeler ile roman sanatı arasında bir bağ kurmaya çalışalım. Evet, önce roman… (II)

Cengiz Aytmatov: Roman üzerinde pek çok değerlendirmeler yapılmış. Eski zamanlarda destanlar, efsaneler vardı; (III) şimdi, bu destanlar eski zamanların anıt eserleridir. Gelecekte de belki bugünün romanlarına böyle anıt eser gibi bakılacak. Yani roman; (IV) sanat eserleri içinde en yüksek değere sahip bir türdür. Çünkü roman insanoğlunun hayatının çok yönlü göstergesidir. (V) Bu yazgısı ile roman uzun süre sanat özelliğini koruyarak yaşayacaktır.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. Saatler geçtikçe yollara mahzun bir ıssızlık çöküyordu. Bu Çeçen arabalarının ince, yanık sesli çıngırakları var. İcat edenler ne iyi düşünmüşler. Yamaçlarda, derelerde uyandırdıkları uzak akisler insana âdeta bir teselli sesi gibi geliyor. Hele bir kayalığın içinden geçerken öyle sandım ki uzaklarda, şu yanmış gibi görünen kara taş yığınının öte tarafında görünmez bir yol var; ince sesli bir kadın, hıçkıra hıçkıra ağlayarak bu yolun içinde arkamızdan koşuyor. Akşam yaklaşıyor, güneş ağır tepelere çekilirken boğazlara karanlık çökmeye başlıyordu. Yol hâlâ bitip tükenmek bilmiyordu. Görünürde ne bir köy hatta ne bir ağaçlık… İçimde yavaş yavaş bir korku uyanmaya başlamıştı. Ya geceden evvel Zeyniler köyünü tutamazsam. Ya dağ başlarında yalnız kalırsam? Arabacı ara sıra durarak hayvanlarını dinlendiriyor, insanla konuşur gibi onlarla konuşuyordu. Bir taşlığın ortasında, yine böyle bir mola vermesinden istifade ettim. "Daha çok var mı?" diye sordum. O, başını ağır ağır sallayarak cevap verdi. "Geldik." Bu adam yaşlı bir insan olmasaydı benimle eğlendiğine hükmedecektim. "Nasıl olur?" dedim, "Allah'ın kırındayız. Görünürde köy falan yok." İhtiyar adam, arabadan çantalarımı çıkarmaya çalışarak cevap verdi: "Na, şu patikadan ineceğiz. Zeyniler, buraya beş dakika çeker. Araba yolu yok."

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Farklı duyulara hitap eden ayrıntılar vardır.
B) Bilinç akışından yararlanılmıştır.
C) Öyküleyici anlatım vardır.
D) Diyaloglara yer verilmiştir.
E) Betimleyici ifadelere başvurulmuştur.

5. Karşısındakilerin hiçbirini sevmiyor, onların da kendisini sevmediklerini biliyordu. Gene de her akşam beraberce otururlar, orada bulunmayanları çekiştirirlerdi. Çekiştirilen kimse pasajın kapısında görünürse eğer, çekiştirme hemen onun da katılmasıyla bir başkasına yöneltilirdi. Oradakilerin hepsi iyi, hepsi değerli, hepsi dosttu. Değersiz, kötü olanlar işlerine dalıp da o akşam pasaja gelmeyenlerdi.

Bu parçadaki altı çizili zamirlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Soru zamiri - işaret zamiri - kişi zamiri
B) Kişi zamiri - soru zamiri - belgisiz zamir
C) Belgisiz zamir - kişi zamiri - işaret zamiri
D) İşaret zamiri - soru zamiri - kişi zamiri
E) Kişi zamiri - işaret zamiri - belgisiz zamir

6. Tıraş edilen adam, oyundan arta kalmış etten kemikten bir posa yığını gibi koltuktan kalkıp ceketini giydi. Çırağın eline bahşiş tutuştururken ''Ruhum sıkılıyor.'' dedi berbere, ''Gene de geçmedi bak.'' Berber yanıt vermeden uzun uzun baktı kapıdan çıkan adama, sonra bekleyenlere döndü. Elinde tespih tutan, sıra bende dercesine oturduğu yerde kıpırdanmıştı. Ama berber onun verdiği bu işareti görmedi, gördüyse de anlamadı ve buradaki her oyunu yalnızca kendisinin yönetebileceğini bir kez daha vurgulamak ister gibi, ''Buyur.'' dedi yanımda oturan keçi sakallıya.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi belirgin değildir?

A) Kişiler B) Zaman C) Mekân D) Olay E) Bakış açısı

7. Rakım o kadar memnun oldu ki yutkunup durmasından bir şey söylemek istediği hâlde söyleyemediğini gerek Can ve gerek peder ve validesi anlamışlardı. Binaenaleyh Can'ın istizah-ı meram etmesi üzerine Rakım, "Efendim, söyleyeceğim lakırdı yalnız pederinize mahsustur." diye onu bir tarafa çekip, "Gördünüz mü Mösyö Ziklas!.. Cenab-ı Hak işte hem üç yüz bin lira servetinizi ve hem de nur gibi kerimenizi size tekrar ihsan eyledi." demiştir ki Ziklas, o tokgözlü, mert, sadık Rakım'dan bu sözleri işitince oğlanı bir kat daha sevip yüreğine sokacağı geldi. Artık bundan sonra sözü uzatmakta lezzet yoktur. Kısa keserek tatlısına bağlayalım: Ziklas yazacağı kâğıtları yazıp edeceği muhaberatı ettikten sonra işin üzerinden iki buçuk ay kadar zaman mürur eylemişti ki Margrit İskenderiye'den ve Can'ın yavuklusu İzmir'den ve Margrit ile tezvici yine bu aralık kararlaştırılan bir yeğeni dahi Halep'ten gelip kasım üzeri bunların izdivacı için verilen baloda ömründe ilk defa olarak Rakım dahi polka oynadı.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Olağanüstü olaylar konu edilmiştir.
B) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.
C) Yabancı kökenli sözcükler kullanılmıştır.
D) Üçüncü kişili anlatım vardır.
E) Yazar, kişiliğini gizlememiştir.

8.
- Göç, yoksulluk, esaret, sınıfsal kavgalar vb. toplumsal olayları konu alan romanlardır.
- Konusunu tarihten alan, tarihsel olayları anlatan romanlardır.
- Psikolojik tahlillere, ruh çözümlemelerine yer veren romanlardır.
- Günlük hayatta az rastlanan, ilgi çekici olayları okuyucuda heyecan ve merak uyandıracak biçimde anlatan romanlardır.

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu tanımlardan herhangi biriyle <u>örtüşmemektedir</u>?

A) Samim hatırladı. Meral daha sonra izahını şöyle tamamlamıştı: "Evde otururken hep şöyle deniz gören, Boğazı gören bir yer düşünmüştüm." Samim, kızın İstanbul'un sayfiyelerinden birinde bir ev yaptırmakta hâlâ tereddüt eden babasından şikâyetlerini de hatırladı. Şüphesi uzaklaşıyordu. Onun yerine onun kadar ölçüleri yanlış bir emniyet hissi alabilirdi. Kendisini bu hata kutuplarından uzaklaştırmak için bugün Meral'i gördüğü andan ayrıldığı ana kadar onun, hatırda kalan bütün sözlerini, hareketlerini daha sakin bir dikkatin ışığında geçirmek istedi.

B) Birdenbire, derin bir mağaranın bağrından çıkıvermiş gibi kalın bir ses, "Hangi rüzgâr kesiliyor?" diye sordu. Amcamın sesini tanıdım. Donakaldım. Başım, göğsüm sırsıklamdı. Amcam yanaştı: "Mahmut sen misin?" dedi. (…) "Burada bu saatte ne yapıyorsun?" dedi. Ona elimdeki kayığı verdim. Görmek için batı göğünün alacakaranlığına karşı tuttu onu. "Bu gemi değil, salapurya!" demesiyle de bizim kalyonu yere çarpıp ayağının altında çatır çutur ezmesi bir oldu. Kemiklerim kırıldı sandım. Ama amcam "Yarın sana bir kayık yapayım da gör." deyince dünyalar yeniden benim oldu.

C) İdris susmuştu. Sessiz, sıkıntılı bir yolculuk başladı. Arif kendi içinde sinirlendi, uğraştı durdu. Kimseye belli etmeden kendini yiyordu. Tarlada pancar bitecek gibi değildi. Bu atlarla çabuk çabuk dönmek olanaksızdı. Babası hastaneden bir türlü çıkıp gelemiyordu. Traktör alamadıkları için köylü kendisiyle alay etmeye başlamıştı. Arif ne yapacağını, nasıl davranacağını bilemez olmuştu.

D) Dirmit o günden sonra hep sözcüklerden bir yorgana sarındı. Sözcüklerden bir yatağın üstünde uyudu. Sözcüklerden yapılma bir sandalyenin üstünde oturdu. Atiye günleri sayılı binlerce sözcük oldu. Huvat sözcük dolu şişelere baktı. Nuğber sözcük bekledi. Zekiye sözcük ağladı. Seyit bembeyaz takma sözcükten dişleriyle güldü. Mahmut dilini dişlerinin ardına dayayıp sözcük çaldı. Halit sözcükleri duvarlara vurdu. Dirmit ne yana bakacağını, hangi birini yazacağını şaşırdı.

E) Top sesleri, belirsiz aralıklarla devam ediyor. Deminkinden daha mı yakın, daha mı uzak? Bana, gittikçe uzaklaşır gibi geliyor. Hesaba göre böyle tahmin ediyorum. Sanki bir saat içinde düşman, mevzisini mi değiştirdi? Eğer böyle olsaydı düşman yeni mevzilerini tespit edinceye kadar uzun bir süre top seslerinin kesilmesi gerekirdi. Fakat kim dedi ki bu, mutlaka düşman toplarının sesidir? Belki de sabahtan beri kulağıma gelen sesler hep bizim cepheden aksediyor. Ben böyle düşünürken dalıp gitmişim.

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

6. Ünite

1. Kösem : (Yumuşak ama buyururcasına) Ver mührünü sadrazamına, yavrum, büyükvaliden söylüyor sana.

Turhan : (İster istemez) Büyükvalidenin dediğini yap, oğlum.

(Murat, Mehmet'in uzattığı mührü alıp öperek çekilir.)

Kösem : (Gezinerek) Rahmetli Sultan Ahmet'in başkadını ve rahmetli Sultan Murat'la Sultan İbrahim'in valideleri olarak devlete hizmetten sonra Eski Saray'a yol göründü bize, çok şükür. Çok şükür, torunumuzun dahi devletini görmek nasip oldu bize.

Bu parçanın alındığı eser aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

A) Recep Bilginer B) Güngör Dilmen C) Turgut Özakman
D) Turan Oflazoğlu E) Vedat Nedim Tör

2.

I

Korobaşı:
Açıkla öyleyse her şeyi, şuna karşılık ver:
Zeus hangi suçundan ötürü düşman oldu sana?
Niçin bu korkunç, bu yüz karası duruma soktu seni?
Anlat bize bunu, anlatmak acı gelmezse sana.
Prometheus:
Anlatmak acı gelmesine acı gelir bana,
Ama susmak da bir başka türlü acı.
Günün birinde bir öfkedir sardı tanrıları,
Birbirine girdi bütün ölümsüzler,
Kimi der Kronos gitsin, Zeus otursun tahtına,
Kimi Zeus'un hiç başa geçmesini istemez.

II

Marotte : Bir uşak geldi, evde olup olmadığınızı soruyor. Efendisinin gelip sizi görmek istediğini söylüyor.

Magdelon : Aptal… Bir kere bu kadar kaba konuşmamayı öğrenmelisin. Şöyle söyleyeceksin: "Bir elçi, sizin, kendinizi göstermek arzusunda olup olmadığınızı öğrenmek istiyor."

Marotte : Aaa… Ben öyle sizin gibi Latince konuşmasını bilmem. Ben sizin gibi romanlarda felsefe öğrenmedim ki…

Magdelon : Küstah… İnsan buna nasıl tahammül eder? Peki, kimmiş bakalım bu uşağın efendisi?

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında numaralanmış parçaların aşağıdaki tiyatro türlerinden hangilerine örnek oldukları söylenebilir?

	I	II
A)	Dram	Komedi
B)	Trajedi	Komedi
C)	Trajedi	Dram
D)	Dram	Trajedi
E)	Komedi	Dram

3. I. Özcan : (Sevinçle) Eyvallah ağabey.

II. Nihat : Anam... (Mutfağa yürür, öper.) Açlıktan ölüyorum. Oh! Bugün çok keyifliyim.

III. Safiye : Tabi oğlum, çalışmak insanın içini açar.

IV. Nihat : İlgisi bile yok. Bir sazan balığı, bir kırlangıç, bir yonca tarlası gibi mutluyum. Çünkü bugün istifa ettim.

V. Safiye : (Bir tabureye çöker.) Neden?

Numaralanmış ifadelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I.

Büyükanne : Haydi haydi, insanı bunak yerine koymayın. İşte altı, yedi, sekiz… Üç saat tabii… Ömrümde işitmedim bayram sabahı eve geç gelmeyi. Bizim bildiğimiz insan; namazını kılar, konu komşu ile bayramlaşır, helalleşir, çıkar gelir evine. Değil mi ama Pervin?

II.

Feriha : Dün arifeydi değil mi anne? Ama bugünün bayram olduğunu bilmiyordum.

Seniha : Hiç sevmem bayramı, istemem. Gelen, giden, yorgunluk, masraf, ooo! Bizim dernek başkanı da aynı düşüncede. Hiç telaş etmeyin, bilmezlikten gelelim yine rahat ederiz.

Büyükbaba : Bayramlar, bana öyle geliyor ki yıldan yıla da olsa insanları birbirine ilmikler, düğümler…

III.

Feriha : (Gülerek) Vallahi çok melankoliksin büyükbaba!

Büyükbaba : O sözü aynen iade ederim edepsiz! Biz büyüklerimize “sen” diyemezdik, sen kalkmış bana resmen, alenen alkolik diyorsun.

IV.

Safiye : Bari bu pazar olsun dinlenseydin.

Tarık : Deli misin? Bu seferki iş senin aklının alamayacağı kadar önemli. İnsanın eline ömründe iki kere böyle fırsat geçse kral olur be. Anlıyor musun? Milyon yatıyor bu işte, milyon. Göreceksin Safiye, bu sefer her şey değişecek. Öbürleri gibi değil. İnan bana lamı cimi yok yapacağım.

Safiye : Bilirim, sen aklına bir şey koydun mu yaparsın.

V.

Baba : Anlayacaksın. Daha insanları tanımadın sen. Toysun. İnsan toyken idealist olur, toy olduğu için de idealinde başarılı olamaz. Meselenin can damarı bu.

Kenan : Ben mağlup olmayacağım. Yemin ederim ki mağlup olmayacağım.

Baba : Senin sersemliğin üç kilometre uzaktan belli oluyor.

Kenan : Bir gün başardık diye çıkageldiğim zaman suratını görmek isterim.

Baba : Ben de senin.

Numaralanmış parçalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I. parçada büyükanne baskın bir biçimde geleneğin temsilciliğini yapmaktadır.
B) II. parçadaki diyaloglarda kuşak çatışması açık bir şekilde görülmektedir.
C) III. parçada diyalog, yanlış anlamadan doğan söz komiğini örneklemektedir.
D) IV. parçada kahramanların, yaşamın zorlukları karşısındaki durumları anlatılmaktadır.
E) V. parçada kahramanlar arasında fikir uyuşmazlığı söz konusudur.

5. Aşağıdakilerin hangisinde yer-yön zarfı kullanılmıştır?

A) Mülakat salonundan beni çağırdılar, girdim içeri.
B) Nesrin, oturduğu yerden hemen onun koluna yapıştı.
C) Eskiden boş olduğum vakit şiir tecrübe ederdim.
D) Çığlık çığlığa koşuşan çocuklar son derece güzeldi.
E) Biz baba oğul çarpılmış gibi evden çıktık.

6. Düşümde bağrımdan biten bir ağaç hızla yükseliyordu gökyüzüne.

Bu cümledeki durum zarfı aşağıdakilerden hangisidir?

A) bağrımdan B) biten C) bir D) hızla E) gökyüzüne

7. Romanın, bir adada yıllarca tek başına yaşayan bir maceracının öyküsünü bu derece gerçekçi bir dille nasıl anlattığını roman bitince daha iyi anlıyorsunuz.

Bu cümlede aşağıdaki zarf türlerinden hangisi yoktur?

A) Miktar B) Durum C) Soru D) Zaman E) Yer-yön

8.
- Oynanacak oyunun metni, kurgusu.
- Oyunun yönetilmesinden sorumlu kişi veya kişiler.
- Tiyatro sahnesinin arkasında bulunan kısım, sahne arkası.
- Tiyatro ve sinemada yedek rol oyuncusu.

Aşağıdaki terimler verilen tanımlarla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) Reji B) Dublör C) Senaryo D) Kulis E) Aktör

9. Moliere yaşadığı dönemdeki burjuva sınıfın yaşam tarzını, kişiliklerini en iyi şekilde hicveden ve komedi ile harmanladığı bu eserleri tiyatro sahnesine taşıyan bir yazardır. Sahip olduğu sivri dil ve yetenekli kalemi ile komedyanın önde gelen ismi olmayı başarmıştır. En ünlü oyunlarından biri olan *Cimri*, yazıldığı döneme ve bugüne damgasını vurmuş ünlü bir hiciv örneğidir. Moliere'in beş perdelik komedisi, zengin bir burjuva olan cimri Harpagon'un etrafında şekillenir. Moliere, eserinde 17. yüzyıl Paris burjuvazisini ele alır. Paraya her şeyin üstünde bir değer atfeden, parayı yaşamının merkezine yerleştirip bütün insani değerleri hiçe sayan, kendisine yabancılaşan bu insanları başarılı bir şekilde ortaya koyar. Para yüzünden özgürlüğünü kaybeden ve tamamen para etrafında şekillenen toplumsal ilişkileri komedi ile harmanlayarak bizlerin gözü önüne koyar. Bu eserin hâlâ ünlü olmasındaki asıl sebep de bence tam burası, yani evrensel olması.

Bu parçadan Moliere ile ilgili,

I. Kendini toplumun üstünde gören elit sınıfı eleştirdiği,
II. Dönemin dinî kurumları tarafından hoş karşılanmadığı,
III. Çok farklı kesimlere hitap etmeye çalıştığı,
IV. Eleştiriye mizahı katık ettiği

yargılarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) III ve IV

10. Aşağıda *Yavuz Selim* adlı tiyatro eserinden bir kesit verilmiştir.

I. Yeniçeri : <u>Nicedir</u> ayrıyız Anadolu'nun <u>kutlu</u> toprağından; Arap diyarında, Suriye'de yol alırken...

II. Yeniçeri : Duyduk ki Mısır Sultanı Kansu Gavri ordusuyla <u>karşılamaya</u> çıkmış bizi.

III. Yeniçeri : Sizin anlayacağınız, İran seferinde olduğu gibi savaşacak düşman <u>aramak</u> zorunda değiliz.

IV. Yeniçeri : Mısır ordusu Mercidabık'ta savaş <u>düzenine</u> girmiş. Bakalım az sonra ne gösterecek devran.

Bu parçada geçen altı çizili kelimelerin anlamını Selen şöyle tahmin etmiştir:

nice: Uzun süreden beri.

kutlu: Uğurlu.

karşılamak: Denk gelmek.

aramak: Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.

düzen: Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan durum, uyum, nizam, sistem.

Buna göre, Selen hangi kelimenin anlamını yanlış tahmin etmiştir?

A) nice B) kutlu C) karşılamak D) aramak E) düzen

11. Olayların ve insanların gülünç yanlarını ortaya koyan oyun türüne komedya denir. İnsanların, olaylar karşısında verdiği tepkilerin ve duygularının tarihsel süreç içinde güncel yaşama yansıması, komedyanın kaynağıdır. Komedyalar, işledikleri konuya göre karakter komedyası, töre komedyası ve entrika komedyası olmak üzere üç gruba ayrılır.

Buna göre aşağıdaki komedyalar türlerine göre ikişerli gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?

A) *Venedik Taciri* B) *Scapin'in Dolapları* C) *Eşek Arıları*
D) *Gülünç Kibarlar* E) *Tartüffe*

12. *BİR ADAM YARATMAK*

Hüsrev : Mansur, çok fenayım. Düşüyorum. (Mansur, dehşet içinde tekrar Hüsrev'e döner.)

Hüsrev : Dipsiz bir uçuruma sarkıyorum. Yakalayabildiğim bir iki ot tutuyor beni. Bu otlar sökülüyor. Yumuşak toprağın içinden kökleriyle beraber geliyor. Düşüyorum.

Hüsrev : Âlemin maskarası oldum. Kaldırımlar üstünde can çekişiyorum. Genç, ihtiyar etrafımda halkalanmış. Herkes beni seyrediyor. Herkes parmağının ucu ile beni gösteriyor. (Parmağını uzatarak meçhul birini gösterir.) İşte yazdığını yaşayan adam! (Eli kaskatı düşer.) Beni bu gülünç kadere insan iradesi sokmamalı. Tepemde başka bir irade var. Onu bir kanat gölgesi gibi üzerimde duyuyorum. Fakat elimle tutamıyorum. O böyle istiyor.

Mansur : Ne söyleyeyim? Bilmem ki ne söyleyeyim? Sana kimse yardım edemez. Sana kendinden başka kimse deva bulamaz.

Hüsrev : (Yerinden doğrularak) Mansur! Âlemden gizli tek bir sırrım kaldı. İçimdeki kıyamet! Kimse bir şey bilmiyor. Bakma kıvranışlarıma! Bakma ağzımın dikişlerinden sızan hırıltılara! Bakma beni çıldırıyor sanmalarına! (...) Söylesem de bir şey anlaşılmaz. (Bir hayalet gibi dimdik ayakta kalır.) Mansur! O benim meğer kurbanımmış. Gafletimin değil en ahmak tarafımın, sanatımın kurbanı! Eserimi niçin yazdım? Onu öldürmek için mi? Onu niçin öldürdüm? Eserimi yazdığım için mi?

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Necip Fazıl Kısakürek (1905-1983), Cumhuriyet Dönemi şair ve yazarlarındandır. Şiir, oyun, hikâye, inceleme, anı türlerinde eserler vermiştir. Sanatçı aynı zamanda bir fikir adamıdır. 1928'de yayımlanan *Kaldırımlar* şiiri büyük ilgi görmüş, "Kaldırımlar şairi" olarak tanınmıştır. 1930'lardan itibaren İslami değerlere dayalı mistik şiirler yazmıştır. Sağlam bir dille modern insanın bunalımlarını eserlerinde işlemiştir. Oyunlarında aydın ve kentli insanların buhranlarını kendi yaşamından yola çıkarak canlı bir şekilde sahnelenmeye değer nitelikte kaleme alması ise yazarın başka önemli bir yönüdür. Etkili bir teknikle korku, kaygı, bunalım, arayış temalarında oyunlar yazmıştır. Sanatçının *Kaldırımlar*, *Çile, Ben ve Ötesi*, *Örümcek Ağı* adında şiir kitapları; *Aynadaki Yalan*, *Kafa Kâğıdı* adında romanları; *Tohum*, *Bir Adam Yaratmak*, *Reis Bey* adında oyunları vardır.

Necip Fazıl Kısakürek'in *Bir Adam Yaratmak* adlı eseri ve biyografisinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Sanat eserlerinin niteliğini belirleyen sanatçının deneyimidir.
B) Bir sanatçı, tiyatro eserine kendi yaşamından izleri yansıtabilir.
C) Birçok türde esere imza atan sanatçılar daha kalıcı olmaktadır.
D) Farklı edebî türlerde eser veren sanatçıların oyunları daha başarılıdır.
E) Bireyin buhranlarını edebî eserlerde işlemek bir gelenektir.

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

7. Ünite

1. Ortaöğrenimini, İstanbul'da Saint-Joseph Lisesinde dört yıl okuduktan sonra sınavla geçtiği Galatasaray Sultanisinde (1931) tamamladı. Galatasaray Lisesinde, ömrü boyunca yakın dost olacağı şair ve yazar Ziya Osman Saba ile tanıştı. Mülkiye Mektebi (Siyasal Bilgiler Okulu) ve Yüksek Ticaret Okulundaki öğrenimini tamamlamadan bıraktı. Yüksek Ticaret Okulunda okurken Sümerbankta memur olarak çalışmaya başladı. Sonra yükseköğrenimini tamamlamak için Paris'e gittiyse de İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine Türkiye'ye dönmek (1940) zorunda kaldı. Oktay Rifat ile birlikte Paris Radyosunun Türkçe yayınları bölümünde sunuculuk yaptı. Türkiye'ye döndükten sonra bir süre Diyarbakır'da kaldı. 1941-43 yılları arasında Ankara, Balıkesir Burhaniye ve Erzurum Ilıca'da askerliğini yaptı. Bir süre İstanbul'a taşınmış olan babasının yanında ticaretle meşgul oldu.

Bu parça ile ilgili,

I. Açıklayıcı anlatım kullanılmış ve anlatılanlar oluş sırasına göre verilmiştir.
II. Bir otobiyografiden alınan bu parçada nesnel ifadelerin yanında öznel ifadeler de yer almaktadır.
III. Üçüncü kişili anlatımla oluşturulmuş ve dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.

çıkarımlarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. Bin dokuz yüz otuz sekiz
Nisan doğum ayım benim.
Taşlıova soyadımız
Salihgiller soyum benim.

Doğuda serhat Kars ili,
Meşhurdur Çıldır'ın gölü.
Tabiat nakışlı halı
Gül yüzüdür köyüm benim

Anam Nergiz, babam Hacı
Üç kardeşiz iki bacı.
Şeref der konuşmam acı
Yumuşaktır huyum benim.

Bu dizeler, içerik bakımından aşağıdaki düzyazı türlerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Biyografi B) Anı C) Günlük D) Otobiyografi E) Deneme

3. Bir yiğit koptu geldi
Esti geçti tüm meydanlardan
Bir yürek bir de kispet
Gürledi Deliorman

Koca Yusuf geldi ağalar
Selam durdu bütün meydanlar
Yenilmez bir yiğitti
Pes etti savaşanlar

Nice pehlivanlarla güreş tuttu bütün dünyada
Pol Pons'u ezdi geçti şaşırdı Avrupa
Okyanuslar aşıp da güreş tuttu bütün dünyada
Selam durdu yiğitler yenilmez Yusuf'a

Okyanus aldı gitti
Bir yiğit böyle bitti dostlar
Bitmedi hatırası anlatır çayırlar

Bu dizelerden Koca Yusuf ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Lakabını nasıl aldığı
B) Güreşçi olduğu
C) Ünlü biri olduğu
D) Saygı duyulan biri olduğu
E) Pek çok kişiyle yarıştığı

4. Fiiller anlamlarına göre iş (kılış), oluş, durum (hareket) fiilleri diye türlere ayrılır. İş fiilleri, öznenin yaptığı işten etkilenen bir ögenin varlığına işaret eder; oluş fiilleri, oluşması ve gerçekleşmesi süreç isteyen, bir durumdan başka bir duruma geçişi bildiren fiillerdir; oluş fiilleri ise öznenin içinde bulunduğu durumu bildiren fillerdir.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinde iş, oluş, durum fiilleri sırasıyla verilmiştir?

A) Bilmek - büyümek - koşmak
B) Düşmek - hatırlamak - büyümek
C) Gülmek - konuşmak - hatırlamak
D) Hatırlamak - başlamak - gülmek
E) Başlamak - düşmek - büyümek

5. Ahmet Hikmet Müftüoğlu 3 Haziran 1870'te İstanbul'un Süleymaniye semtinde doğdu. Müftüler yetiştirmiş Moralı bir aileden gelmektedir. Dedesi Tripoliçe müftüsü Abdülhalim Efendi şiirle meşgul olmuş, 1820 isyanında şehri isyancılara teslim etmek istemeyen ahaliye önderlik ettiği için isyancılar tarafından öldürülmüştür. Değişik vilayet ve sancaklarda kapı kethüdalığı yapan babası Yahya Sezai Efendi basılmamış bir divançe sahibidir. Moralı bir Halvetî şeyhinin kızı olan annesinin soyu Niyâzî-i Mısrî'ye kadar ulaşır. Yedi yaşında iken babasını kaybettiği için ağabeyi Refik Bey'in himayesinde yetişmiştir. Rüştiyeyi bitirdikten sonra Galatasaray Sultanisine yazdırılmıştır.

Bu parçada,

I. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül konur.
II. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar.
III. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.
IV. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül konur.
V. Özel adlardan sonra gelen akrabalık isimleri küçük harfle başlar.

numaralanmış yazım ve noktalama kurallarından hangilerinin örneği yoktur?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

6. (I) İstanbul'da doğan Fazıl Hüsnü Dağlarca, Kuleli Askerî Lisesini ve Harp Okulunu bitirdi. (II) Çeşitli memuriyet görevlerinden sonra yayın hayatına atıldı. (III) Şiirleri ve yazıları çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlandı. (IV) Kişisel duyarlılıktan toplum gerçeklerine pek çok temayı işlemiştir. (V) Sade bir dille yazdığı şiirlerinde mecazlara ve çağrışımlara yer vermiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Tarık Buğra Konya'da 1918'de doğdu. Konya Lisesinden mezun olduktan sonra kısa süreli tıp, hukuk ve edebiyat eğitimleri aldı. Tezgâhtarlık, muallim muavinliği gibi işlerde çalıştı. Çeşitli gazetelerde yöneticilik yaptı, yayıncılık faaliyetlerinde bulundu. Buğra, bağımsız bir sanat anlayışına sahiptir. Tarihî ve siyasi olayları, toplumsal çatışmaları ve bireyin iç dünyasındaki çatışmaları ele alır. Roman kahramanları günlük yaşamdan kişilerdir. Akıcı, anlaşılır bir dille oluşturduğu eserlerinde kişileri ait olduğu sosyal çevrelerine uygun biçimde konuşturmuştur. Canlı bir üslubu vardır. Roman ve hikâye başta olmak üzere farklı türlerde eserler vermiştir. *Oğlumuz*, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* adlı hikâyeleri ile *Küçük Ağa*, *İbiş'in Rüyası*, *Osmancık* adlı romanları, yazarın tanınmış eserlerindendir.

Bu parçadan Tarık Buğra ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ait bilgiye ulaşılamaz?

A) Mesleğine B) Ailesine C) Sanat anlayışına D) Eğitimine E) Eserlerine

8. Hepsi iyi, hepsi güzel de bu parlak görüntünün arkasında bir felaketin var olduğunu sezinlemekte gecikmiyorum. Biraz karışık da olsa durumu az buçuk anlıyor olmalıyım. İsviçre, daha doğrusu Cenevre, korkunç bir fırtınanın ortasında bir sal, bir sığınak. Çepeçevre ölesiye bir dünya savaşı sürüyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Birleşik zamanlı fiil
B) Gereklilik eki almış fiil
C) Türemiş fiil
D) Yapım eki almış fiil
E) Etken fiil

9. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi yay ayraç içinde verilen ifadeyle uyuşmamaktadır?

A) Kamu kurum ve kuruluşları arasında ya da bireylerle bu kurum ve kuruluşlar arasında yazılan mektuplardır. (Resmî mektup)
B) İnsanların birbiriyle paylaşmak istediği yazı, yorum, video vb. içeriklerin sıralandığı web tabanlı yayındır. (Blog)
C) Sınırları kesin olarak belirlenmiş bir konuyu özel bir bakışla derinlemesine, ayrıntılı olarak anlatan yazılardır. (Portre)
D) Kişinin, hayatındaki önemli evreleri; elde ettiği bilgi, beceri ve tecrübeleri kendi ağzından anlattığı yazı türüdür. (Öz geçmiş)
E) Divan edebiyatında önemli kişilerin, özellikle şairlerin hayatlarının anlatıldığı; eserlerinden örneklerin verildiği düzyazı türüdür. (Tezkire)

10. 1917 yılında Tokat'ın Zile ilçesine 12 km uzaklıkta bulunan Çeltek köyünde doğdum. Ailem, I. Dünya Savaşı'nda Rus orduları Doğu Anadolu'yu işgal edince göç etmiş. Kış kıyamet günlerinde kağnı üzerinde uzun bir yolculuktan sonra gelip o köye yerleşmişler. Annem ateşli bir hastalık geçirmiş, saçları tamamen dökülmüş ama ölmemiş ve beni doğurmuş. Annemin yapısı çok güçlüydü. Zaten yaşamımdaki birtakım eksikliklerin şairliği beslediği kanaatindeyim. Annem çok zengindi. Zamanla ekonomik durumumuz bozuldu. Babam, parasal durumumuz kötüleşince önce Zile'de nüfus memuru oldu. Daha sonra Tokat'ın Çamlıbel ve Niksar ilçelerinde çalıştı. İlkokulu Niksar'da, liseyi Sivas'ta bitirdim. 1936 yılında İstanbul Yüksek Öğretmen Okuluna girdim. 1940'ta Edebiyat Fakültesi ve Yüksek Öğretmen Okulundan mezun oldum.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
B) Anlatım nesnel bir nitelik taşımaktadır.
C) Öyküleyici anlatımdan faydalanılmıştır.
D) Kişisel hayatı konu alan bir yazı türüdür.
E) Anlatılanlar hafızaya ve anılara dayanmaktadır.

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

8. Ünite

1. (I) Günlüklerde olaylar ve düşünceler günü gününe yazılır. Yaşanan olaylar ve yazılanlar arasında zaman farkı olmaz. (II) Günlük, kişisel ve özeldir; günlük yazan kişi kendisi için yazar. (III) Günlüklerde konu sınırlaması yoktur; her konuda yazılabilir. (IV) Günlükler anı, roman, gezi yazısı gibi türlerde de kullanılabilir. (V) Günlüklerde olaylar üçüncü kişi ağzından, akıcı ve samimi bir dille anlatılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Dostum Cevdet Kudret,

5 Ekim tarihli mektubun için teşekkür ederim. Kendi işimle ilgili (alakalı) mektuba bile geç cevap verdiğime göre ne denli sıkışık olduğumu anlarsın. Önce birazcık gezimden söz edeyim (bahsedeyim). Karım ve iki küçük oğlumla çağrılı olarak Bulgaristan'a gittik. Bir yarışmayı kazanmıştım, onun için çağırdılar (davet ettiler). Yirmi beş gün kaldık Bulgaristan'da. Sofya'daki Balkanoloji Kongresi'ne katılamadım. Her şey para işi… Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin kongresine iştirak etmek (yönlendirmek) için yine hep birlikte Bakü'ye gittik. Bakü Kongresi'ni *Yön*'de yazdım. Bir hafta orada kalıp Moskova'ya geldik. On beş gün de Moskova'da kaldık sonra Türkiye'ye döndük. Döndüm döneli geceleri ancak dört saat uyuyabiliyorum, durmadan çalışmak zorundayım. Aslında önemli bir iş yaptığım yok, ıvır zıvır (önemsiz) ama zaman alıyor. İşte böyle…

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin anlamı yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

A) ilgili B) söz edeyim C) çağırdılar D) iştirak etmek E) ıvır zıvır

3. Merhaba Elif Nisa,

Kitabımı yayımlattım. İmzalı bir örneğini sana gönderiyorum. Kitabı okuduktan sonra görüşlerini benimle paylaşırsan mutlu olurum.

Saygılarımla...

Tarih: 10.11.2021

Elektronik ortamda yazılmış olan bu parçanın edebî tür olarak karşılığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Biyografi B) Mektup C) Anı D) Deneme E) Makale

4. İzmir, 13.4.1941

Sevgili Ziya'cığım,

İzmir'de ne arıyorum diye hayret etme. Sadece askerliğimi yapıyorum. Herhâlde sen beni Ankara'da zannediyordun. 12 Mart'tan beri hazırlık kıtasındayım. Haftaya Ankara'ya Yedek Subay Okuluna gidiyorum. Şimdilik askerî disiplinden şikâyetim yok. Burada kiminle beraber olduğumu tahmin et bakalım? Aklına gelmez diye derhâl söyleyeyim: Kenan Hulusi'yle beraber… Hulusi ha bire hikâye yazıyor. Hâlbuki ben, bir türlü kalemi elime alamıyorum. Ancak sana gönderdiğim şiiri tamamlayabildim … Kıtada temas ettiğim çocukların çoğu bizi tanıyor, hatta şiirlerimizden ezbere mısralar okuyacak kadar. Tabii bu durum, hepimizin hesabına çok hoşuma gitti. Şiir ve hikâye meraklıları da yok değil. Şevket'e selam söyle. Onun da senin vaziyetinde olduğunu sanırım. Güzel şiirler yazma işimize, her şeye rağmen devam etmek lazım.

Hasretle gözlerinden öper, seni Allah'a emanet ederim Ziya'cığım.

Cahit Sıtkı TARANCI

Bu mektup ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ciddi ve ağırbaşlı bir üslubu vardır.

B) Yazıldığı dönem açısından bir belge niteliği taşımaktadır.

C) Haberdar etme amacıyla yazılmıştır.

D) Gönderici ve alıcıyı ilgilendiren konular ele alınmıştır.

E) Giriş bölümünde mektubun yazılış amacı belirtilmiştir.

5. Aşağıdaki mektuplardan hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) Oğlum Ahmet Bey,
Mektubunuzun cevabını neden geciktirdiğimizi Su'âda tafsilen yazdık. Kusurumuzun bu sefer de affını rica ederiz. İnşallah bundan böyle derhâl cevap vermekten geri durmayız. Hamdolsun cümlemiz afiyetteyiz. Ferda Kadın'ın çığır çığır konuşmasına çok memnun olduk. O, şimdi sizin için doyulmaz bir eğlence teşkil eder.

B) Benim Canımdan Aziz Olan Anneciğim,
Geçen aldığım mektubunuzda bir yıldan beri hasta olduğunuzu bildirmiş idiniz. Lâkin bundan anladığıma göre, canınızla uğraşır mertebeye gelmişsiniz. Öyle ise efendim, niçin bu zamana kadar bildirmediniz? Eğer bildirmiş olsaydınız tahsilin arkasını alıp şimdiye dek İstanbul'a gelirdim çünkü bundan mukaddem (önce) daha kolaylıklar vardı.

C) Aziz Kardeşim Abdurrahman,
Bu mektupta dünya edebiyatlarının ortak teması olan ölüm hakkında Yunus'un düşüncelerini dile getirmeye çalışacağım. Peşinen söyleyeyim mektup uzun olacak. Türk halk edebiyatında hiçbir şair ölüm temasını Yunus Emre kadar başarılı işleyememiştir.

D) Benim Bir Tanecik Sevgili Filiz'im,
Güzel yazılı mektubunu aldım. Neşeli olduğuna sevindim. Seni ne kadar çok özlediğimi bilemezsin. Evde dolaştıkça hep seni, senin sesini arıyorum. Annenle arabaya binip plaja git, iyice yüzme öğren. Gelecek sene hep beraber Ayvalık'a gideriz.

E) Babacığım,
Sabri Esat'ın odasından yazıyorum. Sınavlar bitti. Tam iki sertifikamı da alarak lisansiye oldum. Param olsa bu iyi haberi size telgraflardım. Paris'e hareket etmek için müfettişe yazdığım bir mektubun cevabını bekliyorum. Birkaç güne kadar gelir. Müsaadesiz hareket edenlere kızıyor. Yoksa hemen Paris'e giderdim.

6. • Fuzûlî'nin, Nişancı Celâlzade Mustafa Çelebi'ye yazdığı, memurların davranışlarını şikâyet eden mektubudur.
- Halide Edip Adıvar'ın, mektup türünü anlatım biçimi olarak kullandığı romandır.
- Bir isteğin bildirilmesi veya bir şikâyetin iletilmesi amacıyla kişilerin resmî makamlara sunduğu, durum bildiren yazıdır.
- Belgelenmesi gereken bir durumu, olayı tespit edenler tarafından imzalanan veya meclis, kurul, mahkeme vb. yerlerde söylenen sözlerin olduğu gibi yazıya geçirilmesi ile oluşan belgedir.

Verilen açıklamalarla aşağıdakiler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) Dilekçe B) *Şikâyetname* C) *Handan* D) Tutanak E) Otobiyografi

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

9. Ünite

1. Politika, pazarlama, yemek, ekonomi, sanat, tasarım, fotoğraf gibi sadece belirli bir alanda yazılan gönderilerin yer aldığı, belirli bir konuda uzman kişilerin yazdığı ve düzenlediği "temasal blog" denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki bloglar temalarına göre ikişerli gruplandığında hangisi dışta kalır?

A) Japon ekonomisi gibi hem üretim sistemleriyle hem ürettiği ürünlerle dünyada marka olmayı başarabilmiş bir sistem, bir konuda harekete geçmişse konuya dikkat etmek gerekir. Evet, uykusuzluk iş hayatında büyük bir risktir.

B) Nabokov'un aktardığına göre Tolstoy'un, yaşlılık yıllarında canı hiçbir şey okumak istemez, artık yorulmuş, bıkmıştır. Sadece tek bir romanın kendisini heyecanlandırdığını söyler, romanın adı Anna Karenina'dır.Klasikler böyledir, insan kendi yazdığına bile yabancılaşıp onu yeni bir eser gibi okuyabilir.

C) Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde geçmiş yıllara bakıldığında her yedi ile on yıl arasında ulusal, bölgesel ya da küresel krizden mutlaka en az birinin olduğu görülmektedir. O hâlde ülke olarak bu tür durumlara hazırlıklı olmamız gerekmektedir.

D) Pirinci bol suyla yıkayıp suyunu süzün. Kestaneleri pişirip kabuklarını soyun. Pilav tenceresine yağı ilave edin ve ardından, yemeklik doğradığınız soğanları ilave edip kavurun. Dolmalık fıstığı ekleyip kavurmaya devam edin.

E) Sosundaki lezzet ve ölçülerle bu tava böreği tam su böreği lezzetinde oluyor. Daha önce birçok tava böreği tarifi verdim. Ama bu sos ve ölçülerle ayrı lezzetli oldu tava böreği. Aslında tepsi böreklerinde de benzer soslar yapıyoruz ama tavada uygulamayı düşünmemiştim. Akşamdan yapıp sahurda veya sabah kahvaltıda pişirebilirsiniz.

2. 31.10.1917
(I) İlerde, bu satırlar bir kimsenin gözüne değerse defterin güzelliğine şaşılmasın! (II) Onu, bugün Mahmut Paşa'da satın aldım ama az kaldı canım pahasına! (III) İstanbul'umuza böyle ne oldu? (IV) Kalabalıktan tranvaylara girmek kabil değil ki! (V) Bu her yeri dolduran kifayetsiz, kaba, kötü dilli insan kalabalığı nerden geldi?

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı <u>yoktur</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Bu hafta kedilerin su ile garip ilişkileri olduğunu öğrendim. (II) Kediler genellikle susadıklarının farkına varmazlarmış. (III) Bununla birlikte kedilerin böbrekleri diğer memelilere göre son derece verimli çalışıyormuş. (IV) Bir kedi deniz suyu bile içse böbrekleri sudaki tuzu filtreleyebilirmiş. (V) Aynı şeyi bir insan yapsa dehidrasyon sebebiyle ölürmüş.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I. cümlenin yüklemi basit zamanlıdır.
B) II. cümlede fiil olumsuzluk eki almıştır.
C) III. cümledeki fiil birleşik zamanlıdır.
D) IV. cümlenin yüklemi birleşik zamanlı ve birleşik yapılı bir fiildir.
E) V. cümlenin yüklemi türemiş fiildir.

4. Cumhuriyet Dönemi'nin önde gelen yazarlarındandır. Yazı yaşamına tiyatro eleştirileri ile başlayan yazar, gazete ve dergilerde deneme ve eleştiri türünde yazılar yazmış; eleştiri yazıları ile Türk edebiyatında izlenimci eleştirinin ilk örneklerini vermiştir. Yazarın ilk yazısı 1921 yılında *Dergâh*'ta yayımlanan "Türk Tiyatrosunda İlk Göz Ağrısı" adlı tiyatro eleştirisi olmuştur. Yazar; Türkçenin özleşmesi, yabancı kelimelerden arınması için çalışmıştır. Devrik ve kısa cümleler kullanarak kendine özgü bir dil ve anlatım tarzı oluşturmuştur. Bu dil ve anlatım anlayışı içinde kendi türettiği kelimeleri de kullanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazara ait bir eser <u>değildir</u>?

A) *Okuruma Mektuplar* B) *Günlerin Getirdiği* C) *Karalama Defteri*
D) *Kısa Hayat Öyküm* E) *Söz Arasında*

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Karma Test

1. Aşağıdaki parçalardan hangisi sanatsal bir metinden alınmış olamaz?

A) Buck, büyük öfkesini ve yaralanmış gururunu yatıştırmaya çalışarak, yorucu gecenin geri kalanını burada yatarak geçirdi. Tüm bunların ne anlama geldiğini anlayamıyordu. Bu yabancı adamlar ondan ne istiyordu? Neden onu bu dar kafeste hapis tutuyorlardı?

B) Kıyıda hindistancevizi ağaçları vardı. Ağaçlar, ışıkta dikiliyor, ışığa eğiliyor, ışığa yaslanıyordu. Yeşil tüyler, ta havalara yükseliyordu. Ağaçların dibi kaba otlarla kaplıydı. Devrilen ağaçlar, her şeyin altını üstüne getirmiş, otları paramparça etmişti. Çürüyen hindistancevizleri, ağaçların dalları her bir yana dağılmıştı.

C) Dışarının ayazından üşüdü. Geldi yatağına girdi. Dizlerini gene göğsüne dayadı. Yatak ısındı. Bugün, gün doğuncaya kadar uyuyacağını biliyordu. Derken kendinden geçti. Sabah ayazının üstüne gün doğdu. Ana, ocaktan çorbayı indirdi. Çorba sıcak, tatlı tatlı ocağın kıyısında tüttü. Oğul, çoktan çifte gitmişti.

D) İnsan kendisi, âlem ve âlemin ötesi hakkında düşünmeye başlayalı beri felsefe vardır. Bu düşüncenin varlık derecelerinden her birinde ayrı metot ve ölçülerle derinleşmesi, pratik ihtiyaçlarımıza kadar inmesi ilimleri doğurduğu için felsefe ve ilimler birbirlerinin gelişmesine karşılıklı yardım etmişlerdir.

E) Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin, çok sivriydi. Biraz körletmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca tekrar denedim. Yine atların hiçbiri durmuyordu. Kızdım. Öfkemi sanki kaşağıdan çıkarmak istedim.

2. Günlerden pazartesi. Yine vapurun alt kamarasındayım. Yine hava karlı. İstanbul mu? İstanbul boğucu şehir. Hele yağmurlu günlerinde. Başka günler güzel mi, değil; güzel değil. Başka günler de yan sokakları çamurludur. Evler güneşe sırtını çevirmiştir. Sokaklar dardır. Yalnızlık dünyayı doldurmuş. Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey. Burada her şey bir insanı sevmekle bitiyor.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Betimlemelere yer verilmiştir.
B) Anlatıcı, karamsar bir ruh hâline sahiptir.
C) Diyaloglara yer verilmiştir.
D) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
E) Kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılmıştır.

3. (I) Çite yaklaşıp uzun süre aralıktan bakıyorum. (II) Nadenka'nın kapı önündeki taş merdivene çıktığını, hüzünlü, hasret dolu gözlerini göğe doğru kaldırdığını görüyorum... (III) Bahar rüzgârı tam da solgun, mahzun yüzüne vuruyor... (IV) O üç sözcüğü duyduğu zamanları, dağda uğuldayan rüzgârı hatırlatıyor ona bu rüzgâr; üzgün gözlerle bakıyor zavallı kız, yanağından bir damla yaş süzülüyor... (V) Ve rüzgârdan, o sözleri kendisine tekrar getirmesini dilercesine iki elini uzatıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede birden fazla sözcük hâl eki almıştır.
B) II. cümlede bir sözcük birden fazla niteleme sıfatı almıştır.
C) III. cümlede somut ve soyut isim vardır.
D) IV. cümlede işaret sıfatına yer verilmiştir.
E) V. cümlede birden fazla basit isim vardır.

4. İstiare (eğretileme), benzetmenin asıl unsurları olan benzeyen ya da kendisine benzetilenin yalnız birinin kullanılmasıyla yapılan edebî sanattır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde istiare vardır?

A) Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim!
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim!

B) Birisi olsun isterdim ki hiç kederli olmasın,
Toprak gibi dertsiz olsun o, toprak gibi gülmezken.
Bıraksın manzaralara kâinatını zaman gibi
Ve dinlesin gözlerini kapatarak kendini, bazen.

C) Bir yağmur ince ince
Çarpıyor şimdi cama
Hasret kaldım sevince
Korku yüzümde yama.

D) Bu canım dünyanın orta yerinde
Hayvanlar kadar bağlanamamışız birbirimize
Yalan mı? Gözünü sevdiğim karıncalar
İşte: Hamsiler sürü sürü
Arılar bölük bölük geçer
Leylekler tabur tabur

E) Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

5. (I) Masal, genellikle halkın içinde yetişmiş bir yazar tarafından yazılan olağanüstü kişilerin başından geçen olağandışı olayları anlatan edebî türdür. (II) Masallar; olaya dayalı, sanatsal metinlerdir. (III) Genellikle bir tekerleme ile başlar. (IV) Masallarda yer ve zaman belirsizdir; olaylar, hayalî mekânlarda ve belirsiz geçmiş zamanda geçer. (V) Olayların anlatımında öğrenilen geçmiş zaman ya da geniş zaman kullanılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Ortak zevk ve dil anlayışına sahip şairlerin ortak şekil özelliklerini, ahenk unsurlarını, imge ve temaları kullanarak oluşturduğu şiir anlayışına şiir geleneği denir.

Buna göre aşağıdaki şiirler ait oldukları geleneğe göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) O gece ne kadar güzeldi mehtap
Gönülden fışkıran nağmeler gibi.
Ruhumu yıkayan bir seldi mehtap
En tatlı ilk ve son buseler gibi.

B) Sevdigüm bir hûb sadâdur
Mâ'il-i zevk u safâdur
Kârı uşşâka vefâdur
Meşrebümce dilrübâdur

C) Ağacın eyisi özünden olur
Yiğidin eyisi sözünden olur
İl için ağlayan gözünden olur
Ağlama hey gözü yaşın sevdiğim

D) Cümle yârân sana uşşâk olduğun bilmez misin
Cümlenin tâkatları tâk olduğun bilmez misin
Şimdi âlem sana müştâk olduğun bilmez misin
Îyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum

E) Ahırda kalır mı arpa sehere
Üzengiler ne yakışır eğere
Koçaklarım saldı beni kahıra
Alma gözlü kız yeleli Kırat gel

7. Keçiciğin aklı bir karış havada ya, sürüsünü bir yana bırakmış, bir başına otlaya otlaya çekip gitmiş. Hain koca kurt, kaçırır mı; hemen görmüş keçiciği ( )
"Heh, işte ağzıma lâyık bir lokma. Yaşasın ( )" demiş.
Keçicik, bakmış can pazarı. Hiç kurtuluş murtuluş yok: "Eh, n'apalım, demek kaderimizde sana yem olmak varmış kurt ( )" demiş. "Madem ölüm kapıya geldi ( ) bari bana biraz kaval çal ki neşeleneyim, kendimi unutup öyle öleyim."

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) İki nokta B) Ünlem işareti C) Soru işareti D) Nokta E) Virgül

8. Akraba çocukları arasında yalnız birine karşı anlaşılmaz bir çekingenlik ve cesaretsizliğim vardı: Besime Teyze'nin oğlu Kâmran. Mamafih ona çocuk demek de pek doğru olmazdı. Bir kere yaşça büyüktü. Sonra çok uslu ve ağırbaşlıydı. Çocukların arasına karışmaktan hoşlanmaz, elleri ceplerinde kendi kendine deniz kenarında dolaşır yahut ağaçların altında kitap okurdu. Kâmran'ın kıvırcık saçları, beyaz, nazik, parlak bir cildi vardı. O kadar parlak bir cilt ki cesaretim olsa da kulaklarına yapışsam, yakından yanaklarına baksam, aynada gibi kendimi göreceğimi sanırdım.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Bağlaç B) Edat C) Ünlem D) Sıfat E) Zamir

9.
- 1963 yılında yayımlanan - - - - adlı romanda, I. Dünya Savaşı sonrası dönemde halkın içinde bulunduğu zor durum ve Millî Mücadele anlatılmaktadır. Tarık Buğra, romanda Akşehir'i merkeze alarak Kurtuluş Savaşı'nın bir dönemini anlatmıştır.
- Reşat Nuri Güntekin, - - - - adlı romanında modernleşme sürecindeki Türk toplumunda Batılılaşma ile birlikte gerçekleşen sosyal değişimle yitirilen değerlerin Ali Rıza Bey'in ailesinde sebep olduğu dağılmayı ve yıkımı anlatmıştır.

Bu parçalarda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) *Devlet Ana - Yaprak Dökümü*
B) *Küçük Ağa - Yaprak Dökümü*
C) *Kalpaklılar - Acımak*
D) *Osmancık - Fatih-Harbiye*
E) *Yaban - Kavak Yelleri*

10. Sosyal roman; sınıf çatışması, geçim sıkıntısı, göç gibi toplumsal ve ekonomik sorunları veya birtakım töreleri ele alan roman türüdür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal bir romandan alınmış olamaz?

A) Onun yatağa girecek derecede hasta olduğunu kimse görüp anlamıyor, karısıyla bir rahat yemek yemesine bile meydan vermeden önlerine katıp yine gece eğlencelerine sürüklüyorlardı. İdare hâlâ Hayriye Hanım'da idi. Fakat kadıncağız artık ipin ucunu iyiden iyiye kaçırmıştı. Evde su gibi para sarf ediliyordu. Bu para nereden geliyordu? Şevket ölesiye çalışmak pahasına da olsa bu korkunç masrafı karşılayacak kadar para kazanıyor muydu? Yoksa çocukcağız borca mı batıyordu?

B) Karataşlı köylüler, bir haftadır "gök govern" ekimini hızlandırdılar. Sabahları erken kalkmaya, akşamları işten geç dönmeye başladılar. Kara Bayram; karısı, kendisi ve yavaş yavaş işe yarar çağa gelen oğluyla iki gündür gidip geliyor harıma. Ekilecek toprağı aktardılar. Arıkları emmenleri hazırladılar. Patatesle fasulyeyi ekmişlerdi. İş ötekilere kalmıştı.

C) Bizim köy, diye devam etti. "Çok çalışırsın ama kendi kendiyin ağasısın. Ne karışanın olur ne görüşenin. Tarlalara bir bakarsın bulut çökmüş sanırsın kara toprağa. Öyle pamuk olur işte. Toplarsın. Okkası on kuruştan. Bir yazda Abdi Ağa'nın verdiğini, yani yılda verdiğinin beş mislini alırsın. Bir şehir var, Adana şehri. Safi sırçadan, tiril tiril yanar gece gündüz. Aynen güneş gibi. Onun içinde gezersin."

D) Ay Gözcüsü, günün ilk ışıklarıyla birlikte kabilesiyle nehre indiğinde, Yeni Kaya ile yüz yüze geldi. Geceleyin hissettiği korkuyu neredeyse unutmuştu çünkü o ilk sesten sonra hiçbir şey olmamıştı. Bu yüzden bu garip nesneyi tehlikeli ya da korku verici bir şey olarak algılamadı. Her şeye rağmen kaya ile ilgili tedirgin edici bir şey yoktu. Ay Gözcüsü'nün üç katı büyüklüğünde fakat onu kollarıyla sarabileceği genişlikte, tamamen saydam bir maddeden yapılmış dikdörtgen bir kayaydı.

E) Unutma ki biz daha ortalıkta yokken düşürmüşlerdi ücretleri. Sen sanıyor musun ki bu grevi biz başlattık? Yoo bal gibi biliyorsun böyle olmadığını. Ama mademki bir kez başladı, diyoruz ki çözülmesin, doğru dürüst sonuna kadar yürüsün. Bütün çabamız bu işte.

11. Bu türküyü dinlerken merak ettim. Gerçekten kahve Yemen'den mi geliyor? Coğrafya bilgilerime göre kahvenin, ana vatanı Brezilya idi. Ana vatanı nere olursa olsun bize kahve nereden gelmişti? Kahvenin Türkler arasındaki macerası Yemen valisi Özdemir paşa'nın Yemen'de içtiği kahveyi beğenip İstanbul'a getirmesiyle başlar. Şimdi anladım türküyü, demek ki Türk topraklarına kahve Yemen'den geliyor. Dahası var, kahvenin Yemen'den gelmesi ile ilgili Hz. Süleyman'a dayanan bir rivayet var.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi ile ilgili yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Birleşik fiil B) Büyük harfler C) Soru eki D) Ki bağlacı E) Birleşik isim

12. Orta boylu denemez, kısa da değil. Askerliğindeki ölçülere göre boyu bir altmış iki, kilosu elli dört. Şimdilerde, otuz üç yaşında. Başı bedenine göre büyükçe, alnı geniş; saçları, kaşları, gözleri, bıyığı koyu kahverengi; yüzü kuru, biraz aşağıya çekik, elleri küçük, tırnakları kısa; omuzları, göğsü dar. Yedi aylık doğmuş. 1930 yılı Kasımının 28'inde akşama doğru ağrıları tutmuş anasının. Önce biraz beklemiş; bakmış olacak gibi değil, başını örtüp aşağıya inmiş, merdiven başından bağırmış: "Ebeye koş Ahmet Efendi." Evindeymiş ebe, çabuk gelmişler; sağdaki odanın yatağına yatırmışlar. "Vaktime iki ay var; gene mi düşecek ebanım?" demiş anası. "Çık da su ısıt sen" demiş ebe babasına. "Dış kapıyı kilitledim. Suyu koydum. Isınırken iki kere mi ne bağırdı. Kapı aralandı, suyu istedi ebe, 'Bir oğlun var' dedi."

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Geriye dönüş B) Gösterme C) Bilinç akışı D) İç monolog E) İç çözümleme

13.
I. Hayatı hem acıklı hem güldürücü yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türü. (Dram)
II. Oyunda tek kişinin kendi kendine konuşması, dışa verilen iç ses. (Monolog)
III. Oyunda kişilerin birbirlerine karşı söylediği uzun soluklu, coşkulu sözler. (Tirat)
IV. Yabancı dille yazılmış bir oyunu, yerel koşullara uygun biçimde kendi diline çevirme, uyarlama. (Adaptasyon)
V. Oyuncunun, sözü karşısındakine bırakırken söyleyeceği son söz. (Rol)

Numaralanmış açıklamalardan hangisi ayraç içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. 15.3.1963

Dün eski dergileri karıştırdık. Tecessüsümüz tatmin edildi biraz. Hasat yok. Kültür dünyasında uçakla dolaşmak hiçbir işe yaramıyor. İnsan sersemliyor sadece. Gördüklerini birbirine karıştırıyor. Evvela birçok yazılar yabancısı olduğumuz konuları didikliyor. Cezayir meselesi, Tunus, Fransa'nın iç politikası vs. Sonra uzun roman tefrikaları… Hangisini, ne zaman okuyacağız? Nihayet "expose"ler, tenkitler, tartışmalar… Onlar da boyuna kopan filmlere benziyor, daha doğrusu ilk kısımlarını görmediğimiz filmlere. Bir tiyatroya beşinci perdenin ortasında girmek. Durumumuz bu.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

A) Mektup B) Anı C) Deneme D) Sohbet E) Günlük

15. Argolis Ovası'ında, Mykenai Kalesi üstünde Pelops oğullarının sarayı. Solda Hera Tapınağı. (Mykenaili kadınlardan oluşan bir koro sahneye çıkar.)

Elektra : Ey soylu ailelerin kızları!
Acımı avutmak için buraya geldiniz;
biliyorum, anlıyorum, gözümden
bir şey kaçmıyor, ama vazgeçemiyorum,
zavallı babama ağlamaktan kendimi alamıyorum.

Koro : Sözlerinde pek ileri gitme, dikkat et.
Felaketinin nereden geldiğini bilmiyor musun?
Kendini böylesine acıklı duruma düşüren sensin.
Yüreğin daraldıkça kendini tutmadın,
her zaman kavga çıkararak
acılarına acı kattın.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Manzum olarak kaleme alınmıştır.
B) Kahramanlar yüksek tabakaya mensuptur.
C) Trajedi türünde bir tiyatro eserinden alınmıştır.
D) Kahramanların fiziksel özellikleri verilmiştir.
E) Tarihî ve mitolojik bir dönem anlatılmıştır.

16. Fiilleri ve fiilimsileri nitelik bakımından etkileyen zarflara durum zarfı denir.

Buna göre,

I. Hiç şüphe etmem, madam, kocanızdır mutlaka,
II. Bu mucizeyi yapan Hektor'dur ruhunuzda.
III. İster ki, varlığıyla Troya tekrar doğrulsun,
IV. Size saklattığı bu uğurlu çocuğunun.
V. Pirus onu vadetti size, duydunuz demin.

dizelerinden hangilerinde durum zarfı kullanılmıştır?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) III ve IV E) IV ve V

17. Ressam, arkeolog ve müzeci olan Osman Hamdi Bey, 30 Aralık 1842'de İstanbul'da doğdu. Türkiye'nin ilk maden mühendislerinden olan babası İbrahim Ethem Bey, 1877'de sadrazamlığa kadar yükselen bir devlet adamıydı. Ailenin ikisi kız olan altı çocuğunun en büyüğü Osman Hamdi'dir. Erkek kardeşlerinden Mustafa Bey İstanbul Gümrük Müdürü, İsmail Galip Bey Türkiye'de nümizmatik biliminin kurucularından biri, Halil Ethem Bey ise müzecidir. Osman Hamdi, ilkokul öğreniminin ardından, 1856 yılında Maarif-i Adliye Mektebine başladı. Hukuk öğrenimi görmek için Paris'e gitti. Paris'te kaldığı on iki yıl boyunca hukuk öğrenimini sürdürürken, o dönemin ünlü ressamlarından olan Jean-Léon Gérôme ve Boulanger'in atölyelerinde çıraklık yaparak iyi bir resim eğitimi aldı.

Bu parçada Osman Hamdi Bey ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin cevabı yoktur?

A) Nasıl bir eğitim aldığı
B) Eserlerinin neler olduğu
C) Mesleğinin ne olduğu
D) Ne zaman ve nerede doğduğu
E) Nasıl bir aileden geldiği

18. I. Biyografide ve otobiyografide hayatı ele alınan kişinin başarıları açık, sade bir dille anlatılır.
II. Biyografide ve otobiyografide yazarın tutumu nesneldir.
III. Biyografide anlatıcı üçüncü kişiyken otobiyografide birinci kişidir.
IV. Biyografiler bilgi, belge ve tanıklıklara bağlı olarak yazılır; otobiyografi ise hafızaya ve anılara dayanır.
V. Biyografide ve otobiyografide anlatıcı kurmaca kişidir.

Biyografi ve otobiyografinin karşılaştırıldığı numaralanmış yargılardan hangileri yanlıştır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

19. Kızım Canım,
Geçen hafta Tahsin Baç, Bayan Faide'nin ve senin mektuplarınızı getirmişti; bu hafta da posta senin ve doktorun mektuplarınızı getirdi. Bu mektuplarda beni en çok sevindiren haber senin, İngilizce ilk yazılarını yazmağa başladığın haberi oldu. Mister Mac'ı mı alkışlamalı, seni mi bilmem! Bir dil bir kafa demektir. Üç dil bileceksin, üç kafalı bir adam olacaksın! Şimdi bu tuttuğun yol seni yazıcılığa hazırlar. Tercümelerden başlayarak yazıcılık yaşayışına girmiş olursun! Tercüme edeceğin küçük birkaç şeyi bana yolla. İyi birkaç küçük çocuk hikâyesi tercüme eder isen hemen bastırırız. Bizimkilere de haber vermeyiz. Bir gün, bu kitaplardan birini doktorun, birini de kaptanın eline tutuşturursun. Hoş olur. Kızım canım, beni sorsunlar, sormasınlar, her eve gelene benden selam söyle! Güzel kızım, yanaklarından çok çok öperim. Mektuplarını da beklerim.

Memduh Şevket Esendal

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Samimi bir üslupla yazılmıştır.
B) Edebî bir mektuptan alınmıştır.
C) İyi dilek ve temennilerle sonlanmıştır.
D) Yazılış amacı girişte belirtilmiştir.
E) Gönderici kendi durumu hakkında bilgi vermiştir.

20. Sevgili Kardeşim Şevket,

Sana acil olan ihtiyacıma binaen birkaç tane daha La Fontaine Tercümesi gönderiyorum. Sen de bana elli lira gönderebilirsen memnun olurum. Böylelikle alacağım paranın üçte birini almış olacağım. Teslim ettiğim tercümeler de aşağı yukarı tamamının üçte biridir. Senet imzalama işini nasıl istersen öyle halledelim. İstersen gönder, imza edip geri yollayayım.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>?

A) İş bildiren fiil
B) Türemiş fiil
C) Birleşik zamanlı fiil
D) Geniş zamanla çekimlenmiş fiil
E) Yardımcı fiille kurulan birleşik fiil

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	7. Ünite	8. Ünite	9. Ünite	Karma Test
1. A	1. E	1. D	1. D	1. E	1. B	1. D
2. C	2. A	2. B	2. D	2. D	2. C	2. C
3. C	3. D	3. C	3. A	3. B	3. E	3. C
4. C	4. B	4. D	4. A	4. A	4. D	4. D
5. D	5. C	5. A	5. E	5. C		5. A
6. C	6. B	6. D	6. E	6. E		6. A
7. D	7. A	7. E	7. B			7. C
8. B	8. D	8. E	8. A			8. C
9. C		9. D	9. C			9. B
10. A		10. C	10. B			10. D
11. B		11. C				11. B
12. C		12. B				12. A
13. C						13. E
14. C						14. E
15. B						15. D
16. A						16. C
17. A						17. B
18. D						18. C
19. E						19. B
20. E						20. C

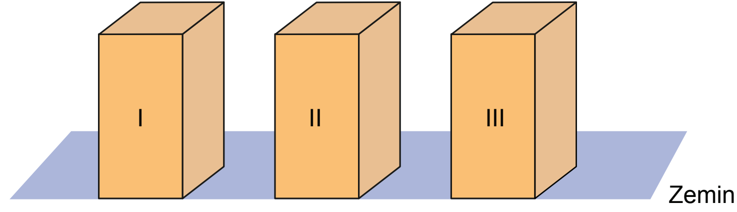

9. SINIF

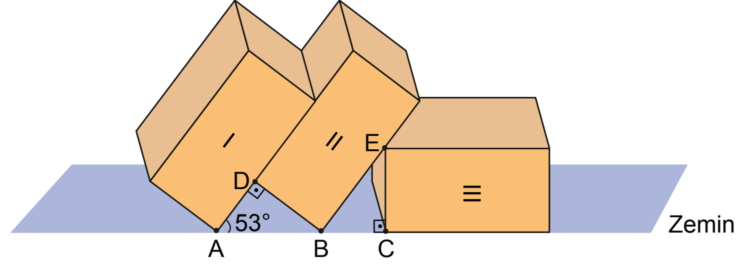
MATEMATİK

4. Ünite

1. Taban ayrıtlarından birinin uzunluğu 4 cm olan kare dik prizma şeklindeki üç eş kutu Şekil I'deki gibi aralarında eşit mesafe bulunarak durmaktadır. Bu kutular soldan sağa doğru devrildiğinde Şekil II'deki gibi $m(\widehat{DAB}) = 53°$, $[DA] \perp [DB]$, $[EC] \perp [BC]$ olacak biçimde duruyorlar.

Şekil I

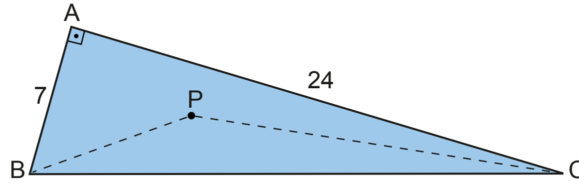

Şekil II

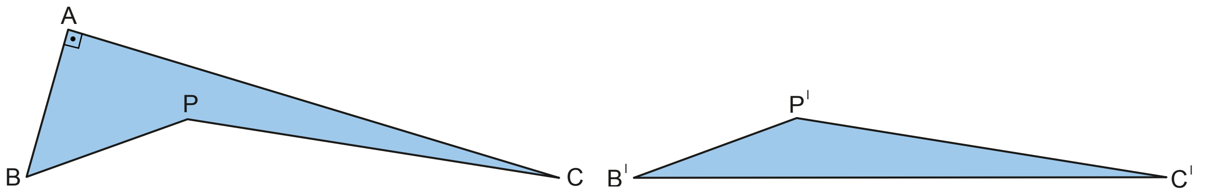
A, B ve C noktaları sırasıyla kutuların zemine değen köşe noktaları olduğuna göre $|AC|$ kaç santimetredir?
(sin 53° yi 0,8 alınız.)

A) $8\sqrt{3}$ B) 12 C) 9 D) $5\sqrt{3}$ E) 8

2. Şekilde dik üçgen biçimindeki ABC kartonunda $[AB] \perp [AC]$ ve $|AB| = 7$ birim, $|AC| = 24$ birimdir. Yücel, bu kartonun iç bölgesinde bir P noktası işaretliyor ve $[BP]$ ve $[PC]$'larını çiziyor.

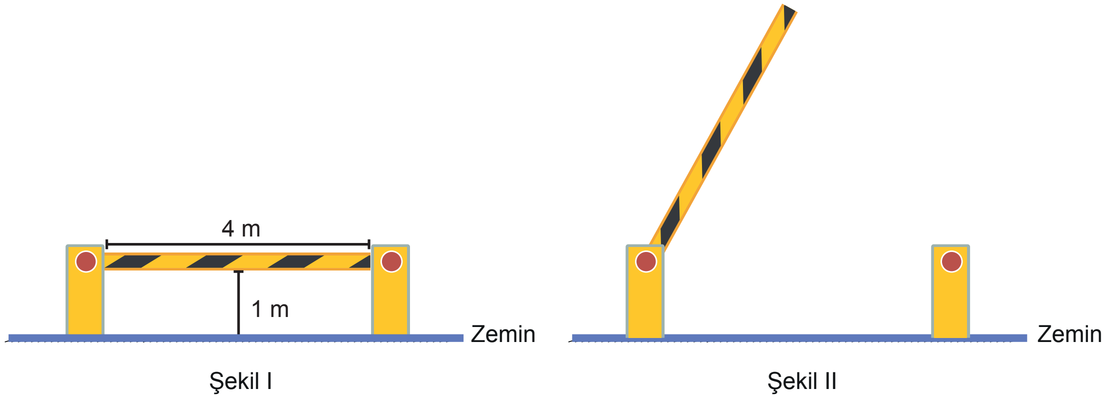
Daha sonra kartonu $[BP]$ ve $[PC]$'ları boyunca keserek iki parçaya ayırıyor.

Buna göre elde edilen karton parçalarının çevreleri toplamının <u>en büyük</u> tam sayı değeri kaç birimdir?

A) 115 B) 116 C) 117 D) 118 E) 120

3. Bir otoparkın girişinde bulunan 4 m uzunluğundaki bariyer eşit kademeli olarak çalışmaktadır.

Kapalı konumdan, zemine dik olacak şekilde 6 kademede açılan Şekil I'deki bariyer, araç geçişi için kaldırılırken arıza yapıp 4. kademede Şekil II'deki gibi takılı kalıyor.

Buna göre,

I.

$\sqrt{15}$ m

II.

$2\sqrt{5}$ m

III.

$3\sqrt{3}$ m

IV.

4 m

V.

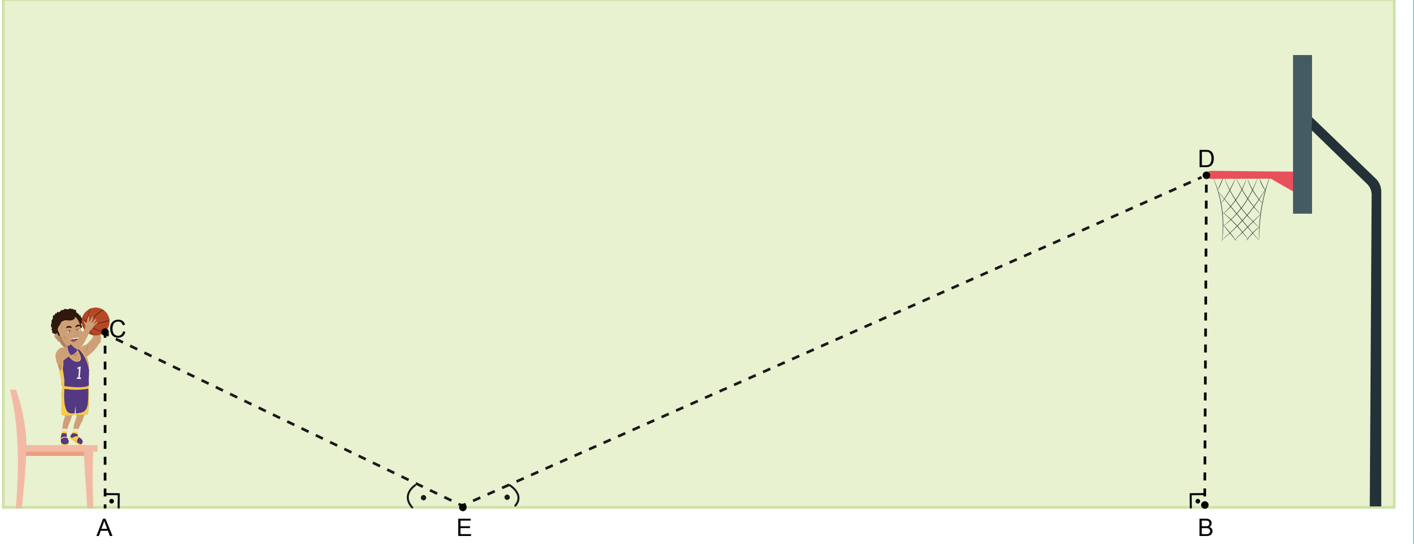

$\sqrt{21}$ m

yükseklikleri verilen genişlikleri 2,1 m olan araçlardan hangileri bu bariyerden geçemez?

A) I ve II B) II ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV E) II, III ve V

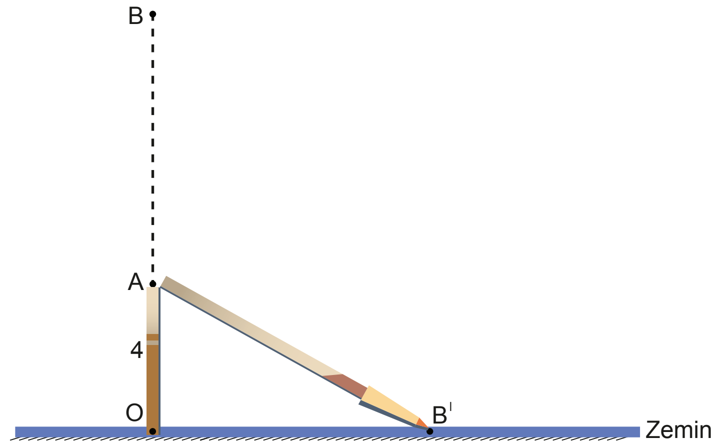
4. Emre, şov amaçlı bir atış yapmak için sandalyenin üzerine çıkarak elindeki basketbol topunu şekildeki gibi doğrusal bir şekilde zemine vurup basketbol potasının çemberine çarptırmak istemektedir. $[AC] \perp [AB]$, $[BD] \perp [AB]$, $|CA| = 1,5$ m, $|DB| = 3$ m, $|AB| = 10,8$ m ve $m(\widehat{AEC}) = m(\widehat{BED})$'tir.

Buna göre Emre şekildeki gibi basketbol topunu attığında, topun çemberin D noktasına çarpması için alması gereken en kısa mesafe kaç metredir?

A) 11,7 B) 11,6 C) 11,5 D) 11,4 E) 11,2

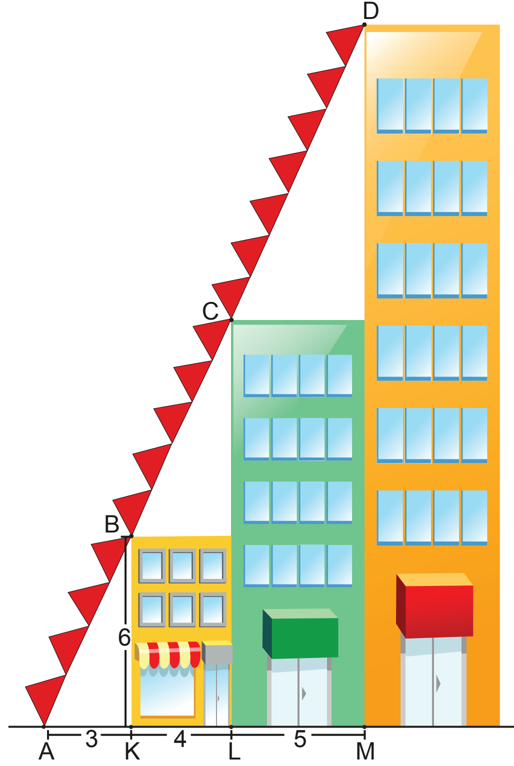
5. 10 metre uzunluğundaki bir direk O noktasında zemine diktir. Bu direk zeminden 4 m yukarıdaki A noktasından kırılmış ve tepe noktası olan B noktası zemindeki B' noktasına gelmiştir.

Buna göre B' noktasının O noktasına uzaklığı kaç metredir?

A) 2 B) $2\sqrt{3}$ C) $3\sqrt{2}$ D) $2\sqrt{5}$ E) 5

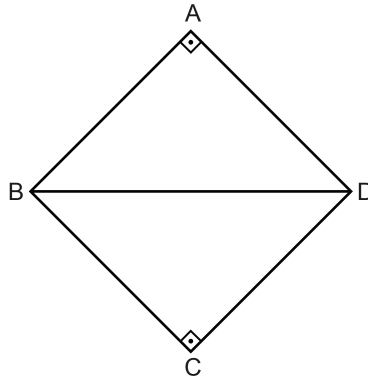
6. Birbiri ile bitişik ve önden görünümleri dikdörtgen biçiminde olan üç apartmanın sakinlerinin yaptıkları süslemeler şekildeki gibi modellenmiştir.

|AK| = 3 m, |KL| = 4 m, |LM| = 5 m, |KB| = 6 m ve A, B, C, D doğrusal noktalar olduğuna göre en uzun apartmanın yüksekliği kaç metredir?

A) 27 B) 25 C) 24 D) 22 E) 18

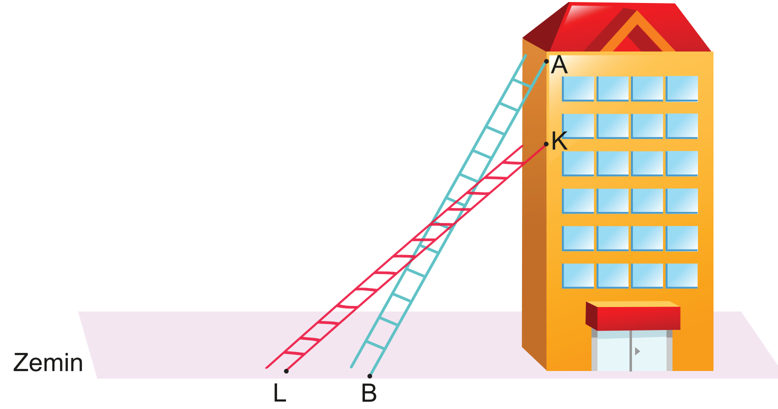
7. Şekildeki ABCD dörtgeninin dört kenarının uzunluklarının kareleri toplamı 338 birimkare ve [AB] ⊥ [AD], [BC] ⊥ [CD]'tir.

Buna göre |BD| kaç birimdir?

A) 12 B) 13 C) 14 D) 15 E) 16

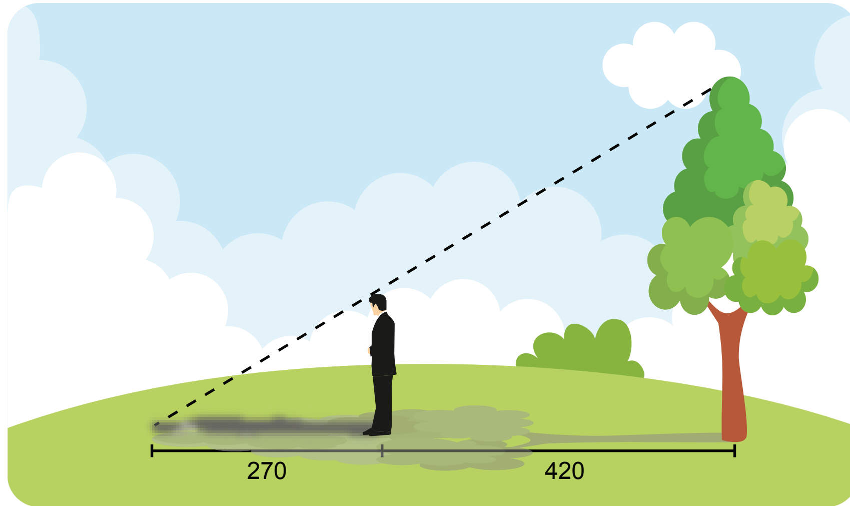
8. Şekildeki gibi bir ucu A noktasında olan bir merdivenin uzunluğu 20 metre ve A noktasının zeminden yüksekliği 16 metredir.

Düz zemindeki merdivenin A noktasındaki ucu 4 metre aşağıdaki K noktasına, B noktasındaki ucu ise L noktasına getirildiğinde |BL| kaç metre olur?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

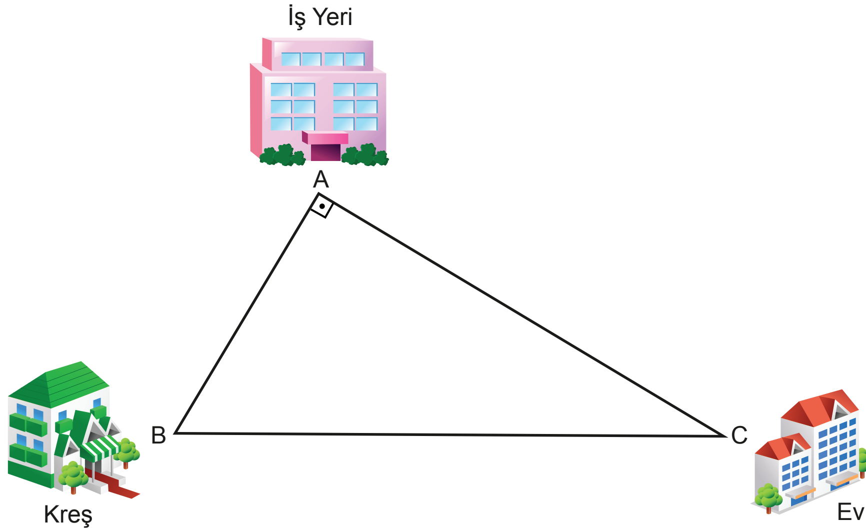
9. Yiğit, arkasında kalan ağacın boyunu hesaplamak istiyor. Ağaçtan 420 cm uzakta durduğunda kendi gölgesinin uç noktası ile ağacın gölgesinin uç noktası çakışmaktadır.

Yiğit'in boyu 180 cm ve gölgesinin uzunluğu 270 cm olduğuna göre ağacın boyu kaç cm'dir?

A) 440 B) 450 C) 460 D) 470 E) 480

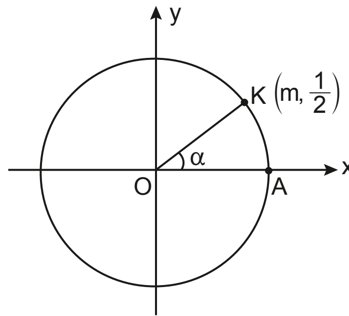
10. Şekildeki ABC dik üçgeninde Erdem Bey'in iş yeri A noktası, oğlunun kreşi B noktası ve evi C noktası olacak şekilde modellenmiştir. Erdem Bey sabit hızla iş yerinden çıkıp önce kreşten oğlunu alıp sonra evine giderse 27 dakikada, aynı hızla kreşe uğramadan evine giderse 18 dakikada yürüyebilmektedir.

Erdem Bey'in evi ile iş yeri arasındaki mesafe 1200 metre ve $[AB] \perp [AC]$ olduğuna göre kreş ile evi arasındaki mesafe kaç metredir?

A) 1300 B) 1400 C) 1500 D) 1600 E) 1700

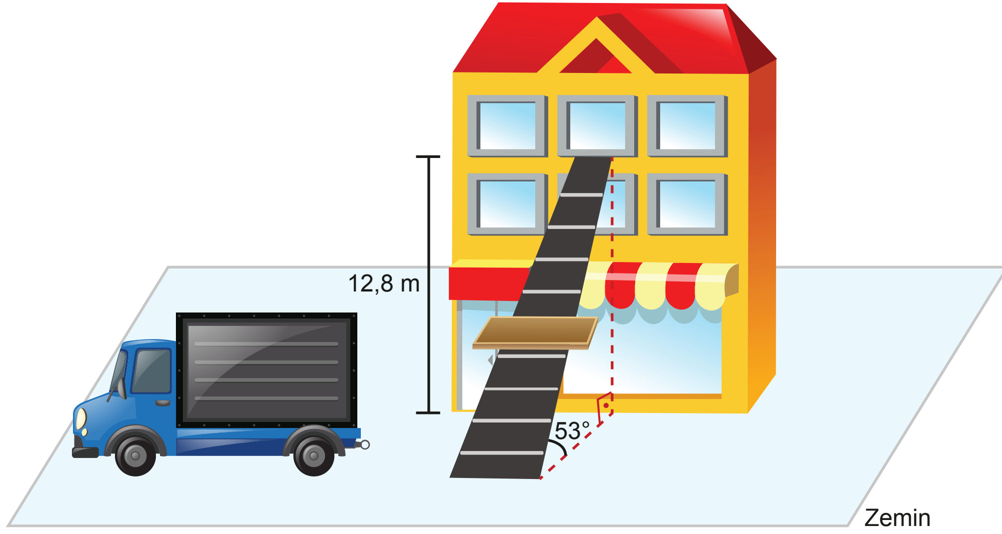
11. Şekilde A ve $K\left(m, \frac{1}{2}\right)$ noktaları birim çember üzerindedir.

$m(\widehat{KOA}) = \alpha$ olduğuna göre $\dfrac{\cos\alpha + \tan\alpha}{\sin\alpha}$ değeri kaçtır?

A) $\frac{\sqrt{3}}{3}$ B) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ C) $\frac{5\sqrt{3}}{6}$ D) $\frac{3\sqrt{3}}{2}$ E) $\frac{5\sqrt{3}}{3}$

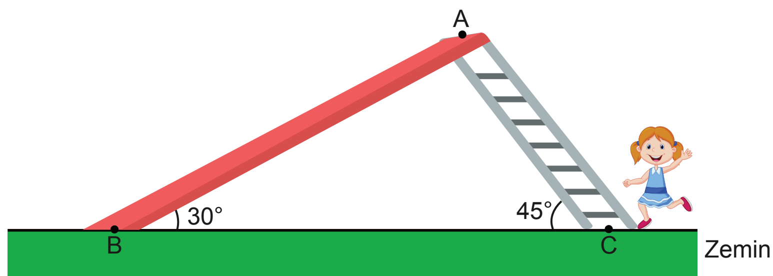
12. Deniz Bey'in evinin eşyasını taşıyan nakliye firması taşıma merdivenini şekildeki gibi düz zemin ile 53° lik açı yapacak şekilde kurmuştur.

Zeminden yüksekliği 12,8 metre olan dairenin penceresine yaslanan merdivenin uzunluğu kaç metredir? (sin 53° yi 0,8 alınız.)

A) 20 B) 19 C) 18 D) 17 E) 16

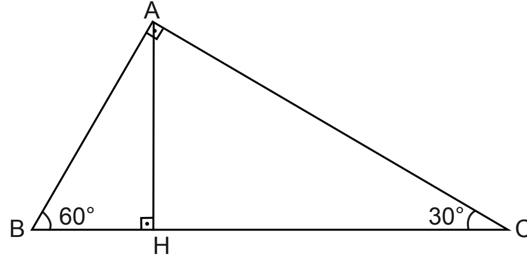
13. Şekilde Merve'nin kaydığı bir kaydırak modeli verilmiştir. Bu kaydırağın merdiveninin zeminle yaptığı açı 45° ve kaydırağın zeminle yaptığı açı 30° dir. Merve merdivenden çıkıp zeminden 3 metre yükseklikteki A noktasından kayarak B noktasına ulaşıyor.

Buna göre Merve C noktasından B noktasına geldiğinde kaç metre yol gitmiş olur?

A) $8+3\sqrt{2}$ B) $9\sqrt{2}$ C) $7+2\sqrt{3}$ D) $6+3\sqrt{2}$ E) $5+2\sqrt{3}$

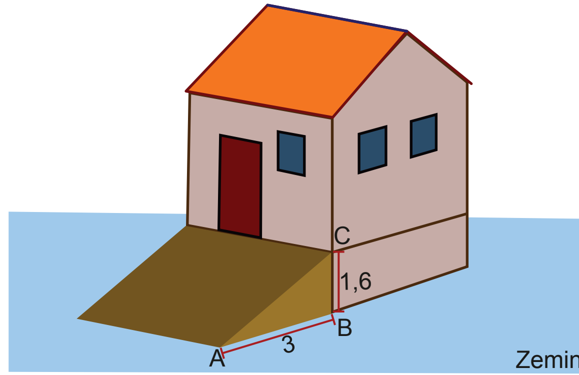
14. Şekildeki ABC dik üçgeninde $[AB] \perp [AC]$, $[AH] \perp [BC]$ ve $m(\widehat{ABC}) = 60°$, $m(\widehat{ACB}) = 30°$ dir.

$|BC| = 16\sqrt{3}$ cm olduğuna göre $|AH|$ kaç santimetredir?

A) 12 B) 14 C) 16 D) 18 E) 26

15. Şekilde bir deponun önüne yerleştirilmiş bir rampa modeli verilmiştir. Bu rampanın, A köşesinin deponun B köşesine uzaklığı 3 m ve yerden yüksekliği 1,6 m'dir.

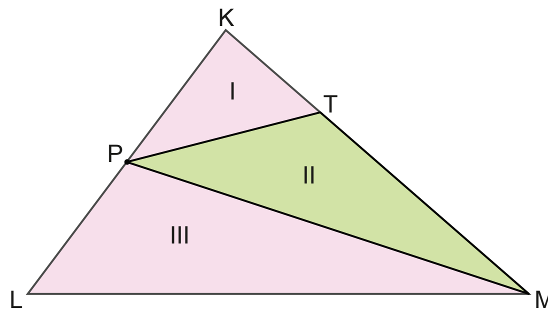

$[AB] \perp [BC]$ olduğuna göre rampanın A köşesinin C köşesine uzaklığı kaç metredir?

A) 3,4 B) 3,6 C) 3,8 D) 4,2 E) 4,4

16. Aşağıda bir arsanın üçgen biçimindeki üç bölgesi KLM üçgeni ile modellenmiştir.

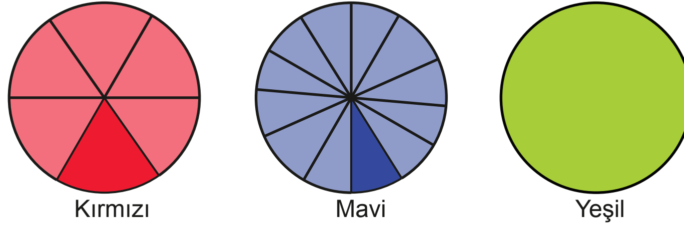
$5|KT| = 3|TM|$ ve $3|KP| = 2|PL|$'tir.

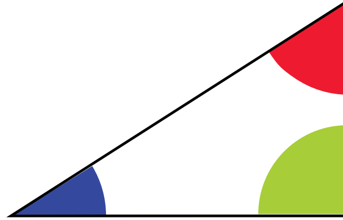
II. bölgenin alanı 25 m^2 olduğuna göre I ve III. bölgelerin alanları toplamı kaç metrekaredir?

A) 70 B) 75 C) 80 D) 85 E) 90

17.

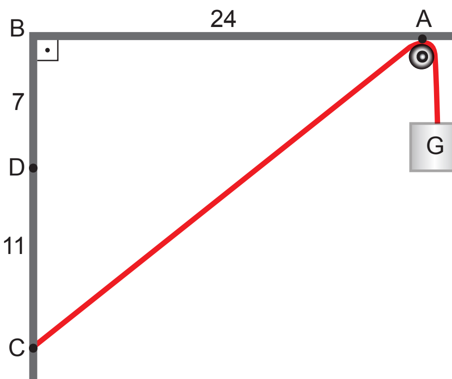
Efe daire şeklindeki kâğıtlardan her birini eş daire dilimlerine ayırıyor ve her bir dairenin birer dilimini keserek üçgen şeklinde bir kartonun köşelerine yerleştiriyor.

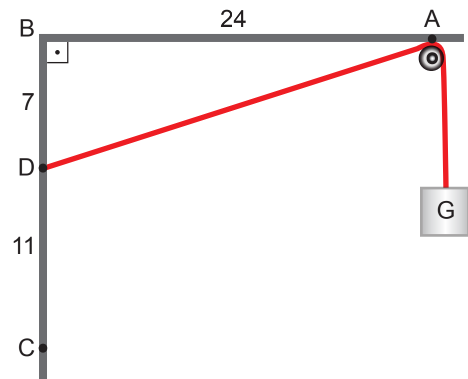
Buna göre Efe yeşil kâğıdı kaç eş dilime ayırmıştır?

A) 10 B) 8 C) 6 D) 5 E) 4

18. Şekil I'de verilen basit makara düzeneğinde $|AB| = 24$ cm, $|BD| = 7$ cm ve $|DC| = 11$ cm'dir. Bir ucu C noktasına bağlı uzunluğu sabit olan ipin diğer ucunda G yükü bulunmaktadır.

Şekil I

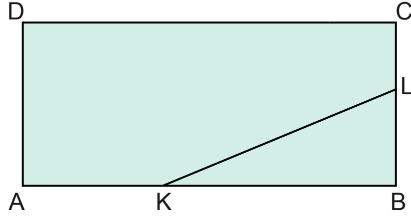

Şekil II

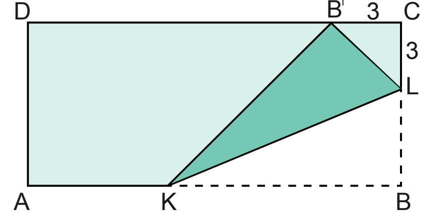
Bu ip Şekil II'deki gibi D noktasına bağlandığında G yükü kaç santimetre aşağıya iner?

A) 4 B) 5 C) 7 D) 8 E) 9

19. Nihal, Şekil I'de verilen dikdörtgen biçimindeki kağıdı [KL] boyunca katladığında, B noktası [DC] üzerinde B^I noktasına geliyor ve Şekil II'yi elde ediyor.

Şekil I

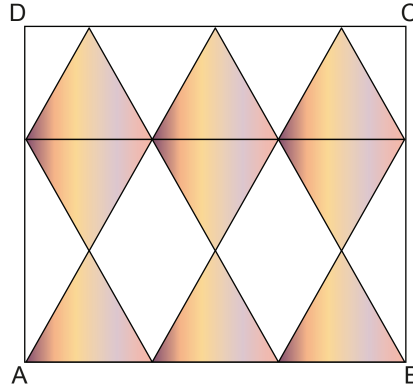

Şekil II

Şekil II'de $|B^IC| = |CL| = 3$ cm olduğuna göre |BK| kaç santimetredir?

A) $3\sqrt{2}+1$ B) $3\sqrt{2}+2$ C) $3\sqrt{2}+3$ D) $3\sqrt{2}+4$ E) $3\sqrt{2}+6$

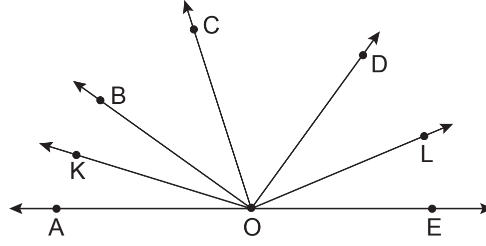
20. Dikdörtgen şeklindeki bir kartona birbirine eş 9 eşkenar üçgen çizilip boyanıyor.

Boyanmayan kısmın alanı $81\sqrt{3}$ birimkare olduğuna göre |AB| kaç birimdir?

A) 12 B) $9\sqrt{3}$ C) 18 D) $12\sqrt{3}$ E) $18\sqrt{3}$

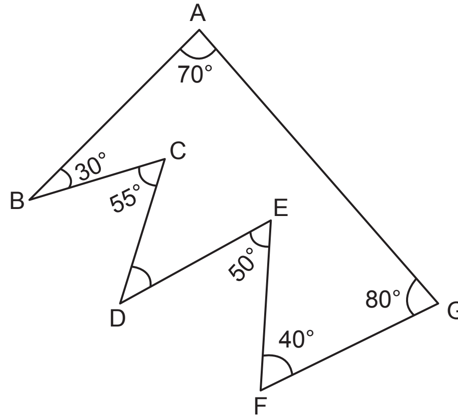
21. Şekildeki A, O, E noktaları doğrusaldır. $\widehat{AOC}$ 'nın açıortayı [OB , $\widehat{AOB}$ 'nın açıortayı [OK , $\widehat{COE}$ 'nın açıortayı [OD ve $\widehat{DOE}$ 'nın açıortayı [OL 'dır.

Buna göre $m(\widehat{KOL})$ kaç derecedir?

A) 90
B) 100
C) 105
D) 120
E) 135

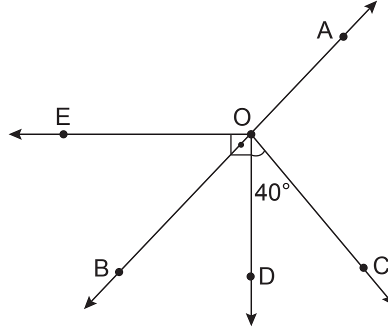
22. Şekilde $m(\widehat{BAG}) = 70°$, $m(\widehat{ABC}) = 30°$, $m(\widehat{BCD}) = 55°$, $m(\widehat{DEF}) = 50°$, $m(\widehat{EFG}) = 40°$ ve $m(\widehat{FGA}) = 80°$ dir.

Buna göre $m(\widehat{CDE})$ kaç derecedir?

A) 45
B) 55
C) 60
D) 65
E) 70

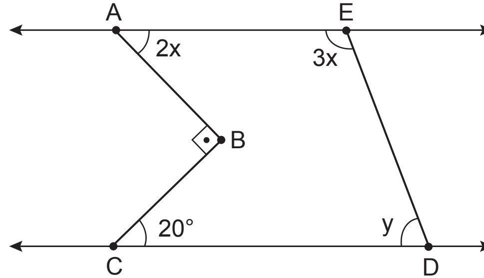
23. Şekilde A, O, B doğrusal, $m(\widehat{EOD}) = 90°$, $m(\widehat{COD}) = 40°$ ve $m(\widehat{AOC}) = 3 \cdot m(\widehat{BOD})$'tir.

Buna göre $m(\widehat{AOE})$ kaç derecedir?

A) 125 B) 105 C) 95 D) 55 E) 35

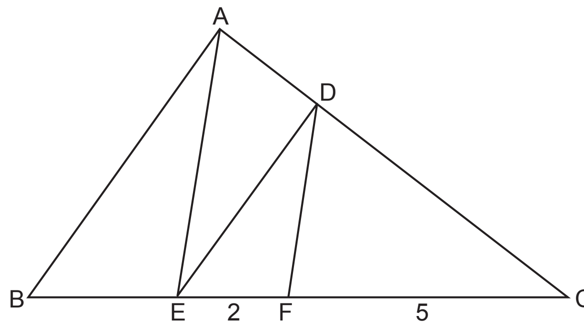
24. Şekilde AE // CD, $m(\widehat{EAB}) = 2x$, $m(\widehat{ABC}) = 90°$, $m(\widehat{BCD}) = 20°$ ve $m(\widehat{AED}) = 3x$'tir.

Buna göre $m(\widehat{EDC}) = y$ kaç derecedir?

A) 75 B) 70 C) 60 D) 35 E) 30

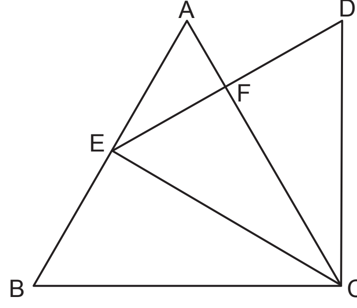
25. Şekildeki ABC üçgeninde [AE] // [DF], [AB] // [DE], |CF| = 5 cm ve |EF| = 2 cm'dir.

Buna göre |BE| kaç santimetredir?

A) $\frac{7}{2}$ B) $\frac{14}{5}$ C) $\frac{14}{7}$ D) $\frac{11}{7}$ E) $\frac{3}{7}$

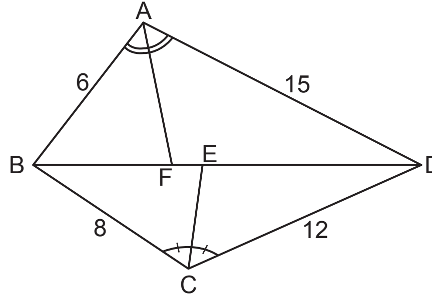
26. Şekildeki ABC ve DEC birer eşkenar üçgendir. $E \in [AB]$, $|AB| = 8$ cm ve $|ED| = 6$ cm'dir.

Buna göre $|AF|$ kaç santimetredir?

A) $\frac{9}{2}$ B) $\frac{7}{2}$ C) 3 D) $\frac{5}{2}$ E) 2

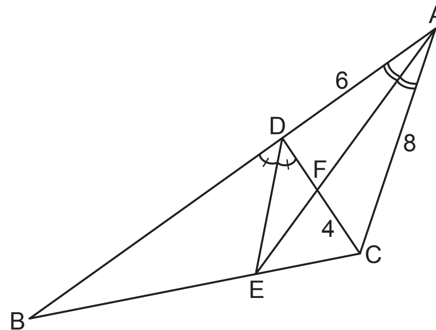
27. Şekildeki ABD ve BCD birer üçgendir. $[AF]$, A açısının ve $[CE]$, C açısının açıortaylarıdır. $E, F \in [BD]$, $|AB| = 6$ cm, $|AD| = 15$ cm, $|BC| = 8$ cm ve $|CD| = 12$ cm'dir.

Buna göre $\frac{|BF|}{|ED|}$ kaçtır?

A) $\frac{2}{5}$ B) $\frac{4}{21}$ C) $\frac{10}{21}$ D) $\frac{2}{7}$ E) $\frac{2}{3}$

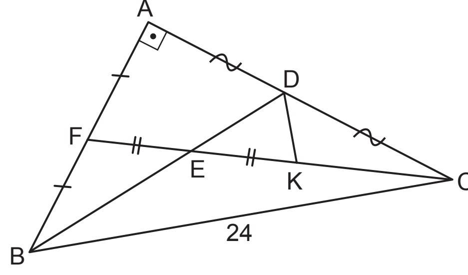
28. Şekildeki ABC üçgeninde $D \in [AB]$, $[AE]$ A açısının açıortayı, $[DE]$ D açısının açıortayıdır. $|AC| = 8$ cm ve $|FC| = 4$ cm'dir.

Buna göre $|BD|$ kaç santimetredir?

A) 42 B) 36 C) 21 D) 7 E) 6

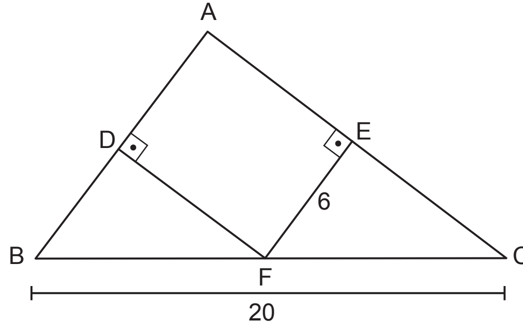
29. Şekildeki ABC dik üçgeninde $[AB] \perp [AC]$, $|AF| = |FB|$, $|AD| = |DC|$, $|FE| = |EK|$ ve $|BC| = 24$ cm'dir.

Buna göre $|DK|$ kaç santimetredir?

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

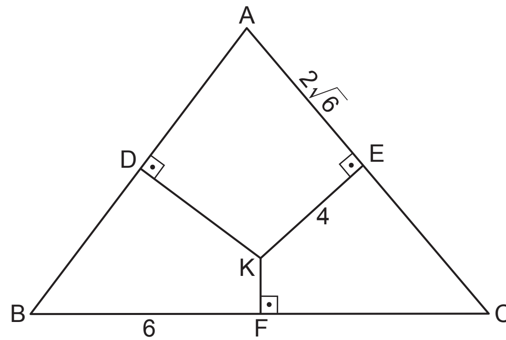
30. Şekildeki ABC üçgeninde $[DF]$ ve $[EF]$ kenar orta dikmelerdir. $F \in [BC]$, $|EF| = 6$ cm ve $|BC| = 20$ cm'dir.

Buna göre $|DF|$ kaç santimetredir?

A) 4 B) 5 C) 7 D) 8 E) 9

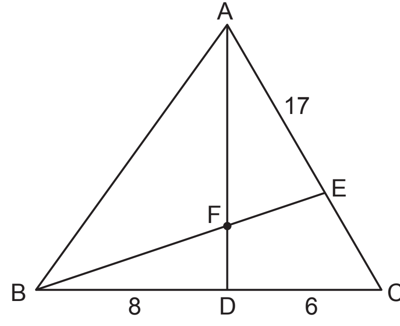
31. Şekildeki ABC üçgeninde D, E, F kenar orta noktaları ve K noktası da kenar orta dikmelerinin kesişim noktasıdır. $|AE| = 2\sqrt{6}$ cm, $|KE| = 4$ cm ve $|BF| = 6$ cm'dir.

Buna göre $|KF|$ kaç santimetredir?

A) 2 B) $2\sqrt{3}$ C) 4 D) $2\sqrt{6}$ E) $2\sqrt{7}$

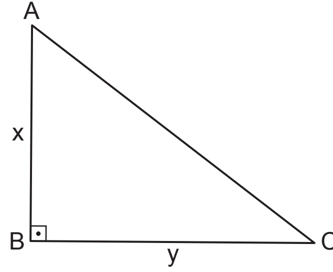
32. Şekildeki ABC üçgeninde $E \in [AC]$, $D \in [BC]$ ve F diklik merkezidir. $|AE| = 17$ cm, $|DC| = 6$ cm ve $|BD| = 8$ cm'dir.

Buna göre |AD| kaç santimetredir?

A) $4\sqrt{3}$ B) 9 C) 15 D) $9\sqrt{5}$ E) $\sqrt{253}$

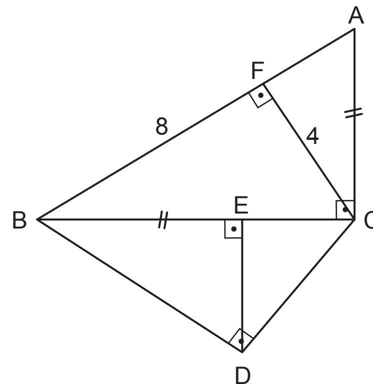
33. Şekildeki ABC üçgeni bir dik üçgendir. $[AB] \perp [BC]$, $|AB| = x$ cm, $|BC| = y$ cm ve $(x+y)^2 + (x-y)^2 = 100$'dür.

Buna göre |AC| kaç santimetredir?

A) 10 B) $3\sqrt{10}$ C) $6\sqrt{2}$ D) $2\sqrt{15}$ E) $5\sqrt{2}$

34. Şekildeki ABC ve BDC birer üçgendir. $[AC] \perp [BC]$, $[BD] \perp [DC]$, $[FC] \perp [AB]$, $[DE] \perp [BC]$, $|AC| = |BE|$, $|FC| = 4$ cm ve $|BF| = 8$ cm'dir.

Buna göre |BD| kaç santimetredir?

A) 4 B) $2\sqrt{6}$ C) 5 D) $2\sqrt{7}$ E) $2\sqrt{10}$

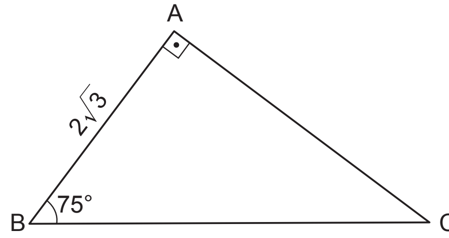
35. $2\alpha + \beta = \frac{\pi}{2}$ **olmak üzere,**

$$\frac{\sin(\alpha+\beta)\cdot \tan\beta \cdot \cos\beta}{\cot 2\alpha \cdot \sin 2\alpha \cdot \cos\alpha}$$

işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) -1 B) $\sin\alpha$ C) $\cos\beta$ D) 1 E) $\tan 2\alpha$

36. Şekildeki ABC dik üçgeninde $[AB] \perp [AC]$, $m(\widehat{ABC}) = 75°$ ve $|AB| = 2\sqrt{3}$ cm'dir.

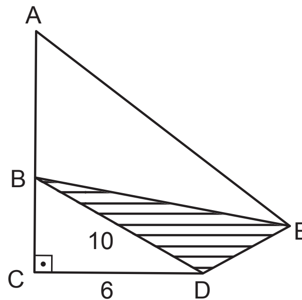
Buna göre $|AC|$ kaç santimetredir?

A) $6-2\sqrt{3}$ B) $1+2\sqrt{3}$ C) $3\sqrt{3}$ D) $6+2\sqrt{3}$ E) $6+4\sqrt{3}$

37. Birim çember üzerinde 150° lik açıya karşılık gelen noktanın bileşenlerinin toplamı kaçtır?

A) $\frac{-1-\sqrt{3}}{2}$ B) $\frac{-1+\sqrt{3}}{2}$ C) $\frac{1-\sqrt{3}}{2}$ D) $\frac{1-\sqrt{2}}{2}$ E) $\frac{1+\sqrt{2}}{2}$

38. Şekildeki A, B, C noktaları doğrusal, $[BC] \perp [CD]$, $|AB| = 2|BC|$, $[BD] \parallel [AE]$, $|BD| = 10$ cm ve $|CD| = 6$ cm'dir.

Buna göre $A(\widehat{BDE})$ kaç cm^2 dir?

A) 48 B) 40 C) 36 D) 24 E) 15

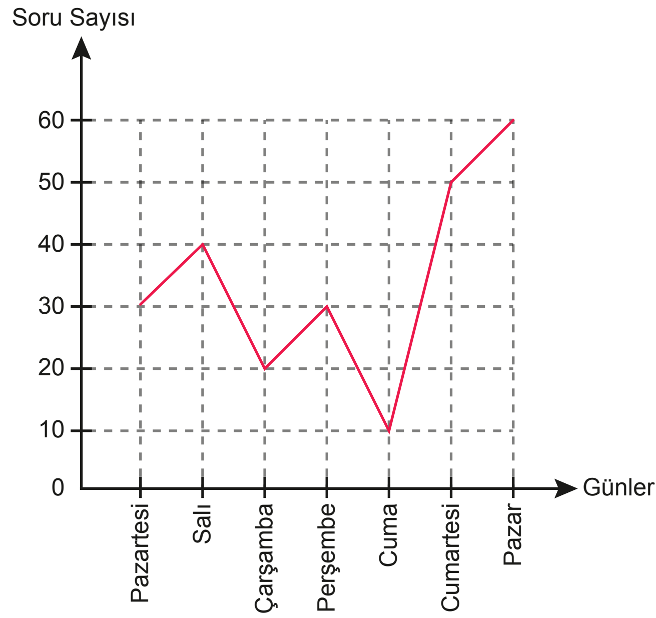
9. SINIF

MATEMATİK

5. Ünite

1. Aşağıdaki grafik Selin'in bir haftada çözdüğü matematik soru sayılarını göstermektedir.

Grafik: Günlere Göre Çözülen Soru Sayıları

Verilen grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Pazartesi ve perşembe günleri eşit sayıda soru çözmüştür.
B) Hafta sonu toplam 110 soru çözmüştür.
C) En az soruyu cuma günü çözmüştür.
D) Hafta içi çözdüğü soru sayısı hafta sonu çözdüğü soru sayısından fazladır.
E) Bu haftanın tamamında toplam 250 soru çözmüştür.

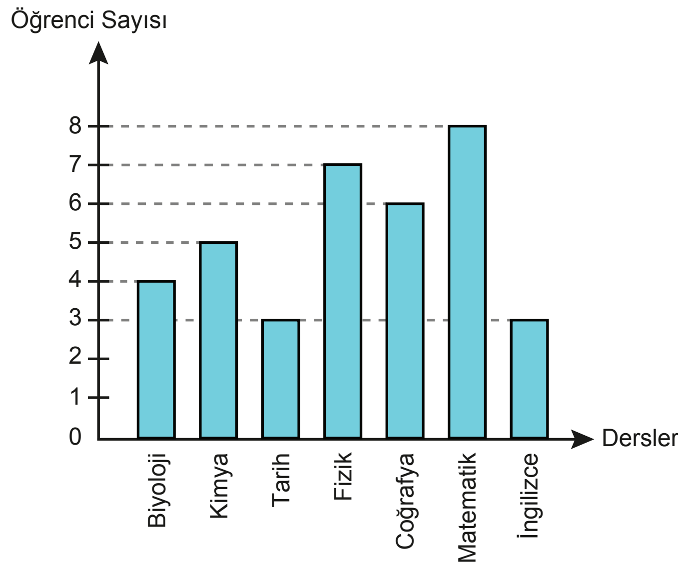
2. 24, 36, 20, 16, 30 ve 32 yaşlarındaki 6 kişilik bir gruba bir kişi gelmiş ve grubun medyanı değişmemiştir.

Buna göre gelen kişinin yaşı kaçtır?

A) 23 B) 25 C) 26 D) 27 E) 29

3. Aşağıdaki sütun grafiği bir sınıftaki öğrencilerin aldıkları proje ödevlerinin derslere göre dağılımını göstermektedir.

Grafik: Öğrencilerin Aldıkları Proje Ödevlerinin Derslere Göre Dağılımı

Bu grafikteki veriler daire grafiğinde gösterildiğinde kimya dersinden proje ödevi alan öğrenci sayısını gösteren daire diliminin merkez açısının ölçüsü kaç derece olur?

A) 50 B) 60 C) 72 D) 84 E) 100

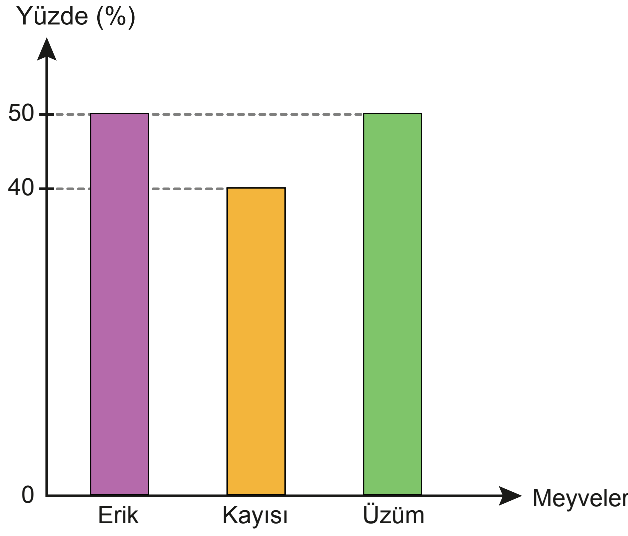
4. Beş kişilik bir gruptaki katılımcıların yaşları birbirinden farklı tam sayılardır. Küçükten büyüğe doğru yaşları 45, 48, x, y, 57 olan bu gruptakilerin yaşlarının aritmetik ortalaması ile medyanı (ortancası) birbirine eşittir.

Bu gruptan 57 yaşında bir katılımcı ayrıldığında gruptaki katılımcıların yaşlarının aritmetik ortalaması kaç olur?

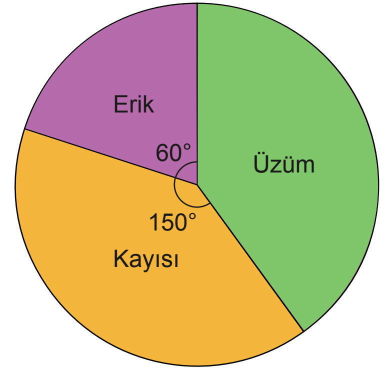
A) 48 B) 49 C) 49,5 D) 50 E) 50,5

5. Bir kuru yemişçi yaş olarak aldığı erik, kayısı ve üzümü kurumaya bırakmıştır. Bu meyvelerin kurutulduktan sonra kaybettikleri kütle yüzdeleri Grafik 1'de, kütlelerine göre dağılımı Grafik 2'de verilmiştir.

Grafik 1: Meyvelerin Kururken Kaybettikleri Kütlelerinin Yüzdeleri

Grafik 2: Kurutulan Meyvelerin Kütlelerinin Dağılımları

Yaş meyvelerin toplam kütleleri kuruduktan sonraki kütlelerinden 620 kg fazla olduğuna göre kuru yemişçi kaç kg kuru meyve elde etmiştir?

A) 620 B) 680 C) 720 D) 760 E) 800

6. 10 öğrencinin katıldığı bir sınavda ilk 3 soruyu cevaplamak zorunlu olup, verilen cevaplar 1 ile 5 puan aralığında değerlendirilecektir. İlk 3 sorunun analizi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo: Öğrencilerin Aldıkları Puanlara Göre Öğrenci Sayıları

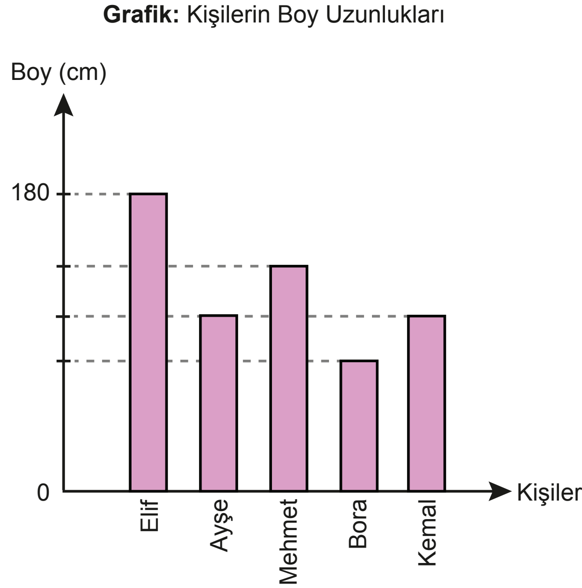
	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan
1. Soru	1	1	–	3	5
2. Soru	2	1	3	–	4
3. Soru	1	–	3	4	2

Bu soruların puanlarının aritmetik ortalamaları sırasıyla S_1, S_2 ve S_3 olduğuna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) $S_1 = S_2 < S_3$ B) $S_2 < S_1 < S_3$ C) $S_3 < S_1 < S_2$ D) $S_2 < S_3 < S_1$ E) $S_1 = S_2 = S_3$

7. Aşağıdaki grafikte 5 kişinin boylarının uzunlukları verilmiştir.

Grafik: Kişilerin Boy Uzunlukları

Bu kişilerle ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Elif, Ayşe ve Mehmet'in boylarının ortalaması 175 cm'dir.
- Ayşe ve Kemal aynı boydadır.
- Bora, Kemal'den 2 cm kısadır.
- Mehmet, Ayşe'den 3 cm uzundur.

Buna göre bu 5 kişinin boylarının ortalaması kaç santimetredir?

A) 169 B) 170 C) 171 D) 172 E) 173

8. Bir semtte bulunan binaların yaşları ile ilgili yapılan bir araştırmada aşağıdaki tabloda yer alan bilgilere ulaşılıyor.

Tablo: Yaşlarına Göre Bina Sayıları

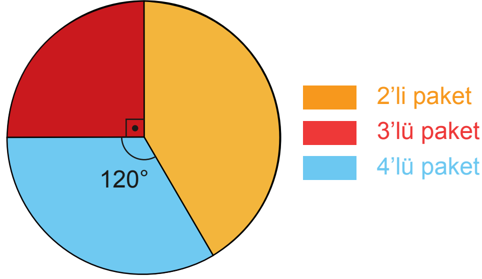
Bina Yaşı	Bina Sayısı	Bina Yaşı	Bina Sayısı	Bina Yaşı	Bina Sayısı
1	42	6	25	11	20
2	35	7	36	12	18
3	56	8	28	13	16
4	45	9	20	14	14
5	35	10	24	15	10

Tablodaki veriler kullanarak 4 gruplu bir histogram grafiği oluşturulduğunda bu gruplardaki bina sayılarından elde edilen verilerin veri açıklığı kaçtır?

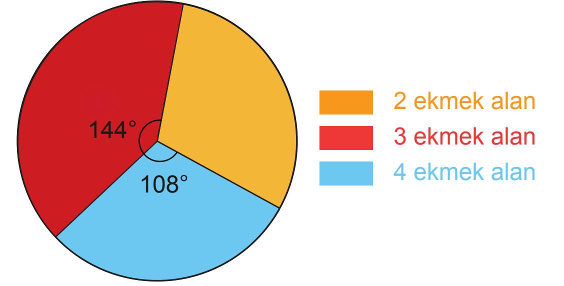
A) 134 B) 135 C) 136 D) 137 E) 138

9. İhtiyaç sahibi insanların ekmek ihtiyaçlarını karşılayabilmek için askıda ekmek uygulaması yapılan bir fırında günlük 1200 ekmek satılmaktadır. Bu fırında ekmekler 2, 3 ve 4'lü paketler hâlinde satılmaktadır. Satılan ekmek paketlerinin dağılımı Grafik 1'de, askıdan 2, 3 ve 4 ekmek alan kişilerin sayılarına göre dağılımı Grafik 2'de verilmiştir.

Grafik 1: Günlük Satılan 2, 3 ve 4'lü Ekmek Paketlerinin Sayılarına Göre Dağılımı

Grafik 2: Askıdan 2, 3 ve 4 Ekmek Alan Kişilerin Sayılarına Göre Dağılımı

Müşterilerin %20' si askıda ekmek bıraktığına göre askıdan 2 ekmek alan kişilerin sayısı kaçtır? (Bir müşteri askıya bir ekmek bırakıyor.)

A) 9 B) 10 C) 12 D) 15 E) 16

10. Her gün 20'den az soru çözen Emre'nin 10 günde çözdüğü soru sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir ve bu tablodaki verilerin bir tane tepe değerinin olduğu bilinmektedir.

Tablo: Emre'nin Günlere Göre Çözdüğü Soru Sayıları

Günler	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
Soru Sayısı	14	10	6	10	x	6	12	14	12	y

Veri grubunun aritmetik ortalaması ile tepe değerinin toplamı 22 olduğuna göre $x - y$ kaçtır?

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

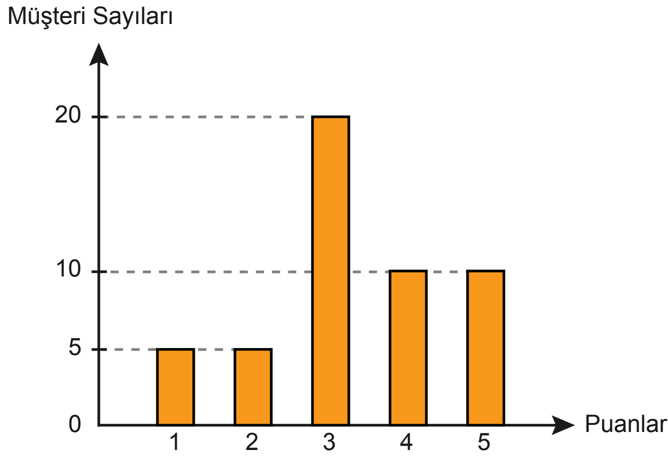
11. $x, x + 4, x - 2, x + 3, x + 8, x + 1, x + 7, x - 2$ veri grubunun medyanı 8'dir.

Bu veri grubuna 12 ve 17 sayıları eklenirse elde edilen yeni veri grubunun aritmetik ortalaması kaç olur?

A) 8,6 B) 9,2 C) 9,6 D) 10,2 E) 10,8

12. Bir otelde 50 müşteriye memnuniyet anketi uygulanmış ve ankette müşterilerin verdikleri cevaplara göre yapılan puanlama aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik: Müşterilerin Verdikleri Cevaplara Göre Puanlama

1: Hiç memnun değilim.

2: Kısmen memnun değilim.

3: Kararsızım.

4: Kısmen memnunum.

5: Çok memnunum.

Buna göre bu veri grubunun medyanı kaçtır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

13. Aşağıdaki tabloda 5 öğrencinin matematik dersinin ilk 4 sınavından aldıkları puanlar verilmiştir.

Tablo: Öğrencilerin Sınavlardan Aldıkları Puanlar

	1. Sınav	2. Sınav	3. Sınav	4. Sınav
Ali	71	68	69	72
Burak	66	70	72	72
Can	68	68	71	73
Derya	60	70	70	80
Emrah	70	70	65	85

Bu tabloya göre sınav notlarının standart sapması en küçük olan öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ali B) Burak C) Can D) Derya E) Emrah

14. Coğrafya öğretmeni Ebru Hanım, okulunda düzenlenecek olan bir doğa gezisi için sınıfından 2 öğrenci seçecektir. Bu öğrencileri yıl içerisinde yaptığı beş sınavın ortalamalarını inceleyerek seçecektir. Yaptığı sınavların ortalamalarına göre ilk dört dereceye giren Eda, Karahan, Emre ve Merve'nin puanları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo: Öğrencilerin Yıl İçindeki 5 Sınavdan Aldıkları Puanlar

	1. Sınav	2. Sınav	3. Sınav	4. Sınav	5. Sınav
Eda	85	92	81	84	93
Karahan	87	85	90	79	84
Emre	89	78	86	84	88
Merve	85	91	83	81	85

Ebru Hanım okulunda düzenlenecek olan doğa gezisi için sınavlarda ilk dört dereceye giren başarılı ve istikrarlı hangi iki öğrenciyi seçmelidir?

A) Eda - Karahan

B) Eda - Emre

C) Karahan - Emre

D) Eda - Merve

E) Emre - Merve

15. Bir üniversitenin kütüphanesinden ocak ayında ödünç alınan kitap sayısının öğrenci sayısına göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir. Üniversitenin kütüphanesinden ocak ayında bir öğrenci ortalama 8 kitap ödünç almıştır.

Tablo: Ödünç Alınan Kitap Sayısına Göre Öğrenci Sayıları

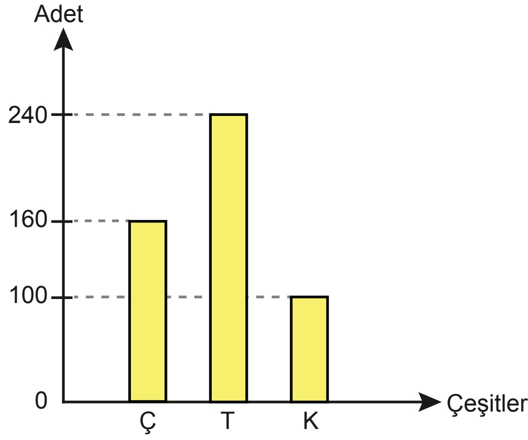
Ödünç Alınan Kitap Sayısı	Öğrenci Sayısı
5	4
12	3
8	y
10	5
x	2

Bu veri grubunun ortancası 9 olduğuna göre $x + y$ kaçtır?

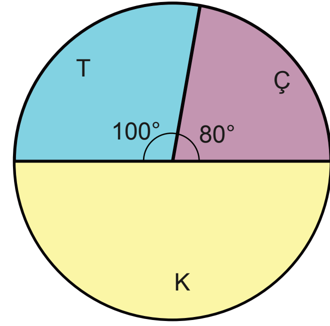
A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

16. Bir fırında günlük çavdar (Ç), tam buğday (T) ve kepekli (K) olmak üzere 3 çeşit ekmek üretilmektedir. Bu fırında günlük üretilen ekmeklerin çeşitlerine göre sayıları Grafik 1'de, çeşitlerine göre toplam kütleleri de Grafik 2'de verilmiştir.

Grafik 1: Çeşitlerine Göre Üretilen Ekmek Sayısı

Grafik 2: Ekmek Çeşitlerinin Kütlelerine Göre Dağılımı

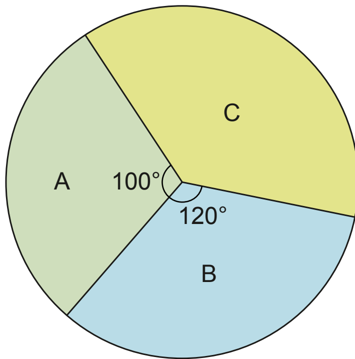

Buna göre bu ekmek çeşitlerinin birer tanesinin kütlelerinin sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

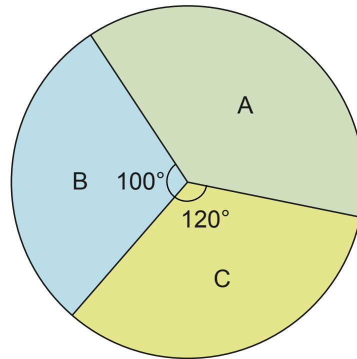
A) T > Ç > K
B) Ç > T > K
C) K > Ç > T
D) K > T > Ç
E) T > K > Ç

17. Bir mağazada A, B ve C ürünlerinin etiket fiyatlarına göre dağılımı Grafik 1'de verilmiştir. Bir süre sonra mağaza sahibi A ve B ürünlerinin etiket fiyatlarını değiştirmiş, C ürününün etiket fiyatını değiştirmemiştir. Bu ürünlerin yeni etiket fiyatlarının dağılımı ise Grafik 2'de verilmiştir.

Grafik 1: Etiket Fiyatlarına Göre Dağılımı

Grafik 2: Değişen Etiket Fiyatlarına Göre Dağılımı

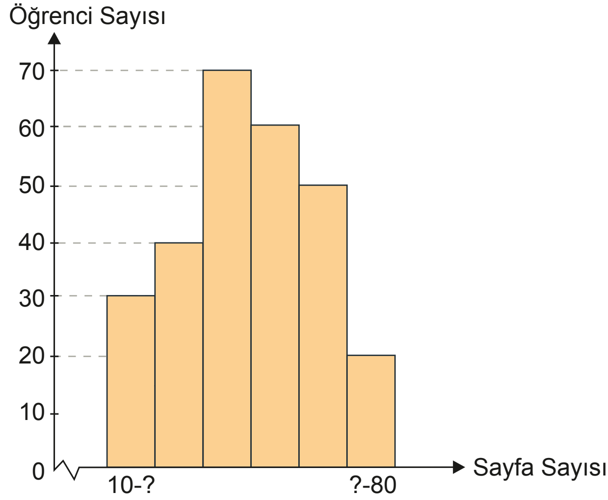

A ürününe 95 TL zam yapıldığına göre B ürününün son durumdaki etiket fiyatı kaç TL'dir?

A) 150
B) 175
C) 180
D) 210
E) 245

18. Bir okulun 9. sınıfında okuyan öğrencilerin günlük kaç sayfa kitap okudukları araştırılmış ve elde edilen verilerden aşağıdaki histogram grafiği elde edilmiştir.

Grafik : Öğrencilerin Günlük Ortalama Okudukları Sayfa Sayısı

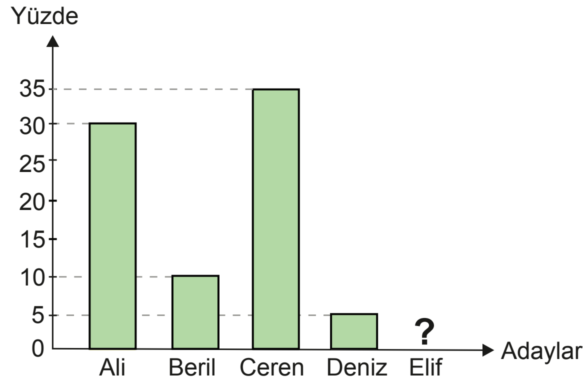

Buna göre 4. sütunda belirtilen 60 öğrencinin okudukları sayfa sayıları hangi aralıktadır?

A) 44 - 55 B) 45 - 55 C) 45 - 56 D) 46 - 57 E) 47 - 57

19. Bir okulun okul başkanlığı için Ali, Beril, Ceren, Deniz ve Elif olmak üzere 5 öğrenci aday olmuştur. Yapılan seçimde 5 adaydan 4'ünün oy yüzdeleri aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik : Adayların Aldıkları Oy Yüzdeleri

Bu seçimde Elif ile Deniz arasında 222 oy farkı vardır.

Buna göre,

I. Geçerli oy sayısı 1580'dir.

II. 1. olan ile 2. olan aday arasındaki oy farkı 74'tür.

III. 3. olan aday 296 oy almıştır.

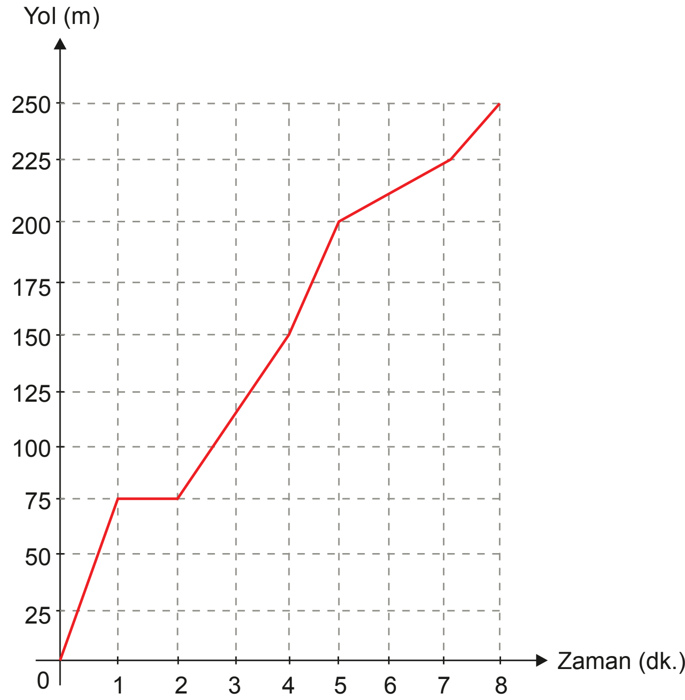
IV. En düşük oy alan 3 adayın oylarının toplamı 444'tür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

20. Bir hareketlinin belli bir zaman aralığında aldığı yol aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik : Bir Hareketlinin Zamana Bağlı Aldığı Yol

Buna göre bu hareketli,

I. 1 ile 2. dakikalar arası hareket etmemiştir.

II. 2 ile 4. dakikalar arasında ortalama 50 m/dk. hızla hareket etmiştir.

III. 4 ile 5. dakikalar arasında 50 metre yol almıştır.

IV. 2 ile 7. dakikalar arasında ortalama 40 m/dk. hızla hareket etmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

21. a, b ve c sayıları ile ilgili aşağıdaki bilgiler veriliyor.

- a ile b'nin aritmetik ortalaması 14,
- b ile c'nin aritmetik ortalaması 21 ve
- a, b ve c'nin aritmetik ortalaması 17'dir.

Buna göre a ile c'nin aritmetik ortalaması kaçtır?

A) 16 B) 18 C) 19 D) 32 E) 35

22. 10 erkek, 5 kız öğrencinin bulunduğu bir grupta erkeklerin yaş ortalaması 23, kızların yaş ortalaması 26’dır.

Bu gruptan yaş ortalaması 17 olan 2 erkek öğrenci ayrılıyor ve yaşı 10 olan bir kız öğrenci gruba katılıyor.

Son durumda bu grubun yaş ortalaması kaçtır?

A) 30,6 B) 26,9 C) 24,5 D) 24 E) 23,3

23. $5, x, 6, 9, y, 15, 19$ veri grubunda, küçükten büyüğe doğru sıralanmıştır. Bu veri grubunda

$$\text{Aritmetik Ortalama} - \text{Medyan (Ortanca)} = 1$$

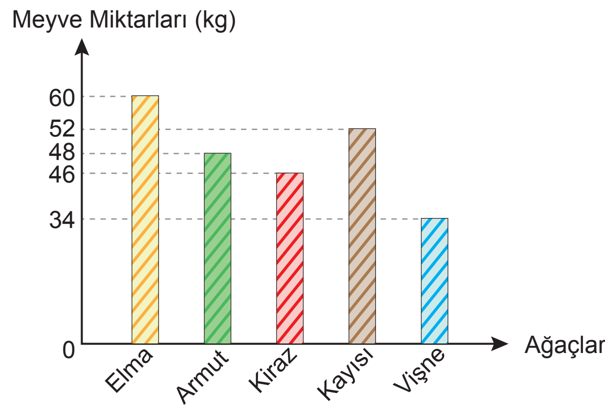
eşitliği sağlanmaktadır.

Buna göre y’nin alabileceği tam sayı değerlerinin toplamı kaçtır?

A) 10 B) 20 C) 21 D) 22 E) 25

24. Bir bahçedeki meyve ağaçları ve bu ağaçlardan toplanan meyve miktarları kg cinsinden grafikte verilmiştir.

Grafik: Meyve Ağaçlarından Toplanan Meyve Miktarları

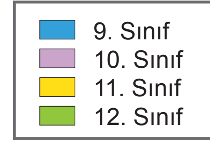

Bu meyvelerin miktarlarına göre dağılımı daire grafiğinde gösterildiğinde armut ağacının meyve miktarını gösteren daire diliminin merkez açısının ölçüsü kaç derece olur?

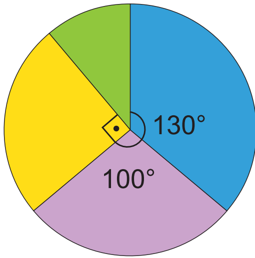
A) 90 B) 78 C) 72 D) 69 E) 51

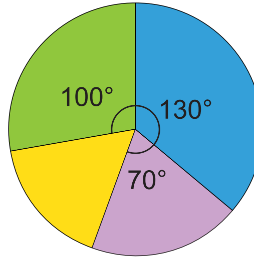
25. Bir okuldaki 9, 10, 11 ve 12. sınıflardaki öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

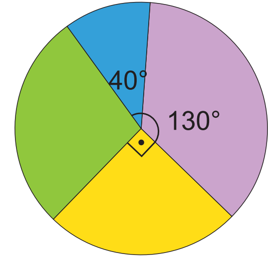
Sınıf	Öğrenci Sayısı
9	325
10	250
11	225
12	100

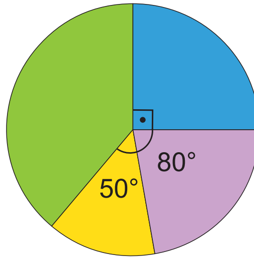

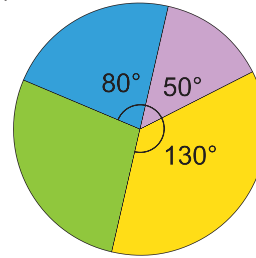
Buna göre bu okuldaki sınıflara göre öğrenci sayılarının dağılımını gösteren daire grafiği aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

E)

9. SINIF

MATEMATİK

Karma Test

1. p, q ve r önermeleri

$p: a^x < a^y$

$q: 0 < a < 1$

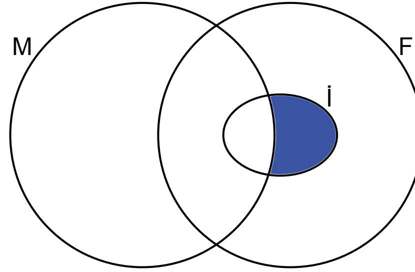
$r: |x - 3| \geq 5$

biçiminde veriliyor.

$(p' \wedge r') \Rightarrow (q' \vee r) \equiv 0$ olduğuna göre $x + y$ nin alabileceği en küçük tam sayı değeri kaçtır?

A) −4 B) −3 C) −2 D) −1 E) 0

2. Bir sınıftaki öğrencilerden; matematik, fizik ve İngilizce derslerinden geçenlerin kümeleri sırasıyla M, F ve İ ile gösterilmektedir.

Buna göre şekildeki boyalı bölge ile gösterilen küme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sadece İngilizce dersinden geçenler.
B) İngilizce ve fizik dersinden geçenler.
C) İngilizce veya fizik dersinden geçenler.
D) İngilizce ve fizik dersinden geçip, matematik dersinden geçemeyenler.
E) Matematik dersinden geçip, İngilizce dersinden geçemeyenler.

3. Emre, alt küme sayısı ile eleman sayısı arasındaki farkı eleman olarak bulunduran kümeyi "Sabit Küme" olarak isimlendirmiştir. Örneğin; A = {1, 2, 5} kümesi bir sabit kümedir. Çünkü A kümesinin eleman sayısı 3 ve alt küme sayısı 8 olduğundan bu sayıların farkı olan 5 sayısı A kümesinin bir elemanıdır.

Buna göre E = {0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9} kümesinin alt kümelerinden kaç tanesi Sabit Küme'dir?

A) 46 B) 48 C) 52 D) 56 E) 60

4. 6, 9 ve 15 günde bir sefere çıkan gemi kaptanları, ilk seferlerine aynı gün çıkmışlardır.

Bu kaptanlar üçüncü kez birlikte sefere çıktıklarında 9 günde bir sefere çıkan kaptan, 15 günde bir sefere çıkan kaptandan kaç sefer fazla yapmıştır?

A) 27 B) 18 C) 15 D) 12 E) 8

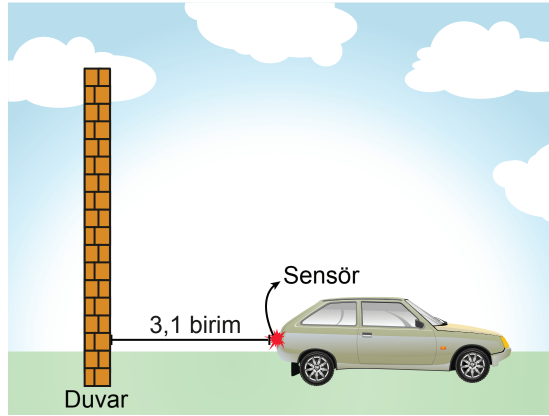
5. x ve y birer tam sayıdır.

- $[x,8)$ ve $(-5,10]$ aralıklarının kesişim kümesindeki tam sayıların sayısı 12'dir.
- $[-7,5]$ ve $(y,8]$ aralıklarının kesişim kümesindeki tam sayıların sayısı 1'dir.

Buna göre $[x,y]$ aralığındaki tam sayıların sayısı kaçtır?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 9

6. Arka park sensörüne sahip olan bir araç geri geri giderken araçla engel arasında 3,1 birim kaldığında sensör aralıklı çalmaya başlamaktadır. Araçla engel arasında 2,5 birimden az kaldığında ise sensör sürekli çalmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde aracın park sensörü aralıklı çalmaktadır?

A) Duvar – Sensör: $\sqrt[3]{32}$ birim

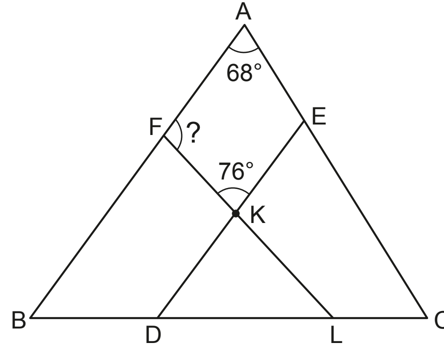
B) Duvar – Sensör: $\sqrt[4]{110}$ birim

C) Duvar – Sensör: $\sqrt{10}$ birim

D) Duvar – Sensör: $\sqrt{6}$ birim

E) Duvar – Sensör: $\sqrt[3]{19}$ birim

7. Şekildeki ABC üçgeninde $|AB| = |AC|$, $[DE] \cap [FL] = \{K\}$, $[DE] \parallel [BA]$, $m(\widehat{BAC}) = 68°$ ve $m(\widehat{FKE}) = 76°$ dir.

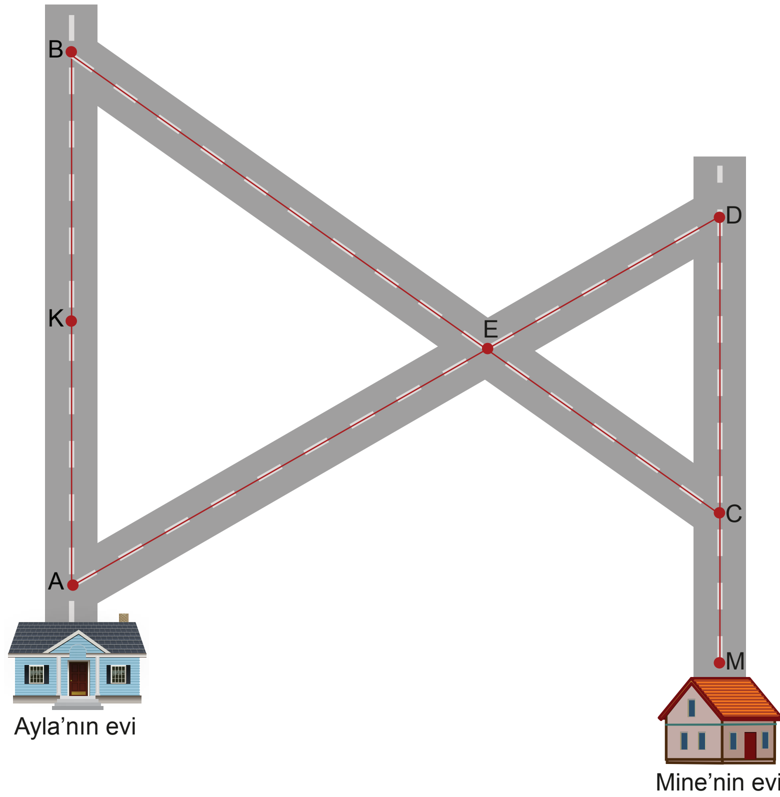

Buna göre $m(\widehat{AFK})$ kaç derecedir?

A) 104 B) 106 C) 108 D) 110 E) 112

8. Ayla ile Mine'nin evleri arasındaki yollar şekildeki gibi modellenmiştir.

$[AB] \parallel [DC]$, $[BC] \cap [AD] = \{E\}$, $|AB| = 2|BK|$, $|DC| = 8$ km, $|DE| = 6$ km, $|EA| = 12$ km, $|BC| = 24$ km ve $|CM| = 2$ km'dir. Ayla evinden çıktıktan sonra K noktasına geldiğinde Mine'nin evine gitmeye karar veriyor.

Buna göre Ayla bulunduğu noktadan bu yolları kullanarak Mine'nin evinin bulunduğu M noktasına en az kaç kilometre yol gitmelidir?

A) 28 B) 30 C) 34 D) 36 E) 40

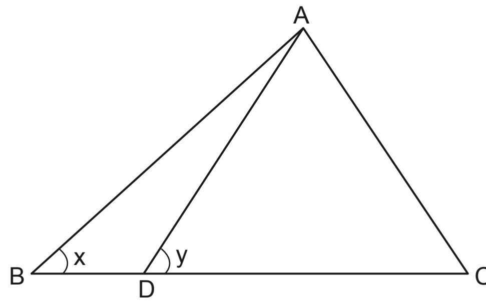
9. Şekilde Beril'in evi B, Market M, Spor salonu S ve Okul O harfiyle modellenmiştir. Beril'in evinin markete uzaklığı 90 m, marketin spor salonuna uzaklığı 360 m ve okulun spor salonuna uzaklığı 180 m, $[BM] \perp [MS]$ ve $[OS] \perp [MS]$'tir.

Buna göre Beril'in evinin okula en kısa uzaklığı kaç metredir?

A) 350 B) 450 C) 550 D) 650 E) 750

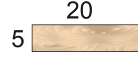
10. Şekildeki ABC üçgeninde $m(\widehat{ABC}) = x$, $m(\widehat{ADC}) = y$, $|AB| = 15\,\text{cm}$, $\sin x = \frac{3}{5}$ ve $\cos y = \frac{1}{\sqrt{10}}$'dur.

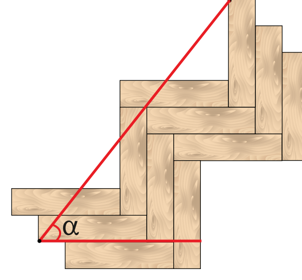
Buna göre $|BD|$ kaç santimetredir?

A) 8 B) 9 C) 10 D) 12 E) 14

11. Kısa kenarının uzunluğu 5 cm, uzun kenarının uzunluğu 20 cm olan Şekil I'deki gibi dikdörtgen şeklindeki parkeler birleştirilerek Şekil II'deki gibi zemin döşemesi yapılıyor.

Şekil I

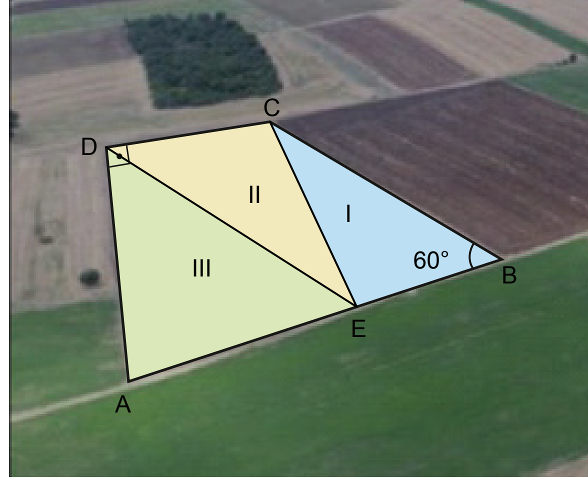

Şekil II

Buna göre $\tan\alpha$ kaçtır?

A) $\frac{7}{9}$ B) 1 C) $\frac{6}{5}$ D) $\frac{9}{7}$ E) 2

12. Yiğit Bey'in dörtgen biçimindeki arsası şekildeki gibi ABCD dörtgeni ile modellenmiştir. Yiğit Bey bu arsasını şekildeki gibi üç bölgeye ayırarak I. bölgeye mısır, II. bölgeye buğday ve III. bölgeye arpa ekmek istiyor.

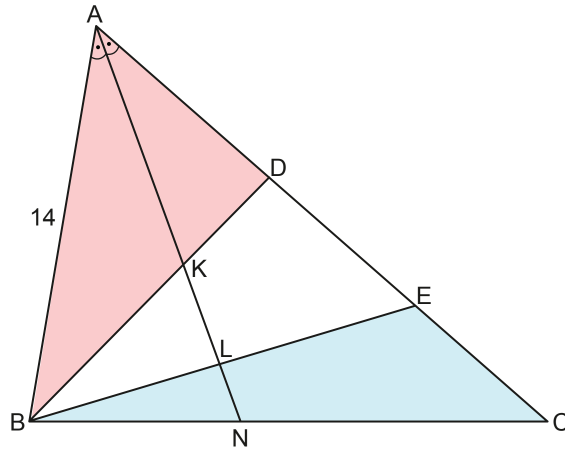
Arsa ile ilgili aşağıdaki bilgiler biliniyor.

- $m(\widehat{CBA}) = 60°$ ve $[DC] \perp [AD]$'tir.
- $|AD| = 60$ m ve $|BC| = 60$ m'dir.
- $E \in [AB]$ ve $[AD] /\!/ [EC]$'dir.

Yiğit Bey'in mısır ve buğday ekeceği bölgelerin alanları toplamı $1200\sqrt{3}$ m^2 olduğuna göre arpa ekeceği bölgenin alanı kaç metrekaredir?

A) 920 B) 960 C) 1000 D) 1100 E) 1200

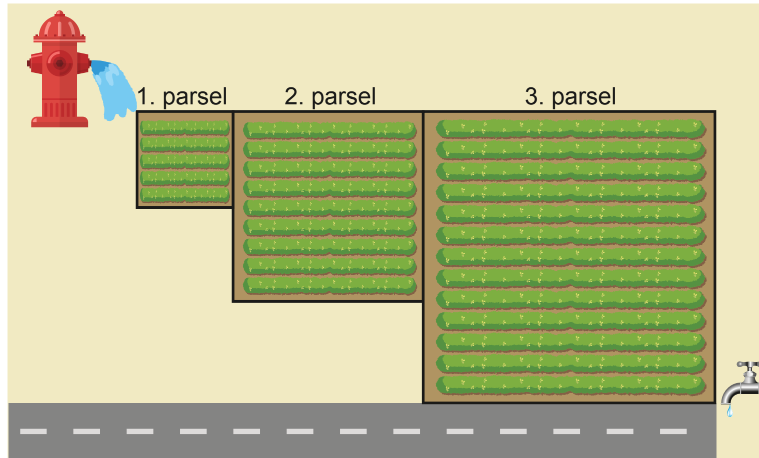
13. Şekildeki ABC üçgeninde $[AN]$, $\widehat{BAC}$ 'nın açıortayıdır. $|AK| = 2|KL| = 4|LN|$, $|AB| = 14$ cm, $|AC| = 21$ cm ve $7|DE| = 3|AC|$'tir.

$A(\widehat{BNL}) = 4 \text{ cm}^2$ olduğuna göre boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç santimetrekaredir?

A) 25 B) 30 C) 35 D) 40 E) 45

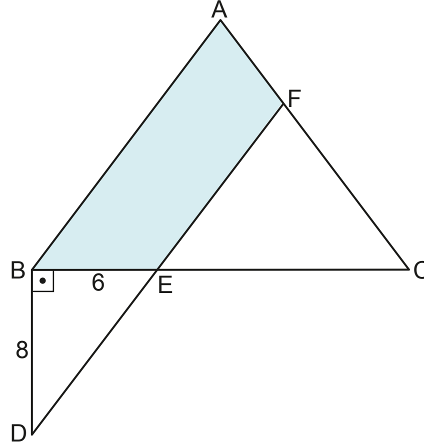
14. Şekilde birer kenarlarının köşe noktaları doğrusal ve birbirine bitişik üç kare şeklinde parsel modellenmiştir. Kare parsellerin kenar uzunlukları, parsel numaralarıyla doğru orantılıdır. 1. parselin köşesinde bulunan su kaynağından 3. parselin köşesindeki musluğa en kısa yoldan su borusu döşenmiştir.

Bu iş için $30\sqrt{5}$ metre su borusu kullanıldığına göre 3. parselde su borusuyla yol arasında kalan bölgenin alanı kaç metrekaredir?

A) 100 B) 125 C) 225 D) 300 E) 450

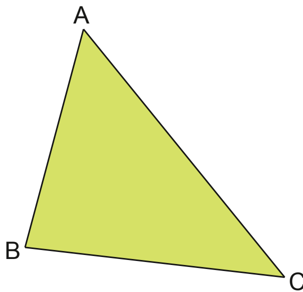
15. Şekildeki ABC üçgeninde $|BE| = 6$ cm, $|BD| = 8$ cm, $[AB] \parallel [FD]$ ve $\frac{|AF|}{|AC|} = \frac{1}{3}$'tür.

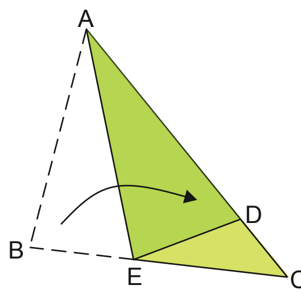
$[BD] \perp [BC]$, $|BD| = |EF|$ ve B, E, C noktaları doğrusal olduğuna göre boyalı bölgenin alanı kaç santimetrekaredir?

A) $\frac{72}{5}$ B) 18 C) $\frac{144}{5}$ D) 48 E) $\frac{288}{5}$

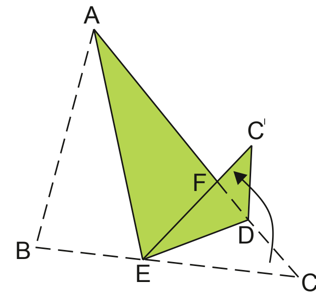
16. Şekil I'de dar açılı ABC üçgeni şeklinde bir kağıt parçası verilmiştir. Bu kağıt parçasının B köşesi üçgenin [AC] üzerinde bir D noktasına gelecek şekilde Şekil II'deki gibi katlanıyor. Oluşan kat izinin [BC] üzerindeki noktası E olarak adlandırılıyor. Daha sonra Şekil II'deki kağıt parçasının C köşesi [ED] boyunca katlanarak Şekil III'deki kağıt parçası elde ediliyor.

Şekil I

Şekil II

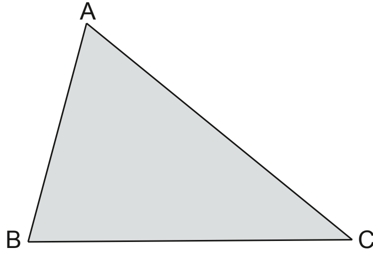

Şekil III

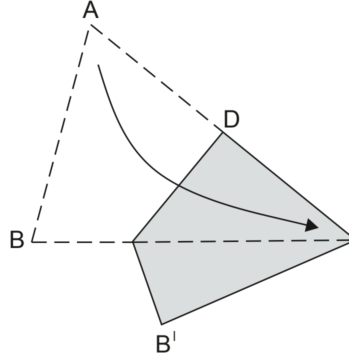
$|C'D| = 2$ cm, $|EC'| = 5$ cm olduğuna göre $|AB|$'nun santimetre cinsinden tam sayı değeri kaçtır?

A) 11 B) 10 C) 9 D) 8 E) 7

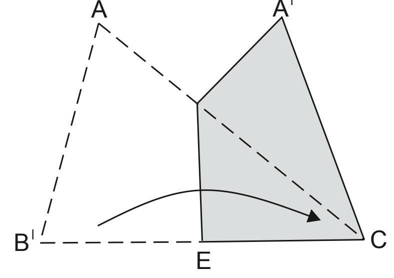
17. Şekil I'de verilen ABC üçgeni şeklindeki kağıt parçasının A köşesi, C köşesi ile çakışacak şekilde üst üste katlanarak Şekil II'deki kağıt parçası elde ediliyor. Bu katlamada oluşan kat izinin [AC] üzerindeki noktası D olarak adlandırılıyor. Sonra katlanan kâğıt parçası açılarak B köşesi, C köşesi ile çakışacak şekilde üst üste katlanarak Şekil III'teki kâğıt parçası elde ediliyor. Bu katlamada oluşan kat izinin [BC] üzerindeki noktası E olarak adlandırılıyor. Daha sonra Şekil III'deki kâğıt parçası açılıp [AE], [BD] ve [CK]'ları çizilerek Şekil IV'teki kağıt parçası elde ediliyor.

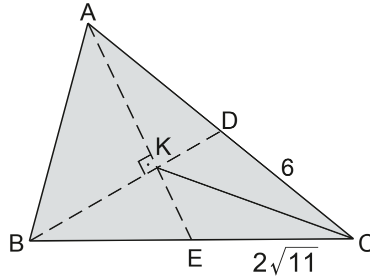
Şekil I

Şekil II

Şekil III

Şekil IV

Şekil IV'te $[AE] \perp [BD]$, $[AE] \cap [BD] = \{K\}$, $|CD| = 6$ cm ve $|CE| = 2\sqrt{11}$ cm olduğuna göre $|CK|$ kaç santimetredir?

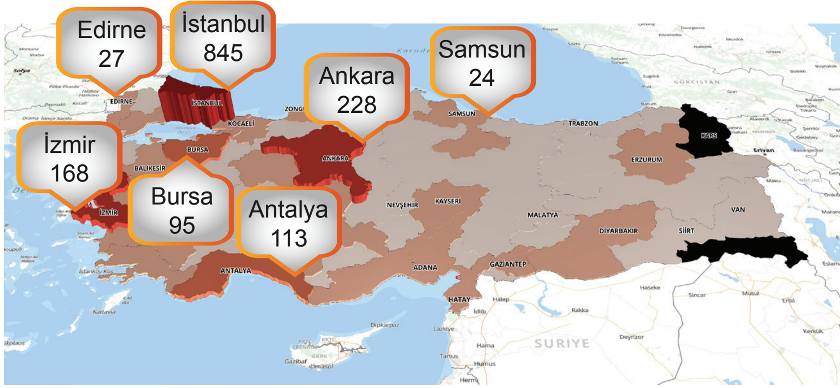
A) 11 B) 10 C) 9 D) 8 E) 7

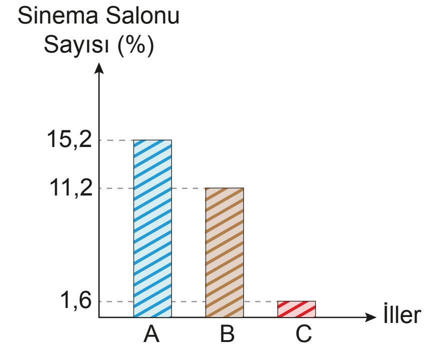
18. 10 kişilik bir basketbol takımında oyuncuların formaları 10'dan 19'a kadar numaralandırılmıştır. Sahaya çıkan ilk 5 oyuncunun forma numaraları ardışık tek tam sayıdır. Bir süre sonra oyundan bir oyuncu çıkarak yerine başka bir oyuncu girmiştir. Son durumda sahadaki oyuncuların forma numaralarının medyanı değişmemiş açıklığı ise 1 artmıştır.

Buna göre oyundan çıkan ve oyuna giren oyuncuların forma numaraları toplamı <u>en çok</u> kaçtır?

A) 21 B) 23 C) 27 D) 29 E) 33

19. TÜİK'in 2020 verilerine göre Türkiye'deki bazı illerde bulunan sinema salonu sayıları yukarıdaki haritada verilmiştir. Haritada verilen illerden üç tanesinin sinema salonu sayısının bu illerin toplam sinema salonu sayısı içindeki yüzdelikleri sütun grafiğinde veriliyor.

Buna göre A, B ve C illeri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ankara - İzmir - Edirne

B) Ankara - İzmir - Samsun

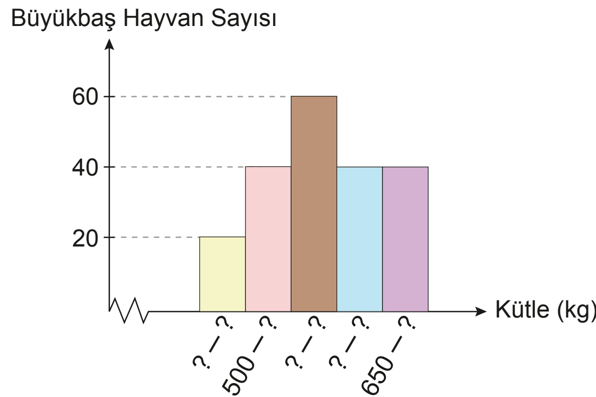
C) Antalya - Bursa - Samsun

D) İstanbul - Ankara - Edirne

E) İstanbul - Antalya - Samsun

20. Aşağıdaki eşit aralıklı histogramda bir çiftlikteki büyükbaş hayvan sayılarının kütlelerine göre dağılımı verilmiştir.

Grafik: Büyükbaş Hayvan Sayılarının Kütlelerine Göre Dağılımı

Buna göre bu çiftlikteki büyükbaş hayvanların ortalama kütlesi <u>en az</u> kaç kilogram olabilir?

A) 450 B) 460 C) 490 D) 560 E) 580

MATEMATİK
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite		5. Ünite	Karma Test
1. E	31. A	1. E	1. B
2. C	32. D	2. D	2. D
3. E	33. E	3. A	3. A
4. A	34. E	4. C	4. E
5. D	35. D	5. C	5. E
6. C	36. E	6. D	6. E
7. B	37. C	7. E	7. A
8. C	38. A	8. E	8. B
9. C		9. A	9. B
10. A		10. E	10. B
11. E		11. C	11. D
12. E		12. C	12. E
13. D		13. A	13. D
14. A		14. D	14. C
15. A		15. D	15. D
16. B		16. C	16. D
17. E		17. B	17. D
18. B		18. D	18. B
19. E		19. C	19. B
20. C		20. B	20. D
21. D		21. A	
22. D		22. D	
23. A		23. C	
24. A		24. C	
25. B		25. A	
26. B			
27. C			
28. A			
29. A			
30. D			

9. SINIF

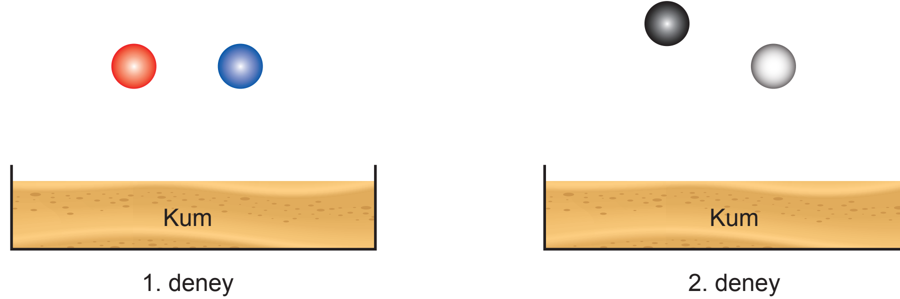
FİZİK

4. Ünite

1. Yerçekimi potansiyel enerjisi cismin üzerinde yerçekiminin yapabileceği olası iş miktarı olarak tanımlanabilir.

Yerçekimi potansiyel enerjisi ile ilgili deneyler yapan Nazlı; ilk deneyinde ağır olanı kırmızı ve hafif olanı mavi olan eşit büyüklükte iki topu aynı yükseklikten kumlu zemine bıraktığında kırmızı topun kuma daha fazla gömüldüğünü görüyor.

İkinci deneyinde aynı büyüklükte ve aynı ağırlıktaki 2 toptan siyah olanı beyaz olanından daha yüksekten bıraktığında siyah top kuma daha fazla gömülüyor.

1. deney 2. deney

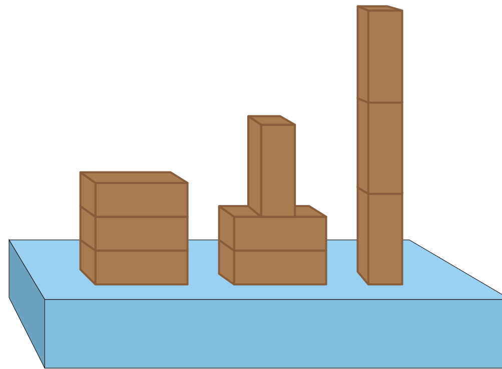
Yaptığı deneyler sonucunda Nazlı yerçekimi potansiyel enerjisi ile ilgili;

I. Cismin ağırlığı arttıkça artar.
II. Cismin zeminden olan yüksekliği arttıkça artar.
III. Cismin hacimsel büyüklüğü arttıkça artar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. Ali tahta blokları üst üste dizerek plastik bir masa üzerinde farklı şekilde kuleler yapmaktadır. Eşit miktarda özdeş blok kullanarak yaptığı kuleleri devirdiğinde masayı en çok sarsan kulenin en yüksek olan kule olduğunu gözlemlemektedir.

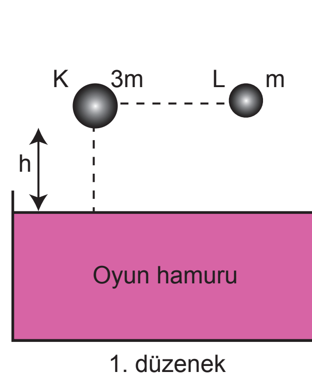

Bu gözlemden yola çıkarak yapılan yorumlardan hangisi bu durumu en iyi açıklar?

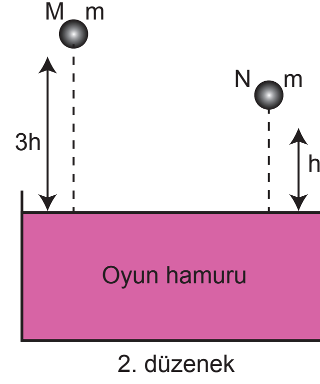
A) Kütlesi daha fazla olan sistemin sahip olduğu potansiyel enerji daha fazladır.
B) Cisimlerin potansiyel enerjileri yükseklikleri ile doğru orantılıdır.
C) Cisimlerin yükseklikleri potansiyel enerjilerini etkilemez.
D) Yerçekimi ivmesi cismin sahip olduğu potansiyel enerjiyi etkiler.
E) Kütlesi daha az olan sistemin potansiyel enerjisi daha fazladır.

3. Bir cismin sahip olduğu çekim potansiyel enerjisi cismin kütlesine ve yerden yüksekliğine bağlıdır.

Hamza bu durumu gözlemlemek için bilyeler ve oyun hamuru kullanarak şekildeki deneyi oluşturuyor.

1. düzenek

2. düzenek

Bu deneyden yola çıkarak Hamza;

I. K cismi L'den daha fazla oyun hamuruna batar.
II. M cismi N'den daha fazla oyun hamuruna batar.
III. L cismi N'den daha fazla oyun hamuruna batar.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

4. Bir köstebek, yumuşak bir tarlada toprağı kazarak açtığı çukurdaki toprağı ayakları ile iterek çukurun üstüne doğru atıyor.

Buna göre;

I. Köstebek fiziksel anlamda iş yapmış sayılmaz.
II. Köstebek toprağı yukarı attıkça yerçekimi kuvvetine karşı iş yapar.
III. Yukarı doğru atılan toprağın potansiyel enerjisi artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

5. Bir apartmanın çatısından serbest bırakılan top aşağı düşmektedir.

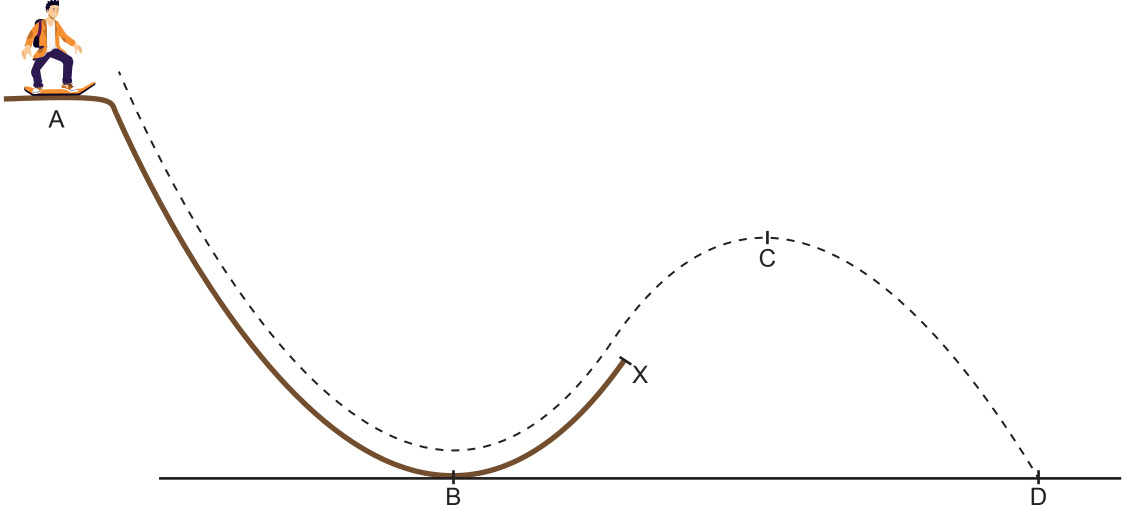
Hava sürtünmesinin yok sayılacak kadar küçük olduğu bilindiğine göre topa ait;

I. potansiyel enerji,
II. ivme,
III. hız,
IV. mekanik enerji,
V. kinetik enerji

hangi fiziksel nicelikler sürekli artar?

A) Yalnız V   B) II ve III   C) III ve V   D) I, II, III ve IV   E) I, II, III, IV ve V

6. Kayakla atlama sporuna ait hareketin düşey kesiti şekilde verilmiştir. A ve B noktaları arasında hızlanan sporcu, X noktasında pistten ayrılıyor ve sporcunun kayağı D noktasında yere dokunuyor. Sporcunun kütlesi 60 kilogram olup A noktasındaki kinetik enerjisi ve potansiyel enerjisi sırasıyla 0 ve 12000 j'dür.

Sürtünmeler ihmal edilecek olursa;

I. X noktasındaki toplam enerjisi 12000 j'dür.
II. C noktasındaki kinetik enerjisi 6000 j'dür.
III. D noktasındaki kinetik enerjisi 12000 j'dür.

ifadelerinden hangileri kesinlikle doğru olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

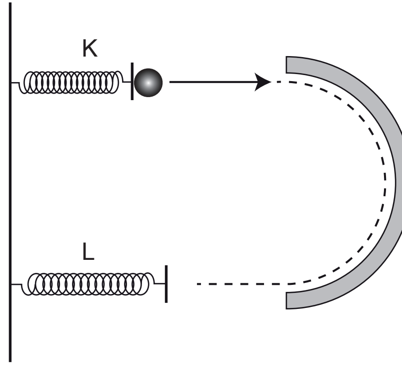
7. **Yenilenebilir enerji kaynaklarının, yenilenemez enerji kaynaklarına göre üstünlüğünü savunan birisi;**

I. Jeotermal enerji çevre dostu bir enerji kaynağıdır.
II. Güneş enerjisinden mevsimler ve coğrafik bölgelerin özelliklerinden dolayı yaygın olarak faydalanılamaz.
III. Rüzgar enerjisinden faydalanmak için kurulması gereken türbinlerin maliyeti düşük ve bakımı kolaydır.

örneklerinden hangilerini yaptığı savunmada kullanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

8. Sürtünmelerin önemsenmediği yatay düzlemde bir bilye; sıkıştırılmış K yayının ucundan serbest bırakıldığında yarım daire şeklinde duvar boyunca ilerleyip, diğer tarafta bulunan L yayına çarpıp yayı sıkıştırıyor.

Bu olayla ilgili olarak yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Duvarın cisme uyguladığı kuvvet yay üzerinde iş yapar.
B) K yayı serbest bırakılınca bilye kinetik enerji kazanır.
C) Bilyenin sürati hareket boyunca değişmez.
D) L yayı sıkıştığında yayda esneklik potansiyel enerjisi depolanır.
E) Bilyenin kazandığı kinetik enerji K yayındaki potansiyel enerjiye eşittir.

9. İnşaat sektöründe çalışan Mehmet, yük taşıma asansörlerinin motorları ile ilgili piyasa araştırması yapmaktadır. Bu araştırmalar sonucunda A, B ve C firmalarına ait motorların performanslarını gösteren şekildeki tabloyu elde etmiştir.

Firma	Kütle (kg)	Sabit hızla çıkarılabildiği yükseklik (m)	Geçen süre (s)	Harcadığı enerji (j)
A	10	9	10	1200
B	20	8	10	2000
C	50	6	10	5000

Buna göre;

I. Verimi en yüksek motor B firmasının motorudur.
II. C firmasının motoru aynı sürede daha fazla güç harcamıştır.
III. A firmasının motorunun yaptığı iş 900 j kadardır.

yargılarından hangileri doğrudur? ($g=10\ m/s^2$)

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

10. 2007 yılında enerjinin etkin kullanılması, israfın önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması amacıyla elektrik ile çalışan cihazların üzerine A'dan G'ye kadar seviyelerin gösterildiği enerji kimlik belgesi yapıştırılmak zorundadır.

Enerji kimlik belgesinin kullanımı cihazın hangi özelliği hakkında bilgi vermek amaçlıdır?

A) Verimlilik
B) Bina yükseklikleri
C) Cihaz ömrü
D) Yalıtım
E) Deprem dayanıklılığı

11. Enerji kaybolmaz ve ancak türleri arasında dönüşüm yapabilir.

Elektrik motoru, elektrik enerjisini dönme hareketi enerjisine; elektrik jeneratörü ise dönme hareketi enerjisini elektrik enerjisine dönüştürmektedir.

Bu bilgiler ışığında bir motor ile bir jeneratör kayışla birbirine bağlanıp bir kere çalıştırıldığında sürekli çalışması gerekir.

Fakat düzeneği hazırlayan öğrenci ilk hareketi verdikten sonra sistemin bir süre çalışıp durduğunu gözlemliyor. Bu deneyi pek çok kere tekrarlıyor ve aynı sonuca ulaşıyor.

Öğrencinin teorideki bilgiyi gerçekleştirememe nedeni ile ilgili;

I. Jeneratör yeterli elektrik enerjisi üretmemektedir.
II. Motor yeterli hareket enerjisi üretmemektedir.
III. Enerjinin dönüşümünde sürtünmeden kaynaklı kaçak vardır.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

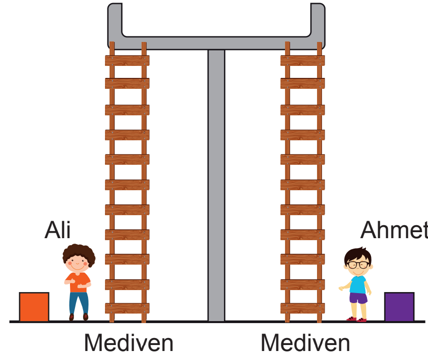
A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

12. Hidroelektrik enerji santrali en eski yenilenebilir enerji kaynaklarından biridir. Akan suyun hareket enerjisi kullanılarak elektrik üretilir. Barajın yapılabilirliği arazi koşullarına bağlı olmasına rağmen çok ucuza elektrik enerjisi bu sistem ile üretilebilir. Yapılış aşamasında maliyet yüksek olmasına rağmen suyun döndürdüğü türbinlerin kullanım ömrü çok uzun olduğu için ve bakımlarının çok fazla maliyet getirmediği için tercih edilen enerji üretme yöntemidir.

Verilen parçaya göre hidroelektrik enerji santrali ile ilgili hangisine ulaşılamaz?

A) Ucuz bir enerji kaynağıdır.
B) Potansiyel enerjinin kinetik enerjiye dönüşmesi esasına dayanır.
C) Yalnızca baraj yapmaya uygun alanlarda inşa edilir.
D) Başlangıç maliyeti yüksektir.
E) İnşa edildiği bölgenin doğasında keskin değişime sebep olabilir.

13. Ali ve Ahmet 20 kilogram ağırlığındaki kutuları 20 metre yükseklikteki büyük kabine merdivenler sayesinde çıkartmaktadırlar.

Ali 100 saniye ve Ahmet 200 saniyede kutuyu çıkardığına göre;

I. Ali ve Ahmet'in harcadıkları enerjiler aynıdır.

II. Ali ve Ahmet'in güçleri farklıdır.

III. Ahmet, Ali'den daha fazla kuvvet uygulamak zorunda kalmıştır.

yapılan yorumlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

14. Fiziksel anlamda iş yapılması için cisme uygulanan kuvvetin, uygulandığı doğrultuda yer değiştirmeye neden olması gerekir.

Derste bir öğretmen, öğrencilerinden fiziksel anlamda iş yapılan durumları günlük hayattan seçerek söylemelerini istemektedir.

Öğrencilerden gelen örneklerden;

I. bilgisayar ortamında yazı yazmak için klavye tuşlarına basmak,

II. yüklerin asansör aracılığı ile yukarıya taşınması,

III. rüzgarlı bir havada ağaçtan kopan yaprağın yere düşmesi

hangilerinde fiziksel anlamda iş yapılmıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

15. Bir cisme kuvvet uygulandığında cisim, kuvvetin uygulandığı doğrultuda yer değiştiriyor ise kuvvet, fiziksel anlamda iş yapar.

Kuvvet veya yer değiştirmenin artması yapılan işi arttırır. Kuvvet ve yer değiştirme vektörel büyüklükler olmasına rağmen iş, skaler bir büyüklüktür. Birim zamanda yapılan iş miktarına güç denir. Bir başka ifadeyle güç, işin yapılma hızıdır. Bir sistemin iş yapabilme yeteneğine enerji adı verilir. Sistemin enerjisindeki değişim, sistemde etkin olan kuvvetin yaptığı işe denktir.

Verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kuvvetin iş yapabilmesi için uygulandığı cismin, kuvvet doğrultusunda yer değiştirmesi gerekir.

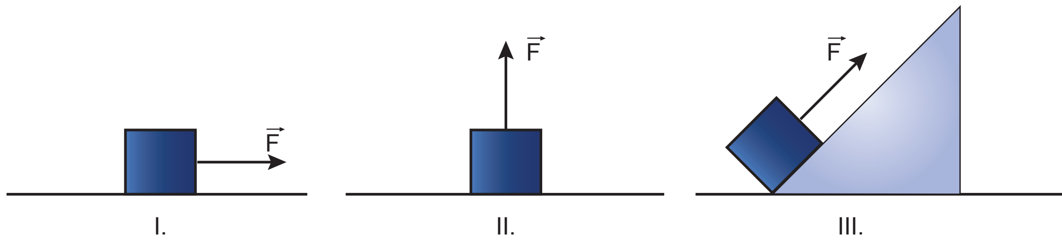
B) Kuvvet ile kuvvet doğrultusundaki yer değiştirmenin çarpımı yapılan işin büyüklüğünü bulmamızı sağlar.

C) İş yapan sistemler aynı sürede daha az iş yapan sistemlerden daha güçlüdür.

D) Kuvvetin yaptığı işin cisme enerji olarak aktarılabilmesi için cismin yatay ve sürtünmesiz yolda hareket etmesi şarttır.

E) İş, güç ve enerji büyüklükleri skaler büyüklüklerdir.

16. Sürtünmeli bir ortamda özdeş cisimlere aynı büyüklükteki kuvvetler şekildeki gibi uygulanmaktadır. Cisimler bu kuvvetler etkisi altında kuvvet doğrultusunda eşit büyüklükte yer değiştirmeler yapıyor.

Kuvvetlerin yaptıkları işler sırasıyla W_I, W_{II} ve W_{III} olduğuna göre; yapılan işler arasındaki ilişki nedir?

A) $W_I = W_{II} = W_{III}$

B) $W_I = W_{II} > W_{III}$

C) $W_I > W_{II} = W_{III}$

D) $W_I > W_{II} > W_{III}$

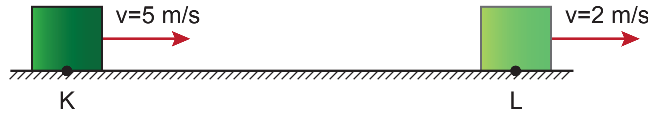
E) $W_{III} > W_I > W_{II}$

17. Rastgele seçilen elektrikli aletlerden, elektrik enerjisi tüketimi ve karşılığında yaptığı iş ile ilgili büyüklükler tabloda verilmiştir.

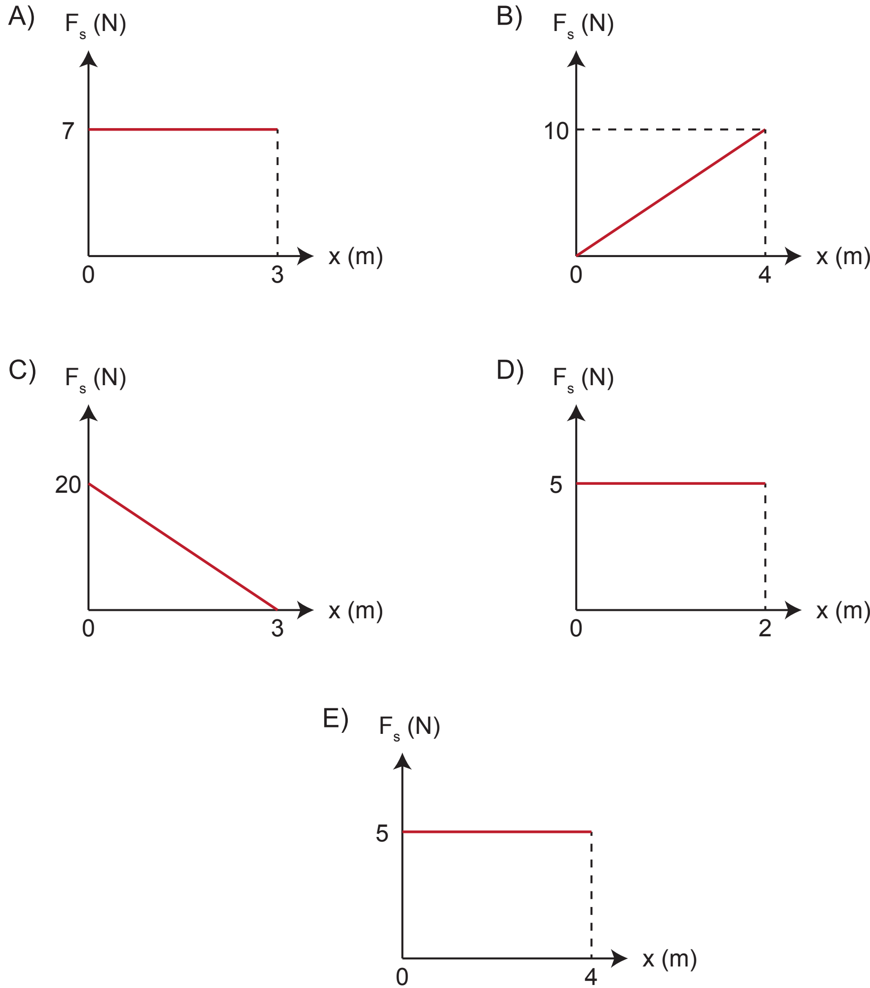
Verilen tablo incelendiğinde hangi aletin çalışma verimi %60'tır?

	Tüketilen Enerji (J)	Yaptığı İş (J)
A)	200	160
B)	150	90
C)	2500	1900
D)	100	90
E)	180	80

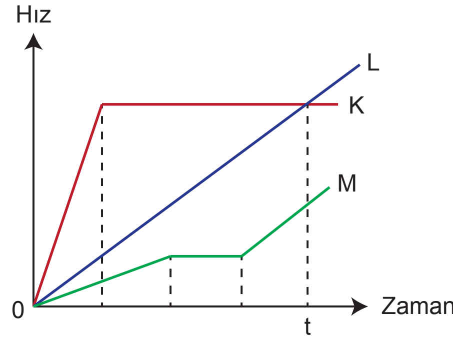
18. Yatay düzlemde hareket eden 2 kg kütleli bir cisim K noktasından 5 m/s ile geçtikten bir süre sonra L noktasından 2 m/s hızla geçmektedir.

Buna göre cisme etkiyen sürtünme kuvvetinin yola bağlı grafiği hangisi gibi olabilir?

19. Düz bir yolda hareket eden özdeş K, L ve M araçlarına ait hız-zaman grafiği şekildeki gibidir.

0-t zaman aralığında K, L ve M araçlarının kinetik enerji değişimleri sırayla ΔE_K, ΔE_L, ΔE_M olduğuna göre; enerji değişimleri arasındaki ilişki nedir?

A) $\Delta E_K > \Delta E_L > \Delta E_M$

B) $\Delta E_M > \Delta E_L > \Delta E_K$

C) $\Delta E_L > \Delta E_M > \Delta E_K$

D) $\Delta E_K = \Delta E_L > \Delta E_M$

E) $\Delta E_M > \Delta E_K > \Delta E_L$

20. Sürtünmesi önemsenmeyecek kadar az olan yatay bir düzlemde, başlangıçta duran farklı kütleler dinamometre takılı ip yardımıyla sabit kuvvetle çekilerek hareket ettiriliyor.

	Kütle (g)	Uygulanan Kuvvet (N)	Yer değiştirmesi (cm)
X	200	20	50
Y	200	50	100
Z	500	10	100

Buna göre;

I. X ve Z cisimleri üzerinde yapılan işler eşittir.

II. X cisminin ivmesi Z cisminin ivmesinden büyüktür.

III. Y cisminin enerjisindeki değişim X cisminin enerjisindeki değişimden fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

9. SINIF

FİZİK

5. Ünite

1. Kamp yerinde kullanmak için yapılacak küçük metal bir cezvenin tutma yeri plastik bir maddeyle kaplanacaktır.

Tabloda bazı plastik çeşitlerine ait termik değerler verilmiştir.

	Polietilen	PVC Kopolimer	Poliamid Naylon 6
Öz Isı (Kcal/kg °C)	0,55	0,30	0,4
Dayanabildiği maksimum sıcaklık (°C)	95	60	220

(Plastikler için dayanabildiği maksimum sıcaklık katı özelliği bozulmadan (yumuşamadan) kalabildiği en yüksek sıcaklık değerini gösterir.)

Buna göre;

I. Plastikler arasından tercih yaparken öz ısısı yüksek olandan tercih etmek gerekir; bu nedenle PVC Kopolimer istenilen durum için kullanılamaz.

II. Suyun kaynama noktası yaklaşık 100°C olduğundan kullanılan malzemenin 100°C civarında dayanıklılığını koruması gerekir; bu nedenle Poliamid Naylon 6'yı kullanmak uygundur.

III. İstenilen durum için sadece öz ısı değerine bakılarak en yüksek olanı seçmek gerekir; bu nedenle istenilen durum için en uygun ürün Polietilendir.

yapılan çıkarımlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2. Suyun kaynama noktasının basınçla değişeceğini kanıtlayacak ilgi çekici bir deney yapmaya karar veren bir grup üniversite öğrencisi, hava şartlarının uygun olduğu bir gün Türkiye'nin farklı yerlerine dağılarak su kaynatma deneyi yapıyorlar. Belirlenen bölgelerde yapılan deneylerde 1000 g su, özdeş alüminyum tencereler ve özdeş tüplü ocaklar kullanılıyor.

Yer	Deniz Seviyesinden Farkı (m)
Mersin Anamur Peynirlikönü Düdeni Mağarası	-1200
Hatay İskenderun Körfezi	0
Ankara Kalesi	940
Hakkari Cilo Dağları	3400

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) İskenderun körfezinde su 100°C'de kaynar.

B) Peynirlikönü Düdeni Mağarası'nda su İskenderun Körfezi'nde kaynadığı sıcaklıktan daha yüksek bir sıcaklıkta kaynar.

C) Ankara Kalesi'nde su 100°C'nin altında bir sıcaklıkta kaynar.

D) Hakkari Cilo Dağları'nda su Ankara Kalesin'de kaynadığı sıcaklıktan daha yüksek bir sıcaklıkta kaynar.

E) Hakkari Cilo Dağları'nda su 100°C'nin altında bir sıcaklıkta kaynar.

3. Fizik dersinde Hüseyin öğretmen "Acaba suyu 50°C'de kaynatabilir miyiz?" sorusunu öğrencilerine sorar. "Hayır!" cevabını alan öğretmen mini bir gösteri yapmaya karar verir. Sıcaklığını 50°C ölçtüğü sudan bir şırıngaya 5 mL kadar su çektikten sonra şırınganın girişini kapatarak şırıngayı 15 mL hizasına kadar çeker. Bu şekilde şırınga içerisindeki suyun kaynamaya başladığı görülür.

Mini gösteri sonrasında deney hakkında konuşmak için söz alan öğrencilerden gelen;

I. Hacmin artırılması şırınga içindeki gaz basıncının azalmasına neden olmuştur.
II. Su üzerindeki basınç azaldıkça kaynama noktası azalmaya başlar.
III. Hacmin artırılması suyun sıcaklığını arttırmıştır.
IV. Şırınga eski haline döndürülürse kaynama sona erer.

yorumlardan hangileri bu olayı açıklarken kullanılabilecek doğru bilimsel bilgilerdir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

4. Özdeş kaplar; eşit sıcaklık ve eşit kütlede zeytinyağı, alkol ve su doldurularak özdeş ısıtıcılarla eşit süre ısıtılıyor.

Bu sıvıları ait öz ısı değerleri tablodaki gibidir.

Madde	Öz Isı (cal/°C)
Zeytinyağı	0,47
Alkol	0,61
Su	1

Buna göre;

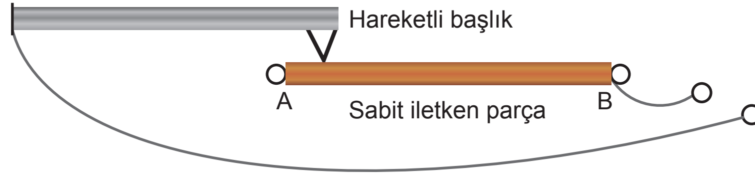
I. Son sıcaklığı en büyük olan sıvı zeytinyağıdır.
II. Sıcaklık değişimi en az olan sıvı sudur.
III. Alkol olan kabın son durumdaki ısısı zeytinyağı olan kabın ısısından büyüktür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Termostat; ortam sıcaklığı belirlenen derecenin üzerine çıktığında enerjiyi kesen, altına düştüğünde ise enerjiyi tekrar devreye veren alete denir.

Şekilde elektrik enerjisi ile çalışan ısıtıcıya ait basit bir termostat düzeneği verilmiştir.

Genleşerek B noktasını geçen metal tel yüzünden elektrik iletilmediği için ısıtıcı durmaktadır. Sıcaklık azaldığında metal tel tekrar büzülerek AB arasında bir noktaya gelir ve elektrik iletimi devam eder.

Buna göre sıcaklık değişimine oldukça hassas bir termostat yapmak için verilen metallerden hangisini kullanmak daha uygundur?

	Madde	Genleşme katsayısı (10^{-6})
A)	Çinko	26
B)	Bakır	17
C)	Platin	9
D)	Alüminyum	24
E)	Gümüş	19

6. Isı enerjisinin iki ortam arasında iletiminin hızı; kesit alanı ile doğru orantılı ve kalınlık ile ters orantılıdır.

Buna göre;

I. kalorifer peteklerinin girintili ızgara yapıda olması,

II. kışın kalın kıyafetler giyilmesi,

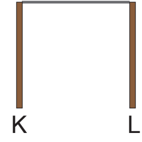
III. soğuk bölgelerde pencerelerin küçük yapılması

hangileri ısı iletim hızını artırmaya yönelik bir işlemdir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Isparta’da 2019 yılında nem oranlarının aynı olduğu bazı tarihlerdeki sıcaklıklar tablodaki gibidir.

Tarih	Hava Sıcaklığı (°C)
20 Mayıs	20
4 Temmuz	36
28 Ocak	-2

Buna göre Isparta’da bulunan yüksek gerilim hattındaki K ve L direkleri arasında asılı telin görünümü verilen tarihlerde hangisine benzer?

	20 Mayıs	4 Temmuz	28 Ocak
A)	K L	K L	K—L
B)	K L	K L	K—L
C)	K—L	K L	K L
D)	K L	K—L	K L
E)	K L	K—L	K L

8. • Suyun öz ısısı toprağı oluşturan bileşenlerin öz ısısından fazladır.
• Sıcaklığın fazla arttığı bölgelerde alçak basınç alanları oluşur.
• Hava akışı yüksek basınçtan alçak basınca doğrudur.

Buna göre;

I. Gündüzleri rüzgârlar denizden karaya doğru eser.
II. Geceleri rüzgârlar karadan denize doğru eser.
III. Rüzgârın oluşma sebebi kara ve denizdeki basınç farkıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Bir grup öğrenci; sıvıların kaynama sürelerini, ısı sığalarını ve öz ısılarını karşılaştırmak için özdeş dereceli kaplara aynı sıcaklıkta bulunan X ve Y sıvılarından koyarak ısıtıyorlar.

Buna göre;

I. Şekil I ve Şekil II'deki sıvılar özdeş ısıtıcılarla ısıtılırsa şekil I'deki sıvı daha çabuk kaynamaya başlar.

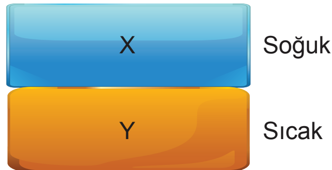
II. Şekil II ve Şekil III'deki sıvılar özdeş ısıtıcılarla eşit süre ısıtılırsa X ve Y sıvılarının öz ısıları karşılaştırılabilir.

III. Şekil I ve Şekil III'deki sıvılar özdeş ısıtıcılarla eşit süre ısıtılırsa X ve Y sıvıların ısı sığaları karşılaştırılabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Fizik öğretmeni sıcaklıkları farklı iki cismi sınıfa getirip sıcaklıklarını termometre ile ölçüyor ve kaydediyor. Sonra bu cisimleri üst üste koyuyor ve yeterince bekledikten sonra tekrar ölçüm yapıyor. Yapılan bu deney ile ilgili öğrencilere mini bir sözlü yapan öğretmen; Zeynep, Ömer ve Deniz'in cevaplarını kaydediyor.

	Zeynep	Ömer	Deniz
Hangi cisim ısı vermiştir?	Y	Y	X
Hangi cisim ısı almıştır?	X	X	Y
Hangi cismin iç enerjisi artmıştır?	X	Y	Y
Hangi cismin moleküllerinin ortalama kinetik enerjisi artmıştır?	X	Y	X

Her doğru cevap için 25 puan alan öğrencilerin toplam puanı hangisi gibi olur?

	Zeynep	Ömer	Deniz
A)	100	50	25
B)	75	75	50
C)	75	25	50
D)	25	100	75
E)	50	75	100

11. Endüstri devriminden beri insan faaliyetleri sonucunda atmosferdeki sera gazlarının miktarı artıyor. Aslında sera gazları atmosferde asla olmaması gereken gazlar değildir. Problem, miktarının artarak daha fazla ısıyı tutması ve sera etkisi yaratarak iklim değişikliklerine sebep olmasıdır. Yani doğal olarak atmosferde sera gazlarının varlığı problem değildir. Fakat insan faaliyetleri ile olması gerekenden daha fazla miktarlara ulaşması bir problemdir.

Öğretmenin anlattıklarına göre hangisi atmosferdeki sera gazının artmasına neden olmaz?

A) Endüstriyel atıklar
B) Biyolojik atıklar
C) Fosil yakıtlar
D) Sentetik parfümler
E) Sentetik gübreler

12. Isının aktarım yollarından biri de elektromanyetik dalga aracılığı ile olan ışımadır.

Buna göre ısının;

I. boşluk,
II. hava,
III. cıva

ortamlarından hangilerinde sadece ışıma yoluyla aktarımı gerçekleşir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

13. Etil alkol, cıva ve zeytinyağına ait öz ısı değerleri tablodaki gibidir.

Madde	Öz Isı (cal/g°C)
Etil alkol	0,608
Cıva	0,033
Zeytinyağı	0,470

10 ar g alınan numunelerin sıcaklıklarını 10°C arttırmak için gerekli olan ısı enerjileri; etil alkol için Q_{EA}, cıva için Q_C ve zeytinyağı için Q_Z'dir.

Buna göre bu enerjiler arasındaki ilişki nedir?

A) $Q_{EA} = Q_C = Q_Z$
B) $Q_{EA} > Q_Z > Q_C$
C) $Q_{EA} = Q_C > Q_Z$
D) $Q_C > Q_Z > Q_{EA}$
E) $Q_Z > Q_C > Q_{EA}$

14. Hammaddesi toprak olan testilerin en bilinen özelliği suyu soğuk tutmalarıdır.

Suyun soğuk olmasının en büyük nedeni, testinin (toprak) doğası nedeniyle büyük gözenekli bir yapıya sahip olmasıdır. Gözeneklerden sızan su sürekli buharlaşma eğilimindedir. Sonuç olarak testi içindeki su miktarı zamanla azalsa da testi içindeki su soğuk olarak muhafaza edilir.

Buna göre;

I. Buharlaşan su gerekli olan ısı enerjisini testiden alır.
II. Buharlaşma oda sıcaklığında da gerçekleşir.
III. Eğer bir testi gözenekleri kapanacak şekilde başka bir madde ile kaplanırsa, testinin suyu soğuk tutma özelliği kaybolur.

yapılan yorumlardan hangileri anlatılan olayı açıklamada kullanılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. Yeni çay doldurulmuş bardağın üzerinden çıkan dumanlardan ne kadar sıcak olduğu tahmin edilebilir. Zaman geçtikçe bu duman görüntüsü azalır ve kaybolur.

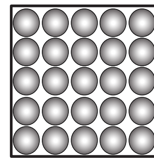
Buna göre;

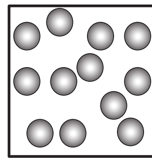
I. Bardaktaki çayın sıcaklığı ile ortamın sıcaklığı arasındaki fark, çay ilk doldurulduğunda çok fazladır.
II. Duman görüntüsünün nedeni buharlaşan sudur.
III. Zaman geçtikçe çayın sıcaklığı azalır.
IV. Çay ilk doldurulduğunda buharlaşma hızı fazladır.

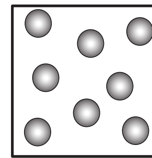
yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) II ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

16. Saydam olmayan X, Y ve Z katı maddelerinin atomik yapıları şekildeki gibidir.

X

Y

Z

Buna göre maddeler ısı iletkenliği açısından kıyaslanırsa, aralarındaki ilişki nasıl olur?

A) X > Y >Z B) X = Y = Z C) Z > Y > Z D) X = Y > Z E) X > Y = Z

17. Deniz kenarındaki bir yerleşim merkezine ait, rastgele seçilen, meteoroloji kaynaklı veriler tablodaki gibidir.

Tarih	Hava Sıcaklığı (°C)	Bağıl Nem (%)	Hissedilen Sıcaklık (°C)
15 Temmuz	30	50	32
3 Temmuz	39	40	46
20 Haziran	30	70	35
5 Haziran	32	20	30

Buna göre;

I. Hissedilen sıcaklık her zaman hava sıcaklığından fazladır.

II. Nem oranı arttıkça hissedilen sıcaklık değeri artar.

III. Sıcaklığın insanları olumsuz yönde en çok etkilediği gün 5 Haziran'dır.

yorumlarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

18. X, Y ve Z maddelerine ait verilen ısı ve gerçekleşen sıcaklık değişim değerleri tablodaki gibidir.

Madde	Verilen Isı	Sıcaklık Değişimi
X	Q	T
Y	3Q	$\frac{3}{2}T$
Z	2Q	2T

Buna göre;

I. X ve Z'nin öz ısıları aynıdır.

II. X ve Y'nin kütleleri aynıdır.

III. Y ve Z'nin öz ısıları aynıdır.

yargılarından hangileri doğru olabilir?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. 10°C sıcaklığındaki K cismi ve 20°C sıcaklığındaki L cismi X, Y ve Z diye kodlanan termometreler ile ölçüldüğünde tablodaki sayısal veriler elde ediliyor.

	X	Y	Z
K	5	50	35
L	10	70	45

Buna göre termometrelerde okunan sayısal değerler ile ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Z termometresi ile Celcius termometrelerinin ölçümlerdeki hassaslıkları aynıdır.
B) En hassas termometre Y termometresidir.
C) Suyun donma noktasını Celcius ve X termometreleri aynı sayısal değerde gösterir.
D) Suyun kaynama noktasını Y termometresi 230Y gösterir.
E) Suyun donma noktasını Z termometresi 20Z gösterir.

20. Isı sığaları sırayla C_K, C_L ve C_M olan K, L ve M cisimlerine ait verilen ısı ve sıcaklık değişimi tablodaki gibidir.

	Verilen ısı	Sıcaklık değişimi
K	Q	3T
L	2Q	2T
M	3Q	T

Buna göre K, L ve M cisimlerinin ısı sığaları arasındaki ilişki nedir?

A) $C_K > C_L > C_M$
B) $C_M > C_L = C_K$
C) $C_M > C_L > C_K$
D) $C_K = C_L = C_M$
E) $C_K = C_M > C_L$

9. SINIF

FİZİK

6. Ünite

1. Çiftçiler az miktarda tarım ilacını daha etkin kullanmak amacı ile özel bir teknoloji kullanarak sıvı ilacı negatif yükle yükleyerek ilaçlama yaparlar.Böylece daha az miktarda tarım ilacı ile daha geniş alanlar rahatlıkla ilaçlanır.

Şekil I
Tarım ilacı

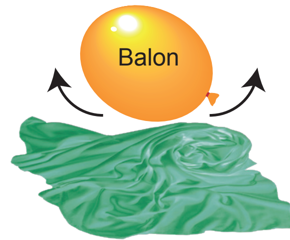

Şekil II
(–) yükle yüklenen tarım ilacı

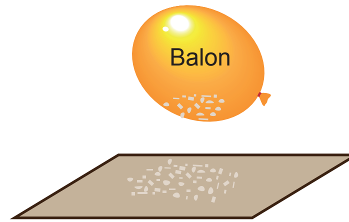
Buna göre kullanılan teknolojinin temel çalışma prensibini hangisi en iyi açıklar?

A) Aynı yüklü cisimlerin birbirini itmesi
B) Eksi yükle yüklenen cisimlerin sıcaklığının artması
C) Zıt yüklü cisimlerin birbirini çekmesi
D) Bazı bitki ilaçlarının bitkiler tarafından çekilmemesi
E) Hava direncinin eksi yüklü parçacıkları daha az etkilemesi

2. Ceren şişirilmiş bir balonu yünlü kumaşa sürttükten sonra sürtülen kısmının küçük kağıt parçalarını çektiğini, sürtülmeyen kısmının ise kağıt parçalarını çekmediğini gözlemliyor.

Yün kumaş

Kâğıt parçaları

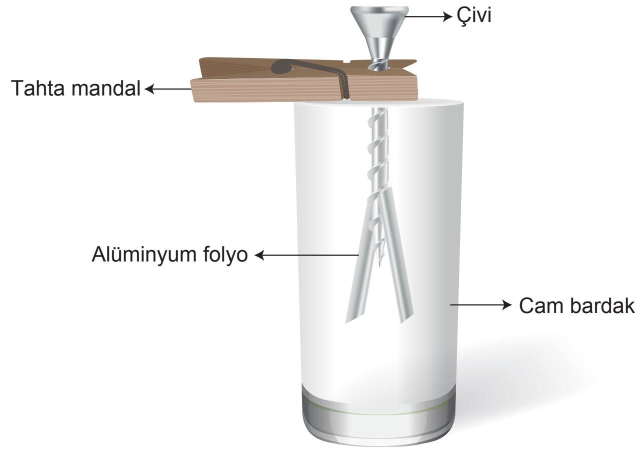
Buna göre Ceren bu deneyden yola çıkarak;

I. Yalıtkan maddelerin yüzeyleri bölgesel olarak elektriklenebilir.
II. Yalıtkanlar hep sürtme yoluyla elektriklenir.
III. İletken maddeler üzerinde yük bölgesel olarak bulunmaz.

sonuçlarından hangilerine ulaşabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

3. Tahta mandal, uzun bir çivi, cam bardak ve iki şerit alüminyum folyo kullanılarak şekildeki basit elektroskop düzeneği hazırlanıyor.

Öğrenciler bu düzenekle deney yaptıklarında;

I. Saçlarına sürttüğü plastik kalemi çivinin başına yaklaştırıldığında alüminyum folyolar birbirinden uzaklaşır.

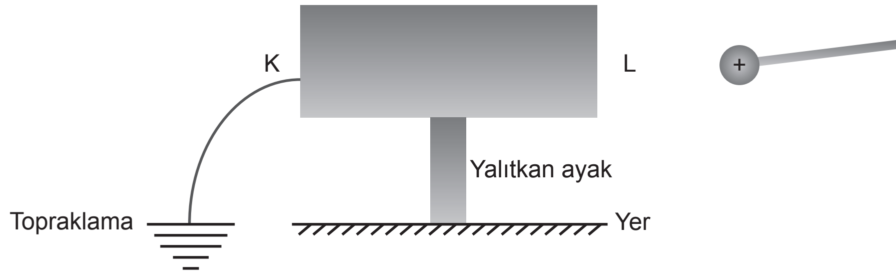
II. Çivinin başına (–) yüklü bir cisim dokundurulup alüminyum folyolar açıldıktan sonra ipek kumaşa sürtülmüş cam çubuk yaklaştırılırsa alüminyum folyolar birbirine yaklaşır.

III. Çivinin başına (+) yüklü bir cisim yaklaştırılırsa çivi başından alüminyum folyolara doğru elektron akışı olur.

hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

4. İki ucu K ve L olarak adlandırılan metal levha K ucundan topraklamaya bağlanmış ve L ucuna (+) yüklü bir cisim şekildeki gibi yaklaştırılmıştır.

İletken levhanın K bölgesini yükleyebilmek için;

I. cismin yükünü arttırmak,

II. cismin yük cinsini değiştirmek,

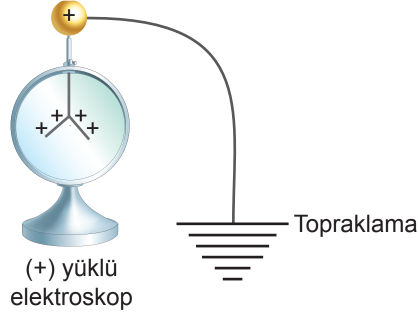
III. topraklamayı L ucundan yapmak,

IV. K ucuna artı yüklü bir cisim yaklaştırmak

işlemlerinden hangileri tek başına yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II D) I ve IV E) I, II ve III

5. Pozitif elektrik yüküyle yüklü bir elektroskop, toprağa topuzundan iletken tel ile bağlandığında elektroskop ile toprak arasında yük alışverişi olur ve elektroskop nötr hale gelir.

Yük alışverişi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi gerçekleşen olayı en iyi açıklar?

A) Elektroskoptan toprağa negatif yük geçmiştir.
B) Topraktan elektroskoba pozitif yük geçmiştir.
C) Elektroskoptan toprağa pozitif yük geçmiştir.
D) Topraktan elektroskoba negatif yük geçmiştir.
E) Elektroskopta toplam yük korunmuştur.

6. Elektrik panolarının hemen altında genellikle kauçuk ve plastik karışımı paspas bulunur.

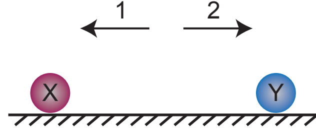
Paspasın kullanılma nedeni ile ilgili olarak;

I. Paspas yapısı gereği yalıtkan bir maddedir.
II. Elektrik panolarındaki yüksek voltaj insan teması esnasında yük akışına neden olabilir.
III. İnsan vücudunun iletken olması sebebiyle oluşabilecek elektrik akımı geçişi paspas sayesinde engellenir.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

7. Sürtünmesiz yatay düzlemde şekildeki gibi hareketsiz tutulan X ve Y cisimlerinden, X cismi bir süre sonra serbest bırakıldığında 2 yönünde harekete başlıyor.

X'in kütlesinin Y' den küçük olduğu bilindiğine göre;

I. X ve Y cisimleri zıt cins yükle yüklüdür.

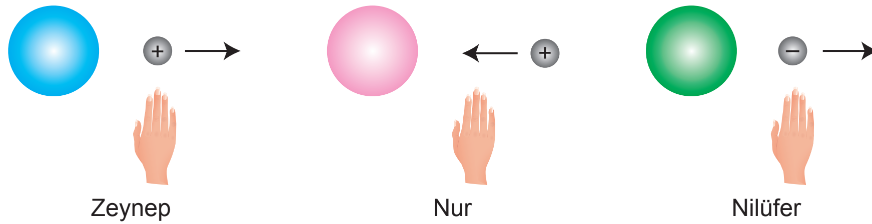
II. Y cismi serbest bırakılsa 1 yönünde hareket eder.

III. İkisi de aynı anda serbest bırakılsa X cismi daha fazla yer değiştirir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

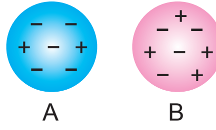
8. Deney yapan Zeynep, Nur ve Nilüfer'in yük cinsini bilmedikleri yüklü kürelerin çevresindeki elektrik alanı anlamak için kullandıkları test yükü ve hissettikleri hareket yönleri şekildeki gibidir.

Buna göre Zeynep, Nur ve Nilüfer'in kullandıkları kürelerin elektrik yükü ve çevresindeki elektrik alanın yönü hangisinde doğru verilmiştir?

	Zeynep	Nur	Nilüfer
A)	+	–	–
B)	+	–	–
C)	–	–	+
D)	+	+	–
E)	+	–	+

9. A ve B cisimlerinin yük miktarları ve dağılım modelleri şekildeki gibi gösterilmiştir.

Buna göre A ve B cisimleri ile ilgili;

I. B cismi nötrdür.

II. Cisimler birbirine dokundurulursa B cismi (–) yük ile yüklenir.

III. Cisimler yan yana konulursa birbirlerini iterler.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

10. Ayşe şişirdiği çocuk balonu ile buzdolabı poşetinden kestiği poşet parçasını yünlü kazağına sürtmüştür. Daha sonra bunları birbirine yaklaştırdığında birbirlerini ittiklerini gözlemlemiştir.

Buna göre Ayşe'nin yapmış olduğu bu basit deneyle ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Cisimler sürtme ile elektriklenmiştir.
B) Aynı cins yükler birbirlerine itme kuvveti uygulamıştır.
C) Yünlü kazaktan balon ve poşete yük geçişi olmuştur.
D) Yünlü kazak (+) yük ile yüklenmiştir.
E) Balon ve poşet zıt cins yükle yüklenmiştir.

11. Elektrik enerjisi bilinçsizce kullanıldığında tehlikeli olabilen, yaygın kullanım alanına sahip bir enerji kaynağıdır. Elektrik akımının neden olduğu yangın, elektrik çarpması, patlama gibi bir çok tehlikeli olayın önlenmesi için yapılan işleme "topraklama" denir.

Buna göre;

I. binaların tepelerine paratoner takılması,

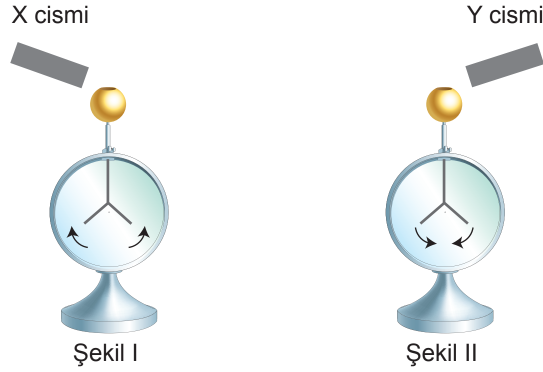
II. gerilim altında olmayan tesisat kısımlarının uygun iletkenle toprak içine yerleştirilmiş iletkene bağlanması,

III. tankerlerin arkasına yere değecek şekilde zincir takılması

durumlarından hangileri topraklamaya örnektir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

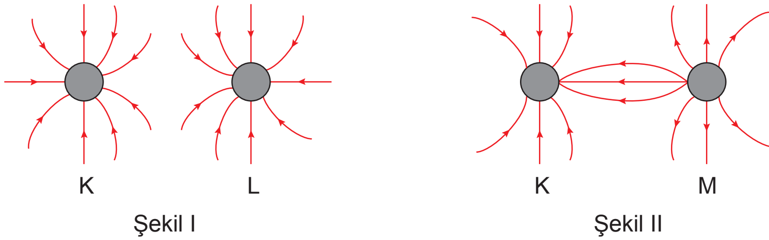
12. “Bir cismin yüklü olup olmadığını yüklü ise hangi cins yükle yüklü olduğunu anlamamıza yarayan alete elektroskop denir” diyen Ali, sırasıyla yapacağı işlemler sonucunda cisimlerin ve elektroskobun yük işaretlerini bulmaya çalışıyor. Ali şekil I’deki gibi önce yüklü X cismini yüklü olan elektroskoba yaklaştırıyor ve yapraklarının biraz daha açıldığını, daha sonra şekil II’deki gibi yüklü Y cismini aynı elektroskoba yaklaştırdığında elektroskobun yapraklarının biraz kapandığını gözlemliyor.

Buna göre Ali’nin yaptığı deneyde cisimlerin ve elektroskobun yük işaretleri ne olabilir?

	X	Elektroskop	Y
A)	+	+	+
B)	–	–	+
C)	+	–	–
D)	–	–	–
E)	+	–	+

13. Yüklü K, L ve M kürelerinin elektrik alan çizgileri şekildeki gibidir.

Buna göre kürelerin yük işaretleri ne olmalıdır?

	K	L	M
A)	+	+	+
B)	+	+	–
C)	–	–	+
D)	+	–	+
E)	–	–	–

14. Ayşe fizik dersinde öğrendiği konuyla ilgili basit bir deney yapmak istemiştir. Cep telefonunu metal bir kutuya koyarak kapağını kapatıp başka bir telefonla kutunun içindeki telefonu aradığında çalmadığını gözlemlemiştir.

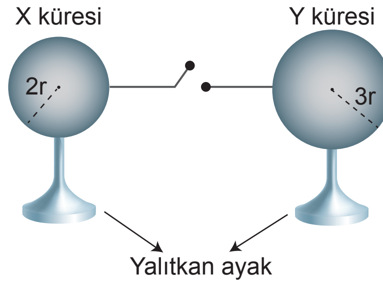
Buna göre;

I. topraklama,
II. Faraday Kafesi,
III. elektriklenme

konularından hangilerini Ayşe fizik dersinde öğrenmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

15. Şekildeki 2r ve 3r yarıçaplı, yükleri sırasıyla –18q ve +8q olan X ve Y küreleri arasındaki anahtar kapatılıyor.

Buna göre yük dengesi kurulduğunda;

I. X küresinin yükü –4q'dur.
II. Toplam yük korunur.
III. Y küresinden X küresine +12q yük geçişi olur.

durumlarından hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

16. Ali evde bozulan elektrik düğmesini tamir ederken plastik saplı bir tornavida kullanırken, Ahmet de bilgisayarının çalışması için bir uzatma kablosu kullanıyor.

Buna göre Ali ve Ahmet'in bu uygulamaları yapmalarının nedenleri;

I. Serbest yükler iletken yüzeylerde rahatça hareket eder.
II. Plastik elektriği iyi iletir.
III. Elektrik enerjisinin iletimi için yalıtkan yüzey gereklidir.

ifadelerinden hangileri ile açıklanır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

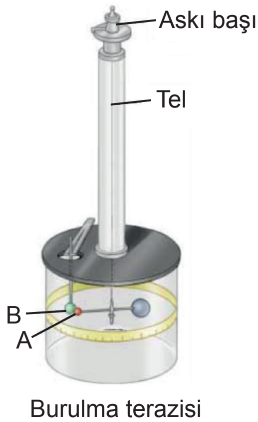
17. Özdeş cisimlerin tabloda birinci durumda yükleri, aralarındaki uzaklık ve birbirlerine uyguladıkları elektriksel kuvvetin değeri verilmiştir. İkinci durumda ise cisimler birbirlerine dokundurulup ayrılıyor.

	q_1	q_2	Aralarındaki uzaklık	Elektriksel kuvvet
I. durum	+2q	–4q	d	F
II. durum			$\frac{d}{2}$	

Buna göre tablodaki ikinci duruma ait boşluklar hangisi gibi doldurulmalıdır?

	q_1	q_2	Elektriksel kuvvet
A)	–q	+q	F
B)	+q	–q	F/2
C)	–q	–q	–F/2
D)	+2q	+2q	–F
E)	+2q	–4q	–F

18. Şekildeki düzenekte başlangıçta A ve B küreleri temas hâlindedir. B küresi cam silindir içinden çıkartılarak pozitif yükle yüklendikten sonra cam silindirin içine sarkıtılıyor. A küresi B küresine temas ettiği anda B ‘den uzaklaşıyor.A küresinin yaptığı burulma hareketinin açısı silindirin içindeki ölçek tarafından belirleniyor. B küresi tekrar dışarı çıkartılıp, kendisiyle özdeş başka bir küre ile temas ettirilerek yükü azaltlıp tekrar silindirin içine sarkıtılıyor ve A küresinin burulma açısı ölçülüyor. Bu işlem, B küresinin yükü azaltılarak birkaç kez tekrarlanıyor.

Burulma terazisi

Yapılan bu deneyde;

I. yüklü cisimlerin etki ile elektriklendiğinin ispatı,
II. yüklü cisimler arasındaki kuvvetin büyüklüğünün bulunması,
III. yüklü cisimler arasındaki kuvvetin yönünün bulunması

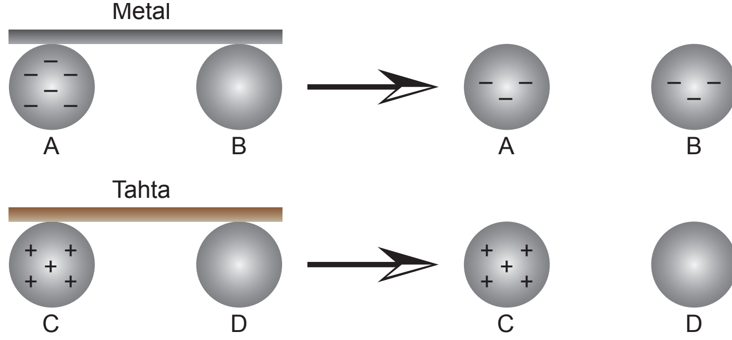
durumlarından hangileri amaçlanmıştır?

A) Yalnız I B)Yalnız II C)Yalnız III D) I ve II E) II ve III

19. Şekilde yüklü ve iletken A ile C küresi; yüksüz ve iletken B ile D küresi gösterilmektedir.

Daha sonra A ve B kürelerinin üzerine ince metal çubuk; C ve D kürelerinin üzerine ince tahta çubuk temas edecek şekilde yerleştiriliyor. Bunun sonucunda neler olduğu da oklarla gösterilmiştir.

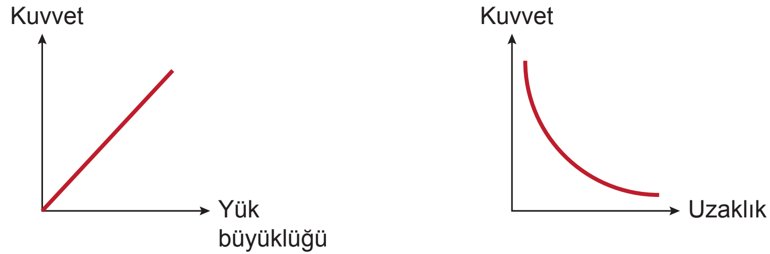
Bu durumla ilgili;

I. Maddenin türü elektrik yüklerinin hareketini etkiler.
II. A ve B küreleri dokunma ile elektriklenmiştir.
III. C ve D kürelerinin yüzeylerindeki yük yoğunluğu farklıdır.

yorumlarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B)Yalnız II C)I ve II D) I ve III E) I, II ve III

20. Aralarında belirli bir mesafe bulunan yüklü iki cismin birbirlerine uyguladığı kuvvete elektriksel kuvvet denir. Bu elektriksel kuvvetin, yüklü cisimlerin büyüklüğü ve yüklü cisimlerin arasındaki uzaklığa bağlı grafikleri verilmiştir.

Buna göre elektriksel kuvvet ile ilgili;

I. Yüklerin büyüklüğü ile doğru orantılıdır.
II. Uzaklıkla ters orantılıdır.
III. Uzaklığın karesi ile ters orantılıdır.

yorumlarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

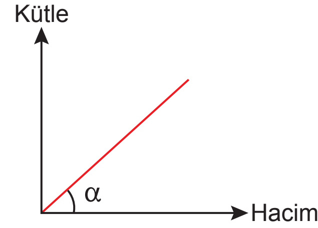

9. SINIF FİZİK

Karma Test

1. Musluktan doldurulan sürahi içerisindeki suya ait kütle - hacim grafiği şekildeki gibidir.

Grafikteki α açısını arttırmak için;

I. sürahiye musluktan bir miktar daha su akıtmak,

II. sürahiden bir miktar su boşaltmak,

III. sürahi içine demir bilye bırakmak,

IV. sürahi içine bir miktar tuz boşaltmak

hangileri tek başına yapılabilir?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) III ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

2. Cisimlerin kendi ağılıklarına karşı gösterdiği dayanıklılıklar kesit alanları ile doğru, ağırlıkları ile ters orantılıdır.

$$\text{Dayanıklılık} \propto \frac{\text{Kesit alanı}}{\text{Ağırlık}}$$

Buna göre;

I. Yer çekimi ivmesi artıkça cisimlerin dayanıklılığı azalır.

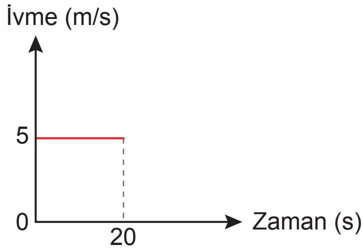
II. Özkütleyi etkileyen fiziksel koşullar dayanıklılığı değiştirir.

III. Aynı hacme sahip cisimlerin dayanıklılıkları eşittir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

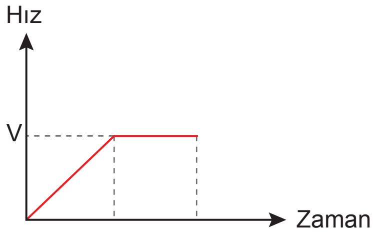
3. Doğrusal bir yolda ilerleyen araca ait ivme - zaman grafiği şekildeki gibidir.

Grafikten yola çıkarak yapılan yorumlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

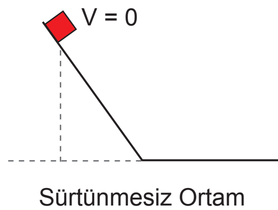
A) Aracın kesinlikle ilk hızı vardır.
B) Aracın toplam hız değişimi 100 m/s'dir.
C) Araç yavaşlayan hareket yapmış olabilir.
D) Aracın 1s'deki hız değişimi 5 m/s'dir.
E) Araç hızlanan hareket yapmış olabilir.

4. Hareket eden bir cisme ait hız - zaman grafiği şekildeki gibidir.

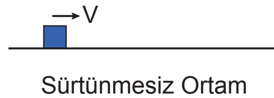
Buna göre bu cisim;

I.

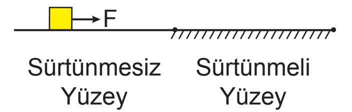
Sürtünmesiz Ortam

II.

Sürtünmesiz Ortam

III.

Sürtünmesiz Yüzey | Sürtünmeli Yüzey

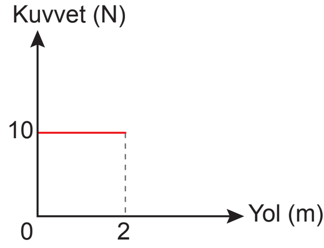
verilen sistemlerden hangilerinde hareket ediyor olabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

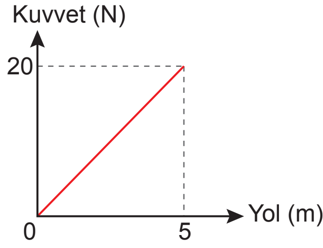
5. Sürtünmesiz yatay zeminde hareket eden cisimlere yola paralel kuvvetler uygulanmaya başlanıyor.

Buna göre grafiği verilen hangi cismin enerji değişimi en fazladır?

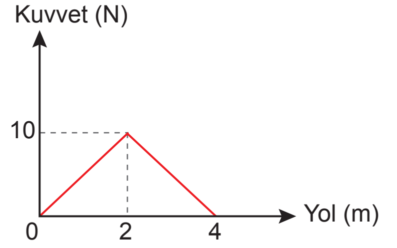
A)

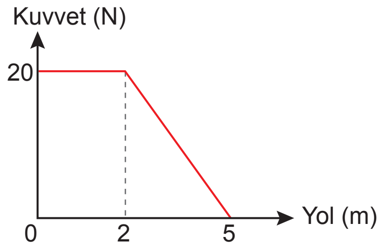
B)

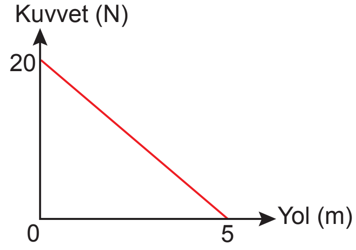
C)

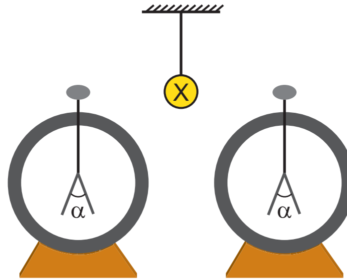
D)

E)

6. Yaprakları arasında α açısı bulunan özdeş elektroskopların tam ortasında bir ip yardımıyla sarkıtılmış yüklü X cismi bulunmaktadır.

Buna göre;

I. Elektroskopların elektriksel potansiyellerinin büyüklüğü eşittir.

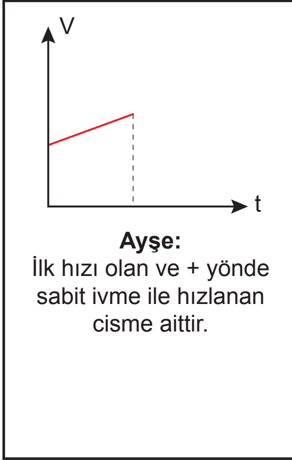
II. Elektroskopların yük cinsleri aynıdır.

III. X cismi hareket ederse yapraklar arasındaki açılar değişir.

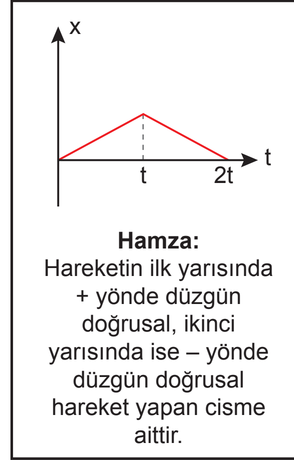
yargılarından hangileri <u>kesinlikle</u> doğrudur?

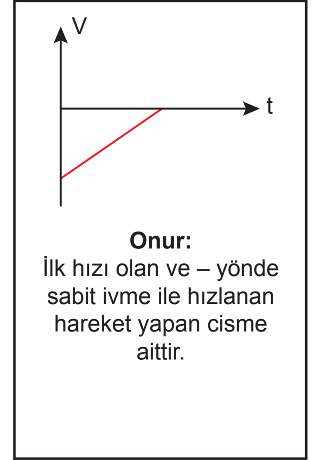
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

7. Sınıf tahtasında hareketli cisimlere ait grafikleri açıklaması istenen Ayşe, Hatice, Hamza ve Onur'un cevapları verilmiştir.

Hangi öğrencilerin yaptığı açıklamalar doğrudur?

A) Ayşe ve Hatice
B) Ayşe ve Hamza
C) Hatice ve Onur
D) Ayşe, Hatice ve Hamza
E) Ayşe, Hatice, Hamza ve Onur

8. Bazı sıvılara ait öz ısı değerleri tabloda verilmiştir.

Sıvı	Öz ısı (cal/g.K)
Saf su	1
Zeytinyağı	0,47
Cıva	0,033
Deniz suyu	0,93
Eti alkol	0,58

Tablodaki verilerden yola çıkarak;

I. 1g'ının sıcaklığını 1°C arttırmak için en fazla enerjiye ihtiyaç duyulan sıvı saf sudur.

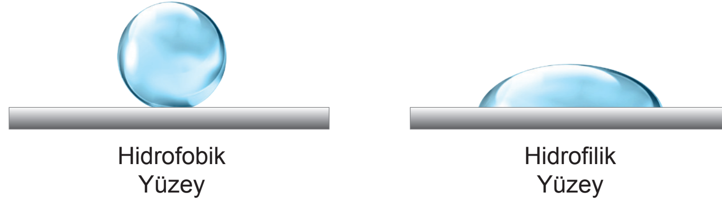
II. Kütlece eşit miktarda alınan numuneler özdeş ısıtıcılarla eşit süre ısıtılırsa zeytinyağının sıcaklığı etil alkolden daha fazla artar.

III. Kütlece eşit miktarda alınan numunelerin sıcaklıklarını eşit miktar arttırmak için ihtiyaç duyulan enerji miktarının en az olanı cıvaya aittir.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Su ile teması halinde ortaya çıkan duruma göre yüzeyler hidrofobik ve hidrofilik olarak ikiye ayrılır.

Hidrofobik ve hidrofilik yüzeylerde bulunan su damlacıklarına bakarak;

I. Islanma olayı hidrofilik yüzeylerde daha kolay gerçekleşir.

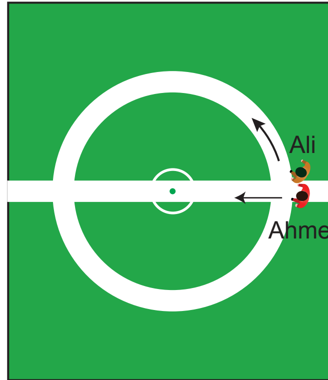
II. Hidrofobik yüzeyler üstündeki damla için kohezyon adezyondan büyüktür.

III. Kılcallık etkisi ile su taşınmak istenirse hidrofobik yüzeye sahip bir materyal seçilebilir.

ifadelerinden hangilerinin doğru olduğu söylenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

10. Futbol sahasının ortasında bulunan merkez daire üstünde duran Ali ve Ahmet aynı anda harekete geçerek dairenin tam karşı noktasına geçiyorlar. Ali merkez daireyi takip ederken, Ahmet orta çizgi üzerinden hareket ediyor.

Ali ve Ahmet karşı noktaya aynı anda ulaştıklarına göre;

I. Ali ve Ahmet'in yaptığı yer değiştirmeler eşittir.

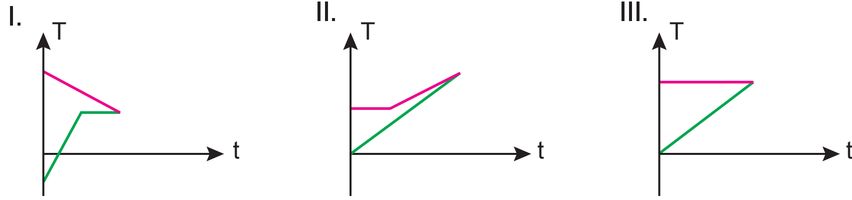
II. Ali'nin sürati Ahmet'in süratinin 1,5 katı kadardır.

III. Ali ve Ahmet'in aldığı yollar eşittir.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (π=3)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

11. İzole bir ortamda bir araya getirilen madde çifteleri için sıcaklık- zaman grafikleri çizilmiştir.

Buna göre verilen grafiklerden hangileri doğru olamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Ayşe trambolinin üzerine atladığında trambolinin yayları esner ve eski haline dönerken Ayşe'yi yukarı doğru fırlatır. Ayşe daha sonra yer çekimi etkisi ile tekrar trambolin üzerine düşer. Bu sayede Ayşe bir aşağı bir yukarı hareket eder.

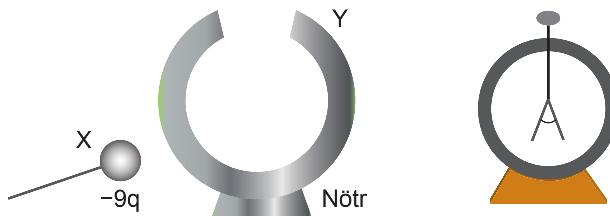
Buna göre yapılan hareketle ilgili;

I. Trambolin Ayşe'yi ağırlığından daha büyük bir kuvvet ile fırlatır.
II. Yaylar esnediğinde yayda enerji depolanır.
III. Sistemde bir enerji dönüşümü gerçekleşir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. Yarıçapı r ve yükü -9q olan X küresi, 2r yarıçaplı içi boş olan nötr küreye dıştan dokunduruluyor. Daha sonra X küresi yükü +2q olan elektroskobun topuzuna dokunduruluyor.

Bu işlemden sonra elektroskopla ilgili;

I. Yük miktarı azalmıştır.
II. Yaprakları önce kapanıp sonra tekrar açılmıştır.
III. Elektroskoptan X cismine yük geçişi olmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

14. Yapılan bir deneyde önce bardakların hepsine eşit miktarda sular konuluyor.

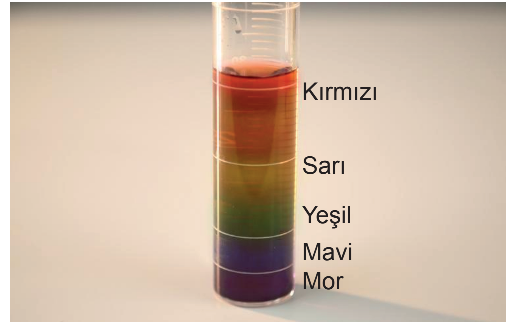
Daha sonra suların içine kırmızı,sarı, yeşil, mavi ve mor renkte eşit miktarda gıda boyası eklenerek karıştırılıyor.

Kırmızı renkli su hariç bardakların hepsine sırasıyla;

- Sarı renkli suya 1 kaşık,
- Yeşil renkli suya 2 kaşık,
- Mavi renkli suya 3 kaşık,
- Mor renkli suya 4 kaşık

şeker eklenerek karıştırılıyor ve sonrasında da içinde en fazla şeker olandan en az olana doğru sırasıyla mor, mavi, yeşil ve sarı sudan en son olarak da hiç şeker içermeyen kırmızı sudan şırınga ile eşit miktarda alıp cam kabın içine yavaşça boşaltıldığında şekildeki görüntü elde ediliyor.

Buna göre yapılan deney ile ilgili;

I. Şeker oranı arttıkça yoğunluk artmıştır.

II. Son durumda kapta heterojen bir karışım bulunmaktadır.

III. Şeker eklenmeyen kırmızı renkteki suyun yoğunluğu en azdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

15. Hareket cisimlerin referans noktasına göre konumunun değişmesi olarak tanımlanır. Bir cismin veya sistemin durumu ve hareketi, gözlemleyen gözlemciye göre değişebilir.

Yürüyen merdivenleri kullanan el ele tutuşmuş çocuk ve annesinin hareketini incelediğimizde;

I. Çocuğa göre annesi sabit durmaktadır.
II. Yerdeki bir gözlemciye göre çocuk ve annesi bandın ilerleme yönünde hareket etmektedir.
III. Yürüyen merdivene göre çocuk sabit durmaktadır.

ifadelerinden hangileri doğru olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

16. Maddelerin kaynama noktaları ve özısıları tabloda verilmiştir. İlk sıcaklıkları aynı olan, farklı ispirto ocaklarında ısıtılan eşit kütleli su ve etil alkol belirli bir süre sonra kaynamaya başlıyor.

Madde	Kaynama noktası (°C)
Etil alkol	78
Su	100

Madde	Öz ısı (cal/g°C)
Etil alkol	0,55
Su	1

Şekil I

Şekil II

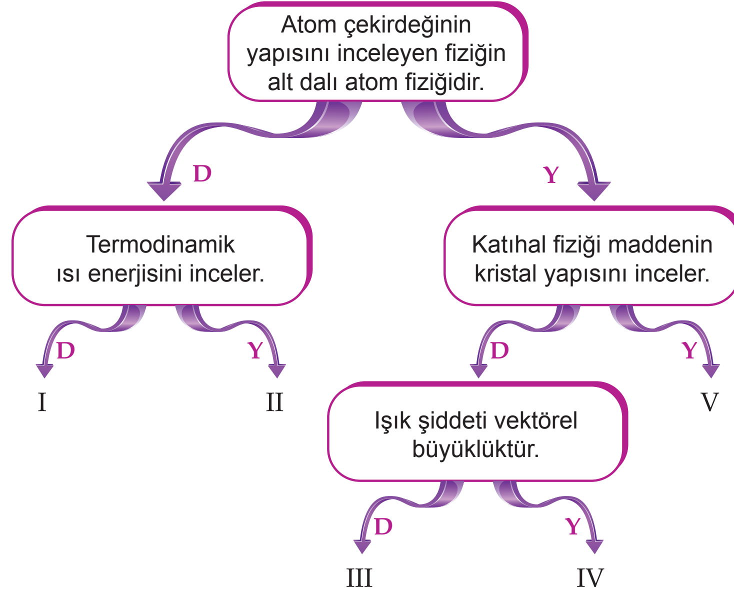
Buna göre sıvılarla ilgili;

I. Suyun 1 gramının sıcaklığını 1°C artırmak için verilen ısı miktarı etil alkolden daha fazladır.
II. Kaynama anına kadar etil alkolün aldığı enerji ,suyun aldığı enerjiden daha fazladır.
III. Etil alkol suya göre daha kısa sürede kaynar.

hangileri kesinlikle doğrudur?

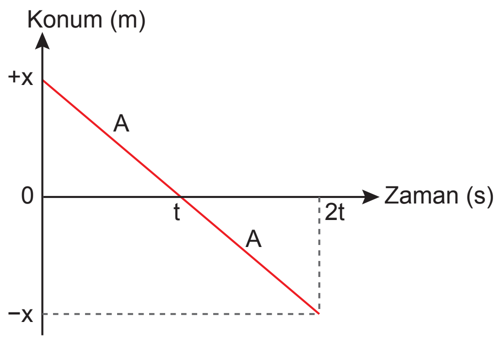
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

17. Fizik konusuyla ilgili ifadelerin herbirini doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak değerlendirip ilgili olan ok yönünde ilerlediğinde hangi çıkışa ulaşılır?

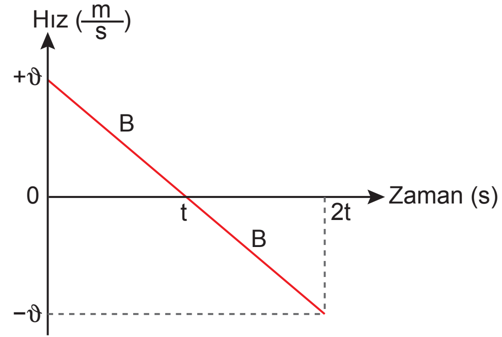

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Başlangıçta yan yana olan, doğrusal yörüngede hareket eden A ve B araçlarına ait konum-zaman ve hız-zaman grafikleri şekil I ve şekil II'deki gibidir.

Şekil I

Şekil II

Bu grafiklere göre;

I. (0-2t) zaman aralığında hep aynı yönde hareket etmişlerdir.

II. 2t anında yine yanyana olurlar.

III. A hareketlisinin aldığı yol 2x kadardır.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

19. Enerji bir sistemden diğerine aktarılabildiği gibi, bir türden diğerine de dönüşebilir. Örneğin bazı mekanizmalarda parçacıkların sahip olduğu kinetik enerji dönüştürülerek elektrik enerjisi elde edilir.

I. Rüzgar trürbini

II. Nükleer santral

III. Dalga santrali

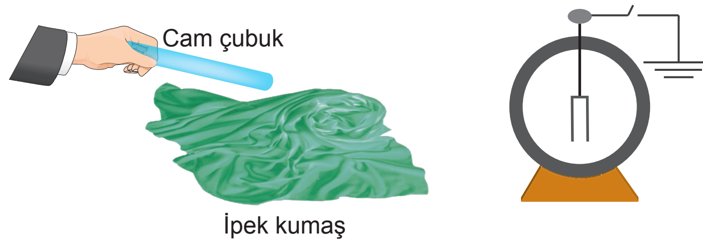

IV. Güneş panelleri

Buna göre mekanizmalardan hangileri anlatılan dönüşüme örnek olarak verilebilir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) I, II ve III

20. Şekildeki cam çubuk ipek kumaşa bir süre sürtülüyor. Sürtülen cam çubuk daha sonra şekildeki nötr olan elektroskobun topuzuna yaklaştırılıp bir süre sonra anahtar kapatılıyor.

Buna göre;

I. Cam çubuk yaklaştırıldığında elektroskobun yaprakları (+) yük ile yüklenir.
II. Topraklamadan sonra elektroskobun topuzu (–) yük ile yüklenir.
III. Elektroskobun yaprakları son durumda kapalıdır.

olaylarından hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

FİZİK
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	Karma Test
1. C	1. D	1. A	1. B
2. B	2. D	2. A	2. B
3. C	3. D	3. B	3. A
4. D	4. C	4. B	4. C
5. C	5. A	5. D	5. D
6. D	6. A	6. E	6. D
7. D	7. B	7. E	7. B
8. A	8. E	8. A	8. E
9. E	9. E	9. C	9. D
10. A	10. A	10. E	10. C
11. B	11. B	11. E	11. B
12. E	12. A	12. B	12. E
13. C	13. B	13. C	13. C
14. E	14. E	14. B	14. E
15. D	15. E	15. C	15. E
16. A	16. A	16. A	16. A
17. B	17. B	17. C	17. D
18. A	18. E	18. E	18. C
19. D	19. E	19. E	19. A
20. E	20. C	20. E	20. E

9. SINIF

KİMYA

3. Ünite

1. Kimyasal türlerle ilgili tanımlar,

- Kovalent bağlarla birbirine bağlı olan atomların oluşturduğu türlere molekül denir.
- Elementlerin tüm özelliklerini gösteren en küçük yapı birimlerine atom denir.
- Pozitif (+) veya negatif (-) elektriksel yüklü atom ya da atom gruplarına iyon denir.

şeklindedir.

Tabloda atom, molekül ve iyon türlerine örnekler verilmiştir.

X	CO_2	H_2O	NH_3
Y	Fe	Na	Al
Z	SO_4^{2-}	Ca^{2+}	CN^-

Buna göre tabloda yer alan X, Y ve Z türleri aşağıdakilerden hangisidir?

	X	Y	Z
A)	Molekül	Atom	İyon
B)	Atom	Molekül	İyon
C)	İyon	Atom	Molekül
D)	Atom	İyon	Molekül
E)	Molekül	İyon	Atom

2. Kimyasal türler arası etkileşimler güçlü ve zayıf etkileşimler olmak üzere ikiye ayrılır. Atomlar arasında genellikle güçlü etkileşimler meydana gelir ve kırılması sonucu yeni türler oluşur. Zayıf etkileşimler ise moleküller arasında olur, kırılması veya zayıflaması sonucu madde hâl değiştirir.

Tabloda verilen olaylarda kopan ve oluşan etkileşimler zayıf ve güçlü olarak sınıflandırılmıştır.

Olay	Güçlü etkileşim	Zayıf etkileşim
Şekerin suda çözünmesi		X
Suyun H_2 ve O_2 gazlarına ayrışması	X	
Naftalinin süblimleşmesi		X
Kömürün yanması	X	
Asit - baz tepkimelerinden tuz oluşması	X	

Tabloya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kömürün yanması sonucu yeni türler oluşur.
B) Naftalinin süblimleşmesi sırasında kimyasal yapısı değişmez.
C) Şekerin çözünmesi fiziksel değişimdir.
D) Suyun H_2 ve O_2 gazlarına ayrışması sırasında kimliği değişmez.
E) Asit - baz tepkimelerinden tuz oluşması kimyasal değişimdir.

3. Kimyasal türler birbirine yaklaştığında elektron bulutları ve çekirdekler arasında elektrostatik itme ve çekme kuvvetleri meydana gelir. Çekme kuvvetleri itme kuvvetlerinden büyük ise güçlü etkileşimler oluşur. Çekme-itme kuvvetlerinin birbirine yakın olduğu durumlarda ise zayıf etkileşimler oluşur.

Buna göre,

I. $H_2(g)$ ile $O_2(g)$ arasında $H_2O(s)$ molekülü oluşması,

II. Fe metalinin kaynama noktasının 2361°C olması,

III. elimize dökülen kolonyanın serinlik hissi vermesi

olaylarından hangileri zayıf etkileşimlere örnektir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

4. Klor elementinin katman elektron dağılımı ve Lewis sembolü, $_{17}Cl$:))) $2e^-$ $8e^-$ $7e^-$, :C̤̈l· şeklindedir.

Buna göre,

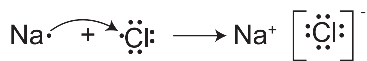
	Element	Lewis sembolü
I.	$_{15}P$	·P̈· (altta bir nokta)
II.	$_{6}C$	·C̤̈·
III.	$_{16}S$	:S̈· (altta bir nokta)

elementlerinden hangilerinin Lewis sembolü doğru gösterilmiştir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Periyodik sistemde genellikle metaller elektron verme, ametaller elektron alma eğilimi gösterir. Metaller ve ametaller arasında meydana gelen bileşiklerde iyonların elektrostatik çekim kuvvetleri sonucu iyonik bağ oluşur.

NaCl bileşiğinde oluşan iyonik bağın Lewis yapısı,

şeklindedir.

Buna göre aşağıdaki bileşiklerden hangisinin Lewis yapısı NaCl bileşiğine benzer?
($_1H$, $_6C$, $_7N$, $_8O$, $_{16}S$, $_{20}Ca$)

A) NO B) CaO C) SO_3 D) H_2O E) CO_2

6. Anyonlar e^- almış atom veya atom gruplarıdır.

Tabloda bazı anyonların formül ve adları verilmiştir.

F^-	Florür
S^{2-}	Sülfür
NO^{3-}	Nitrat
SO_4^{2-}	Sülfat
PO_4^{3-}	Fosfat

Buna göre aşağıdaki adlandırmalardan hangisi doğrudur?

A) KNO_3 : Kalsiyum nitrat
B) NaF : Potasyum florür
C) Ag_2S : Çinko sülfür
D) $ZnSO_4$: Gümüş sülfat
E) $AlPO_4$: Alüminyum fosfat

7. Bir molekülün polar ya da apolar olduğunu tespit etmek için aşağıdaki basamaklar takip edilir:

1. Atom numaralarından yararlanılarak molekülün Lewis yapısı yazılır.
2. Lewis yapısına bakılarak molekül içi bağlar polar mı, apolar mı olduğu belirlenir.
3. Moleküldeki elektron yoğunluğunun dengeli dağılıp dağılmadığına bakılır. Elektron yoğunluğu dengeli dağılmış ise molekül apolar, dengeli dağılmamış ise molekül polardır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinde molekül içi bağlar polar, molekül apolardır?
($_1H$, $_4Be$, $_8O$, $_{17}Cl$, $_{20}Ca$)

A) O_2 B) BeH_2 C) $CaCl_2$ D) HCl E) H_2O

8. Kovalent bağ ametal – ametal atomları arasında iki veya daha fazla elektronun ortaklaşa kullanılması ile oluşur. Ortak kullanılan elektronlar atomlar arasında eşit kuvvetle çekilirse *apolar kovalent bağ*, elektronegatifliği fazla olan atom tarafından daha çok çekilirse *polar kovalent bağ* oluşur.

Elektronegatiflik sıralaması F > Cl > H şeklinde olan atomların oluşturduğu,

I. :C̤̈l — C̤̈l:
II. :F̤̈ — H
III. H — C̤̈l:

moleküllerinden hangileri polar kovalent bağ içerir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Kovalent bileşiklerin sistematik adlandırılması yapılırken önce birinci atomun adı, daha sonra ikinci atomun anyon adı okunur. Her atomun adının önünde o atomun molekülündeki sayısı Latince ön eklerle belirtilir. Birinci atomun sayısı 1 ise Latince ön ek kullanılmaz. İkinci atomun sayısı 1 ise mono ön eki kullanılmayabilir.

Kovalent bileşiklerin adlandırılmasında kullanılan sayılar ve Latince adları tabloda verilmiştir.

Sayı	Latince adı	Sayı	Latince adı
1	mono	6	hekza
2	di	7	hepta
3	tri	8	okta
4	tetra	9	nona
5	penta	10	deka

Buna göre aşağıdaki adlandırmalardan hangisinde hata yapılmıştır?

A) NO : Azot oksit

B) Cl_2O_7 : Diklor heptaoksit

C) P_2O_3 : Difosfor trioksit

D) H_2O : Hidrojen dioksit

E) SiF_4 : Silisyum tetraflorür

10. N_2 ve NH_3 moleküllerinin Lewis yapıları,

şeklindedir.

Buna göre,

I. NH_3 molekülünde bir tane ortaklanmamış elektron çifti bulunur.

II. N_2 molekülünde üç tane kovalent bağ bulunur.

III. NH_3 molekülü polar, N_2 molekülü apolardır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?
$({}_1H, {}_7N)$

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. Bazı kovalent bileşiklerin formülü ve sistematik adları tabloda verilmiştir.

Bileşik formülü	Bileşik adı
NO	Azot oksit
CCl_4	Karbon tetraklorür
SF_2	Kükürt diflorür
HCl	Hidrojen klorür

Buna göre,

I. Birinci atomun sayısı 1 ise bileşik adında sayısı belirtilmez.

II. Bileşik adlandırılırken ikinci atomun sayısı her zaman belirtilir.

III. Bazı bileşiklerin sistematik adları ile günlük hayatta kullanılan adları birbirinden faklıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

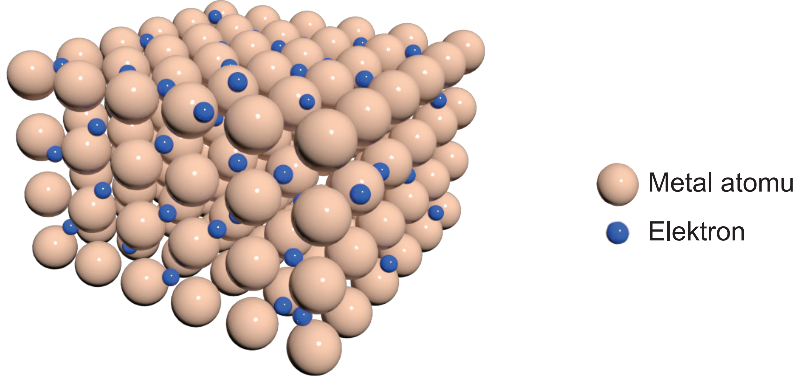
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Metalik bağ metallere bazı fiziksel özellikler kazandırır. Isı ve elektrik iletkenliği, yüzey parlaklığı, şekil verilebilme bu özelliklerden bazılarıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi metalik bağın kazandırdığı özellikler ile açıklanamaz?

A) Bakır telin elektrik kablolarında kullanılması
B) Sodyum metalinin su ile tepkimeye girmesi
C) Kalay ile kaplamacılık yapılması
D) Demirin çelik üretimine katılması
E) Altından takı yapılması

13. Metal atomları bir araya geldiğinde değerlik elektronlarını vermiş gibi davranan metal katyonu ve ortamda serbest dolaşan değerlik elektronları bulunur. Serbest dolaşan elektronlar adeta bir elektron denizi oluşturur.

Elektronların oluşturduğu elektron denizi ile pozitif metal iyonları arasındaki elektrostatik çekime *metalik bağ* denir.

Ali metallerin erime noktalarını ölçmek için tasarladığı deneyde aşağıdaki sonuçları elde etmiştir.

Metal	Erime noktası (°C)
Alüminyum	660
Sodyum	97
Potasyum	63
Magnezyum	650

Buna göre Ali,

I. Aynı periyotta bulunan metallerin değerlik elektron sayısı arttıkça erime noktası artar.

II. Aynı grupta bulunan metallerin atom yarıçapı arttıkça erime noktası düşer.

III. Bu metallere ait metalik bağ kuvvetlerinin sıralanışı Al > Mg > K > Na şeklindedir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşır? ($_{11}$Na, $_{12}$Mg, $_{13}$Al, $_{19}$K)

A) Yalnız I B) Yanız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

14. Kimyasal türleri birbirinden ayırmak için gereken bağ enerjisi önemli bir faktördür. Bağ enerjisi yaklaşık olarak 40 kJ/mol veya daha yüksek ise türler arasında güçlü etkileşim gerçekleştiği kabul edilir. Ancak sadece alınan veya verilen enerji değerine bakılarak bir tepkimenin güçlü veya zayıf etkileşim sonucunda gerçekleştiğini söylemek doğru değildir. Çünkü güçlü etkileşimlerde maddenin kimliğinde de değişim olur.

Buna göre,

I. $H_2O(g) \rightarrow H_2O(s)$ + 44 kJ/mol

II. $CaO(k)$ + 3414 kJ/mol $\rightarrow Ca^{2+}(g) + O^{2-}(g)$

III. $I_2(k)$ + 151 kJ/mol $\rightarrow 2I(g)$

IV. $C_6H_6(g) \rightarrow C_6H_6(s)$ + 34 kJ/mol

tepkimelerinden hangileri güçlü etkileşim sonucunda gerçekleşmiştir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve IV D) II ve III E) I, II ve III

15. Moleküller arası etkileşimlerin en güçlüsü hidrojen bağı, en zayıfı ise London kuvvetleridir.

Tabloda bazı maddelerin kendi molekülleri arasındaki etkileşim türleri belirtilmiştir.

Madde	Etkileşim türleri
$CO_2 - CO_2$	London kuvvetleri
$H_2O - H_2O$	Hidrojen bağı, dipol - dipol, London kuvvetleri
$H_2S - H_2S$	Dipol - dipol, London kuvvetleri

Tabloda verilen maddelerin erime ve kaynama noktalarının büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) $H_2S > H_2O > CO_2$
B) $H_2O > CO_2 > H_2S$
C) $H_2O > H_2S > CO_2$
D) $H_2S > CO_2 > H_2O$
E) $CO_2 > H_2O > H_2S$

16. Zayıf etkileşimler ile ilgili,

- Polar moleküller arasında gerçekleşen etkileşimler dipol – dipol etkileşimleridir.
- Soy gazlar ve apolar moleküller arasında yalnızca London kuvvetleri bulunur.
- Polar molekül ile soy gaz atomları arasında veya polar moleküller ile apolar moleküller arasında gerçekleşen etkileşimler dipol – indüklenmiş dipol etkileşimleridir.

bilgileri verilmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin moleküller arası baskın etkileşim türü yanlıştır?
($_1H$, $_6C$, $_7N$, $_8O$, $_{17}Cl$)

A) $N_2 - N_2$: London kuvvetleri
B) $H_2O - CCl_4$: Dipol – indüklenmiş dipol
C) HCl – HCl : Dipol – dipol etkileşimi
D) He – He : London kuvvetleri
E) $CO_2 - H_2O$: Dipol – dipol etkileşimi

17. Hidrojen atomunun azot (N), oksijen (O) ve flor (F) gibi elektronegatifliği yüksek atomlar ile oluşturduğu moleküller arasında oluşan polar etkileşime *hidrojen bağı* denir. Hidrojen bağı polar bir etkileşim olmasına rağmen dipol – dipol etkileşimine göre daha kuvvetli olduğu için ayrıca hidrojen bağı olarak tanımlanır.

Buna göre aşağıdaki molekül çiftlerinden hangisinde hidrojen bağı oluşur?

A) $H_2O - CH_4$
B) HBr – HCl
C) $NH_3 - CO_2$
D) HCl – HCl
E) $NH_3 - HF$

18. Aynı dış basınçta H_2O, HCl ve HF bileşiklerinin kaynama sıcaklıkları arasındaki ilişki H_2O > HF > HCl şeklindedir.

Buna göre,

I. HCl bileşiğinde moleküller arası etkileşim kuvveti diğerlerine göre daha zayıftır.

II. H_2O bileşiğinin kaynama sıcaklığının en büyük olmasının nedeni hidrojen bağı bulundurmasıdır.

III. Kaynama sıcaklıklarının farklı olmasının nedeni atomlar arası güçlü etkileşimin farklı olmasıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

19. Kimyasal bağlar oluştuğunda veya koptuğunda yeni kimyasal türler meydana geldiği için maddenin kimliği değişir. Fiziksel bağlar oluştuğunda veya koptuğunda ise maddenin fiziksel hâlinde değişiklik olmasına rağmen kimliğinde herhangi bir değişiklik olmaz.

Bazı tepkime denklemleri şöyledir:

I. $H_2O(s) + 286\ kJ/mol \rightarrow H_2(g) + \frac{1}{2}\ O_2(g)$

II. $CH_4(g) \rightarrow CH_4(s) + 8,2\ kJ/mol$

III. $C_6H_6(g) \rightarrow C_6H_6(s) + 33,8\ kJ/mol$

Bu tepkimelere göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) II. tepkimede kimyasal bağlar oluşmuştur.
B) I. tepkimede maddenin kimliği değişmiştir.
C) I. tepkimede yeni türler oluşmuştur.
D) III. tepkimede fiziksel bağlar kopmuştur.
E) II. tepkimede maddenin kimliği değişmemiştir.

20. Maddenin sadece fiziksel özelliklerinin değişmesi ile gerçekleşen olaylara *fiziksel değişim*, hem fiziksel hem de kimyasal özelliklerinin değişmesi ile gerçekleşen olaylara ise *kimyasal değişim* denir.

Buna göre aşağıdaki olaylardan hangisinde kimyasal değişim gerçekleşmez?

A) Gümüş yüzüğün kararması
B) Şekerin suda çözünmesi
C) Patatesin yağda kızartılması
D) Sirkenin mermer yüzeyi aşındırması
E) Sütten yoğurt elde edilmesi

21. a.

b.

c.

Görsellere göre su ile ilgili,

I. a'da fiziksel değişim göstermiştir.

II. c'deki değişim a ve b'deki değişime göre daha fazla enerjiyle gerçekleşmiştir.

III. b'de molekülleri arasındaki bağlar kopmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. SINIF

KİMYA

4. Ünite

1. Tabloda kristal katıların sınıflandırılması ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Katı türü	İyonik katı	Moleküler katı	Kovalent katı	Metalik katı
Taneciklerin düzeni				
Tanecikleri bir arada tutan kuvvetler	Zıt yükler arasındaki elektrostatik çekim	Dipol-dipol, hidrojen bağı, London etkileşimleri	Kovalent bağ	Metalik bağ
Katının fiziksel özellikleri	Yüksek erime noktalı, sert, kırılgan, iletken olmayan katı	Düşük erime noktalı, yumuşak, iletken olmayan katı	Yüksek erime noktalı, çoğu sert, iletken olmayan katı	Düşük veya yüksek erime noktalı, yumuşak veya sert, parlak, iletken katı

Tabloya göre,

I. Fe metalik katı, elmas kovalent katıdır.

II. İyonik ve kovalent katıların erime noktası yüksektir.

III. İyot düşük erime noktalı, iletken olmayan moleküler katıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. Belirli geometrik şekli olan sert ve sıkıştırılamayan katılara *kristal katılar* denir. Günlük hayatta karşılaşılan katıların çoğu kristal katıdır. Kristal katılara tuz, iyot, elmas ve çinko örnek olarak verilebilir. Aşağıdaki tabloda katı türleri X, Y, Z ve T olarak gösterilmiş ve katı taneciklerini bir arada tutan kuvvetlerle ilgili bilgiler verilmiştir.

Katı türü	Tanecikleri bir arada tutan kuvvetler
X	Metalik bağ
Y	Zıt yükler arasındaki elektrostatik çekim
Z	Dipol – dipol, hidrojen bağı
T	Kovalent bağ

Buna göre katılara verilen örneklerden hangisi doğrudur?

	X	Y	Z	T
A)	Cu	NaCl	SO_2	H_2O
B)	Zn	KBr	NaCl	Elmas
C)	Ag	Li_2O	Grafit	$SİO_2$
D)	Fe	HCl	H_2O	Grafit
E)	Al	AlF_3	NH_3	Elmas

3. X, Y ve Z sıvılarının eşit hacimleri özdeş büretlerle ayrı ayrı beherlere konularak akma süreleri ölçülüyor. Sıvılar sırasıyla 17, 15 ve 19 saniyede büretten tamamen akıyor.

Buna göre,

I. Sıvıların sıcaklıkları aynı ise akışkanlıkları Y > X > Z şeklindedir.

II. X, Y ve Z sıvıları aynı ise sıcaklıkları Y > X > Z şeklindedir.

III. X, Y ve Z aynı sıcaklıkta farklı sıvılar ise viskoziteleri Z > Y > X şeklindedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

4. Viskozitenin büyüklüğü tanecikler arası çekim kuvvetleri ile doğru, sıcaklık ile ters orantılıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 25°C sıcaklıkta bulunan su 50°C sıcaklığa ısıtılırsa viskozitesi azalır.

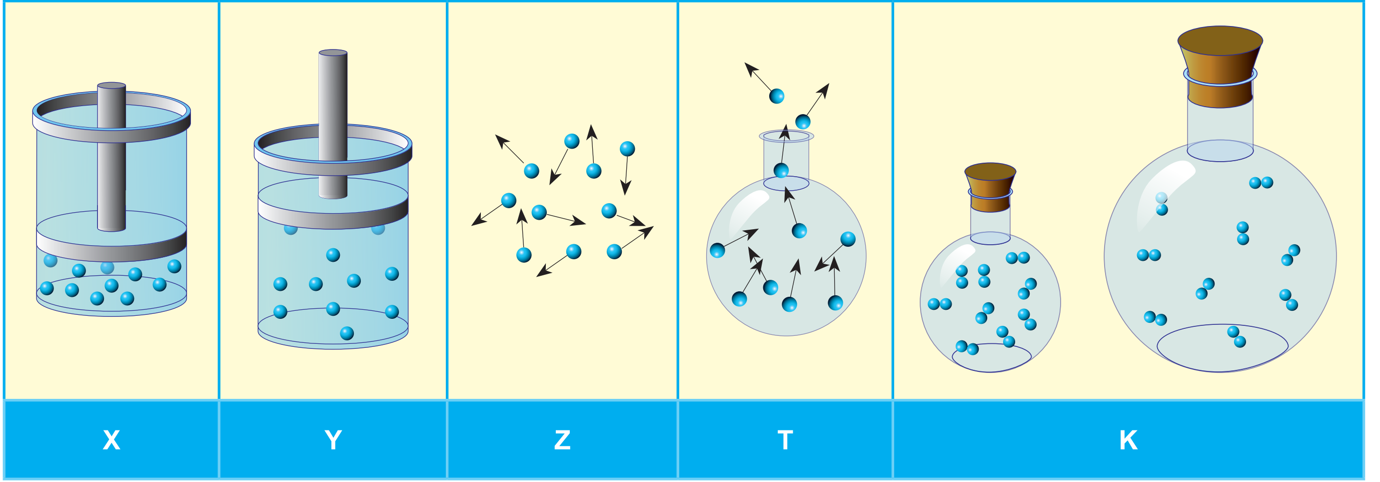
B) Yolları asfaltlarken kullanılan zift sıcak olursa daha kolay yayılır.

C) Sıcakta bekletilen dondurmanın viskozitesi azalır.

D) Kış aylarında balın akışkanlığı artar.

E) Buzdolabına konulan reçel, fındık ezmesi gibi yiyeceklerin viskoziteleri artar.

5. Gazların davranışları ile ilgili bazı görseller verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) X görseline göre gazlar sıkıştırılabilir

B) Y görseline göre gazlar genleşir.

C) Z görseline göre gazlar birbirinden bağımsız hareket edemez.

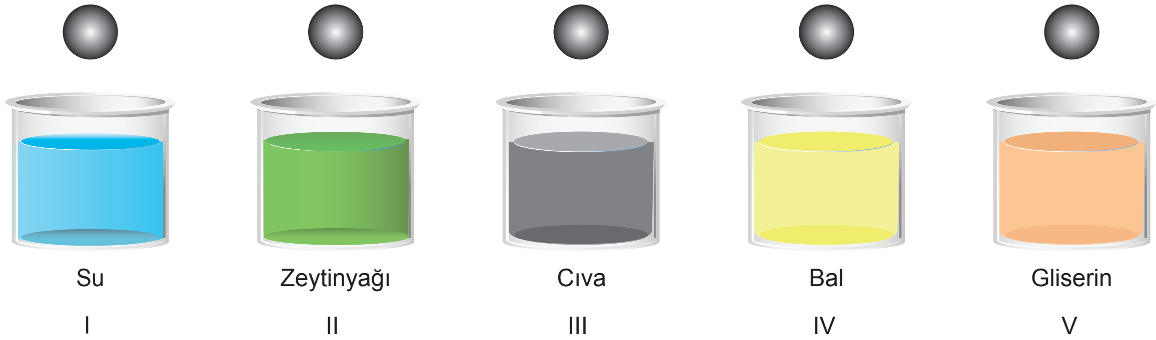
D) T görseline göre gazlar yayılır.

E) K görseline göre gazlar konuldukları kabın şeklini alır.

6. Sıvıların akmaya karşı gösterdikleri dirence *viskozite* denir. Bir sıvının viskozitesi büyük ise bu sıvının akışkanlığı azdır. Tabloda bazı sıvıların viskozite değerleri verilmiştir.

Sıvı	Viskozite($(mN/m^2)s$)
Su	0,894
Gliserin	1200
Zeytinyağı	81
Cıva	1,526
Bal	2000-10000

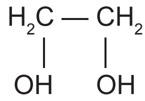
Tablodaki sıvılar şekildeki gibi ayrı kaplara koyularak, kapların içerisine sabit sıcaklıkta aynı anda özdeş bilyeler bırakılıyor.

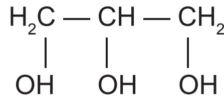
Buna göre hangi kaptaki bilye en kısa sürede kabın dibine ulaşır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

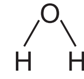
7. Glikol, gliserin ve su moleküllerinin açık formülleri şöyledir:

Glikol

Gliserin

Su

Bu sıvıların viskoziteleri aynı koşullar altında gliserin > glikol > su şeklinde sıralandığına göre,

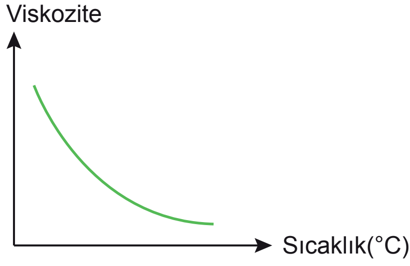
I. Hidrojen bağı sayısı arttıkça viskozite artar.
II. Moleküldeki atom sayısı arttıkça viskozite artar.
III. Gliserinin buharlaşma hızı aynı koşullarda su ve glikolden yüksektir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

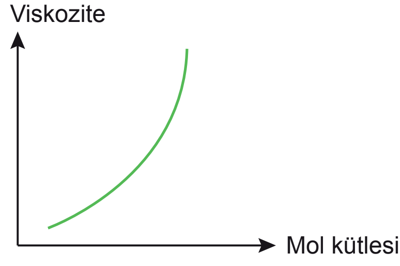
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. • Sıcaklığın artmasıyla viskozite azalır.
• Mol kütlesi büyük olan maddelerin viskozitesi büyük olur.
• Moleküller arası çekim kuvveti arttıkça viskozite artar.

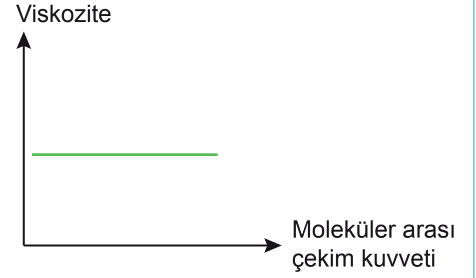
Verilen bilgilere göre aşağıda çizilen grafiklerden hangileri doğrudur?

I

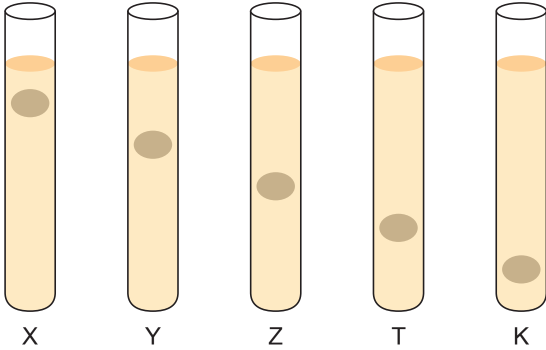
II

III

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. Deney tüplerinde bulunan aynı sıcaklıktaki X, Y, Z, T ve K sıvılarına bilyeler aynı anda atılıyor ve bir süre sonra şekildeki durum gözleniyor.

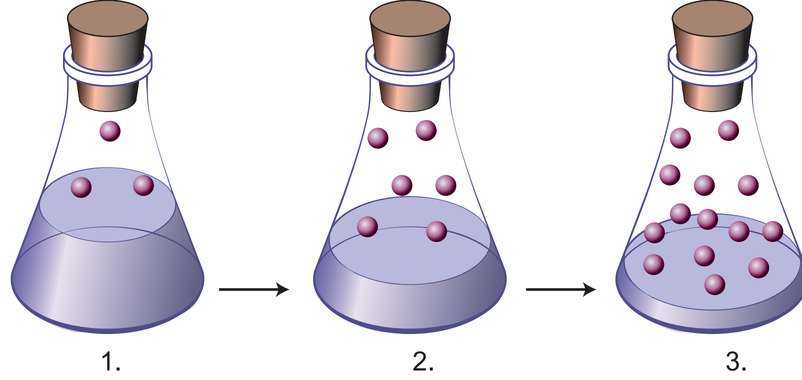
Sıvı	Viskozite (mPa.s)
Kloroform	0,58
Su	1,002
Etanol	1,20
Zeytinyağı	84,0
Hint yağı	986,0

X, Y, Z, T ve K sıvılarının, tablodaki sıvılar olduğu bilindiğine göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) X maddesi Hint yağıdır.
B) Z maddesinin sıcaklığı artırılırsa viskozitesi K maddesine yaklaşır.
C) T maddesi kloformdur.
D) Y maddesi zeytinyağı ise Z maddesi etanoldür.
E) K maddesi soğutulursa viskozitesi artar.

10. Buharlaşma hızının yoğuşma hızına eşit olduğu durumda sıvı buharıyla dengededir. Sıvısıyla dengede olan buharın oluşturduğu basınca *denge buhar basıncı* denir. Denge buhar basıncı sıvının cinsine, saflık derecesine ve sıcaklığına bağlıdır. Sıcaklık değişmediği sürece buhar basıncı değişmez. Herhangi bir sıvının sıcaklığı artırılırsa buhar hâline geçen molekül sayısı artacağı için sıcaklığa bağlı olarak denge buhar basıncı da artar. Sıvının denge buhar basıncı sıvının içinde bulunduğu kabın hacmine, şekline ve sıvı miktarına bağlı değildir.

Aşağıdaki görselde kapalı bir kapta zamanla denge buhar basıncının oluşması modellenmiştir.

1.durumda kaba bir miktar su konulmuş ve kabın ağzı bir tıpa yardımıyla sıkıca kapatılmıştır. 5 dakika beklendiğinde 2. durum, 15 dakika beklendiğinde 3. durum oluşmuştur. 30 dakika sonra 3.durumda bulunan su seviyesinde herhangi bir değişme olmamıştır.

Buna göre,

I. 3.durumda denge buhar basıncı oluşmuştur.

II. Kabın hacmi artırılırsa buhar molekülleri sayısı değişmez.

III. 30 dakika sonra buharlaşma olayı durmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

11. Saf suyun deniz seviyesinde ve Ağrı Dağı'ndaki yaklaşık kaynama noktaları ve denge buhar basınçları tabloda verilmiştir.

	Saf suyun kaynama noktası	25˚C'ta saf suyun denge buhar basıncı
Deniz Seviyesi:	100˚C	23,8 mmHg
Ağrı Dağı:	96˚C	23,8 mmHg

Buna göre,

I. Saf sıvıların denge buhar basınçları dış basınca bağlı değildir.

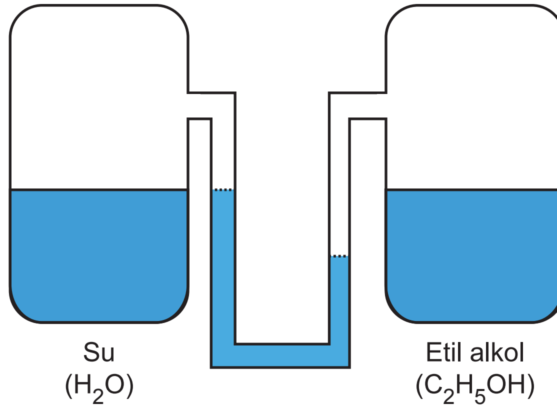
II. Sıvının cinsine bağlı olarak denge buhar basıncı değişir.

III. Dış basınç arttıkça saf sıvıların kaynama noktaları artar.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Şekilde aynı sıcaklıkta etil alkol ve su bulunan kapalı kaplar U borusu ile birbirlerine bağlanmıştır.

Buna göre,

I. Su molekülleri arasındaki hidrojen bağı, etil alkol molekülleri arasındaki hidrojen bağından daha sağlamdır.

II. Suyun sıcaklığı artırılırsa U borusundaki sıvı seviyeleri eşitlenebilir.

III. Alkol ile ıslatılmış bir madde, su ile ıslatılmış bir maddeden daha önce kurur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13. Maddelerin hâl değişimi sırasında sadece taneciklerin birbirinden uzaklığı değişir, maddenin kimyasal yapısı ve formülü değişmez.

Aşağıdaki olaylardan hangisinde hâl değişimi söz konusu <u>değildir</u>?

A) Doğal gazın tankerlerle taşınması
B) Doğadaki su döngüsü
C) Buzdolabı ve klima gibi cihazlarda soğutucu akışkanların kullanılması
D) Havanın bileşenlerine ayrıştırılması
E) Balın yaz aylarında daha akışkan olması

14. Tablo 1'de oda koşullarındaki bazı sıvıların buhar basınçları ve kaynama noktaları verilmiştir.
Tablo 2'de oda koşullarındaki X, Y ve Z sıvılarının buhar basınçları verilmiştir.

Tablo 1		
Sıvı	**Kaynama noktası (°C)**	**Buhar basıncı (mmHg)**
Etil Alkol	78,5	58,7
Gliserin	290	0,0002
Asetik asit	118	15,5

Buna göre X, Y ve Z sıvılarının kaynama noktalarının büyükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) X > Y > Z B) Y > X > Z C) Z > X > Y D) Z > Y > X E X > Z > Y

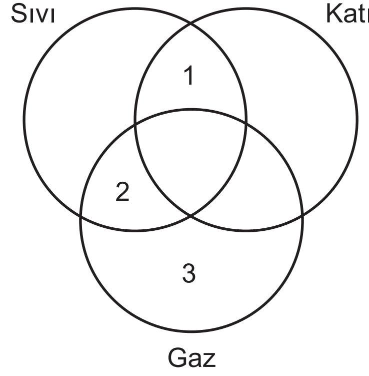
15. İzmir, Kastamonu ve Gümüşhane illeri için yükselti, ölçülen sıcaklık, hissedilen sıcaklık ve bağıl nem oranı tabloda verilmiştir.

İl	Yükselti(m)	Ölçülen sıcaklık(°C)	Hissedilen sıcaklık(°C)	Bağıl nem(%)
İzmir	2	30	36	70
Kastamonu	798	30	29	30
Gümüşhane	1153	30	28	10

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bağıl nem miktarı arttıkça hissedilen sıcaklık artar.
B) Yükselti arttıkça bağıl nem azalır.
C) Deniz seviyesinden uzaklaştıkça ölçülen sıcaklık azalır.
D) Hissedilen sıcaklık ve ölçülen sıcaklık arası farkın artması bağıl nemle alakalıdır.
E) Deniz seviyesine yaklaştıkça hissedilen sıcaklık artar.

16. Aşağıdaki şemada maddenin katı, sıvı ve gaz hâlinin bazı özellikleri yer alacaktır.

Buna göre,

I. 3. bölgeye "sıkıştırılabilir"
II. 1. bölgeye "belirli bir hacmi vardır"
III. 2. bölgeye "akışkandır"

ifadelerinden hangileri yazılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17. Sporcular antrenmanlarını yaparken vücut performanslarını artırmak amacıyla yüksek rakımlı bölgeleri tercih ederler.

Bu durumun sporcuların performanslarına olan etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yüksek rakımlı bölgelerde atmosfer basıncının fazla olmasından dolayı vücutta daha fazla oksijen molekülü oluşur.
B) Deniz seviyesinden uzaklaştıkça havadaki oksijen miktarı artar.
C) Yüksek rakımlı yerlerde atmosfer basıncı artar, havadaki oksijen miktarı azalır.
D) Yüksek rakımlı yerlerde vücutta kana taşınan oksijen miktarı artar.
E) Yüksek rakımlı yerlerde hava sıcaklığı düşük olduğundan vücut direnci artar.

18. Tabloda bazı aylarda rakımlara göre hissedilen sıcaklık, ölçülen sıcaklık ve bağıl nem oranları verilmiştir.

Rakım	Ay	Ölçülen sıcaklık (°C)	Hissedilen sıcaklık (°C)	Bağıl nem (%)
0	Temmuz	38	44	70
0	Ekim	32	33	40
0	Ocak	3	2	10
800	Temmuz	37	38	10
1100	Ekim	31	31	5
900	Ocak	-5	-6	12

Tabloya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yaz aylarında rakım bağıl nemi etkilemez.
B) Rakım arttıkça bağıl nem azalır.
C) Yaz aylarında ölçülen sıcaklık ile hissedilen sıcaklık arasında fark daha fazladır.
D) Deniz seviyesinde hissedilen sıcaklıkla ölçülen sıcaklık arasındaki en fazla fark, temmuz ayında gözlenir.
E) Hava sıcaklığı arttıkça bağıl nem artar.

19. Deniz seviyesinde saf bir maddenin erime noktası -12°C ve kaynama noktası 84°C'tur.

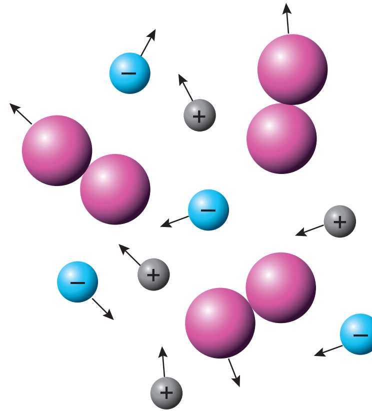
Bu madde ile ilgili,

I. Saf suyun sıvı olduğu tüm sıcaklıklarda madde üç hâlde de bulunabilir.
II. Ankara'da bu maddenin kaynama noktası 84°C'tan küçüktür.
III. 1 atm basınç altında ve -12°C sıcaklıkta madde heterojen görünümlü olabilir.
IV. Oda koşullarında bulunan madde 90°C'a ısıtılırsa iki kere hâl değiştirir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

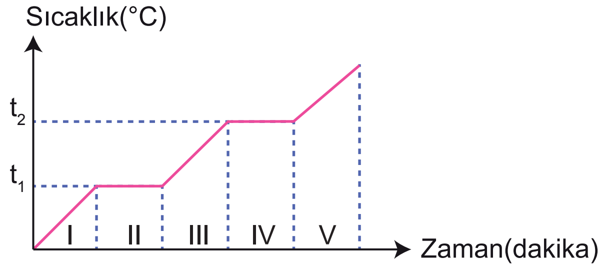
20. Görsel maddenin hâllerinden birisine aittir.

Maddenin bu görseldeki hâli ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Maddenin plazma hâlidir ve belirli şekil ve hacmi yoktur.
B) Yoğunlukları katı ve sıvılardan daha azdır.
C) Gaz hâlinde nötr atom, molekül, pozitif ve negatif yüklerin serbestçe dolaştığı taneciklerden oluşur.
D) Elektriksel ve manyetik alandan etkilenmezler.
E) Bulundukları kabın her yerine dağılmazlar.

21. Saf X maddesinin hâl değişim grafiği;

şeklindedir.

Buna göre X maddesi için aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I. bölgede katı hâldedir.

B) t_1 sıcaklığı erimeye başladığı sıcaklıktır.

C) II. bölgede homojendir.

D) V. bölgede gaz hâldedir.

E) IV. bölgede düzensizliği artar.

22. Havadaki su buharına *nem* denir.

Kırağı

Çiy

Buna göre verilen görsellerle ilgili,

I. Havadaki nem, soğuk hava koşullarında hâl değiştirebilir.

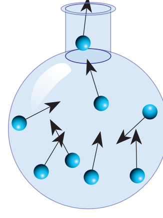
II. Çiy oluşumu havadaki nemin yoğuşması olayıdır.

III. Kırağı oluşumu çiy oluşumundan daha soğuk havalarda gerçekleşir.

yargılarından hangileri doğrudur?

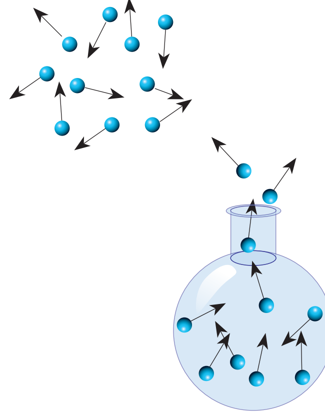
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

23. Bir miktar gaz Şekil 1'deki gibi ağzı açık kapta bulunmaktadır.

Şekil 1

Zamanla sabit sıcaklıkta Şekil 2'deki durum oluşuyor.

Şekil 2

Buna göre gazlar ile ilgili,

I. Düzensizdir.

II. Yayılabilir.

III. Dönme ve öteleme hareketi yapabilir.

yargılarından hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

24. Kek hamuruna katılan kabartma tozunun ana maddesi karbonat tuzudur. Kek hamuru fırına koyulduğunda ısı ile parçalanan karbonat tuzundan karbondioksit gazı açığa çıkar ve kek hamuru bu sayede kabarır.

Yukarıdaki metne göre,

I. Gazlar yüksek sıcaklıkta genleşir.

II. Gazların belirli hacim ve şekilleri yoktur.

III. Bütün gazların genleşme katsayıları aynıdır.

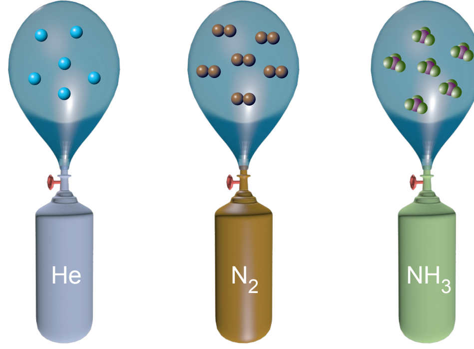
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

25. Gazları tanımlamaya yarayan bazı niceliklerle ilgili yapılan deneyler ve sonuçları şöyledir:

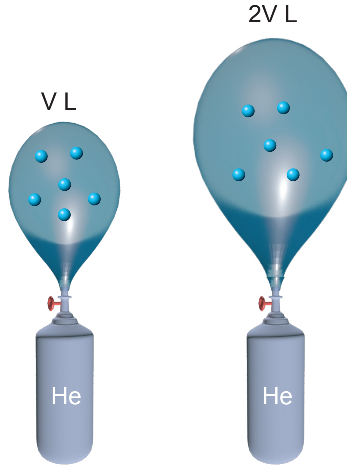
Deney 1:

Aynı sıcaklık ve basınç altında bulunan şekildeki esnek balonlar tüplerde belirtilen gazlarla doldurulduğunda hacimlerinin eşit olduğu gözleniyor.

Deney 2:

Bir miktar He gazı ile doldurulmuş esnek balondaki gazın 273 K sıcaklığındaki hacmi V litre iken, sıcaklığı aynı basınç altında 546 K yapıldığında hacmi 2V litreye çıkıyor.

Buna göre,

I. Aynı sıcaklık ve basınç altında eşit hacim kaplayan gazların tanecik sayıları da eşittir.

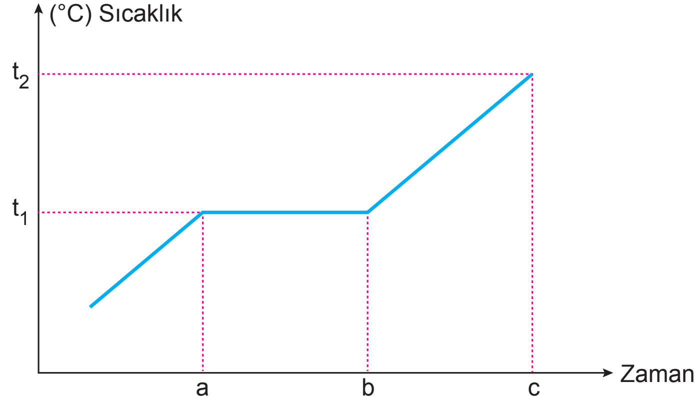
II. Gazların hacimleri ile sıcaklıkları doğru orantılıdır.

III. Sabit sıcaklık ve basınç altında bir gazın tanecik sayısı artırılırsa hacmi de aynı oranda artar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

26. Şekilde saf bir maddenin sıcaklık – zaman grafiği verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Maddenin başlangıçtaki fiziksel hâli sıvıdır.

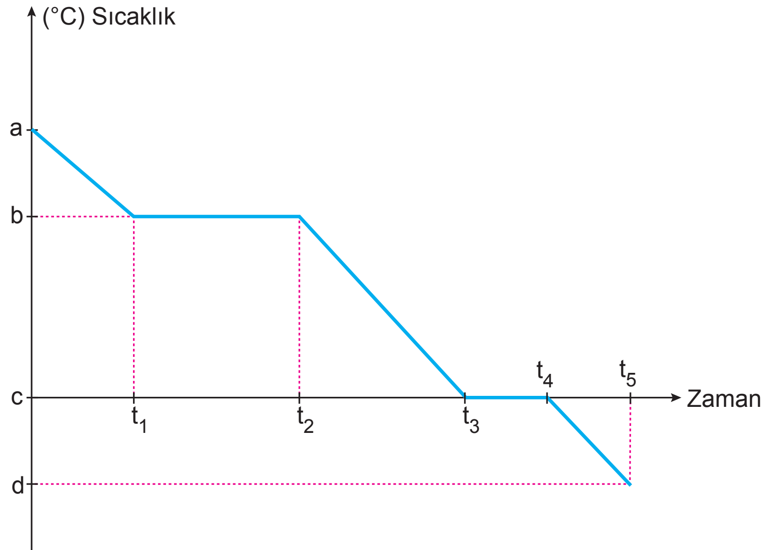
B) “a – b” aralığı maddenin başlangıç sıcaklığına bağlıdır.

C) t_1 ve t_2 değerleri maddenin hâl değişim sıcaklıklarıdır.

D) Maddenin kütlesi artırılırsa grafikteki “a”, “b” ve “c” değerleri artar.

E) “b - c” aralığında verilen ısı maddenin buharlaşmasını sağlar.

27. Saf X maddesine ait sıcaklık – zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre X maddesi için aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başlangıçtaki fiziksel hâli gazdır.

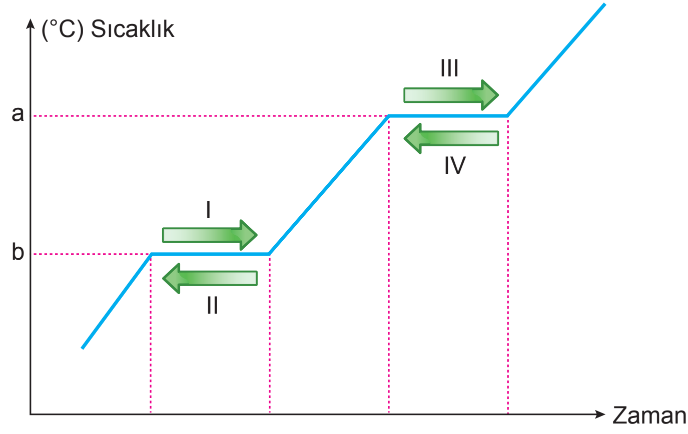
B) $t_2 – t_3$ ve $t_4 – t_5$ zaman aralıklarında kinetik enerjisi azalmaktadır.

C) t_1 - t_2 zaman aralığında heterojendir.

D) b ve c değerleri sırasıyla kaynama ve erime sıcaklıklarıdır.

E) d noktasında akışkandır.

28. Saf bir maddeye ait sıcaklık – zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre grafikteki I, II, III ve IV numaralı hâl değişimleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Erime	Donma	Buharlaşma	Yoğuşma
B)	Donma	Erime	Buharlaşma	Yoğuşma
C)	Donma	Erime	Yoğuşma	Buharlaşma
D)	Erime	Donma	Yoğuşma	Buharlaşma
E)	Buharlaşma	Yoğuşma	Erime	Donma

29. Atom, molekül, iyon ve serbest elektronların tamamının aynı ortamda bulunmasıyla maddenin 4. hâli olan plazma hâli oluşur. Plazmada pozitif iyon sayısı negatif iyon sayısına eşit olup, yapısında meydana gelen bir değişiklik her yöne ışık hızıyla iletilir.

Bu metne göre,

I. Plazma hâlde ısı ve elektrik iletkenliği metallerden daha hızlıdır.
II. Kimyasal tepkimeler plazma ortamında çok hızlı gerçekleşir.
III. Plazma elektriksel olarak nötral yapıdadır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. SINIF

KİMYA

5. Ünite

1. İçerisinde değerliği +1'den yüksek olan katyonların miktarı arttıkça suyun sertliği artar. Sert sularda sabun kolaylıkla köpürmez. Sert sular buharlaştığında çok miktarda çökelti bırakırlar.

Buna göre sert sularla ilgili,

I. Mg^{2+} ile Ca^{2+} iyonlarının oranı yüksek olan sulardır.
II. Çaydanlık ve su ısıtıcısı gibi mutfak eşyalarında çabuk kireçlenmeye neden olurlar.
III. Sabun sarfiyatını artırırlar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Dünya nüfusu hızla artarken insanların neden olduğu kirlilik miktarı da her geçen yıl artmaktadır. Havadaki kirleticilerin yanı sıra su ve toprakta kirlilik oluşturan maddeler de canlılar için tehdit oluşturmaktadır.

1. Yapılarında karbon (C), hidrojen (H), oksijen (O), azot (N) gibi elementlerin olduğu monomerlerin art arda eklenmesiyle oluşan polimer yapısındaki maddelerdir.
2. Toksik etkilerinin yanı sıra yapılarında bulunan fosfatlar nedeniyle su ve sudaki canlı hayatı olumsuz etkileyen maddelerdir.
3. Genel olarak zehirli ve çevre kirliliğine neden olan metallerdir.
4. Petrol, aseton, karbon tetraklorür, benzen, etil alkol, asetik asit gibi sıvılardır.

Numaralandırılmış açıklamalardan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Plastik B) Endüstriyel Atık C) Organik Sıvı D) Deterjan E) Ağır Metal

3. Dünya'daki suyun %97'si tuzlu su sadece %3'lük kısmı tatlı sudur. Tatlı suyun büyük bir kısmı buzullar ve buz tabakalarının içinde donmuş hâlde bulunur. Bir kısmı yer altı suyu olarak, küçük bir kısmı yer üstünde ya da havada nem olarak bulunur.

Yukarıdaki bilgilere göre,

I. Su kaynaklarının az olması kaynakların tasarruflu kullanılmasını gerektirir.
II. Su kaynaklarının kirlenmesi canlı sağlığını olumsuz etkilemez.
III. Denizlerdeki sular düşük maliyet ile arıtılarak tüm canlılar için kullanıma hazır hâle getirilebilir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

4. Tabloda yumuşak ve sert suların bazı özellikleri verilmiştir.

Sert su	Yumuşak su
Daha fazla temizlik malzemesi kullanılır.	Daha az temizlik malzemesi kullanılır.
Kireçlenmeye neden olur.	Kireçlenmeye neden olmaz.

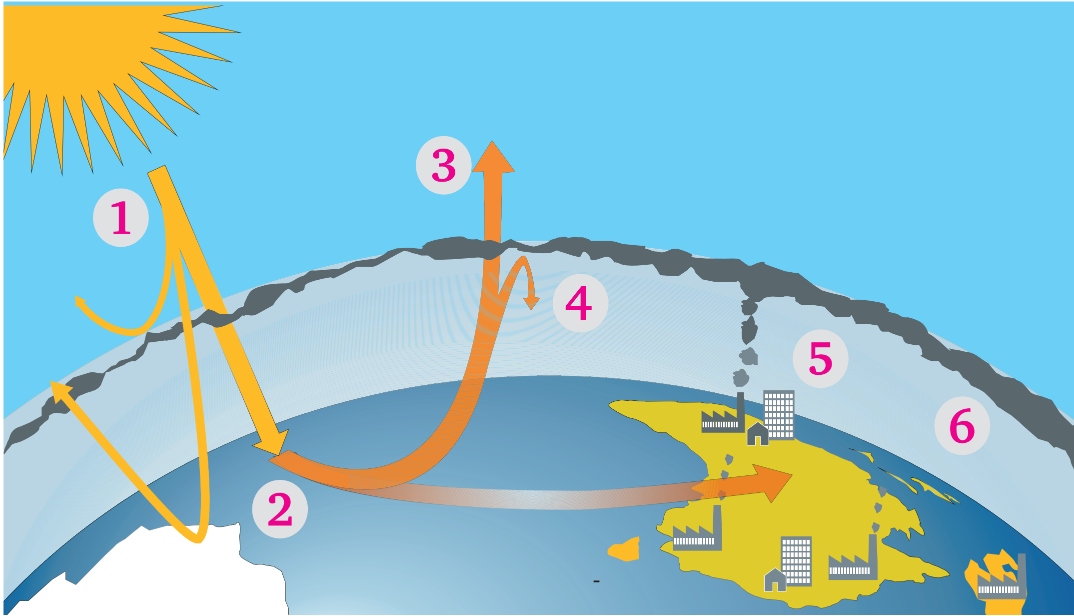
Buna göre,

I. deterjan ve sabun masrafını azaltmak,
II. elektrik enerjisinden tasarruf etmek,
III. çevre kirliliğini azaltmak,
IV. çamaşır ve bulaşık makinelerinin rezistans ömrünü uzatmak

işlemlerinden hangileri için yumuşak su kullanılmalıdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

5. Görselde küresel ısınma ve etkileri resmedilmiştir.

Bu görselde rakamlarla işaretlenen olaylarla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) 1: Güneş enerjisi dünya atmosferine ulaşır ve bir kısmı uzaya yansır.
B) 2: Güneşten yerküreye ulaşan enerjinin tamamı okyanuslar ve fabrikalar tarafından tutulur.
C) 3: Güneşten yerküreye gelen ışınların tamamı yüzeyde kalır.
D) 5: Fosil yakıtlar fabrika bacalarından çıkan gazlar atmosfer tabakasının kalınlığını etkilemez.
E) 6: Hava kirliliğinin az olduğu yerler kıtaların yakınındadır.

6. Günümüzde canlılar için hayati önem taşıyan içme suyu bilinçsizce harcanmaktadır. Oysaki içme suyunun her damlasının korunması canlılar açısından son derece önemlidir. Bilinçsiz tüketim, kuraklığa ve tarımsal üretimde düşüşe neden olur. Bunun sonucunda kıtlık ve açlık başlar. Bu nedenle suyu tasarruflu kullanmak her vatandaşın ülkesine ve dünyaya karşı sorumluluğudur. Devletlerin de su kaynaklarını koruyabilmeleri için çeşitli politikalar üretmeleri gereklidir. Her yıl 22 Mart tarihi Dünya Su Günü olarak kutlanmaktadır. Su tasarrufu için alınabilecek önlemler; gereksiz su israfından kaçınmak, bozuk muslukları tamir ettirmek, tatlı su kaynaklarının kimyasal veya zararlı atıklarla kirlenmesini önlemek, çamaşır ve bulaşık makinelerini maksimum kapasite ile kullanmak, tam doldurulmadan çalıştırmamak sayılabilir.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Su kaynakları dünyada bolca bulunduğundan kaynakların israf edilmesi önemsizdir.
B) Su kaynaklarının kirlenmesi insan sağlığını olumsuz etkilemez.
C) Canlılar için hayati öneme sahip olan su kaynaklarını korumak için alınacak önlemler sadece kişilerin sorumluluğundadır.
D) Su kaynakları oranı her geçen gün artmaktadır.
E) Su kaynaklarının dikkatli tüketilmesi ve korunması amacıyla devletler politikalarını üretmeli ve denetlemelidir.

7. Karbon ayak izi her insanın ulaşım, ısınma, enerji tüketimi veya satın aldığı her türlü ürün neticesinde atmosfere yayılmasına neden olduğu karbon miktarını anlatmak için kullanılan terimdir. Oluşturduğumuz karbon ayak izlerinin karşılığı küresel ısınma, iklim değişikliği ve bunlara bağlı olarak doğal yaşamın yok olmasıdır. Bunun için bize düşen görev karbon ayak izimizi küçültmektir.

Görsele göre aşağıdakilerden hangisi karbon ayak izimizi küçültmez?

A) Geri dönüşüm faaliyetleri yaygınlaştırılmalıdır.
B) Doğada bozunmayan maddelerle ambalajlanmış ürünler tüketilmemelidir.
C) Ormanlık alanlar yerleşime açılmalıdır.
D) Toplu taşıma araçlarının kullanımı yaygın hâle getirilmelidir.
E) Yenilenebilir enerji kaynakları tercih edilmelidir.

8. Güneşten gelen ışınların bir kısmı atmosferi geçerek yeryüzünü ısıtır. Atmosferdeki bazı gazlar yeryüzünden yansıyan ışınların büyük bir kısmını soğurur ve tekrar yayar. Bu gazlara *sera gazları* denir.

Buna göre sera gazları ile ilgili,

I. Dünya'nın ortalama sıcaklığını artırır.
II. İklim değişikliklerine neden olur.
III. Okyanus ve denizlerdeki su seviyesini değiştirir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. İnsanlar sanayi devriminden sonra doğaya daha çok zarar vermeye, hava, su ve toprak kirliliği oluşturmaya başlamışlardır. Aşırı nüfus artışı ile birlikte artan kimyasal kaynaklı atıkların bilinçsizce çevreye bırakılması, tarımda daha yüksek verim elde etmek için tarım ilaçlarının ve kimyasal gübrelerin kontrolsüzce kullanılması ve artan sanayileşme ile fabrika atıklarının çevreye rastgele salınması çevre kirliliği oluşturan ana sebeplerdendir.

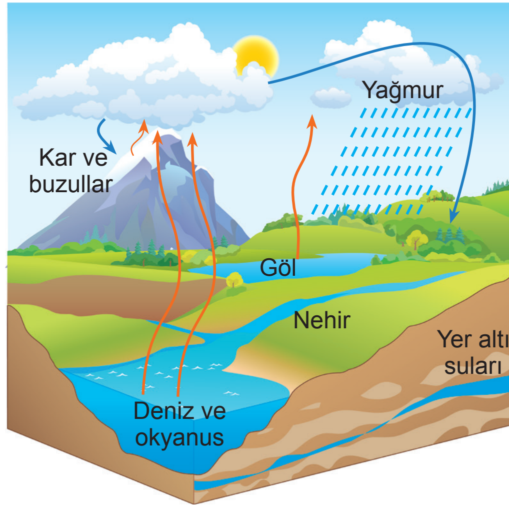
Buna göre çevrenin kirletilmesi sonucunda,

I. temiz su kaynaklarının azalması,
II. sağlıklı tarım ürünleri elde etmenin zorlaşması,
III. sularda yaşayan canlı hayatının olumsuz etkilenmesi

durumlarından hangileri oluşur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Dünya'daki su kaynakları ile ilgili aşağıdaki görsel verilmiştir.

Buna göre,

I. Yeryüzündeki su kaynakları sadece buharlaşarak hâl değişimine uğrar.
II. Su kaynaklarından bazıları kar ve buzullar içinde bulunur.
III. Dünya'da artan sıcaklık yüzünden yeryüzü su kaynakları azalır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. Su, insan vücudunun en bol bileşeni olup yeni doğan bebeklerin vücudunda %75-80 oranında, yetişkin bir insan vücudunda ise %55-75 oranında bulunur. İnsan vücudunun ağırlığı ve enerji harcaması arttıkça su ihtiyacı artar. Günlük su ihtiyacının karşılanması için en ideal oran %60 su, %40 ise yiyecek ve içecekler olmalıdır. İnsan vücudunda olduğu gibi bitkilerde de su oranı oldukça yüksektir. Bitkiler; fotosentez, terleme, besin maddesi dağılımı gibi çeşitli işlemlerde suyu kullanır. Yeterli su olmazsa bitkiler gelişemez. İnsanlar ve bitkiler gibi hayvanlar da yaşamak için suya ihtiyaç duyar. Bazı balıkların tuzlu suya, bazılarının da tatlı suya ihtiyacı vardır. Suda yaşayan birçok canlı, oksijeni sudan alır.

Yukarıdaki metne göre,

I. Aynı yaştaki her insanın ihtiyaç duyduğu günlük su miktarı farklıdır.

II. İnsanların hayatları boyunca ihtiyaç duyduğu su miktarının yaşlandıkça azalmasının nedeni zamanla harcadığı enerjinin azalmasıdır.

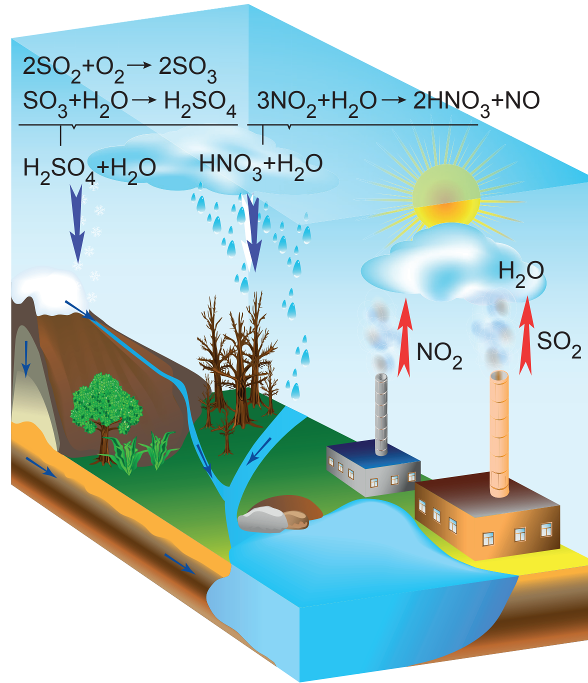
III. Yeryüzünde az yağış alan bölgelerde bitki örtüsü daha azdır.

IV. Bütün canlılar sadece tatlı suya ihtiyaç duyarlar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) III ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

12. Asit yağmurlarının oluşumu ile ilgili aşağıdaki görsel verilmiştir.

Buna göre,

I. Fabrika bacalarına konulacak filtreler sayesinde asit yağmurlarının oluşumu engellenebilir.

II. Asit yağmurlarına genel olarak azot oksitler ve kükürt oksitler neden olur.

III. Asit yağmurlarının oluşması yeryüzündeki su kaynaklarına ve bitki örtüsüne zarar verir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. SINIF KİMYA

Karma Test

1. • Sönmemiş kireç

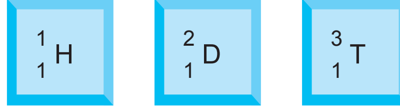
• Sud kostik

• Kezzap

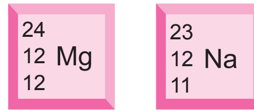
Yaygın isimleri verilen bileşiklerin formüllerinde bulunan elementler kullanılarak aşağıdaki bileşiklerden hangisinin formülü yazılabilir?

A) Amonyak B) Yemek sodası C) Sirke asidi D) Sofra tuzu E) Tuz ruhu

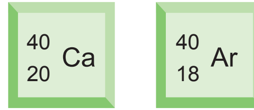
2. Görselde bazı elementlerin izotop, izoton ve izobar atomları verilmiştir.

İzotop atomlar

İzoton atomlar

İzobar atomlar

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) İzotop atomların nötr hâlde proton ve elektron sayıları birbirine eşittir.

B) İzoton atomlar farklı elementlere ait atomlardır.

C) İzobar atomların proton ve nötron sayıları birbirinden farklı ancak kütle numaraları aynıdır.

D) Bir atomun kütle numarası, proton ve nötron sayılarının toplamına eşittir.

E) Bütün elementlerin atomlarında proton, nötron ve elektron bulunur.

3. Atom numaraları küçükten büyüğe doğru sırasıyla ardışık olan X, Y ve Z element atomlarının 1. iyonlaşma enerjileri arasında $Y > X > Z$ ilişkisi bulunuyor.

Z elementinin elektron içeren toplam katman sayısı 2 olduğuna göre X, Y ve Z elementleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) X elementinin bazı izotoplarında nötron bulunmaz.

B) Y elementinin normal koşullarda bileşik oluşturma eğilimi yoktur.

C) Z elementi alkali metaller grubunda yer alır.

D) X ve Y elementlerinin bulunduğu periyotta başka element yoktur.

E) Y elementinin değerlik elektron sayısı 8'dir.

4. Rutherford, Thomson atom modelinin doğruluğunu kanıtlamak için alfa saçılması deneyini yapmıştır. Bu deneyde radyoaktif bir elementten elde ettiği pozitif yüklü alfa taneciklerinin ince altın levhada saçılmalarını gözlemlemiştir. Gözlem sonucuna göre pozitif yüklü taneciklerin büyük bir kısmı levhadan hiç sapmadan geçmiş, az bir kısmı sapmaya uğramıştır.

Bu deneyle ilgili,

I. Atomun yapısında büyük boşluklar vardır.

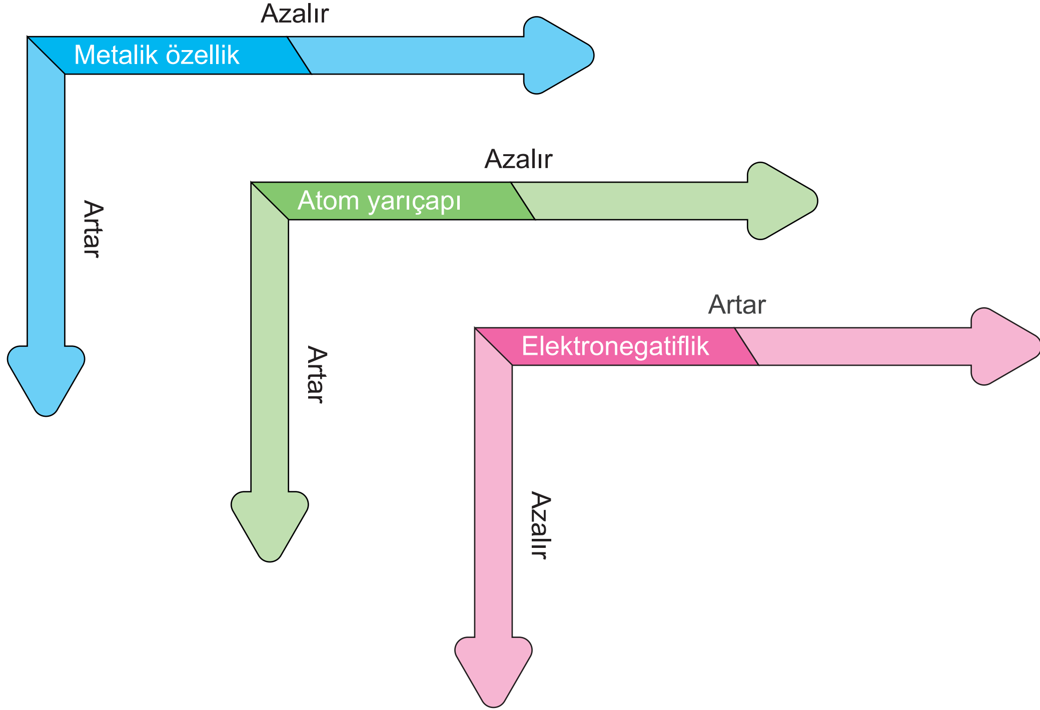
II. Atomun yapısında bulunan pozitif tanecikler küçük bir hacimde toplanmıştır.

III. Atomun kütlesi, yapısında bulunan pozitif yüklü taneciklerin toplam kütlesinin yaklaşık 2 katıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Görselde periyodik sistemdeki elementlerin bazı özelliklerinin ok yönlerindeki değişimi verilmiştir.

Buna göre $_{11}Na$, $_{13}Al$ ve $_{19}K$ elementleri ile ilgili,

I. Metal aktifliği en büyük olan K elementidir.

II. Elektronegatifliği en büyük olan Al elementidir.

III. Atom yarıçapı en büyük olan Na elementidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

6. Görseldeki periyodik sistem kesitinde bazı elementlerin yerleri belirtilmiştir.

Li																F	
	Mg													P			
K																	

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Atom yarıçapı en büyük olan K elementidir.

B) Elektronegatifliği en büyük olan F elementidir.

C) Li elementinin elektron içeren toplam katman sayısı Mg elementininkinden azdır.

D) P elementinin son katmanında toplam 3 tane elektron bulunur.

E) Verilen elementler arasında metal aktifliği en büyük olan K elementi, ametal aktifliği en büyük olan F elementidir.

7. Dünyadaki tatlı su kaynaklarının sınırlı olması sebebiyle su tasarrufu oldukça önemlidir. Suyun tasarruflu kullanılması için hem bireylerin hem de devletlerin çeşitli politikalar üretmesi gerekir. Yağmur suyu hasadı olarak bilinen projeye göre binaların çatılarında biriken sular depolarda toplanabilir.

Görselde yağmur suyu hasadının yapıldığı bir bina model olarak verilmiştir.

Buna göre,

I. Yağmur suyu hasadı ile depolanan su, binalarda temizlik ve sulama gibi alanlarda kullanılabilir.

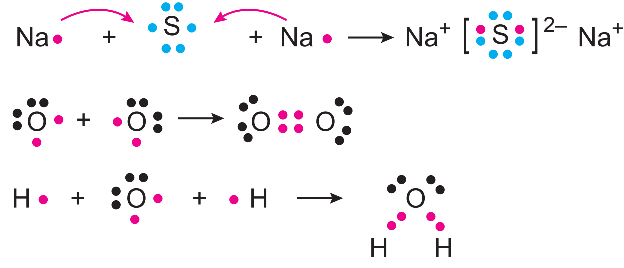
II. Su tasarrufu için yağmur suyu hasadı projesi yaygınlaştırılmalı ve site yöneticileri teşvik edilmelidir.

III. Yağmur suyu hasadı projesi uygulanan binalarda ve sitelerde yaşayan insanlar bireysel olarak suyu tasarruflu kullanmayabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Aşağıda bazı atomlar arasındaki bağ oluşumu gösterilmiştir.

Buna göre,

I. Na ile S atomları aynı soygaz elektron düzenine ulaşmışlardır.

II. H ile O atomları arasında 2 tane tekli bağ oluşmuştur.

III. O_2 molekülünde sekiz tane değerlik elektronu bağ yapımına katılmamıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur? ($_{11}Na$, $_{16}S$)

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Tabloda bazı bileşiklerin sistematik adları ve formülleri verilmiştir.

Formül	Bileşik adı
N_2O_5	Diazot pentaoksit
$FeCl_3$	Demir (III) klorür
$CaCO_3$	Kalsiyum karbonat
$CuSO_4$	Bakır (II) sülfat

Bu tabloya göre,

I. İyonik bileşikler adlandırılırken değerliği sabit olan metallerin değerlikleri söylenmez.

II. Geçiş metalleri ile çok atomlu iyonlardan oluşan bileşiklerin adlandırılmasında katyon ya da anyon sayısı belirtilmez.

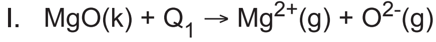
III. Kovalent bileşiklerin adlandırılmasında hem birinci hem de ikinci ametalin sayısı latince belirtilir.

IV. Değişken değerlik alabilen metallerle ametallerden oluşan bileşiklerin adlandırılması yapılırken anyon sayısı belirtilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur? ($_{20}Ca$, $_{7}N$, $_{8}O$)

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III D) I, III ve IV E) II, III ve IV

10. Aşağıda bazı olayların tepkime denklemleri verilmiştir.

I. $MgO(k) + Q_1 \rightarrow Mg^{2+}(g) + O^{2-}(g)$

II. $CH_3OH(g) \rightarrow CH_3OH(suda) + Q_2$

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Q_2 değeri Q_1 değerinden büyüktür.

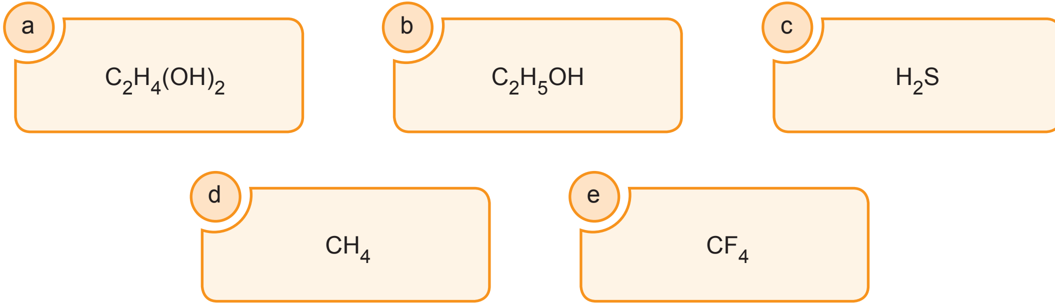
B) I. tepkimede kimyasal değişim gerçekleşmiştir.

C) II. tepkimede farklı moleküller arasında hidrojen bağları oluşmuştur.

D) I. tepkimede iyonik bağlar kopmuştur.

E) II. tepkimede fiziksel değişim gerçekleşmiştir.

11.

Verilen maddelerin aynı koşullarda kaynamaya başlama sıcaklıkları arasında a > b > c > e > d ilişkisi vardır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

($_1H$, $_6C$, $_8O$, $_9F$, $_{16}S$)

A) Moleküller arasında oluşan hidrojen bağı sayısı arttıkça maddenin kaynamaya başlama sıcaklığı da artar.

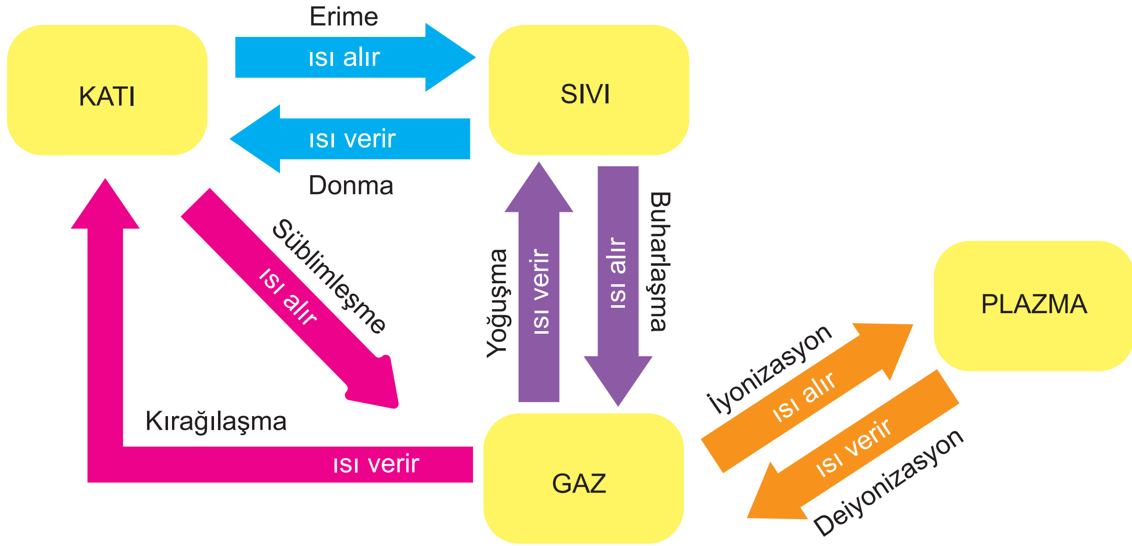
B) Polar moleküllerin aynı koşullarda kaynamaya başlama sıcaklıkları apolar moleküllerden genellikle daha fazladır.

C) Apolar moleküllerde elektron sayısı arttıkça London kuvvetlerinin sağlamlığı da artar.

D) Hidrojen bağlarının sağlamlığı genellikle dipol – dipol ve London kuvetlerinin sağlamlığından fazladır.

E) a maddesinin kaynamaya başlama sıcaklığının en büyük olması sadece elektron sayısının daha fazla olması ile açıklanır.

12. Görselde maddenin hâlleri arasındaki dönüşümler verilmiştir.

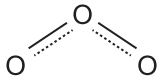
Buna göre,

I. Yoğuşma sırasında maddenin verdiği ısı, kırağılaşma sırasında verdiği ısıdan azdır.
II. Sıvıdan katıya olan dönüşümde ortamın sıcaklığı artar.
III. Plazma hâlinin enerjisi en büyüktür.
IV. Süblimleşme sırasında maddenin aldığı ısı, buharlaşma sırasında aldığı ısıdan fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

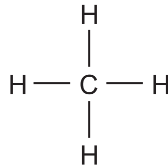
13. Aşağıda bazı moleküllerin geometrileri ve molekül polarlıkları verilmiştir.

Polar molekül

Apolar molekül

Apolar molekül

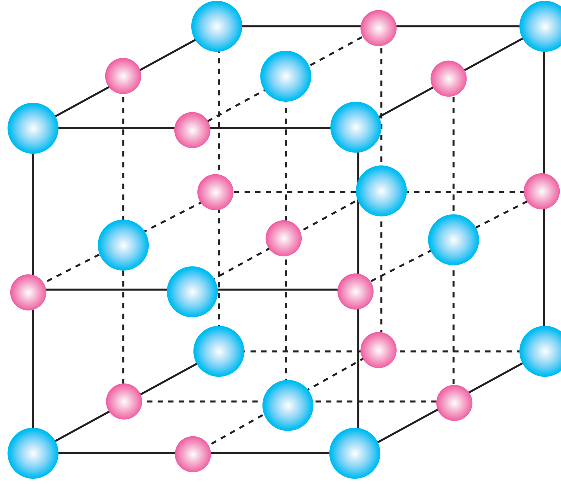
Buna göre,

I. Sadece apolar kovalent bağ içeren tüm moleküller apolardır.
II. Molekül içindeki tüm bağları polar kovalent olan moleküller apolar olamaz.
III. Apolar moleküllerde merkez atom üzerinde ortaklanmamış elektron çifti bulunmaz.

ifadelerinden hangileri yanlıştır? ($_1H$, $_6C$, $_8O$)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

14. Görselde bir katının tanecik yapısı verilmiştir.

Buna göre bu katı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Sert ve kırılgan yapıdadır.

B) Tanecikleri arasında güçlü elektrostatik etkileşimler bulunur.

C) Elektriği iletebilir.

D) Tel ve levha hâline getirilemez.

E) Normal koşullarda erime ve kaynama noktası yüksektir.

15. Sıvıların akmasının nedeni, sıvıları oluşturan taneciklerin öteleme hareketi yaparak birbirlerinin üzerinden kaymasıdır. Bu taneciklerin öteleme hareketi hızlı ise birbirlerinin üzerinden kayarak akmaları hızlı, öteleme hareketi yavaş ise birbirlerinin üzerinden kayarak akmaları yavaştır. Sıvıların akmaya karşı gösterdiği dirence *viskozite* denir.

Tabloda sıvı hâlde bulunan bazı bileşiklerin molekül yapıları ile aynı koşullardaki viskozite değerleri verilmiştir.

Sıvı	Molekülün yapısı	Viskozite (Pa · s)
Pentan	$CH_3CH_2CH_2CH_2CH_3$	$2,24 \cdot 10^{-4}$
Hekzan	$CH_3CH_2CH_2CH_2CH_2CH_3$	$3,00 \cdot 10^{-4}$
Heptan	$CH_3CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_3$	$3,87 \cdot 10^{-4}$
Oktan	$CH_3CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_3$	$5,08 \cdot 10^{-4}$

Buna göre tablodaki maddelerle ilgili,

I. Aynı koşullarda öteleme hareketi en yavaş olan oktan bileşiğidir.

II. Molekül yapısının yüzey alanı büyüdükçe sıvının akışkanlığı azalır.

III. Aynı koşullarda pentan bileşiğinin akışkanlığı daha fazladır.

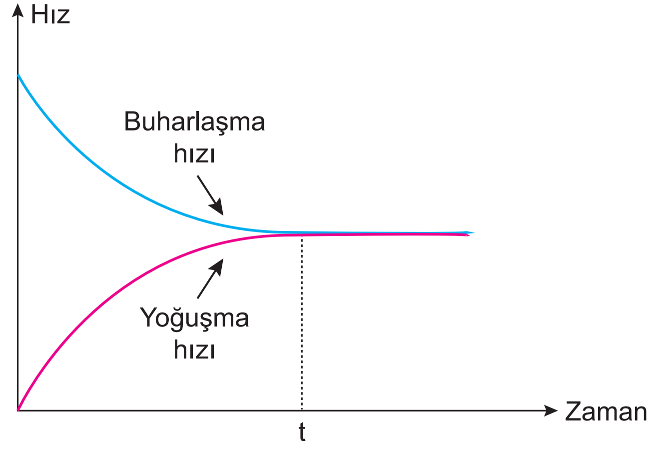
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

16. Kapalı bir kapta sabit sıcaklıkta bir sıvının kendi buharının yaptığı basınca *denge buhar basıncı* denir.

Denge buhar basıncının oluştuğu denge anında sıvı sürekli buharlaşırken buhar da aynı hızda sürekli yoğuşur. Yani denge konumunda buharlaşma ve yoğuşma hızları eşitlenir.

Grafikte bir sıvının buharlaşma ve yoğuşma hızlarındaki değişim gösterilmiştir.

Buna göre,

I. Başlangıçta kabın ağzı açık olabilir.

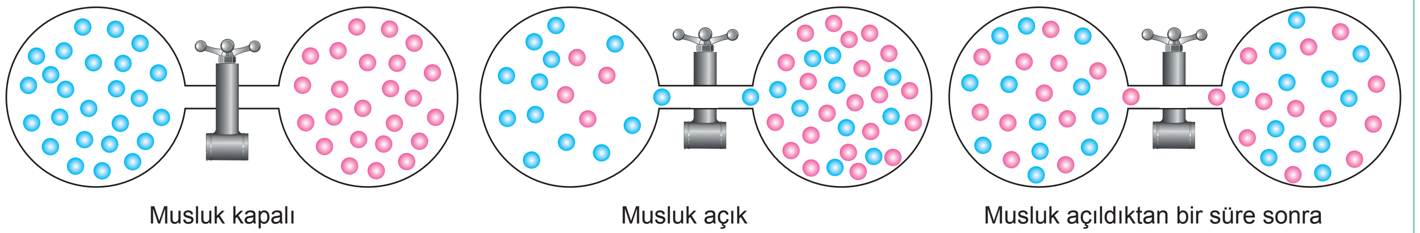
II. Sıvının sıcaklığı sabittir.

III. t anında denge buhar basıncı kurulmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17. Görselde aynı sıcaklıkta eşit hacimli cam balonlarda ayrı ayrı bulunan iki farklı gazın kaplar arasındaki musluk açıldıktan sonraki durumları verilmiştir.

Musluk kapalı Musluk açık Musluk açıldıktan bir süre sonra

Buna göre,

I. Gazlar bulundukları kabın her yerine eşit oranda dağılırlar.

II. Farklı gazlar birbirleri içinde homojen olarak karışırlar.

III. Farklı gazların birbiri içinde yayılma hızları sıcaklıkla değişmez.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

18. Bir sıvının kaynamaya başlayabilmesi için denge buhar basıncının dış basınca eşit olması gerekir.

Sıvının denge buhar basıncının dış basınca eşitlendiği sıcaklığa ise *kaynama sıcaklığı* veya *kaynama noktası* denir.

Dış basıncın 1 atm (760 mmHg) olduğu ortamda bir sıvının bazı sıcaklıklardaki denge buhar basıncı değerleri tablodaki gibidir.

Sıcaklık (°C)	Denge buhar basıncı (mmHg)
0	4,6
20	17,5
40	55,3
60	149,4
80	355,1
100	760,0

Buna göre,

I. Sıcaklık arttıkça sıvının denge buhar basıncının değeri artar.

II. Verilen tüm sıcaklıklarda sıvı sadece yüzeyden buharlaşır.

III. 50°C sıcaklıkta sıvının denge buhar basıncı 105,4 mmHg olabilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. İki farklı tatlı su kaynağından alınan X ve Y numunelerine bir miktar sıvı sabun ilave edilmiş ve X numunesinde sabunun daha fazla köpürdüğü gözlenmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Y numunesinde Mg^{2+}ve Ca^{2+} iyonları X numunesine göre daha azdır.

B) Y numunesinin alındığı su kaynağı ile uzun süre yıkanan kumaşlarda yıpranma gözlenir.

C) X numunesinin alındığı su kaynağının kullanıldığı yerleşim yerlerinde çamaşır ve bulaşık makinelerinin kullanım ömrü daha uzun olur.

D) Y numunesindeki suyun içilmesi hâlinde ağızda acımsı bir tat oluşur.

E) X kaynağındaki su daha az temizlik maddesi kullanılmasını sağlar.

20. X maddesi bitki örtüsüne zarar verir, toprağın verimini azaltır, su kaynaklarını kirleterek sudaki canlıların hayatına zarar verir. Aynı zamanda binalarda, tarihi eserlerde aşınmaya sebep olur.

Buna göre X maddesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Tarım ilaçları B) Kimyasal gübreler C) Plastik atıklar

D) Asit yağmurları E) Deterjanlar

KİMYA
CEVAP ANAHTARI

3. Ünite	4. Ünite	5. Ünite	Karma Test
1. A	1. E	1. E	1. A
2. D	2. E	2. B	2. E
3. C	3. B	3. A	3. E
4. C	4. D	4. E	4. B
5. B	5. C	5. A	5. C
6. E	6. A	6. E	6. D
7. B	7. B	7. C	7. B
8. D	8. C	8. E	8. D
9. D	9. C	9. E	9. C
10. E	10. A	10. D	10. A
11. C	11. C	11. C	11. E
12. B	12. E	12. E	12. E
13. D	13. E		13. C
14. D	14. B		14. C
15. C	15. C		15. E
16. E	16. E		16. D
17. E	17. D		17. B
18. A	18. A		18. C
19. A	19. C		19. A
20. B	20. D		20. D
21. E	21. C		
	22. E		
	23. B		
	24. A		
	25. B		
	26. B		
	27. E		
	28. A		
	29. E		

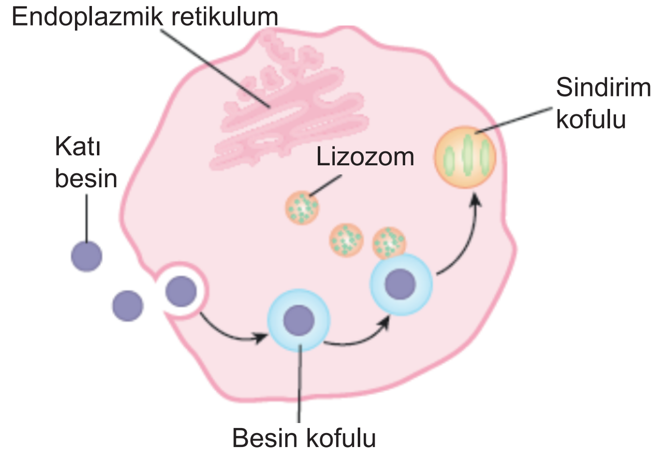

9. SINIF

BİYOLOJİ

2. Ünite

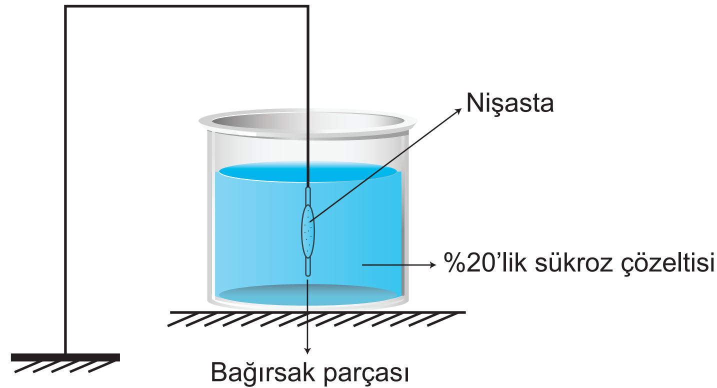
1. Bir amipin katı besin molekülünü hücre içine alması ile gerçekleşen bir takım olaylar gösterilmiştir.

Amipin bu faaliyeti ile ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

A) Besinin alınması ile amipin hücre zarı küçülmüştür.
B) Besin kofulunun lizozom ile birleşmesiyle sindirim kofulu oluşur.
C) Endoplazmik retikulum sindirimde doğrudan görev alır.
D) Amip aldığı besini, yapı taşlarına dönüştürmüştür.
E) Besin kofulu zarı ile hücre zarı yapısı özdeştir.

2. İçerisinde nişasta bulunan bağırsak parçasının iki ucu kapatılarak %20'lik sükroz çözeltisinin bulunduğu deney kabına bırakılmıştır.

Bir süre sonra ilgili deney kabına nişasta hidrolizinden sorumlu amilaz enzimi ile bol miktarda iyot çözeltisi damlatılarak değişimler izlenmeye çalışılmıştır.

Deney ortamında gözlenecek değişimlerle ilgili,

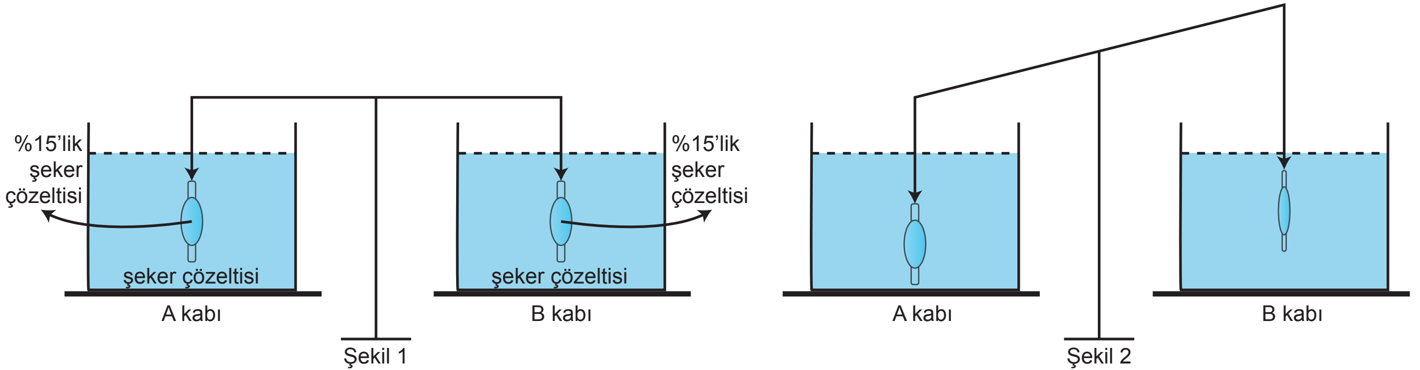
I. Amilazın nişastayı hidrolizi ile oluşacak glikozlar hem bağırsak hem de deney kabında eşit yoğunlukta dağılır.
II. Bağırsak içeriği mavi-mor renk alırken, deney kabındaki sıvıda herhangi bir renk değişimi olmaz.
III. Hem bağırsak içeriği hem de deney kabında herhangi bir renk değişimi olmaz.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (İyot, nişasta ile mavi-mor renk verir.)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

3. Suyun seçici geçirgen bir zar üzerinden az yoğun ortamdan çok yoğun ortama doğru geçmesine osmoz denir. Çözünmüş maddelerin su almak için yaptıkları emme kuvvetine osmotik basınç denir.

Seçici geçirgen zar üzerinden madde geçişlerini gözlemlemek isteyen bir öğrencinin bağırsak torbaları ile eşit kollu terazide hazırladığı deney düzeneği (Şekil 1) ve bir süre sonra deney düzeneğinde gözlenen değişiklikler (Şekil 2) verilmiştir.

Çözelti yoğunlukları bilinmeyen A ve B kaplarına daldırılan bağırsak torbalarının çözücüyü geçirdiği halde çözünene karşı geçirgen olmadığı bilindiğine göre deney başlangıcındaki durum ile ilgili,

I. A kabının çözelti yoğunluğu B kabındakinden fazladır.

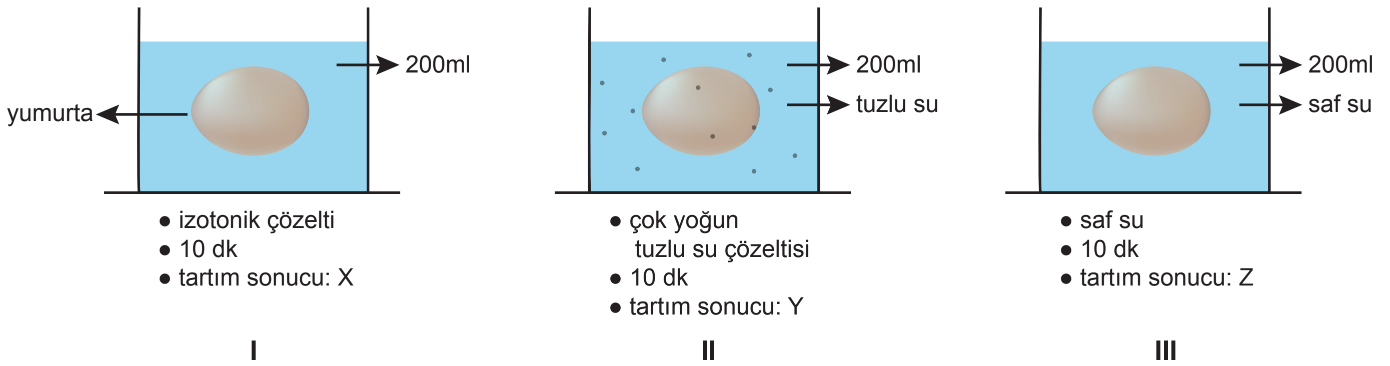
II. A kabının çözelti yoğunluğu bağırsak torbadakine eşitken B kabının çözelti yoğunluğu daha yüksektir.

III. A kabındaki çözeltinin osmotik basıncı B kabındakinden fazladır.

açıklamalarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

4. Bir öğrenci hücre içi yoğunluğunun, farklı yoğunluklardaki ortamlarda değişimini araştırmak için seçtiği tavuk yumurtasını şekildeki gibi sırasıyla önce izotonik, sonra çok yoğun tuzlu-su çözeltisine, daha sonra ise saf su içine daldırıp bir süre beklettikten sonra çıkarıp tartıyor. Elde ettiği sonuçları ise not alıyor.

Buna göre öğrencinin farklı yoğunluklara sahip I, II ve III numaralı kaplar içinde beklettiği yumurta hücresindeki ağırlık değişimi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	X	Y	Z
A)	Değişmez	Azalır	Artar
B)	Artar	Artar	Artar
C)	Değişmez	Artar	Azalır
D)	Artar	Değişmez	Azalır
E)	Azalır	Artar	Artar

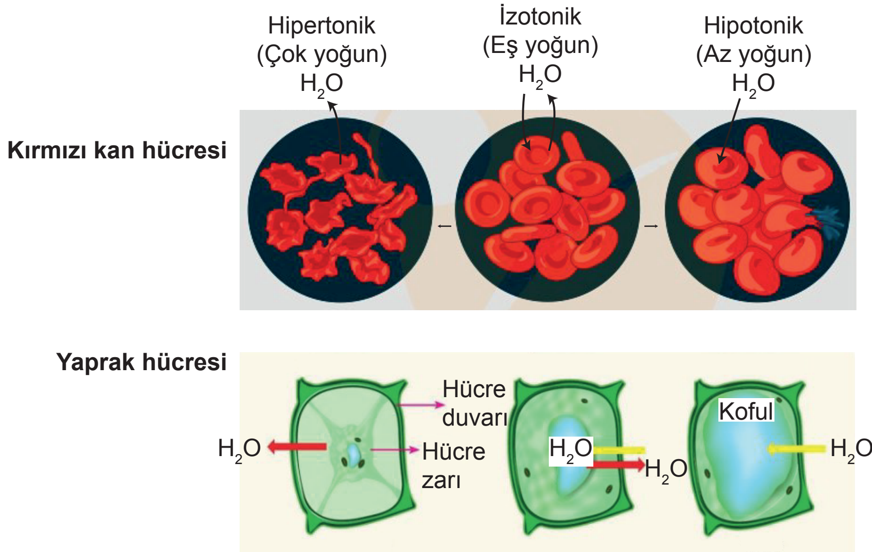
5. Yağda çözünen moleküller hücre zarındaki fosfolipit tabakasından basit difüzyonla geçebilir. Yağda çözünemeyen moleküllerin geçişi ise zar içine yerleşmiş özgül proteinler sayesinde kolaylaştırılmış difüzyonla gerçekleşebilir.

Özellik / Molekül	Yağda çözünme	Organik yapıda olma
X	—	+
Y	+	+
Z	—	—

Verilen bilgiler ve tabloya göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

A) X ve Z'nin zardan geçişinde aynı proteinler görev alır.
B) Fosfolipit tabakadan geçebilen Y molekülüdür.
C) Zardaki protein miktarı X ve Z'nin taşınma hızını etkiler.
D) Hücre zar yapısı, zara seçici geçirgenlik özelliği katar.
E) X ve Z'nin zardan geçiş hızları farklıdır.

6. Ortamların yoğunluğuna göre kırmızı kan hücresi ve yaprak hücresindeki değişim şematize edilmiştir.

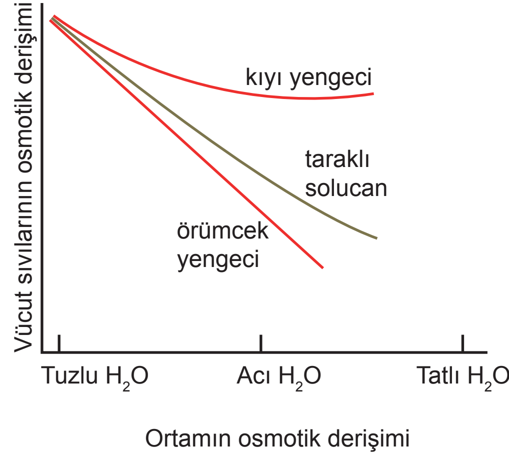
Bu şemaya göre,

I. Hipertonik ortamda yaprak hücrelerinde zar ile çeper arasındaki mesafe azalır.
II. Her iki hücre tipinde de izotonik ortamda dengede bir su geçişi olur.
III. Hipotonik ortamda hacim artışından dolayı kırmızı kan hücreleri patlar.
IV. Hipertonik ortamda kırmızı kan hücrelerinde su kaybı olur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I, III ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

7. Ortamın osmotik derişimine göre üç farklı türün vücut sıvılarının osmotik derişiminde meydana gelen değişim grafikte verilmiştir.

Bu üç tür ile ilgili,

I. Örümcek yengecinin değişen ortama göre vücut içi osmotik derişimini dengede tutma yeteneği en azdır.

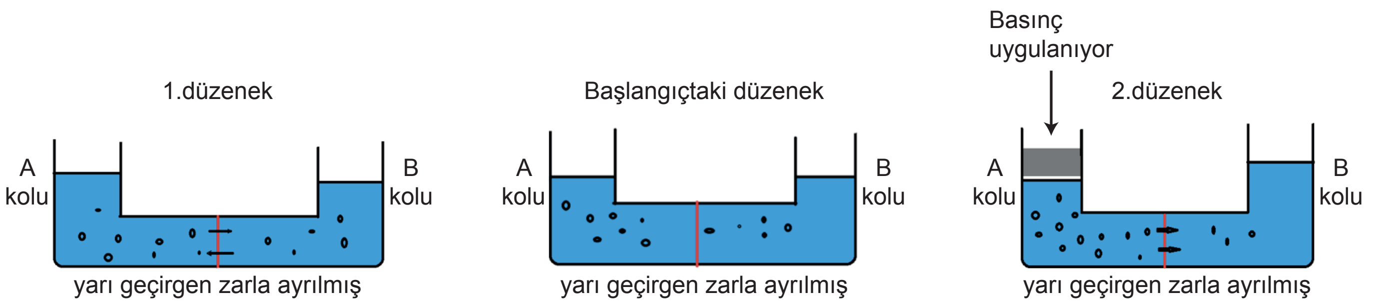
II. Kıyı yengeci, tuzlu sudan tatlı suya geçişte uyum sağlayacak bazı mekanizmalara sahiptir.

III. Taraklı solucanın değişen osmotik derişime uyum yeteneği, örümcek yengecinden fazla kıyı yengecinden azdır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

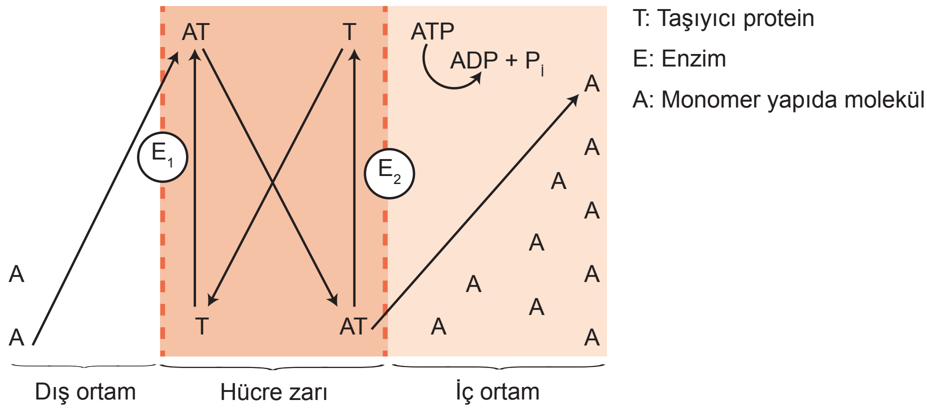
8. 1. deney düzeneğinde, yarı geçirgen zarla ayrılmış A ve B kollarına zardan geçebilen ve geçemeyen maddelerden oluşan sulu çözelti konulmuştur. Madde geçişlerinin çift yönlü olduğu suyun ise madde derişimi yoğun olan A koluna doğru hareket ettiği, 2. deney düzeneğinde, başlangıçta eşit seviyede olan A ve B kollarından A koluna sabit pistonla basınç uygulandığında ise suyun madde derişiminin az olduğu B koluna hareket ettiği gözlemlenmiştir.

Deneyle ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

A) Basınç etkisi ile ters osmoz gerçekleşebilmektedir.
B) Moleküller yoğun olarak bulunduğu yerden uzaklaşma eğilimindedir.
C) Bu yöntemle su arıtma cihazında içme suyu elde edilebilir.
D) 2. deney düzeneğinde su, aktif taşıma ile B koluna geçmiş olabilir.
E) A ve B kollarında derişimin eşitlenmesi mümkün değildir.

9. Hücre dışında bulunan monomer yapılı bir molekülün hücre zarından hücre içine geçişi şematize edilmiştir.

Bu taşınma şeklinin bir aktif taşıma olduğunun anlaşılmasında;

I. enerji harcanması,

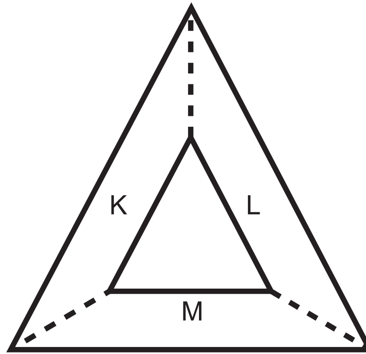
II. molekülün az olduğu ortamdan çok olduğu tarafa taşınması,

III. molekülün hücre içine geçmesi

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

10. Hücre zarı ve hücre duvarı farklı geçirgen özelliklere sahiptir. Hücre duvarı tam geçirgen, hücre zarı ise seçici ve yarı geçirgendir. Hücre zarından monomerler (glikoz, fruktoz, galaktoz, amino asit vb.), vitaminler, iyonlar (H^+, Cl^- vb.), ayıraçlar (lugol, fenol kırmızısı), gazlar (O_2, CO_2 vb.) gibi küçük moleküller geçerken büyük moleküller (protein, nişasta, maltoz, laktoz, enzim vb.) geçemez.
Buna göre şekildeki gibi bölmelere ayrılmış düzenekte K bölmesine glikoz, maltaz enzimi, nişasta; L bölmesine Na^+ iyonları ve maltoz; M bölmesine ise lugol çözeltisi, laktoz ve CO_2 konulup bekleniyor.

K ve L bölmeleri hücre zarı, K ve M bölmeleri hücre duvarı, M ve L bölmeleri hücre zarı ile birbirinden ayrıldığına göre madde geçişlerinin gerçekleşmesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?
(Lugol, nişastayı mavi renge çevirir; maltaz enzimi, maltozu glikoz moleküllerine parçalar.)

A) Üç bölmede de glikoz, CO_2 ve Na^+ iyonlarına rastlanır.
B) Maltaz enzimi hiçbir bölmede maltozu parçalayamaz.
C) Nişasta sadece K bölmesinde maviye boyanır.
D) Laktoz sadece K bölmesine geçer, L bölmesine geçemez.
E) Tüm maddelerin derişimi üç bölmede de eşit olamaz.

11. Çalışma ekibi laboratuvarda hücre içi iyon dengesini kontrol eden bir iyon pompası ile çalışma yapmıştır. Çalışmada, bir hayvan hücresinden izole edilen Na-K ATPaz (sodyum potasyum pompası) kullanılmıştır. Bu pompa hayvan hücre zarına benzeyen yapay bir zar içine yerleştirilerek, hücre ortamına benzer bir ortam oluşturulmuş ve ortamda hücrenin ihtiyaç duyduğu tüm iyonların bulunması sağlanmıştır. Deneyin başlangıcından bir müddet sonra hücre içi ve hücre dışı iyon dengesinin kontrollü bir şekilde azalıp arttığı, hücre içi osmotik basıncın sürekli dengede kaldığı kaydedilmiştir. Hücre zarında bulunan iyon pompasının devre dışı bırakılmasından kısa bir süre sonra yapılan kontrolde hücrenin osmotik basıncının hızlı bir şekilde değiştiği gözlemlenmiştir.

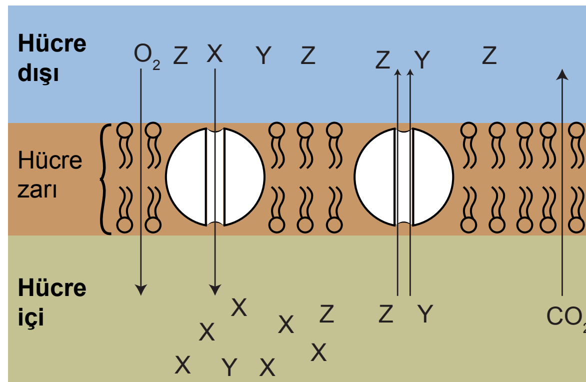
Bu bilgilere göre,

I. Hücre zarlarında bulunan iyon pompaları hücre içi iyon dengesini ayarlayabilir.
II. İyon pompaları hücre içi osmotik basınç ayarlamasında etkisizdir.
III. Hücrenin osmotik basıncının değişimi sadece iyon pompası varlığına bağlıdır.
IV. Bitki hücre zarlarında iyon pompaları bulunmaz.

ifadelerinden hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) I ve IV C) II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

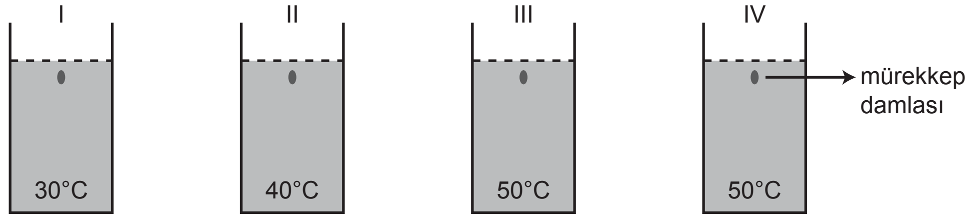
12. Hücre zarından geçebilecek boyutta olan moleküllerin geçişi, temel olarak bu moleküllerin ortam ile hücre arasındaki konsantrasyonuna bağlıdır. Moleküllerin çok yoğun olduğu yerden az yoğun olduğu yere doğru geçişine pasif taşıma denir. Pasif taşımada hücresel enerji harcanmaz. Aktif taşıma ise ortam ile hücre arasında yoğunluk farkı olmadığında ya da az yoğun ortamdan çok yoğun ortama moleküllerin taşınmasıdır. Pasif taşımanın aksine aktif taşımada hücresel enerji harcanır ve bu enerji ATP'den sağlanır. Oksijen (O_2) ve karbondioksit (CO_2) gibi gazların zardan geçişi ise sadece pasif taşıma ile gerçekleşir.

Buna göre moleküllerin taşınma yönü okla belirtildiği gibi olan bir hücrede, moleküllerden hangilerinin geçişi için ATP harcanır?

A) O_2, CO_2 B) X ve Y C) X ve Z D) O_2, CO_2 ve Z E) X, Y ve Z

13. “Sıcaklık, moleküllerin kinetik enerjisini artırır ve dağılışlarını hızlandırır.” hipotezini oluşturan bir grup öğrenci aşağıdaki deneyi tasarlamışlardır.

I, II ve III. deney tüplerine mavi, IV. deney tüpüne ise bir damla kırmızı mürekkep ekleyerek bir süre beklemişler ve bu sürenin sonunda;

- I, II ve III. tüplerdeki mavi mürekkebin dağılış hızları karşılaştırıldığında en hızlı III, en yavaş I,
- III ve IV. tüplerdeki farklı renklerdeki mürekkeplerden ise mavi mürekkebin daha hızlı yayılış gösterdiği gözlenmiştir.

Bu deney ile ilgili olarak,

I. Sıcaklık, moleküllerin hareket hızlarını artırmıştır.

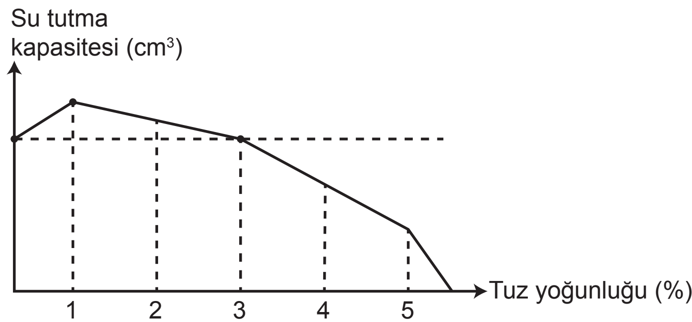
II. Sıcaklık ile birlikte molekül yapısıda hareket hızını etkilemektedir.

III. Mürekkep moleküllerinin hareketi tüp içerisinde homojen olarak dağıldıktan sonra duracaktır.

ifadelerinden hangilerinin doğru olduğu <u>kesin</u> olarak söylenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

14. Yüksek tuz yoğunluğuna sahip ortamlarda yaşayan bitkilere tuzcul (halofit) bitkiler denir. Bu bitkiler hücre içi yoğunluklarını yüksek tutarak bulundukları ortama adapte olmuşlardır. Tuzcul bitki üzerinde yapılan bir deneyde, bitki yaşadığı ortamdan alınarak tuz yoğunluğunun giderek artırıldığı bir ortama konuluyor ve bitkideki su tutma kapasitesinin değişimi ölçülüp şekildeki grafik elde ediliyor.

Deney ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Bitkinin hücrelerinde su tutma kapasitesi en yüksek %1 tuz yoğunluğundadır.

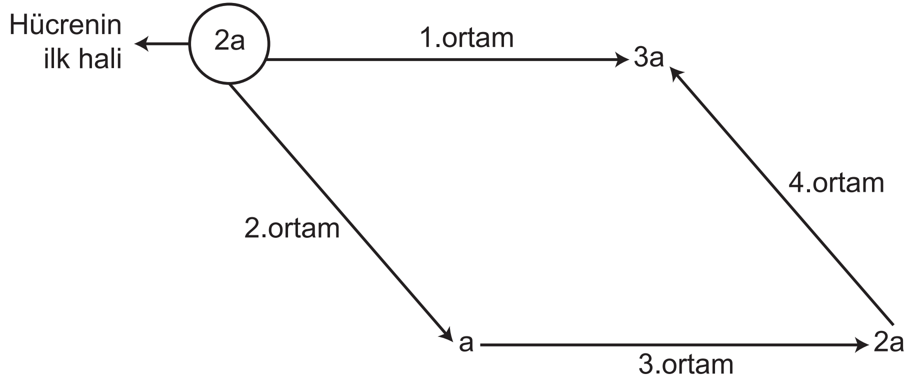
B) Tuz yoğunluğu %3’den yüksek ortam, hücrelerde su kaybetmeye neden olur.

C) Bitkinin alındığı toprağın tuz yoğunluğu %3 olabilir.

D) Bitkinin, yaşadığı ortamdaki tuz yoğunluğunun iki katına çıkarılması ölümüne neden olabilir.

E) Tuz yoğunluğunun %3’ün altında kalması su tutma kapasitesini artırır.

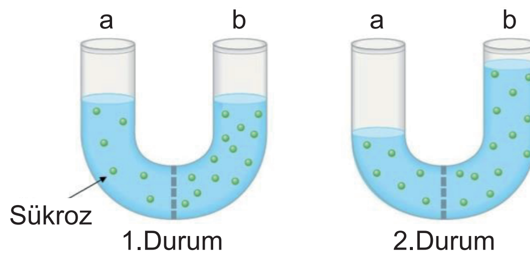
15. Sitoplazmik su değeri 2a olan bir hücrenin farklı ortamlara bırakılması sonucu değişen su miktarı şemada gösterildiği gibidir.

Şema incelendiğinde dört farklı ortam ve bu ortamlarda gözlenen değişimler için aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

A) Hücre 1. ortamdayken osmotik basıncı sürekli artış gösterir.
B) Hücre zarına uygulanan sıvı basıncı 2. ortamda en yüksektir.
C) Hücre, 3. ortamdayken plazmoliz durumu yaşamıştır.
D) 4. ortam hücreye göre hipertonik değerdedir.
E) 1 ve 3. ortamların su değerleri yaklaşık olarak birbirine eşittir.

16. Bir biyoloji öğretmeni osmoz olayını öğrencilerine gösterebilmek için şekildeki deney düzeneğini tasarlıyor ve 1. durumda ortasında yarı geçirgen zar bulunan U borusuna farklı yoğunlukta eşit miktarda sükroz çözeltileri koyuyor. Bir süre sonra 2. durumda a kolundaki sıvı seviyesi azalıyor, b kolundaki sıvı seviyesi artıyor.

Deneyde 2. durumda görülen değişimin nedeni ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sükroz hücre zarından geçebilecek boyutta bir moleküldür.
B) a kolundaki çözelti b kolundaki çözeltiye göre daha hipertoniktir.
C) a kolundan b koluna sükroz geçmiştir.
D) Yoğun sükroz molekülleri osmotik basınca neden olur.
E) b kolundan a koluna su geçmiştir.

17. Bir grup öğrenci içinde protein bulunan iki ucu bağlanmış bağırsak parçasını, su ve fehling çözeltisi ile dolu beherde bekleterek bağırsak içinin mor menekşe rengine dönüştüğünü gözlemlemiştir.

Deney ile ilgili olarak,

I. Protein, hidrolize uğramadığı için bağırsak dışına çıkamamıştır.

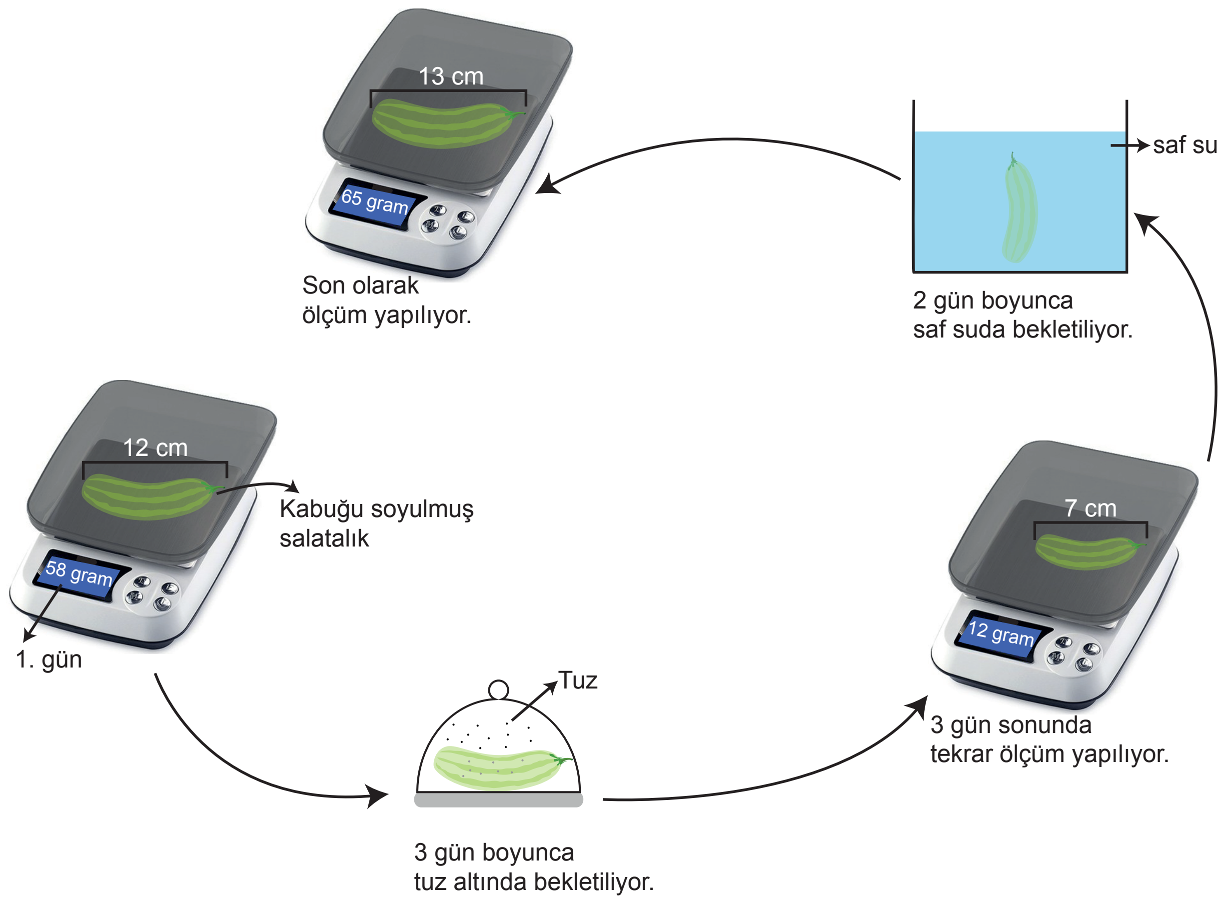
II. Bağırsak içi turgor basıncı artmıştır.

III. Beherde bulunan su miktarı azalmıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Fehling çözeltisi, protein ile renk değiştirir.)

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

18. Salatalık hücresinin yaklaşık %92'si sudan meydana gelir. Salatalık, tuz, tartı, cetvel ve saf su kullanılarak hazırlanan deney düzeneği şemada özetlenmiştir.

Deney düzeneğine göre,

I. Tuz içinde bekletmek salatalığın hacimce küçülmesine neden olmuştur.

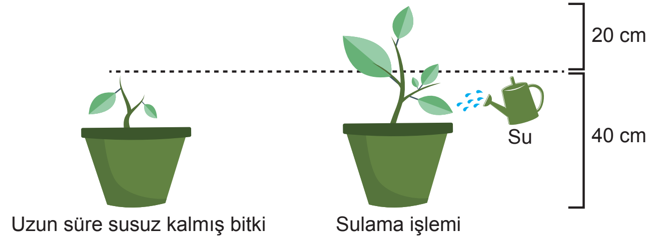
II. Saf suda bekletmek salatalığın sadece ağırlığının artmasını sağlamıştır.

III. Hücreler bulundukları ortamın yoğunluğuna göre dışarıdan su alır ya da dışarıya su verebilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

19. Şekilde uzun süre susuz kalmış bir bitki aynı ortamda sulandıktan bir süre sonra ilk ve son bitki uzunluğu ölçülüp notlar alınıyor, her iki ölçüm arasında fark oluştuğu gözleniyor.

Bu deney ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bitkinin su emme kuvveti zamanla azalmıştır.
B) Boyca uzama turgor basıncının zamanla artması ile ortaya çıkmıştır.
C) Turgor basıncı ile osmotik basınç ters orantılıdır.
D) Bitkilerde su kaybı osmotik basıncı artırır.
E) Sulama işlemi devam ettikçe bitki hücrelerinin turgor basıncı sürekli artar.

20. Kuru üzüm taneleri su dolu bir kavanoza konulur ve bir süre sonra üzüm tanelerinin şiştiği gözlenir.

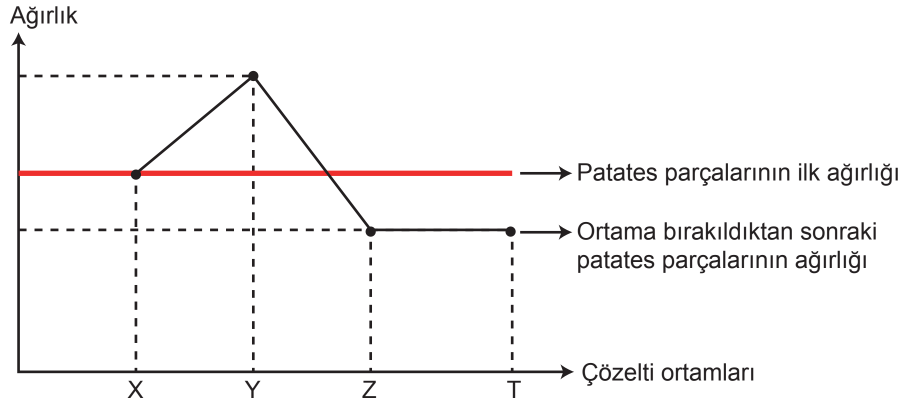
Kuru üzüm tanelerinin şişmesi ile ilgili olarak,

I. Kuru üzümlerin içindeki su, suya konulduktan sonra ortaya çıkar.
II. Hücre özsuyundaki su konsantrasyonu kavanozdaki sudan daha azdır.
III. Kuru üzümlerin içindeki şeker miktarı fazla olduğu için su çeker.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

21. Farklı çözelti ortamlarına konulan hücrelerde meydana gelecek değişimleri göstermek için hazırlanan deney düzeneğinde; bir patates aynı uzunlukta ve ağırlıkta dört eşit parçaya bölünüyor ve ölçülen değerler not ediliyor. Daha sonra dört eşit parçadan her biri yoğunlukları bilinmeyen X, Y, Z ve T çözeltilerinin bulunduğu ortamlara bırakılıyor ve bir gün sonra patates parçalarının ağırlıkları ölçülüyor. Deneyin sonunda elde edilen veriler kullanılarak aşağıdaki grafik elde ediliyor.

Buna göre patates hücresinde meydana gelen değişimler ve ortamlar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) X çözeltisi, izotonik olup içine konulan hücrenin ağırlığında değişime neden olmaz.
B) Y çözeltisi hipotonik olup içine konulan hücreye göre madde miktarı daha azdır.
C) Z çözeltisi hipertonik olup içine konulan hücre su kaybederek büzüşür.
D) Z ile T çözeltilerinin yoğunlukları birbirine eşit ve hücre ile izotoniktir.
E) X çözeltisinin madde miktarı Z'ye göre az, Y'ye göre fazladır.

22. Hücre zarından geçemeyen büyük moleküllerin hücre içine alınmasında (endositoz) ve hücre dışına taşınmasında (ekzositoz) enerji gereksinimli mekanizmalar etkilidir. Örneğin amip, katı besinin etrafını hücre zarından oluşan yalancı ayaklarıyla tamamen sararak katı besini besin kofulu adı verilen zarla çevrili bir kese içinde paketler. Besin kofulunun hidrolitik enzimler içeren lizozom ile kaynaşmasından sonra katı besin sindirilir ve oluşan atıklar dış ortama bırakılır. Hücre içindeki moleküllerin sindirilemeyenleri boşaltım kofulu içinde hücre zarına getirilerek koful zarı, hücre zarıyla birleşim yerinden açılarak atık maddeleri dışarı atar.

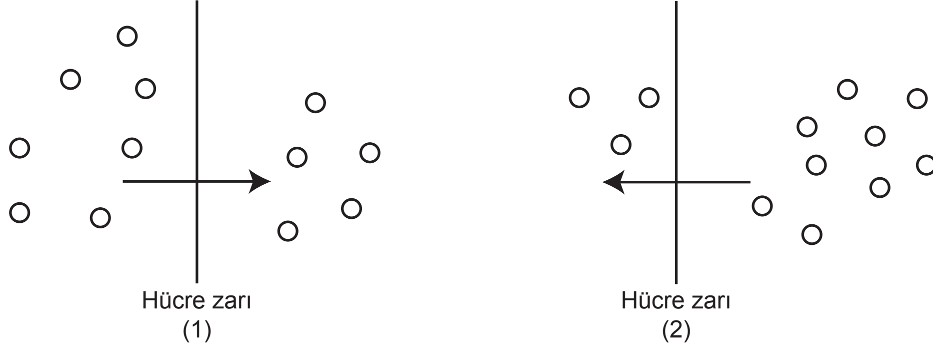
Buna göre taşınma şekilleri ile ilgili,

I. Hücre zarının yüzeyi endositoz olayında küçülürken ekzositoz olayında büyür.
II. Endositoz olayında ATP harcanırken ekzositoz olayında harcanmaz.
III. Her iki taşımada yoğunluk farkı önemlidir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

23. Moleküllerin çok olduğu ortamdan az olduğu ortama doğru geçişine difüzyon denir. Aynı moleküllerin geçiş yönleri şekilde gösterilmiştir.

2'deki difüzyonun daha hızlı gerçekleşmesinde;

I. yoğunluk farkı,

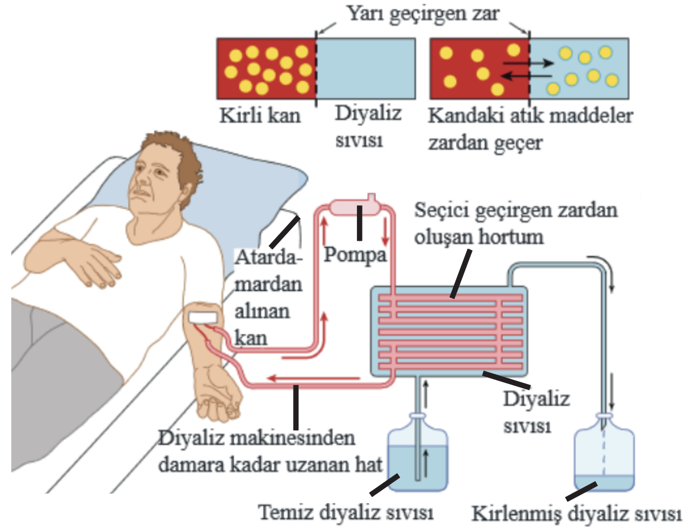
II. gerekli enerji miktarı,

III. taşıma yönü

ifadelerinden hangileri etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

24. Böbrek hastalarının bağlandığı diyaliz makinesinin çalışma prensibi şekilde verilmiştir.

Buna göre,

I. Diyaliz, böbrek yetmezliği olan kişilerde vücutta biriken fazla sıvı ve atıkların yarı geçirgen bir zar aracılığıyla temizlenmesini sağlar.

II. Difüzyon kurallarına göre enerji harcanmadan gerçekleşir.

III. Tek yönlü bir sistem olan bu makinede temizlenen kan hastanın vücuduna geri gönderilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

25. Amip tatlı suda yaşayan tek hücreli canlıdır ve kontraktil kofulları sayesinde vücuda giren fazla suyu dışarı pompalar.

Farklı ortamlara bırakılan amip hücresinde meydana gelecek değişimi gözlemlemek isteyen bir araştırmacı amiplerin bir kısmını deniz suyuna bir kısmını da damıtılmış suya koyarak bir deney tasarlıyor. Bir süre sonra; deniz suyuna konulan amip hücrelerinin büzüştüğünü, damıtılmış suya konulan amip hücrelerinde turgor basıncının arttığını gözlemliyor.

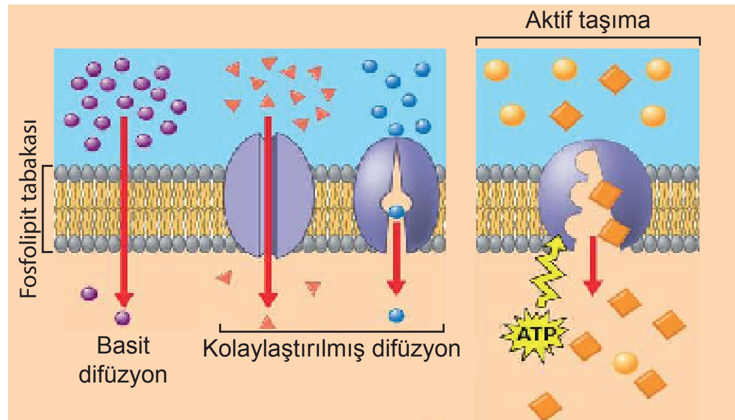
Buna göre,

I. Deniz suyuna konulan amip hücresi osmoz olayı ile su kaybeder.
II. Tatlı sudaki amipin kontraktil koful aktivitesi deniz suyuna konulan amipten fazladır.
III. Damıtılmış sudaki amip hücresinin osmotik basıncı deniz suyundaki amip hücresinden fazladır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

26. Hücre zarından geçebilen büyüklükte olan moleküllerin taşınması şekilde gösterilmiştir.

Şekle göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Moleküller, difüzyonda çok yoğun ortamdan az yoğuna, aktif taşımada ise az yoğun ortamdan çok yoğun ortama doğru taşınır.
B) Yağda çözünen moleküller hücre zarından direkt difüzyona uğrar.
C) Kolaylaştırılmış difüzyon ve aktif taşımada taşıyıcı proteinler görev alır.
D) Difüzyon ve kolaylaştırılmış difüzyon olayının gerçekleşmesi için enerji gerekmez.
E) Difüzyon ve aktif taşıma olayları canlı ve cansız yapılarda görülür.

27. Osmotik basınç, çözünen madde miktarı ile doğru orantılı; çözücü madde miktarı ile ters orantılıdır.

Bir deneyde %0,9'luk NaCl çözeltisiyle eşit osmotik değere sahip A hücresi, osmotik değeri bilinmeyen ve içinde çözünmüş parçacıkların hücre zarından geçemediği bir X çözeltisine bırakılıyor. Bir süre sonra A hücresi mikroskopla incelendiğinde şişdiği gözleniyor.

Buna göre,

I. A hücresinde osmotik basınç artar.
II. X çözeltisinin osmotik değeri A hücresinden düşüktür.
III. X çözeltisinin çözücü miktarı A çözeltisine göre daha azdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

9. SINIF

BİYOLOJİ

3. Ünite

1. Canlılar arasında ortak protein oranı, sınıflandırma yapılırken dikkate alınan önemli kriterlerden biridir. Hayvanların ortak protein oranları çökelme testi adı verilen özel bir yöntemle belirlenir. Yapılan bir çalışmada X canlısından alınan kan Y canlısına damar yoluyla verilmiştir. X'in kanındaki yabancı proteinlere karşı Y canlısının antikor üretmesi için yeterli süre beklendikten sonra Y'nin kanından antikor içeren kan serumu elde edilmiştir. Bu serum M, N ve T canlılarından alınan kan örneklerinin üzerine damlatıldığında çökelme oranları sırasıyla %62, %4, %35 olarak belirlenmiştir.

Buna göre M, N ve T canlılarının X canlısı ile akrabalık derecesinin yakından uzak olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) M-N-T B) M-T-N C) N-T-M D) T-M-N E) T-N-M

2. Battaniye ahtapotu (*Tremoctopus violaceus*) tropikal denizlerde yaşayan omurgasız bir hayvan türüdür. Bu türün en ilginç özelliği dişi ve erkek bireyler arasındaki büyüklük farkıdır. Dişi bireyler yaklaşık 2 metreye kadar uzayabilirken erkek bireyler 1-3 santimetre uzunluğunda kalır ve büyümezler. Ağırlık bakımından ise bu fark bazı bireylerde 40.000 kata kadar ulaşabilmektedir. Erkek bireylerde içi sperm ile dolu çiftleşme için özelleşmiş bir kol bulunur. Çiftleşme sırasında bu üreme kolu erkek bireyden ayrılır ve dişinin solungaç boşluğuna aktarılır. Çiftleşme gerçekleştikten kısa bir süre sonra erkek bireyler ölür. Döllenmiş yumurtalar ise olgunlaşana kadar dişi ahtapotun vücudunda korunur.

Buna göre,

I. Aynı tür canlılarda morfolojik farklılıklar görülür.
II. Çiftleşebilme özelliği aynı tür kategorisinde yer alabilmek için yeterlidir.
III. Neslin devamı için dişi bireylerin vücudu büyüktür.

açıklamalarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

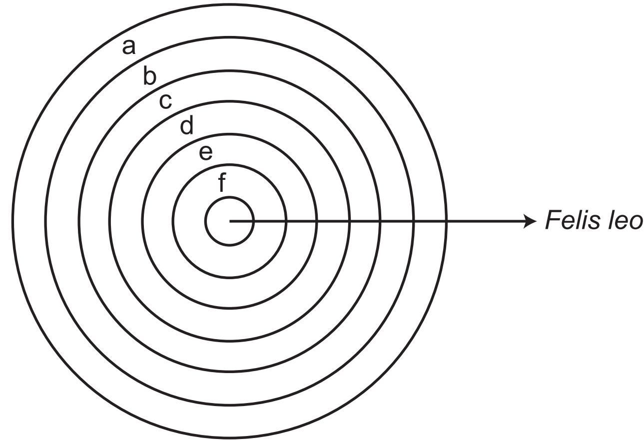
3. Bir bilim insanı hayvanlar aleminde bulunan bir canlının özelliklerini şu şekilde belirlemiştir.

- Ortam sıcaklığına göre değişmeyen vücut ısısına sahiptir.
- Alveollü akciğerleri ile metabolizması için gerekli olan oksijeni vücuduna kazandırır.
- Vücut ısısının düzenlenmesinde alt deriye yerleşmiş ter bezleri görev yapar.

Araştırmayı yapan bilim insanı çalışmasının bundan sonraki bölümünde bu canlıyla ilgili aşağıdaki sistematik kategorilerden hangisini bulmaya yönelik çalışma yapmasına gerek yoktur?

A) Şube B) Cins C) Tür D) Aile E) Takım

4. *Felis leo* (aslan) türünün bilimsel taksonomisine yönelik şema çizilmiştir.

Şema incelendiğinde,

I. f'den a'ya doğru ilerledikçe biyoçeşitliliğin arttığı gözlenir.

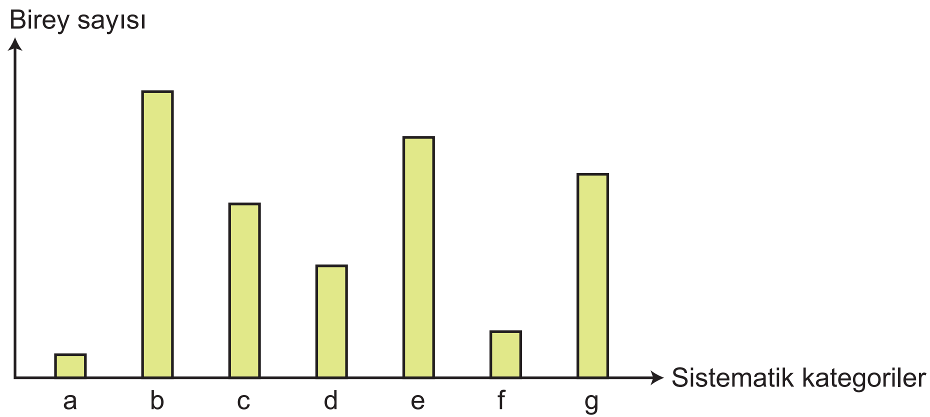
II. d alanında, çiftleştikleri zaman verimli döl oluşturabilen bireyler bulunur.

III. c'deki birey sayısı b'ye göre azdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Hayvanlar aleminin sistematik kategorileri değerlendirildiğinde her farklı kategoride yer alan birey sayısına ilişkin grafik oluşturulmuştur.

Grafik incelendiğinde,

I. c kategorisinde yer alan canlılar arasındaki benzerlik, g'ye göre daha fazladır.

II. d kategorisinde yer alan canlılar arasındaki ortak gen sayısı f'ye göre daha fazladır.

III. b'deki analog organ sayısı e'ye göre daha fazladır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

6. Mantarların bir kısmı, bitki köklerine yerleşip hiflerini (mantarsı iplik) kök korteksine uzatarak ortamdan su ve mineral alınmasını sağlarken bir yandan da ortama ve kendine organik besin aktarır.

Buna göre mantarlarla ilgili olarak;

I. bitki için parazit özellikte olduğu,
II. tüketici beslendiği,
III. ekosistemdeki madde döngüsünde olumlu etki yarattığı

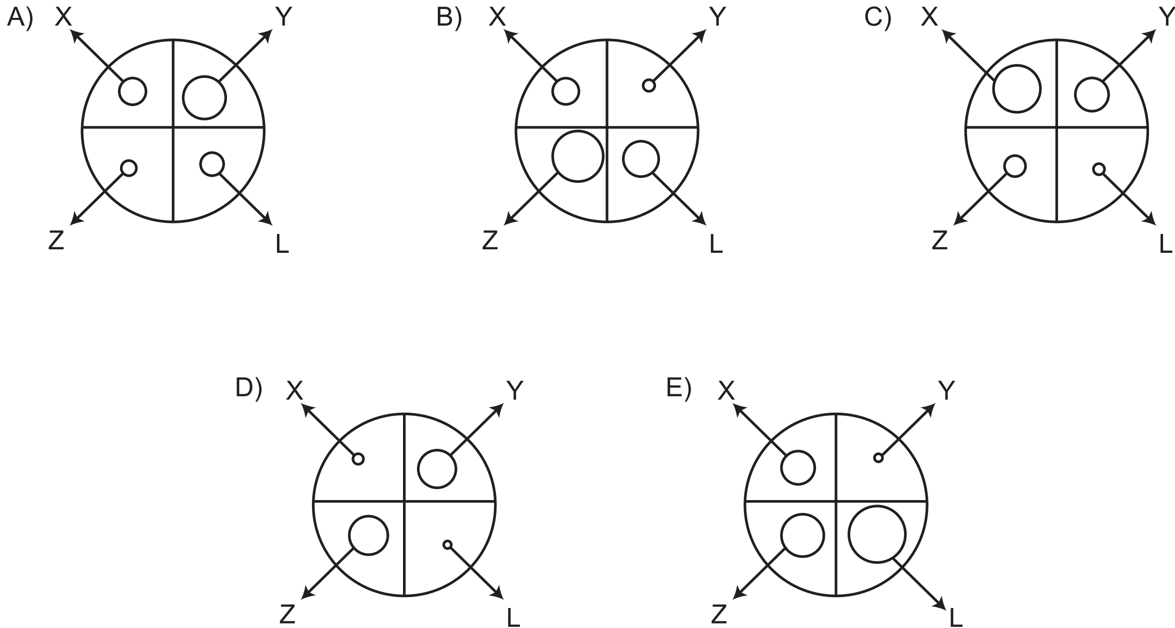
ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

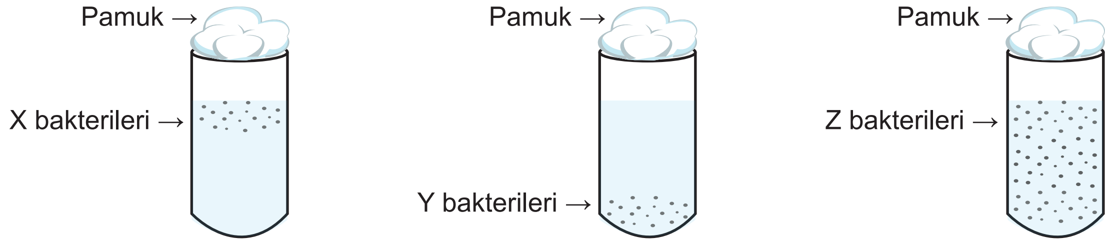
7. Bir bakteri cinsi olan *Pseudomonos* petri kabına konularak ideal şartlarda üremesi sağlanıyor. Daha sonra petri kabına uygulanan antibiyotikler ve *Pseudomonas* bakteri cinsinin antibiyotiklere duyarlılık yüzdeleri tabloda verilmiştir.

Antibiyotik	*Pseudomonos* bakteri cinsi duyarlılık %
X	67,6
Y	92,4
Z	1,8
L	9,4

Buna göre antibiyotikler uygulandıktan sonra *Pseudomonos* bakteri cinsinin petri kabındaki görüntüsü nasıl olur?

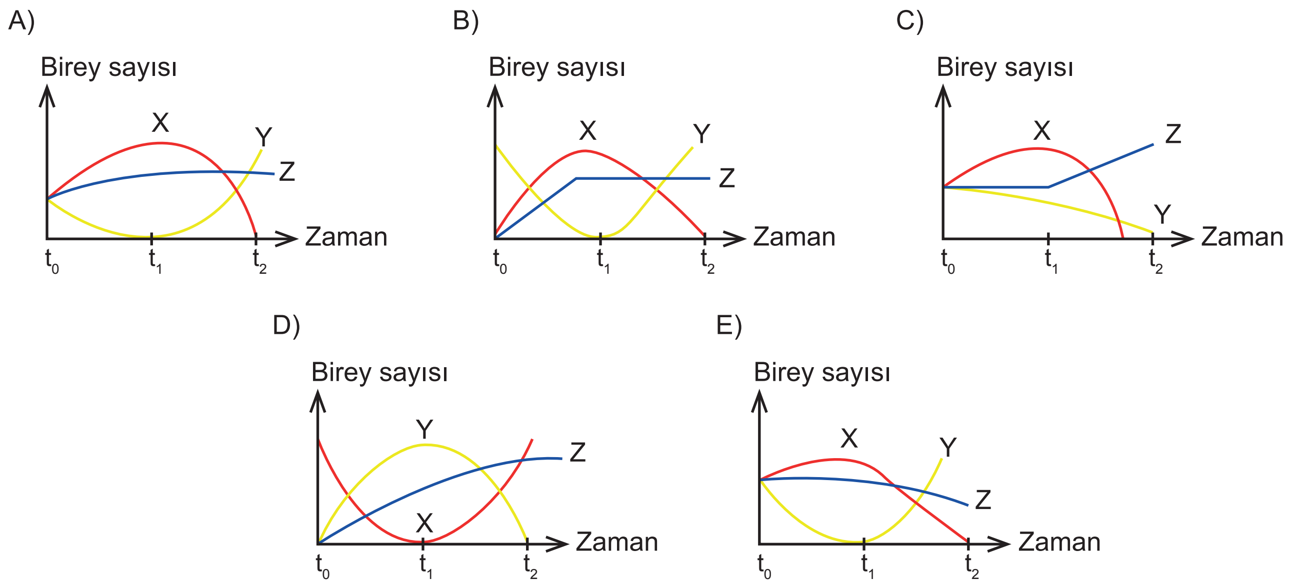

8. X, Y ve Z bakterilerinin aynı ortam koşullarına sahip deney tüplerinde yoğunlaştıkları bölgeler gösterilmiştir.

Aynı deney tüpüne konulan X, Y ve Z bakterileri $t_0 - t_1$ süresince oksijenli, $t_1 - t_2$ süresince oksijensiz ortamda bırakılıyor.

Bu süreçte bakterilerin sayısında görülen değişim aşağıdaki grafiklerden hangisinde doğru verilmiştir?

9. İnsanlarda ölümcül olabilen virüs kaynaklı bazı hastalıklarda, virüsün bulaşma sıklığı arttığında hastalardaki ölüm oranının da arttığı, azaldığında ise ölüm oranının da azaldığı tespit edilmiştir.

Bu durum virüslerin;

I. kendilerine özgü organizmalarda çoğalabilmeleri,

II. üzerinde yaşadığı canlıdan daha fazla faydalanma isteği,

III. nükleik asit olarak DNA veya RNA bulundurması

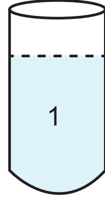
özelliklerinden hangileriyle ilişkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

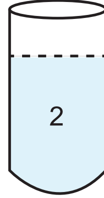
10. Bakterilerin beslenme şekilleri açıklamalarıyla verilmiştir.

- Fotosentez, ışık enerjisini kullanarak inorganik maddelerden besin üretme yöntemidir.
- Kemosentez, ışık enerjisine ihtiyaç duymadan organik besin üretme yöntemidir.
- Ayrıştırıcı canlılar, hücre dışındaki polimer organik besinleri yapı taşlarına çevirip kullanabilirler.
- Parazit canlılar, ancak hücre dışındaki monomer yapılı basit organik bileşikleri besin olarak kullanırlar.

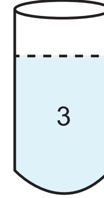
Aydınlık ortamda bulunan aşağıdaki deney tüpleri ile çeşitli deneyler yapılıyor ve sonuçlar not ediliyor.

▪ Protein
▪ Yağ
▪ Polisakkarit çözeltisi

▪ Amino asit
▪ Yağ asidi
▪ Gliserol
▪ Glikoz çözeltisi

▪ CO_2
▪ Mineral çözeltisi

- X bakterisi 1 ve 2. deney tüplerinde çoğalabilmekte, 3. deney tüpünde sayıca azalmaktadır.
- Y bakterisi sadece 2. deney tüpünde çoğalabilmekte, 1 ve 3. deney tüplerinde sayıca azalmaktadır.
- Z bakterisi, 3. deney tüpünde çoğalabilmekteyken ortam karanlık hâle getirilirse bu ortamda sayıca azalmaktadır.
- K bakterisi, 3. deney tüpü hem aydınlık hem de karanlık ortamda da olsa çoğalabilmektedir.

X, Y, Z ve K bakterilerinin beslenme şekli ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

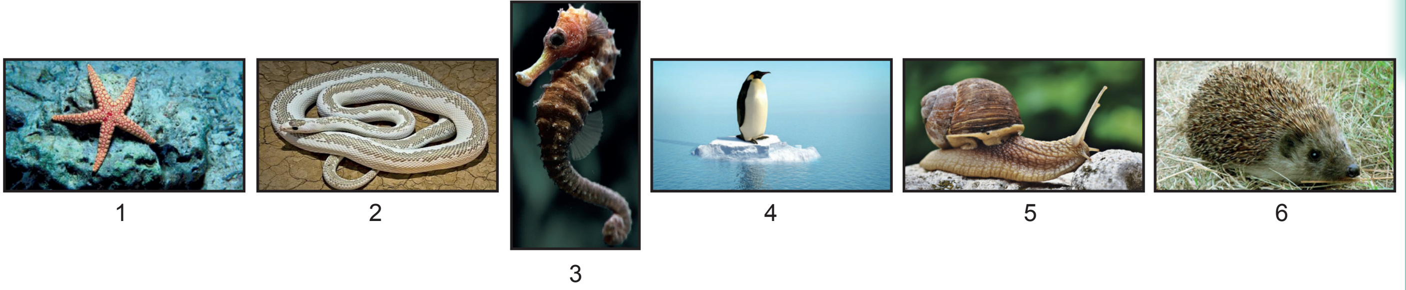
A) X ve Y bakterileri 2. deney tüpüne birlikte konulursa besin için rekabete girer.
B) Y, Z ve K bakterilerinin hücre dışı sindirim enzimleri gelişmiştir.
C) Z bakterileri fotosentez, K bakterileri kemosentez yapar.
D) X bakterileri polimer besinleri yapı taşlarına çevirip kullanabilir.
E) X ve Y bakterileri heterotrof, Z ve K bakterileri ototroftur.

11. Ülkemizde son yıllarda bilinçsiz antibiyotik kullanımına yönelik ciddi çalışmalar mevcuttur. Vatandaşların eczaneden reçetesiz antibiyotik almaları yasaklanarak bilinçsiz antibiyotik kullanımının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Böyle bir çalışmanın yapılmasına sebep olan olay ve ilgili canlıyla alakalı olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Virüsler ile mücadelede antibiyotikler kullanılır ve virüsler antibiyotiklere direnç kazanabilir.
B) Amipli dizanteri tedavisinde antibiyotikler kullanılır ve amipler antibiyotiklere direnç kazanırlar.
C) Bazı kamçılı protistalar parazittir ve tedavilerinde antibiyotikler kullanılmaz.
D) Patojen bakteriler ile mücadelede antibiyotikler kullanılır ve bakteriler antibiyotiklere direnç kazanabilir.
E) Ekonomik değeri yüksek alglerin yaşamları antibiyotik kullanımından olumsuz etkilenir.

12. Bazı hayvanların görselleri numaralandırılarak verilmiştir.

Bir öğrenci bu hayvanları omurgalı ve omurgasız olarak şu şekilde sınıflandırmıştır.

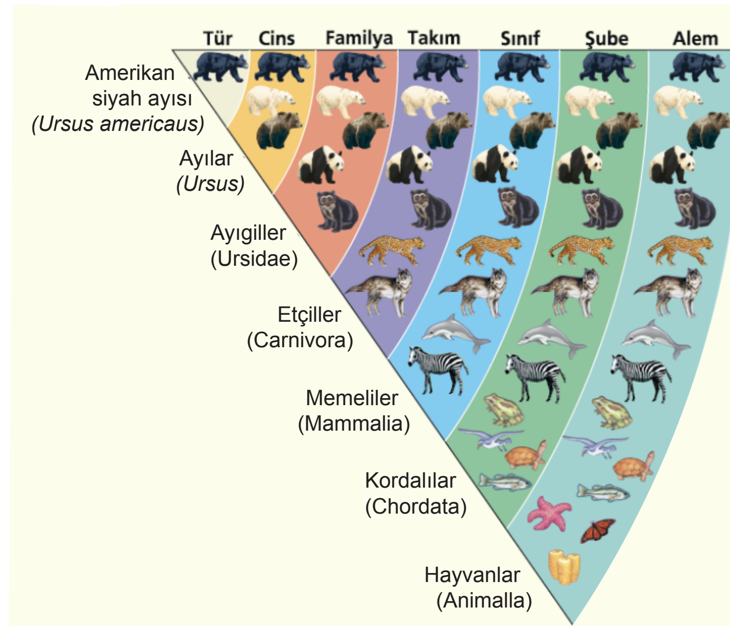
Omurgasız olanlar : 1, 2, 3 ve 5

Omurgalı olanlar : 4 ve 6

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrencinin yaptığı sınıflandırmanın doğru olmasını sağlar?

A) Sadece 2'yi omurgalı grubuna almak
B) 1 ve 6'yı aralarında yer değiştirmek
C) 2 ve 3'ü omurgalı grubuna almak
D) 6 numaralı canlıyı omurgasız grubuna almak
E) 4 ve 5'i aralarında yer değiştirmek

13. Bir biyoloji öğretmeni öğrencilerinden Amerikan siyah ayısının sınıflandırılmasını ve diğer bazı canlılarla olan benzerliğini gösteren posteri dikkatlice incelemelerini istiyor.

Buna göre öğrencilerin,

I. Ayıgilleri oluşturan tüm canlılar *Ursus* cinsinde bulunur.
II. Aynı kategoride bulunan canlıların üst kategorileri de aynıdır.
III. Sınıfı aynı olan canlılar kesinlikle aynı takımda bulunur.

açıklamalarından hangilerini yapması doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

14. Aynı tür canlıların beslenme, solunum, boşaltım gibi bazı özellikleri ortaktır. Cinsiyet, gen dizilimi ve kan grubu gibi bazı özellikleri ise birbirinden farklı olabilmektedir. Bilimsel adı *Archilochus alexandri* olan siyah çeneli sinek kuşu türünün yetişkinlerinin vücutlarının alt kısımları metalik yeşil ve üst kısımları beyazdır. Gagası uzun, düz ve çok incedir. Yetişkin bir erkeğin çenesi ve yüzü siyahtır. Parlak mor bir boğaz bandına ve çatallı kuyruğa sahiptirler. Dişinin ise beyaz uçlara sahip yuvarlak bir kuyruğu ve yamasız bir boğazı vardır.

Buna göre aynı tür canlılar için,

I. Görülen farklılıklar sadece çevre etkisi ile açıklanabilir.
II. Dişiler erkeklere göre daha fazla özelliğe sahiptir.
III. Canlılar farklı genlere sahip olabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve III   E) I, II ve III

15. Kara kaplumbağaları boşaltım ürünü olarak ürik asit atarken sucul kaplumbağalar hem üre hem de amonyak atmaktadır.

Buna göre kaplumbağalarda azotlu atıkların şekli;

I. yaşadığı habitata,
II. suyun varlığına,
III. taksonomisine

ifadelerinden hangilerine bağlı olarak farklılık gösterir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

16. Beş farklı canlı türünün kromozom sayısı, beslenme çeşidi ve üreme şekilleriyle ilgili tablo oluşturulmuştur.

Canlı türü	Kromozom sayısı	Beslenme çeşidi	Üreme şekli
K	12	Heterotrof	Eşeysiz
L	24	Ototrof	Eşeyli
M	24	Heterotrof	Eşeysiz
N	48	Ototrof	Eşeyli
P	96	Heterotrof	Eşeyli

Tablo incelendiğinde,

I. K canlısı diğer dört canlıya göre daha basit organizasyon seviyesine sahiptir.
II. L ve M canlıları çiftleştikleri zaman verimli döl elde edebilir.
III. N ve P canlıları çok hücreli organizmalar olup hücre sayılarını artırarak büyüme gösterir.

ifadelerinden hangileri kesinlikle yanlıştır?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) II ve III

17. Mantar sporları uygun koşullarda çimlenerek yeni mantarları oluşturur. Bunu gözlemleyebilmek için yapılan bir etkinlikte 25°C'de ağzı açılmış salça kutusu ve kesilmiş yarım limon bir süre bekletiliyor ve küflenme gerçekleşiyor.

Salça 25°C | Limon 25°C

Küflenme gerçekleştikten sonra süreç ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Mantarlar saprofit beslenerek besinlerin çürümesine neden olur.
B) Mantar sporları havada, suda ve toprakta bulunabilir.
C) Sıcaklık negatif değerde olsaydı mantar çoğalması görülmezdi.
D) Her iki besininde bozulmasına neden olan mantarlar, ışığa ihtiyaç duyar.
E) Küflenmenin sadece yüzeyde olması mantarların oksijen kullanarak enerji ürettiklerini gösterir.

18. Bakteriler ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Konjugasyon (gen aktarımı) yapabilen bakterilerde plazmit vardır.
- Aktif olarak yer değiştirebilen bakterilerde kamçı bulunur.
- Bakterilerin tamamında peptidoglikan yapılı hücre duvarı vardır.
- Bakterilerde zarla çevrili organel bulunmaz.
- Ototrof ve heterotrof beslenebilen bakteriler vardır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bakterilerde tür içindeki genetik çeşitlilik farklı mekanizmalarla sağlanır.
B) Klorofil pigmenti bulunan bakteriler vardır.
C) Ayrıştırıcı bakteriler salgı kofulları ile sindirim enzimi salgılar.
D) Bakteriler hücre dışındaki polimer besinleri hücre içine alamaz.
E) Hareket etme bazı bakterilere özgüdür.

19. Günümüzde kullanılan birçok teknolojik aracın tasarlanmasında, bilim insanlarının gözlemledikleri çeşitli canlılara ait özelliklerden esinlenmeleri etkili olmuştur.

- Balıkçıl kuşların uçma yönteminin incelenmesi ile hızlı trenler tasarlanmıştır.
- Ses hızını aşmayı başarabilen Concorde uçaklarının tasarımında yunusların burun kısmı etkili olmuştur.
- Zayıf bir görme kapasitesine sahip olan yarasaların, hareket tarzlarını belirleme prensibine dayanarak radarlar icat edilmiştir.
- Lotus çiçeğinin yağmur damlalarıyla üzerindeki kiri ve tozu temizlemesi özelliğinden yararlanılarak bina dış cephe kaplama malzemesi üretilmiştir.

Verilenlerden yola çıkılarak,

I. Doğanın taklidi sadece estetik açıdan uygulama sahasına sahip değildir.
II. Doğanın işleyişindeki sistem, insan hayatını kolaylaştıracak teknolojiler için ipucu verir.
III. Tasarım yaparken ve yenilikçi teknolojiler geliştirirken ilham alınan canlılar genellikle hayvanlardır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

20. Omurgalı hayvanlara ait bir sınıfı oluşturan canlıların bazı özellikleri listelenmiştir.

- Gagalı, keseli ve plesantalı olmak üzere üç gruba ayrılır.
- Yavrularını süt ile besler.
- Ter bezleri bulunur.
- İç döllenme yapar ve çoğunda iç gelişme görülür.

Buna göre listeye aşağıda verilen özelliklerden hangisi eklenemez?

A) Vücutları tüylerle kaplıdır.
B) Akciğerleri alveollüdür.
C) Olgun alyuvarları çekirdeksizdir.
D) Kulak kepçesi, nasırlı cisim gibi yapılara sahiptir.
E) Diyafram kasına sahiptir.

21. Biyodizel; kanola, ayçiçek ve soya gibi yağlı tohum bitkilerinden elde edilen yağların veya hayvansal yağların bir katalizör eşliğinde alkol ile reaksiyonu sonucunda açığa çıkan ve yakıt olarak kullanılan bir üründür. Biyodizel, karbon döngüsü içerisinde fotosentez yardımıyla CO_2'yi dönüştürür ve tutuşma derecesi dizel yakıtlardan daha yüksektir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

A) Çevre dostu, alternatif bir enerji kaynağıdır.
B) Diğer yakıt türleriyle kıyaslandığında depolanması ve taşınması güvenilirdir.
C) Bitkisel yağların tohum zarı çıkarılmadığı için filtrelerde tıkanmaya neden olur.
D) CO_2 salımı görülmediği için sera etkisi oluşturmaz.
E) Biyolojik olarak ayrımı gerçekleştiği için toksik değildir.

22. Arkelerin hücre içerisinde çekirdek ve zarlı organel bulunmamaktadır. Anaerobik okyanus derinliklerinde, tuz mağaralarında, volkanik arazilerde, buzullarda, aşırı alkali ya da asidik ortamlarda yaşayabilirler ve yaşadıkları ortama göre sınıflandırılırlar. Arkeler içerisinde en dikkat çeken halofiller, aşırı tuzlu ortamlarda hatta tuzlu kayaçların etrafında yaşayabilirler. Günümüzde halofillerin tuza karşı dayanlıklı olmasını sağlayan genlerin yüksek yapılı bitkilere aktarılarak bitkilerin de tuza dayanıklı hâle getirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Arkeler ile ilgili,

I. Prokaryot hücre yapısına sahiptir.
II. Zor koşullarda yaşayabilen canlılardır.
III. Genetik mühendisliğinde bir araştırma alanı oluşturmuştur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

23. Canlılar sırasıyla Tür-Cins-Familya-Takım-Sınıf-Şube-Alem olmak üzere hiyerarşik olarak sınıflandırılır.

Bir bilim insanının yeni keşfettiği bir bitki türünün köknar ile aynı familyadan olduğu bilindiğine göre bu türün sınıflandırılmasında;

I. takım,
II. cins,
III. alem,
IV. tür

sistematik basamaklarından hangilerine ait olduğunu belirlemek için araştırma yapmasına gerek yoktur?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

24. Birden fazla bitki örneği ve bu bitkilere ait bazı özellikler verilmiştir.

Tek yıllık otsu bitki

Diken yapraklara sahip çöl kaktüsü

İğne yapraklı çam ağacı

Yapraklarını döken bir meyve ağacı

Bu örneklere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bazı bitkilerin yaşam süresi kısıtlıdır.
B) Bazı bitkiler gövde kısımlarıyla da fotosentez yapabilir.
C) Bitkilerin yaşadıkları ortam bitkinin dış görünüşünde değişikliklere neden olur.
D) Bazı bitkilerin enine kalınlaşmadığı söylenebilir.
E) Tüm bitkiler yılın her zamanı fotosentez yapar.

25. Türk bilim insanlarından oluşan bir ekip, Afyonkarahisar'ın bir ilçesinde yaptığı arazi çalışmaları sonucunda volkanik kayaların arasında bitki örnekleri toplamışlardır. Toplanan örneklerin halk arasında havalotu olarak isimlendirilen *"Bolanthus"* cinsine ait olduğu belirlenmiştir. Daha sonra literatür ve herbaryum örnekleri incelendiğinde bu örneğin *"Bolanthus timmoidleri"* türüne benzediğini ancak bu tür ile toplanan örnekler karşılaştırıldığında birkaç özelliğin farklı olduğu tespit edilmiş ve dolayısıyla toplanan örneklerin yeni bir tür olduğu keşfedilmiştir. Çalışmayı yürüten ekip yeni bitkiye Nobel ödüllü bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar'a ithafen *"Bolanthus azizsancarii"* ismini vermiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

A) Cins ismi büyük harf ile başlar ve italik yazılır.
B) Akrabalık derecesinin belirlenmesinde cins isimleri önemlidir.
C) Yeni tür, benzerlik gösterdiği tür ile verimli döl verir.
D) Türlere iki kelimeden oluşan latince isim verilir.
E) Cins isimleri aynı olan canlılarda ortak özellikler görülür.

26. Omurgalı canlılara ait bazı özellikler tabloda verilmiştir.

Canlılar	**Özellikler**
Balık	Küçük kan dolaşımı görülmez.
Kurbağa	Larva döneminde solungaç, ergin dönemde akciğer ve deri solunumu yapar.
Sürüngen	Vücutları keratin yapılı pul ve kemiksi plakalarla kaplıdır.
Kuş	Uzun kemiklerin içi boş ve havayla doludur.
Memeli	Olgun alyuvarları çekirdeksizdir.

Tabloya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

A) Kurbağalar suda ve nemli karalarda yaşamaya uyum sağlamıştır.
B) Sürüngenlerin vücudu deri solunumu yapmaya uygundur.
C) Kuşlarda bulunan özellik, iskeletin daha hafif olmasını sağlayarak uçmayı kolaylaştırır.
D) Balıkların solungaçlarında temizlenen kan kalbe uğramadan vücuda gönderilir.
E) Memelilerde kanın oksijen taşıma kapasitesi yüksektir.

27. Koronavirüsler insanları ve çok çeşitli hayvan türlerini enfekte edebilen RNA virüsleridir. Yeni koronavirüs türleri soğuk algınlığından farklı, grip benzeri daha ağır seyirli solunum yolu enfeksiyonu ile kendini göstermeye başlamıştır. Koronavirüslerin ilki Çin'in Guangdong bölgesinde yarasalardan palmiye misk kedisine ve buradan da insanlara bulaştığı düşünülen SARS-CoV (Ağır Akut Yetmezliği Sendromu) enfeksiyonudur. Bir diğer yeni koronavirüsde ilk defa 2012 yılında Suudi Arabistan'da deveden insana bulaşan MERS-CoV enfeksiyonudur. Günümüzde ise 2019 yılında, bugüne kadar görülmemiş ve 2019-nCoV olarak adlandırılan bu virüsün Çin'in Wuhan kentinde deniz ürünleri ve çeşitli vahşi hayvan et ürünlerinin de satıldığı pazardan insana bulaştığı düşünülmektedir.

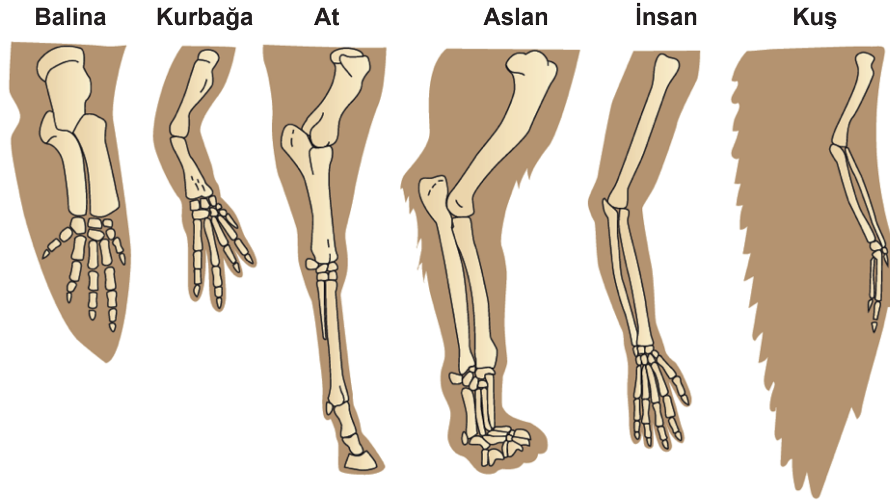
Koronavirüsler ile ilgili,

I. İnsanlardan diğer canlı türlerine de bulaşarak enfeksiyonlara neden olurlar.
II. Sinir ve karaciğer hücrelerini etkiler.
III. Kalıtım maddesinden sadece birini bulundurur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

28. Canlıları benzer özeliklerine göre gruplara ayırıp inceleyen bilim dalına sınıflandırma denir. Canlılar ne kadar fazla benzer özellikler gösterirse aynı gruba yerleştirilir. Bir biyoloji öğretmeni öğrencilerinden aşağıdaki görselleri incelemelerini istiyor.

Öğrencilerine “Bu canlıları aynı gruba koyan bir bilim insanı yaptığı sınıflandırmada hangi kriterleri dikkate almıştır?” sorusunu soruyor.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu sorunun doğru cevabı olamaz?

A) Görevleri aynı olan organlara sahip olma
B) Benzer anatomik yapıları gösteren organlara sahip olma
C) Benzer eklem yapılarına sahip olma
D) Kaslara sahip olma
E) Aynı hücre tipine sahip olma

29. Farklı türlere ait olgunlaşmış kozalak yapıları şekilde gösterilmiştir.

Kozalak yapılarını inceleyen bir öğrenci bu bitkilerle ilgili,

I. Hepsi açık tohumlu bitkilerdir.
II. Gelişmiş kök, gövde ve yaprak yapıları bulunur.
III. İletim demetleri bulunmaz.

çıkarımlarından hangilerinde hata yapmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

30. *Panthera tigris* büyük kedigillerin bir üyesi olan kaplanın tür adıdır. Kaplanın hayvanlar âlemindeki başka canlılarla olan benzerliği görselde verilmiştir.

ÂLEM
Animalia (Hayvanlar)

ŞUBE
Chordata (Omurgalılar)

SINIF
Mammalia (Memeliler)

TAKIM
Carnivora (Etçiller)

AİLE
Felidae (Kedigiller)

CİNS
***Panthera* (Büyük kediler)**

TÜR
***Panthera tigris* (Kaplan)**

Görsel incelendiğinde aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) Kaplanın aslana olan benzerliği kediye olan benzerliğinden fazladır.
B) Türden aleme doğru gidildikçe canlı çeşitliliğinde artış görülür.
C) Aynı sınıfta bulunan canlılar, aynı alemde bulunmalıdır.
D) Şubede görülen canlıların hepsi takımda da bulunmalıdır.
E) Kaplanın bulunduğu sınıfta birden fazla takım vardır.

31. Mantarlara ait bazı özellikler verilmiştir.

- Çoğunlukla çok hücreli olup çekirdek zarı ve zarlı organeller bulunur.
- Kloroplast organeli ve diğer plastitler bulunmaz.
- Hücre çeperi bulunur ve glikojen depo eder.

Buna göre mantarlar ile ilgili,

I. Kendi besinlerini kendileri üretebilir.
II. Bazı özelliklerinden dolayı hem bitki hem de hayvanlara benzer.
III. Tek hücreli prokaryot hücre yapısına sahip türleri bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

32. Bitkilerin günlük hayata sağladığı katkılardan bazıları verilmiştir.

- Mısır, çeltik, buğday, patates insanlar tarafından tüketilen kalorinin % 80'ini oluşturur.
- Tohumlu bitkilerden çay, kahve, baharatlar, vanilya, karabiber, reyhan, tarçın vb. gibi ürünler elde edilir.
- Pasifik porsuk ağacında bulunan taksol bileşiği yumurtalık kanseri tedavisinde kullanılmıştır.
- Tohumsuz bitkilerde bulunmayan odun dünyanın pek çok yerinde yakıt kaynağıdır ve ev yapımında kullanılır.
- Çam, köknar gibi ağaçlar kağıt yapımında kullanılır.

Buna göre,

I. Besinler genellikle kapalı tohumlulardan elde edilir.
II. Bitkilerin yaprak, meyve, tohum ve kabuk kısımlarından faydalanılır.
III. Tıbbi ilaçlar bitkilerden elde edilen aktif maddeleri içerir.
IV. Odun üretiminde sadece açık tohumlu bitkiler kullanılır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

33. Eklembacaklılara ait görseller verilmiştir.

Istakoz

Tarantula

Arı

Kırkayak

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Istakoz kabuklu olup suda yaşar ve solungaç solunumu yapar.
B) Tarantula çoğunlukla karasal ortamlarda yaşayan 4 çift bacağı bulunan bir örümcektir.
C) Arı 3 çift bacağı, kanat ve anteni bulunan bir böcektir.
D) Kırkayağın vücutları birbirine benzeyen ince ve uzun parçalardan oluşur.
E) Arıda bulunan iç iskelet uçmayı kolaylaştırır.

9. SINIF BİYOLOJİ

Karma Test

1. Laktoz intoleransı (dayanıksızlığı) olan bireylerde süt içildiğinde oluşan sindirim rahatsızlıklarını önlemek amacıyla laktozsuz süt üretilmektedir. Laktaz enzimi, paketleme aşamasında süte ilave edilerek besin değerinden hiçbir şey kaybetmeden laktozu glikoz ve galaktoza çevirir.

Buna göre,

I. Laktoz iki çeşit monomerin glikozit bağıyla bağlanmasıyla oluşan bir disakkarittir.

II. Galaktoz hayvansal kaynaklı besinlerde bulunur.

III. Laktaz enzimi yetersizliğinden dolayı bireylerde laktoz intoleransı meydana gelir.

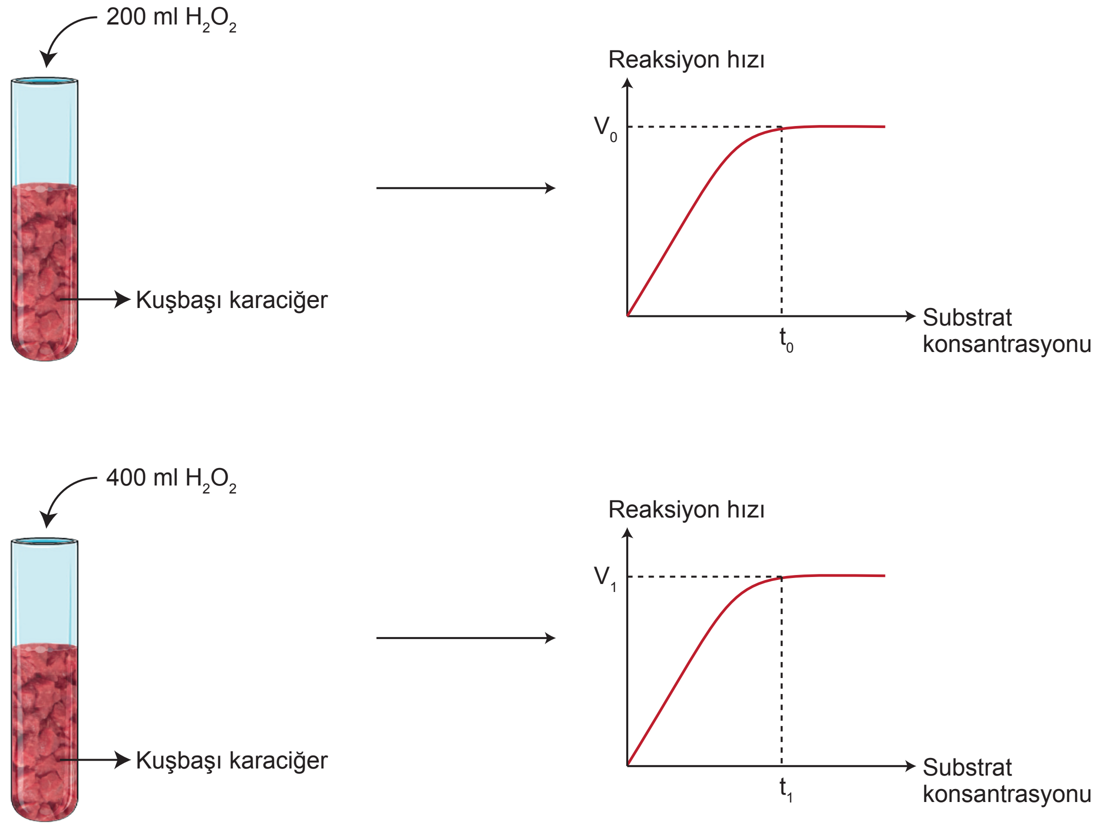
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Enzim, substratıyla tepkimeye girerken kısa süreliğine enzim-substrat kompleksi oluşturur ve daha sonra tepkime devam ederek sonuçta serbest enzim ve ürün oluşur.

İçinde eşit miktarda kuşbaşı karaciğer bulunan iki deney tüpünden birine 200 ml diğerine 400 ml hidrojen peroksit (H_2O_2) konularak tepkimeye ait reaksiyon hızı – substrat konsantrasyonu grafikleri verilmiştir.

Grafiklerde $t_1 > t_0$ ve $V_1 > V_0$ olduğuna göre,

I. Her iki grafikte de reaksiyon aynı zamanda doygunluğa ulaşmıştır.

II. (ES) kompleksi doygunluğa ulaşıncaya kadar tepkime hızlanır.

III. Reaksiyon hızı enzim miktarının farklı olmasına bağlı olarak değişir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

3. Canlı organizmaları cansız nesnelerden ayırt etmek için birtakım özelliklere bakmak gerekir. Örneğin; canlı organizmalar yapısal ve işlevsel birim olan hücre ya da hücrelerden oluşur. Bu hücrelerde bir dizi biyokimyasal reaksiyonlar gerçekleşir. Yaşadıkları ortamla fiziksel, kimyasal ve biyolojik ilişki içindedir. Bu ilişki sonucunda oluşabilecek değişimlere karşı dengelidir. Nesillerini devam ettirebilmek için ürerler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tüm canlılarda görülen ortak bir özellik değildir?

A) Kararlı iç ortam oluşturma
B) Mayoz bölünme ile üreme
C) Metabolik faaliyetler
D) Belirli bir organizasyona sahip olma
E) Bulunduğu ortamla etkileşim halinde olma

4. Sucul bir bitki cinsine ait *Cabomba*'nın su altında kalan yaprakları oldukça parçalı ve tüysü iken su üzerindeki yaprakları ise geniştir. Su altında kalan yapraklar suda çözünmüş karbondioksitten en yüksek oranda faydalanmayı sağlarken su üstündeki geniş yüzeyli yapraklar bitkinin dik durması için önemli desteklik sağlar.

Buna göre *Cabomba*'nın gelişim süreci ile ilgili,

I. Yaşadığı ortamlara vermiş olduğu yapısal ve fonksiyonel yanıttır.
II. Mevcut ortam etkisinde olmayıp kalıtsal bilgiyle meydana gelir.
III. Bitkinin boy ve ağırlık yönüyle yaşama şansını artırırken üremeye katkısı yoktur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

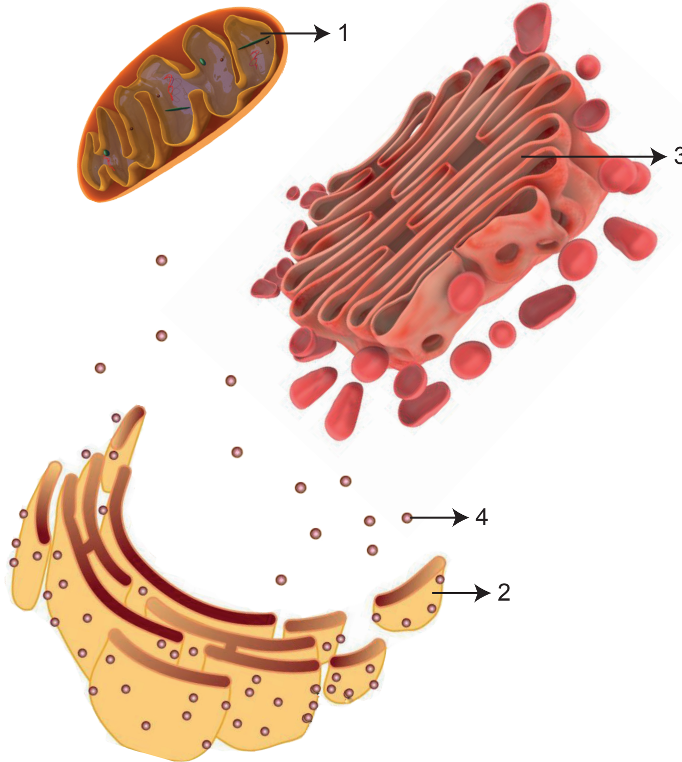
5. 100 gram bir elmanın besin değeri ve miktarları verilmiştir.

Besin değeri	Miktar
Kalori	52 kcal
Karbonhidrat	11.43 g
Lif	2.0 g
Protein	0.3 g
Yağ	0.4 g
Kolestrol	0.0 mg
A vitamini	9.0 IU
C vitamini	12.0 mg
Potasyum	144.0 mg
Kalsiyum	7.0 mg
Demir	0.5 mg

Buna göre elma ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bağışıklığın ve diş sağlığının korunmasında etkilidir.
B) İçerdiği şekerden dolayı fazla tüketilmesi kiloya neden olur.
C) Yağda çözünen vitaminler açısından vücuda bir katkısı yoktur.
D) Sindirim sistemini düzenler ve kalın bağırsak faaliyetlerine yardımcıdır.
E) Kalp damar sağlığının korunmasında ve iskelet kaslarının çalışmasında etkilidir.

6. Ökaryot bir hücrede bulunan bazı organellerin görselleri verilmiştir.

Buna göre organellerin görevleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 1 numaralı organel hücrenin ihtiyaç duyduğu enerjiyi oksijen kullanarak üretir.
B) 2 numaralı organel protein sentezinin hızlı olduğu hücrelerde bol miktarda bulunur.
C) 3 numaralı organel hücre içi sindirim yapan lizozom organelinin oluşmasında etkilidir.
D) 4 numaralı organel tüm canlılarda ortak görülen protein sentezini gerçekleştirir.
E) 1 ve 4 numaralı organellerin kendilerine özgü DNA'ları bulunur.

7. Bazı canlıların görselleri verilmiştir.

I

II

III

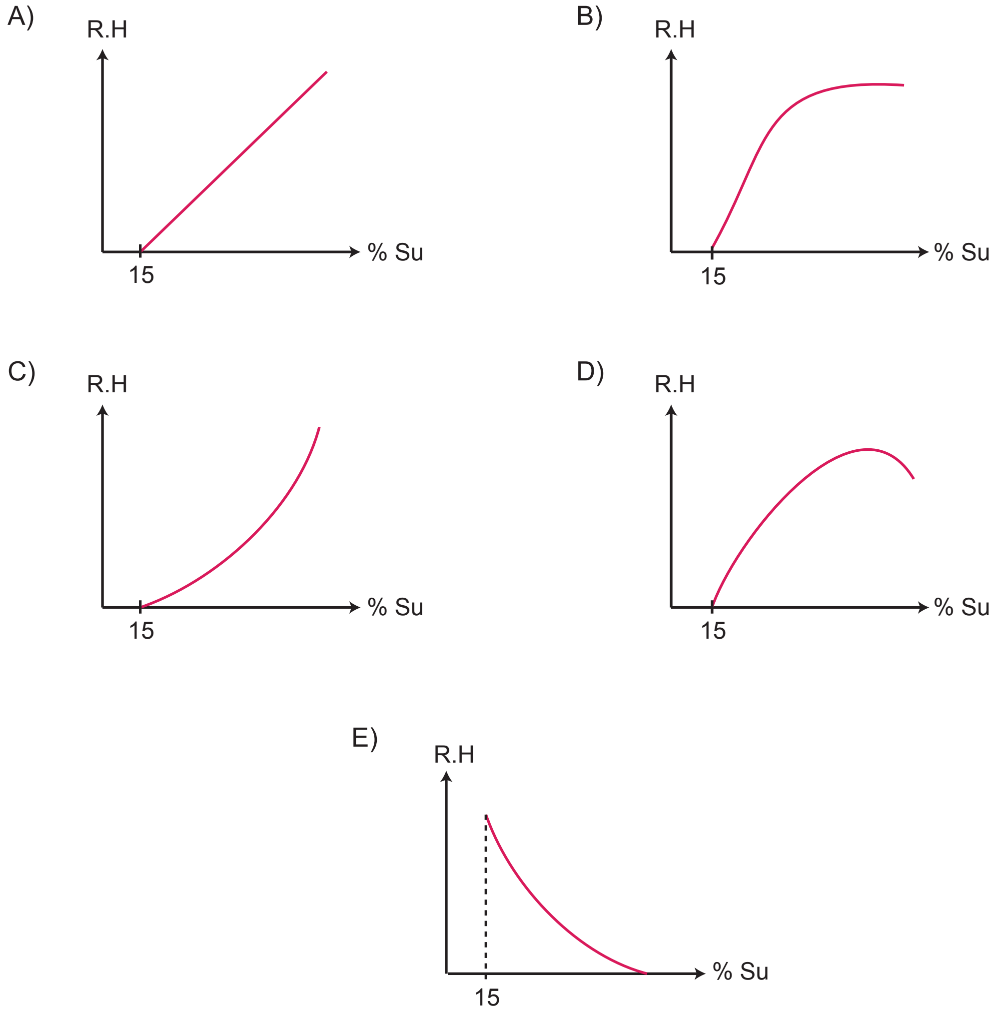

IV

Bu canlılar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Tümü omurgalı canlılar olup iç iskelete sahiptirler.
B) II ve IV numara ile gösterilen canlılar taksonomik olarak aynı sınıf içerisinde yer alır.
C) I numara, III numaralı canlıya göre daha az gelişmiştir.
D) I ve III numaralı canlıların vücut ısıları değişken, II ve IV numaralı canlıların ise vücut ısıları sabittir.
E) I ve III numaralı canlıların larva hali solungaç; II ve IV numaralı canlılar akciğer solunumu yapar.

8. Su, enzim-substrat çözeltisinin derişimini düzenleyerek tepkimeye girebilmeleri için gerekli uygun ortamı sağladığından enzimatik bir tepkimenin gerçekleşebilmesi için tepkime ortamında belirli bir miktarda bulunmalıdır.

Sınırlı miktarda enzim, sabit miktarda substratın bulunduğu deney tüpü içinde su miktarı belirli aralıklarla artırılırsa gerçekleşecek tepkimenin hız grafiği aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

9. Karın ağrısı, kusma, nefes alıp vermede zorluk gibi şikayetlerle hastanenin acil servisine başvuran bireye yapılan tetkikler sonucunda botulizm teşhisi konulmuştur. Botulizm, *Clostridium botulinum* adı verilen bir bakterinin iyi konserve edilmemiş et, deniz ürünleri ve sebzeleri fermente etmesidir. Bireyin hastanede tedavisi devam etmekte iken 24 saat sonra aynı iş yerinde çalışan bir arkadaşı da acil servise başvurarak benzer şikayetlerin henüz başladığını belirtmiştir. İkinci bireye de aynı teşhisin konulmasından sonra bu iki kişinin en son birlikte yedikleri tuzlanmış balıktan numuneler istenmiştir. Numuneler incelendiğinde ise *Clostridium* bulunamamıştır.

Buna göre,

I. Balıkların hazırlanma aşamasında *Clostridium* üreyerek toksinini bırakmıştır.
II. İkinci bireyde belirtilerin daha geç başlaması bu iki bireyin farklı kaynaklardan zehirlendiğini gösterir.
III. Numunelerde bakterilerin bulunmaması zehirlenmenin başka bir kaynağı olduğunu kanıtlar.

açıklamalarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

10. Bilimsel bir dergi yazısında okyanus asitleşmesi tehlikesi konusunda bilim insanları uyarılarda bulunmaktadır. Yapılan açıklamalara göre insan eliyle oluşan CO_2'nin bir kısmı suda çözünmekte ve su ile tepkimeye girerek karbonik asit oluşmaktadır. Oluşan karbonik asit, hidrojen iyonları ve bikarbonat iyonları oluşturmakta hidrojen iyonları da karbonat iyonlarıyla birleşerek karbonat konsantrasyonunu azaltmaktadır. Bilim insanları okyanus asitleşmesinin mercan resifi ekosistemleri ve birçok deniz kabuklusu üzerinde tehdit oluşturmasının endişe verici olduğunu söylemektedirler.

Buna göre,

I. Fosil yakıtların yanması ile oluşan CO_2'nin bir kısmı okyanuslar tarafından soğurulur.
II. Okyanuslardaki pH değeri geçmiş dönemlerdekinden yüksektir.
III. Resifleri oluşturan mercanlar ve kabuk oluşturan pek çok hayvan karbonata ihtiyaç duyar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

11. D ve N harfi ile simgelenen organellerde gerçekleşen tepkimeler verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) D organelinde gerçekleşen tepkime ortamın pH değerini artırırken, N organeli azaltır.
B) D organeli mitokondri, N organeli kloroplasttır.
C) D organelinde üretilen ATP, N organelinde gerçekleşecek protein sentezi sırasında kullanılabilir.
D) N organelinde gerçekleşen tepkime tüm canlılarda ortaktır.
E) D organelindeki tepkime hidrolize, N organelindeki tepkime dehidrasyona örnektir.

12. Bir kedinin bağırsak hastalığının nedenini araştırmak için alınan mikroskobik örnek incelendiğinde hücre duvarı olan fakat çekirdeği olmayan bir hücre görülür.

Buna göre tespit edilen canlı grubu ile ilgili,

I. Tek hücreli prokaryot hücre yapısına sahiptirler.
II. Glikozun fazlasını glikojen şeklinde depo ederler.
III. Metabolik faaliyet olarak sadece protein sentezini gerçekleştirirler.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

13. Bilimsel anlamda canlıları sınıflandıran ilk kişi Aristo'dur. Aristo bitkileri ot, çalı, ağaç şeklinde hayvanları ise karada, suda yaşayanlar ve uçanlar şeklinde sınıflandırırken analog organları da göz önünde bulundurmuştur.

Aristo yaptığı sınıflandırmada;

I. morfolojik özellikler,

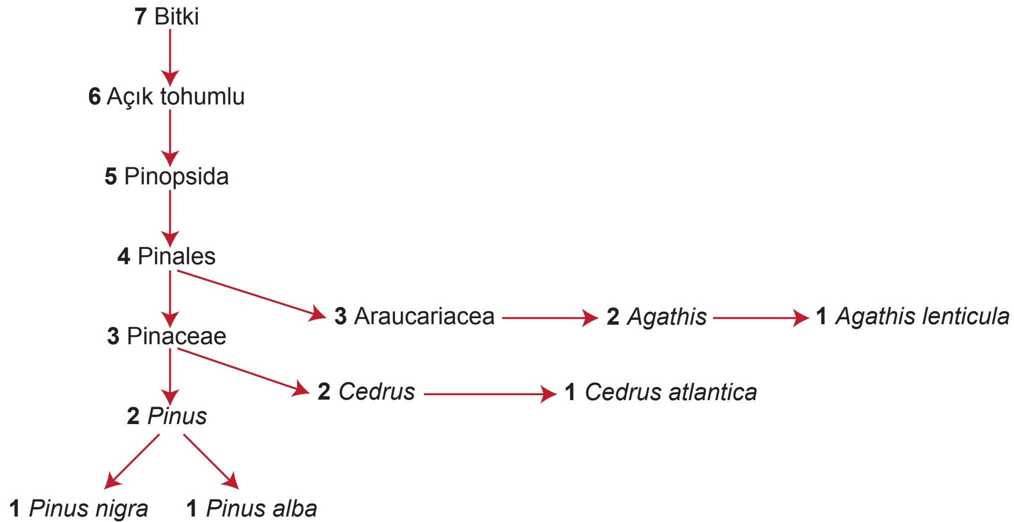
II. doku ve organ görev benzerliği,

III. hücresel yapıların benzerliği

ifadelerinden hangilerini dikkate almıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

14. Bazı canlıların bilimsel sınıflandırılması ve sistematik kategoriler küçükten büyüğe doğru numaralandırılarak verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 4 farklı türün bilimsel sınıflandırılması verilmiştir.

B) Pinaceae farklı cinse ait canlıları içerir.

C) Aynı takımda olan canlılar daima aynı familyada bulunur.

D) Pinales'de yer alan canlıların birbirine benzerliği bitkiler aleminden daha fazladır.

E) Araucariacea'da bulunan canlıların tümü açık tohumludur.

15. X, Y ve Z olarak harflendirilen hücre zarından madde geçişleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- X; Taşıyıcı proteinler yardımıyla glikozun çok yoğun olduğu ortamdan az yoğun olduğu ortama taşınmasıdır.
- Y; Amino asitlerin az yoğun olduğu ortamdan çok yoğun olduğu ortama doğru enzim ve taşıyıcı proteinler yardımıyla taşınmasıdır.
- Z; Protein molekülünün hücre zarının içeriye çökmesiyle oluşan cepler yardımıyla enerji harcanarak hücre içine alınması olayıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Y'nin taşıma yönü X'in tam tersi yönünde gerçekleşir ve ortam sıcaklığının artışı taşımayı etkiler.

B) Monomer ve polimer maddelerin hücre içine taşınması olayları farklı gerçekleşir.

C) Z olayında hücre zarında küçülme meydana gelirken X ve Y'de herhangi bir değişiklik gözlenmez.

D) Z olayının gerçekleşmesi için canlılık şart iken X ve Y olaylarında canlılık şart değildir.

E) Yoğunluk farkının azalması sadece X'de görülürken Z'de görülmez.

16. Tabloda bazı hastalıklara neden olan virüslerin özellikleri verilmiştir.

Hastalıklar	Virüs kaynağı	İçerdiği nükleik asit	Etkilediği yer
Sars-CoV	Misk kedileri	RNA	Solunum yolları
Covid-19	Yarasa	RNA	Solunum yolları
Kuduz	Köpek	RNA	Sinir sistemi

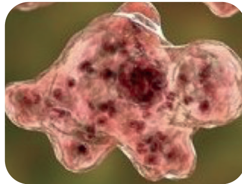
Buna göre virüsler ile ilgili,

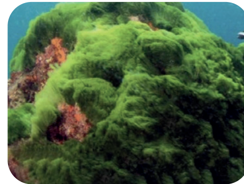
I. Canlının belirli bir dokusunu ve o dokudaki hücreyi enfekte ederler.
II. Virüsü taşıyan hayvanlar dışında diğer canlılarda enfeksiyona neden olmazlar.
III. Genetik materyal olarak tek tip içerirler.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

17. Bir âlemde yer alan bazı canlıların görselleri verilmiştir.

Amip

Alg

Cıvık mantar

Bu âlem ile ilgili,

I. Prokaryot hücre yapısında tek hücreli türleri içerir.
II. Kendi besinlerini kendileri üretebilen ototrof beslenen örnekleri vardır.
III. İçerdiği canlılarda aktif yer değiştirme özelliği bulunmaz.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

18. Golgi aygıtı, ilk kez 1898 yılında İtalyan nörobilimci Camillo Golgi tarafından keşfedilmiştir. Golgi hücrenin kendi adıyla anılan bu önemli organelini keşfettiğinde çok sayıda meslektaşı ona inanmamıştı. Golgi'nin mikroskopta gördüğü yapıların gerçek bir organele ait olup olmadığı ile ilgili tartışmalar 1950'li yıllara kadar sürdü. Elektron mikroskobuyla biyolojik yapıların incelenmesi, çok sayıda başka yapının olduğu gibi golgi aygıtının da gerçek bir organel olduğunu net bir biçimde ortaya koydu. Golgi, golgi aygıtının işlevlerinin aydınlatılması için uzun süre sabırla çalıştı ve Nobel komitesi Golgi'nin çalışmalarını karşılıksız bırakmadı ve Golgi, 1906 yılında Nobel Fizyoloji ve Tıp ödülü ile onurlandırıldı.

Golgi aygıtının keşfi hakkında verilen metinde bilimsel yöntem ile ilgili,

I. Bilimsel yöntem kesin kanıtlara dayanır ve tahminler kanıtlanıncaya kadar kabul görmeyebilir.
II. Golginin keşfinde hipotezin kanıtlanması teknolojinin gelişmesiyle gerçekleşmiştir.
III. Camillo Golgi'nin hipotezine dayalı yaptığı tahminler doğrulanmamış olsaydı yeni bir hipotez kurması gerekirdi.

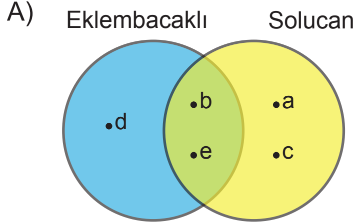
ifadelerinden hangileri doğrudur?

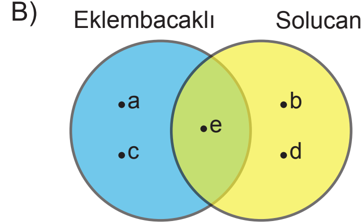
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yanız III D) I ve II E) I, II ve III

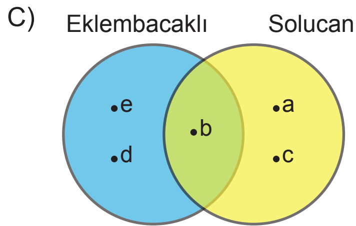
19. Eklembacaklı ve solucanlarda görülen bazı özellikler karışık şekilde verilmiştir.

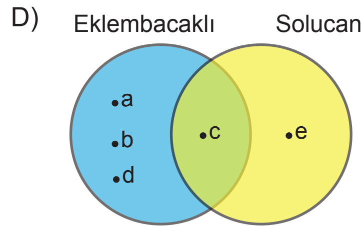
a. Boşaltım atıklarının amonyak olması
b. Çift eşeyli türlerin bulunması
c. Vücut yüzeyi ile solunum yapma
d. Embriyonel dönemde başkalaşım olayının gerçekleşmesi
e. Sinir şeritlerinin karın kısmında olması

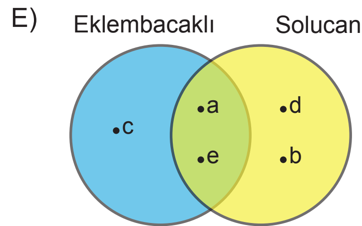
Eklembacaklı ve solucanın özellikleri venn şemasına aşağıdakilerden hangisi gibi yerleştirilirse doğru olur?

A)

B)

C)

D)

E)

20. Beş farklı omurgalı hayvan sınıfına ait türler verilmiştir.

K- Kamçı kuyruklu kertenkele
L- İmparator penguen
M- Büyük beyaz köpekbalığı
N- Yaygın cüce yarasa
P- Ağaç kurbağası

İlgili hayvanların organizasyon seviyelerine göre basitten gelişmişe doğru sıralanması aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) P-M-N-K-L B) P-K-L-M-N C) M-P-K-L-N D) M-K-P-N-L E) M-P-N-L-K

BİYOLOJİ
CEVAP ANAHTARI

2. Ünite

1. C
2. B
3. B
4. A
5. A
6. D
7. E
8. D
9. C
10. C
11. D
12. E
13. D
14. E
15. E
16. D
17. E
18. D
19. E
20. E
21. D
22. A
23. A
24. C
25. C
26. E
27. B

3. Ünite

1. B
2. B
3. A
4. E
5. C
6. E
7. B
8. A
9. C
10. B
11. D
12. C
13. B
14. C
15. C
16. B
17. D
18. C
19. E
20. A
21. C
22. E
23. B
24. E
25. C
26. B
27. C
28. A
29. C
30. D
31. B
32. D
33. E

Karma Test

1. E
2. B
3. B
4. A
5. C
6. E
7. B
8. B
9. A
10. D
11. A
12. D
13. C
14. C
15. D
16. D
17. B
18. E
19. A
20. C

9. SINIF

TARİH

4. Ünite

1. Bizans kaynaklarında “Türkiye” kelimesi coğrafi bir kavram olarak; VI. yüzyılda Orta Asya için; IX. ve X. yüzyıllarda Volga ve Orta Avrupa arasındaki bölge için; XI. yüzyıldan itibaren ise Mısır, Suriye ve Anadolu için kullanılmıştır.

Bu bilgilere göre çeşitli coğrafyalara Türkiye isminin verilmesinde aşağıdakilerden hangisinin doğrudan etkili olduğu söylenebilir?

A) Türklerin tek bir bölgeyi vatan olarak benimsememeleri
B) Türk devletlerinin federatif bir yapıya sahip olmaları
C) Hayvancılığın Türklerde temel geçim kaynağı olması
D) Bizans İmparatorluğu’nda yazılı kültürün gelişmiş olması
E) Orta Asya’nın önemli ticaret yollarına sahip olması

2.

I

II

III

IV

Orta Asya ilk kültür merkezlerinde araştırma yapan bir arkeoloğun o döneme ait yukarıdaki eserlerden hangileri ile karşılaşma ihtimali yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV D) II ve III E) III ve IV

3.

Afanesyevo Kültürü (MÖ 2500-MÖ 1700)	Tagar Kültürü (MÖ 700-MÖ 300)
Türklere ait en eski kültür bölgesi olarak kabul edilmektedir. Altay-Sayan Dağlarının güneybatı bölgesinde (Minusinsk Bölgesi), buluntu yerine bağlantılı olarak Afanesyevo adıyla bilinir. Çakmak taşından ok uçları, bıçaklar, kemik iğneler, bakır eşyalar, basit çömlekler bu kültürün belli başlı eserleridir.	Karasuk kültürünün takipçisi olan Tagar kültürü, kendinden önceki Türk kültürlerinin bir sentezi ve gelişmiş şeklidir. Bölgenin adından dolayı burada yaşayan insanlara Altaylılar denilmeye başlanmıştır. Tunçtan bıçak, ok uçları, küçük hayvan heykelleri, çeşitli hayvan tasvirleri ve otağ şeklinde ağaç evler bu kültürün belli başlı eserleridir.

Tablodaki bilgilerden faydalanarak kısa notlar çıkarmak isteyen Büşra'nın aşağıdakilerden hangisine notlarında yer vermesi doğru olmaz?

A) Bu kültürler Orta Asya'da yer almaktadır.

B) Afanesyevo kültürü Tagar kültüründen daha eskidir.

C) Her iki kültürde de temel geçim kaynağı tarımdır.

D) Alet yapımında gelişme göstermişlerdir.

E) Tagar kültürü Afanesyevo kültüründen etkilenmiştir.

4. Asya Hun Devleti'ne en parlak dönemini yaşatan Mete Han, yirmi altı boyu Türk tarihinde ilk kez tek bayrak altında toplamıştır. I. Kök Türk Devleti'nde ise Mukan Kağan, Kore'den Karadeniz'e kadar uzanan sahada yaşayan bütün Tölesleri ve diğer Türk boylarını hâkimiyeti altına alarak devletine en güçlü dönemini yaşatmıştır. II. Kök Türk Devleti zamanında da Kapgan Kağan yine Orta Asya'daki tüm Türk boylarını bir bayrak altında toplayarak gücüne güç katmıştır.

Bu bilgilere göre Türk devletlerinin güçlü bir yapıya sahip olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Ticaret yollarının egemenlik altına alınması

B) İnanç ve dil birliğinin sağlanması

C) Boylar konfederasyonunun oluşturulması

D) Töre anlayışının etkili olması

E) Coğrafi şartların elverişli olması

5. **Harita I: Avrupa Hun Devleti**

Harita II: Kök Türk Devleti

Yukarıdaki haritaları tahtada göstererek sınıfta sunum yapan Alper'in aşağıdakilerden hangisini söylemesi doğru olmaz?

A) Her iki Türk devleti birbirleriyle çağdaştır.
B) Kök Tükler, Çin ile komşudur.
C) Kök Türk Devleti Orta Asya'nın büyük bölümüne hâkim olmuştur.
D) Avrupa Hun Devleti'nin iki kıtada toprağı vardır.
E) Avrupa Hun Devleti, Roma İmparatorlukları ile komşudur.

6. "Tanrı buyurmuş size yeryüzünü al diye!
Başımla Kut'umu da veriyorum al diye!
Gökteki Güneş ise yurdun bayrağı olsun,
İlimizin çadırı, yukarıdaki gök olsun.
Dünya devletim olsun,
Halkımız da çok olsun!
O hâlde sayılırım ben bir dünya kağanı,
Bana bağlıdır artık, dünyanın her dört yanı!"

Oğuz Kağan Destanı'nda yer alan bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin vurgulandığı söylenebilir?

A) Ekonomik faaliyetler
B) İkili teşkilatlanma
C) Konargöçer yaşam tarzı
D) Cihan hâkimiyeti anlayışı
E) İnanç sistemi

7. Orta Asya Türk devletlerinde coğrafi şartlar ve ülkenin içinde bulunduğu durum nedeniyle kurultayın her zaman toplanması ve boy beylerinin hızla bir araya getirilmesi mümkün değildi. Bu yüzden politik ve askerî kararların alındığı kurultay adı verilen bu meclisin kararlarının uygulanmasını sağlamak ve takip etmek için buyruklardan (bakan) oluşan bir ayukıya (hükûmet) ihtiyaç duyulmuştur. Çin kaynaklarında Hun, Kök Türk ve Uygur Devletlerinde görülen bu hükûmet sisteminden sıkça bahsedilmiştir.

İlk Türk devletlerine ait bu bilgiler;

I. kurultayın din işlerinden sorumlu olması,
II. yargı yetkisinin kağan tarafından kullanılması,
III. yürütme yetkisinin ayukıya ait olması

durumlarından hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

8.

Orta Asya Türk Göçlerinin Sebepleri

- Kuraklık, nüfus artışı ve otlak darlığı
- Sınırlı bir tarım dışında sadece hayvan yetiştirilebilmesi
- Türklerde bir boyun, başka bir Türk boyunu yerinden çıkararak göçe mecbur etmesi
- Dış baskılara (Çin ve Moğol) maruz kalmaları
- Başka milletlerin egemenliğini kabul edip istiklalden mahrum kalmaktansa memleketi terk etmeyi tercih etmeleri
- Türklerdeki fetih arzusu ve Türk cihan hâkimiyeti ideali

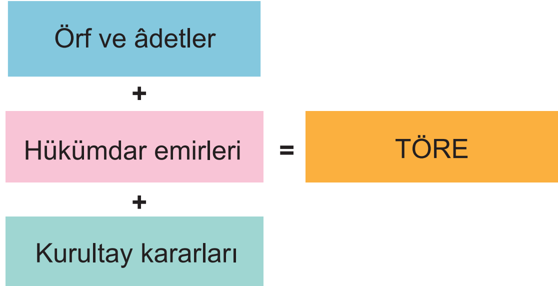
Tabloda verilen bilgiler dikkate alındığında Türk göçlerinin gerçekleşmesinde;

I. siyasi,
II. ekonomik,
III. dinî

alanların hangilerindeki ihtiyaçların etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

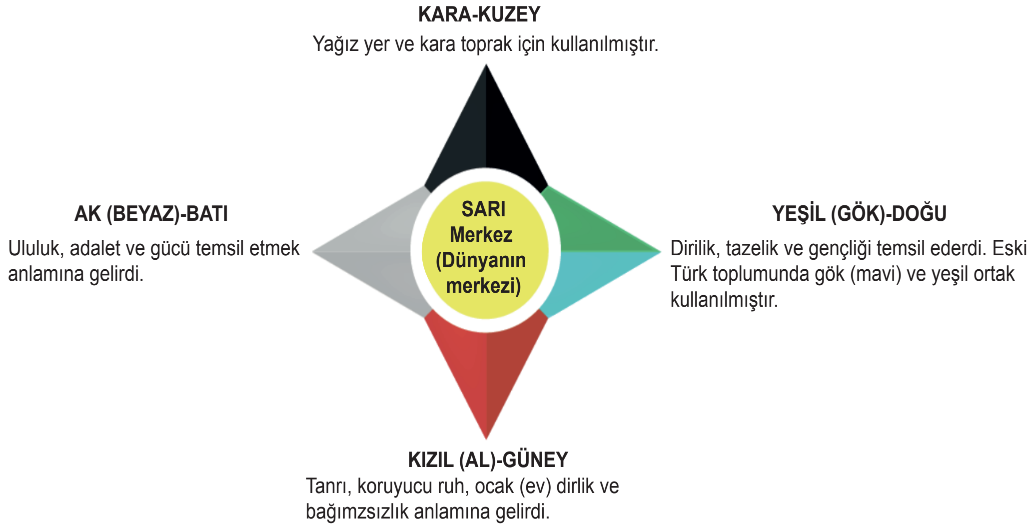
9.

İlk Türk devletlerinde hukuk sisteminin temel kaynakları ile ilgili hazırlanan bu tablo dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İktidar sahipleri hukuki esasların belirlenmesinde etkili olmuştur.
B) Kurultay kararları örf adetlerin belirlenmesinde etkilidir.
C) Kanunların oluşturulmasında ekonomik ihtiyaçlar belirleyici olmuştur.
D) Yazılı hukuk kurallarının meydana getirilmesinde töre etkili olmuştur.
E) Hükümdar emirleri töreyi belirleyen ana kaynaktır.

10.

İlk Türk devletlerinde yönler ve renkler arasındaki bağlantının verildiği bu görsele göre,

I. İlahi güçlerin daha çok güneyde olduğuna inanılmıştır.
II. Sarı renk iyilik ve kötülük arasındaki mücadeleyi temsil etmektedir.
III. Ak renk saflık ve güzelliği temsil etmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

11. Aşağıdaki görselde Moğolistan'da yürütülen Türk Anıtları Projesi kapsamında gün ışığına çıkarılan ve ağzında kıymetli bir taş taşıdığı düşünülen mitolojik bir kuş tasvirinin bulunduğu Bilge Kağan'a ait taç yer almaktadır.

Bu bilgilere göre,

I. Hunlar madencilik alanında gelişmiştir.
II. Orta Asya devletlerinde teokratik bir yönetim anlayışı benimsenmiştir.
III. Kök Türkler sanat alanında gelişmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Uygurların yerleşik hayatı benimsediklerini söyleyen Zehra Hanım;

I. mimaride gelişmeleri,

II. dokuma sanatı ile uğraşmaları,

III. alfabelerinin olması

durumlarından hangilerini kanıt olarak sunabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

13. **Harita: Kavimler Göçü Öncesi Avrupa**

Kavimler Göçü öncesi Avrupa'yı gösteren haritaya göre;

I. Hunların Batı'ya doğru hareket ettiği,

II. Roma İmparatorluğu'nun parçalandığı,

III. Akdeniz havzasının Roma İmparatorluğu'nun egemenliğinde olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

14. **Harita: Kavimler Göçü Sonrası Avrupa**

Kavimler Göçü sonrasını gösteren harita dikkate alındığında,

I. Avrupa Hun Devleti geniş bir coğrafyada egemenlik kurmuştur.
II. Türk kültürü Avrupa'da yayılma imkânı bulmuştur.
III. Avrupa'da Rönesans hareketi başlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

15. VII ve IX. yüzyıllar arasında Hazar Devleti'nin hâkim olduğu Doğu Avrupa'da tam manasıyla bir "Barış Çağı" yaşanmıştır. Bu barış döneminde Hazar ülkesi; Doğulu ve Batılı milletlerden insanların kaynaştığı bir yer hâline gelmiştir. Gök Tengri inancına mensup olan Hazarların milletlerarası bu sıkı ilişkileri sonucunda ülkelerinde İslamiyet, Hristiyanlık ve Musevilik de yayılmıştır.

Buna göre Hazar Devleti ile ilgili olarak;

I. kültürel etkileşimin yaşandığına,
II. inanç özgürlüğünün sağlandığına,
III. Museviliğin yaygın din olduğuna

durumlarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

16. Orhun Yazıtlarında “Türk Milleti için gece uyumadım, gündüz oturmadım. Ondan sonra Tanrı irade ettiği ve lütfettiği için talih ve kısmetim olduğu için ölecek milleti diriltip kaldırdım, çıplak milleti giydirdim, fakir milleti zengin ettim, nüfusu az milleti çok ettim.” şeklinde ifadeler yer almaktadır.

Buna göre ilk Türk devletleri ile ilgili olarak;

I. yöneticilerin kendilerini halka karşı sorumlu hissettikleri,
II. feodal bir yapıya sahip oldukları,
III. sosyal devlet anlayışının olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

17.

Orta Asya Türklerinin gündelik yaşamını gösteren bu görsele göre ilk Türkler hakkında,

I. Konargöçer hayat tarzı benimsenmiştir.
II. Hayvancılık ve dokumacılık faaliyetleri ile uğraşmışlardır.
III. Korunaklı şehirlerde yaşamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

18. İlk Türk devletlerinde kağan olabilmek için Gök Tengri tarafından kut verilmiş bir aileye mensup olmak gerekir. Kut'un kan yoluyla hanedanın üyelerine geçtiği kabul edilmiştir. Ancak kimin kağan olacağı taht için yapılan mücadele sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Buna göre ilk Türk devletleri ile ilgili olarak;

I. hanedan üyelerinin tahta çıkma hakkına sahip olduğu,
II. gücün meşruiyet kaynağının tanrısal olduğuna inanıldığı,
III. hanedan üyeleri arasında taht kavgalarının yaşandığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

19. Kavimler Göçü'nün tarihte yapılmış diğer Türk göçlerinden daha etkili olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Uzun bir zaman diliminde gerçekleşmiş olması
B) Orta Asya'da siyasi karışıklık yaşanmasına sebep olması
C) Çin İmparatorluğu'nun etkisinin artmasına yol açması
D) Avrupa'da yeni bir Türk Devleti'nin kurulmuş olması
E) Siyasi ve sosyal olarak geniş bir alanda etkili olması

20. Demiri, altını ve gümüşü çıkarıp işleyebilen Hunlar; başta Çin olmak üzere yerleşik toplumlara kürk, at, et, deri, silah satmışlar, karşılığında ise ipek, çay ve tahıl ürünleri almışlardır. Güçlü oldukları dönemlerde ise İpek Yolu'nun uluslararası ticaretine katılmışlar ya da bu yolu kontrol altına almışlardır.

Buna göre İslamiyet öncesi Türklerin geçim kaynakları arasında;

I. hayvancılık,
II. madencilik,
III. ticaret

faaliyetlerinden hangileri yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

9. SINIF

TARİH

5. Ünite

1. Emevi Devleti Dönemi'nde Muaviye ölmeden önce oğlu Yezid'i halife tayin etmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

A) Halifelikte saltanat sisteminin ortaya çıkmasına
B) Toplumsal birlikteliğin sağlanmasına
C) Müslüman halkın üstün tutulmasına
D) Halifeliğin siyasi önemini kaybetmesine
E) Gayrimüslimlere eşit haklar tanınmasına

2. İslam medeniyetinin birikimlerini Avrupa'ya aktaran tercüme faaliyetlerinin sistemli bir hâle gelmesi, XII. yüzyılda Tuleytula'da Bağdat'taki Beytü'l-hikmeye benzer bir müessese kurulmasıyla başlamıştır. Burada çalışan Müslüman, Hristiyan ve Yahudi mütercimler felsefe, astronomi, matematik, tıp, kimya, tarih, coğrafya ve edebiyat gibi ilimlerle ilgili pek çok Arapça eseri Latinceye çevirmiştir. XIII. yüzyılda diğer şehirlerde de tercüme okulları açılmaya devam etmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

A) İslam medeniyetinin Batı ile birlikte yükselmesine
B) Avrupa'da skolastik düşüncenin yayılmasına
C) Hristiyanlığın Doğu'yu etkisi altına almasına
D) Avrupa'da bir zihin inkılabının meydana gelmesine
E) İslam medeniyetinin ilerleyişinin durmasına

3. Endülüs Emevileri kültür hayatının dışında tarım ve mimaride de Avrupa'yı önemli ölçüde etkilemiştir. Pirinç, pamuk ve şeker kamışını İspanya'ya ve dolayısıyla öteki Avrupa ülkelerine ilk tanıtanlar Endülüs Müslümanlarıdır. Suyun buharlaşarak azalmasını önlemek için yer altından kanallarla naklini İspanya'da ilk defa Müslümanlar uygulamıştır. Avrupa'ya kâğıt üretimi için palamut ve hurma ağaçlarından katran elde edilmesini öğretenler de yine Endülüslü Müslümanlar olmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Müslümanlar İber Yarımadası'nda yüksek bir medeniyet oluşturmuştur.
B) İslamiyet kısa sürede Avrupa kıtasının tamamına yayılmıştır.
C) Endülüs Emevileri pozitif bilimleri Batı'dan transfer etmiştir.
D) İspanya'ya diğer Avrupa ülkelerinden göçler yaşanmıştır.
E) Endülüs Emevileri İspanya'da mevali politikasını sürdürmüştür.

4. XI. yüzyılda İran'da yeni bir güç olarak Büyük Selçuklular ortaya çıkmıştı. Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey, 1055 yılında Bağdat'ı Büveyhilerden kurtararak Abbasi halifesine dinî itibarını iade etti.

Buna göre Selçuklularla ilgili olarak,

I. İslam dünyasında prestijleri artmıştır.
II. Şii tehlikesini engellemişlerdir.
III. Halifelik makamının yetkilerini ele geçirmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

5. İslam medeniyetinde gelişen bilim ve bilim anlayışı, sadece İslam dünyasını değil bütün insanlığı aydınlatmıştır. Haçlı Seferleri, Akdeniz ticaretinin gelişmesi, İslam fetihleri, İspanya'da kurulan medreseler ve tercüme faaliyetleri gibi gelişmeler Avrupa'nın İslam medeniyetinden etkilenmesini sağlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Haçlı Seferleri, Doğu ile Batı dünyalarındaki etkileşimi kesmiştir.
B) Batılı ilim insanları kendine özgü eserler vermiştir.
C) İslam medeniyeti, Avrupa'nın etkisinde gelişme kaydetmiştir.
D) İslam fetihleri, Avrupa'da etkisini yitirmiştir.
E) Müslüman bilginlerin eserleri Avrupa'da etkisini göstermiştir.

6. Beytü'l-hikme (Bilgelik evi), bir araştırma ve eğitim kurumu olup Abbasi Halifesi el-Me'mun tarafından kurulmuştur. Bilgelik evinin en önemli görevleri, dönemin ünlü astronom, matematikçi ve hekimlerini bir araya getirmek ve bilimin çeşitli alanlarındaki belli başlı eserleri Arapçaya çevirmektir. Grekçe, Süryanice, Sanskritçe ve Farsça gibi dillerden çevrilen çok sayıda eser, Hizanetü'l-hikme adı verilen kütüphanede toplanmıştır.

Buna göre Abbasiler Dönemi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Fetih hareketleri hız kazanmıştır.
B) Farklı kültür havzalarındaki eserler tercüme edilmiştir.
C) İslami eserler Avrupa dillerine çevrilmiştir.
D) Batı medeniyetinin etkisi önlenmiştir.
E) Arapça diğer dillerden üstün tutulmuştur.

7. Selçuklu Veziri Nizâmülmülk tarafından kurulan Nizamiye Medreseleri birçok ilim adamı ve mütercimin Bağdat'a akın etmesine sebep olmuştur. Edebî münazara ve toplantılar çoğalmış, halkın kitaplara olan ilgi ve alakası artmış, şehirde pek çok kitapçı açılmış bunun sonucunda Bağdat birçok büyük âlim, filozof ve edibin yetiştiği yer olmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Nizamiye Medreselerinde Türkçe eğitim verilmiştir.
B) İslam dünyasında bilimsel gelişmenin kaynağı Selçuklulardır.
C) Nizamiye Medreseleri Batı dünyasını etkilemiştir.
D) Selçuklular farklı medeniyetlerden çeviriler yapmıştır.
E) Bağdat, Nizamiye Medreseleri ile kültür merkezi hâline gelmiştir.

8. Dört Halife Dönemi devlet başkanlığı ile ilgili,

I. Seçim sistemi kullanılmıştır.
II. Saltanat hâline dönüştürülmüştür.
III. Peygamber soyundan gelme önem kazanmıştır.

yargılarından hangileri doğru bilgidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

9. Ferhat: Emevilerin takip ettiği politika, toplumda ayrımcılığa sebep olmuş ve Emeviler Dönemi'nde siyasi çekişmeler neredeyse hiç bitmemiştir.

Özgür: Arap olmayan Müslümanların dışlanması İslamiyet'in diğer milletler arasında kabulünü de yavaşlatmıştır.

Kazım: Evet ama farklı uygulamalar da yaşanmıştır. Örneğin…

Verilen diyalogda Kazım'ın sözlerini aşağıdakilerden hangisi ile tamamlaması uygundur?

A) Halife Muaviye topladığı bir şûrada oğlu Yezid'i veliaht ilan etmiştir.
B) Emevi Halifesi Ömer Bin Abdülaziz cizye vergisini kaldırmıştır.
C) Türk, İranlı, Kıpti ve Berberî gibi halklar İslamiyet'i geç kabul etmiştir.
D) Emeviler, sadece hak edenleri devlet görevlerine getirmiştir.
E) İspanya'ya gönderilen Tarık bin Ziyad, İspanya'yı fethetmiştir.

10. **Harita: Emevi Devleti**

Emevi Devleti haritası dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Kuzey Afrika'da İslamiyet yayılmıştır.
B) Anadolu'da İslam hâkimiyeti sağlanmıştır.
C) Devletin sınırları doğuda Afganistan'a kadar ulaşmıştır.
D) Bizans, Emevi Devleti'nin sınır komşusu olmuştur.
E) Emevi toprakları üç kıtaya yayılmıştır.

11.
- Abbasi Halifesi Harun Reşid, muhafız birliğini Türklerden meydana getirmiştir.
- Avasım eyaleti kurularak Türklerden oluşan askerî birlikler buraya yerleştirilmiştir.
- Bizans'tan gelebilecek tehditleri önlemek için Halife Me'mun, Arap ve İranlılara karşı Türkleri denge unsuru olarak görmüştür.
- Halife Mu'tasım, sadece Türklere ait olan Samarra şehrini kurdurmuştur.

Abbasi Devleti'nde yaşanan bu gelişmeler dikkate alındığında;

I. Abbasi Devleti'nde Türkler, egemenliği ele geçirmeye başlamıştır.

II. Türklerin askerlik yeteneğinden faydalanılmıştır.

III. Bizans sınırlarını muhafaza amacıyla ordugah şehirlere Türkler yerleştirilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

12. **Harita: Abbasi Devleti**

Talas Savaşı sonrasındaki yakınlaşma ile Türkler, Müslümanlığı kabul etmeye başlamış ve Türklere devlet içinde çeşitli görevler verilmiştir. Abbasi Halifesi Harun Reşid, muhafız birliğini Türklerden meydana getirmiş ve merkezi Antakya olan Avasım eyaleti kurularak Türkler buraya yerleştirilmiştir.

Abbasilerin Avasım eyaletini haritada gösterilen yere kurmuş olmasındaki temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fetih yönünü Mısır üzerine çevirmek

B) Devletin merkezini bir süre sonra Anadolu'ya nakletmek

C) İslamiyet'in Karadeniz üzerinden Avrupa'da yayılmasını sağlamak

D) Bizans İmparatorluğu'ndan gelebilecek tehditleri önlemek

E) Antakya merkezli olarak Akdeniz'de fetihlere girişmek

13. Bir tarih öğretmeninin “İslam medeniyetinin en önemli özelliği bilgi medeniyeti olmasıdır.” **ifadesini ispat etmek için aşağıdaki örneklerden hangisini vermesi doğru olmaz?**

A) Kur’an-ı Kerim’in pek çok yerinde insanların ilim öğrenmeye teşvik edilmesi

B) Hz. Muhammed’in Mekke’de Hilfu’l-Fudûl’un oluşmasına katkı sağlaması

C) Hz. Muhammed’in ilmin önemiyle ilgili pek çok hadisinin olması

D) Bedir Savaşı esirlerinin, okuma-yazma öğretme karşılığı serbest bırakılması

E) Hz. Muhammed’in tıp tahsili için Müslümanları İran’a göndermesi

14. Floransalı sanat tarihçisi Titus Burckhardt, “İslam nedir?” sorusuna; İslam sanatına ait Kurtuba Camisi’ni veya Kahire’deki İbn Tolun Camisi’ni, Semerkant’taki medreselerden birini veya Taç Mahal’i cevap olarak verebiliriz.

Sanat tarihçisi Burckhardt’ın;

I. İslamiyet’in sanata verdiği değeri,

II. İslam sanatının Avrupa’dan etkilendiği,

III. sanat ile İslam kelimelerinin bir arada kullanılamayacağı

durumlarından hangilerini vurguladığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. Harita: İslamiyet’in doğduğu dönemde Arap Yarımadası ve çevresi

Harita dikkate alındığında;

I. Arap Yarımadası’nda merkezî otorite bulunmaktadır.

II. Birden fazla siyasi oluşum gözlemlenmektedir.

III. Sasani İmparatorluğu Orta Asya’ya hâkim konumdadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

16. Doğu Roma İmparatorluğu ve Sasani İmparatorluğu, İslamiyet'in doğduğu dönemde Arabistan çevresine hâkim olan iki büyük güçtür.

Bu iki büyük gücün Arabistan topraklarını istila etmemesinde;

I. Arap toplumunun bedevilerden oluşması,

II. ekonomik getirisinin fazla olmaması,

III. Arabistan topraklarının çöllerle kaplı olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

17. Hicret sonrası imzalanan Medine Sözleşmesi ile alınan kararların bazıları şunlardır:

- Eşit hak ve hürriyetlere sahip bir toplum yapısı oluşturulacağı
- Soya dayalı kabilecilik anlayışına son verilmek istendiği
- Gayrimüslümlere inanç hürriyeti sağlandığı
- Medine şehrine yapılacak saldırılarda tüm unsurların ortak hareket edeceği
- Üzerinde anlaşmazlığa düşülen konularda hükmün peygambere ait olduğu

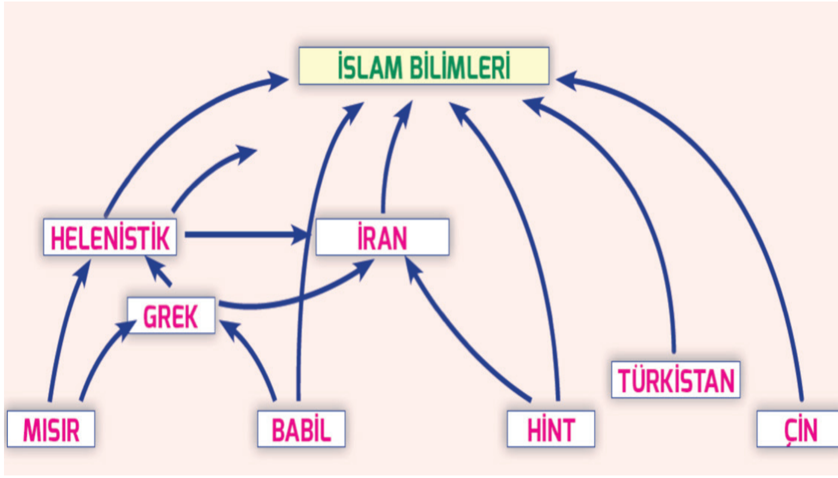
Bu kararlara göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Medine'de bir devlet yapısı oluşmuştur.
B) Gayrimüslimler dinlerinde serbest bırakılmıştır.
C) Yeni bir toplum yapısı hedeflenmiştir.
D) Medine şehrinde gayrimüslümlerin etkinliği artmıştır.
E) Kavmiyetçiliğin önüne geçilmek istenmiştir.

18. Aşağıdakilerden hangisi Emevi Devleti'nin yıkılma nedenlerinden biri olarak kabul edilemez?

A) Hanedan üyeleri arasındaki mücadeleler
B) Toplumdaki kabilecilik anlayışı
C) İkta sisteminin uygulanması
D) Şiilerin muhalif çalışmaları
E) Mevali politikası

19.

Yukarıda İslam biliminde etkisi olan uygarlıkların silsilesi verilmiştir.

Verilen uygarlık silsilesi dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Bilimde temel medeniyetler Babil, Mısır, Hint, Türkistan ve Çin Medeniyetleridir.
B) Helenistik Medeniyetin oluşmasında birden fazla medeniyetin etkisi vardır.
C) Türkistan ve Çin Medeniyetleri, İslam Medeniyeti üzerinde doğrudan etkili olmuştur.
D) İran Medeniyeti, Çin Medeniyeti'nin etkisinde gelişmiştir.
E) Grek Medeniyeti, Mısır ve Babil Medeniyetlerinden etkilenmiştir.

20. İslamiyet öncesi Avrupa'da feodalite egemenken; Orta, Kuzey ve Batı Avrupa'da Katolik mezhebi, Doğu Avrupa'da ise Ortodoksluk mezhebi yaygındı.

Bu duruma göre İslamiyet öncesi Avrupa ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Merkezî krallıklar güç kazanmıştır.
B) Eşitliğe dayalı bir toplum sistemi kurulmuştur.
C) Ortodokslar ekonomik olarak Katoliklerden daha gelişmişlerdir.
D) Avrupa dinî ve siyasi bir birliğe sahip değildir.
E) Avrupa'da özgür düşünce egemen durumdadır.

9. SINIF

TARİH

6. Ünite

1. İlk Türk devletlerinde, Türk kağanının dünyayı idare etmek üzere Gök Tengri tarafından görevlendirildiğine inanılırdı. Tanrı kutuna kavuşmak ancak bütün Türk illerinin bir idarede toplanmasıyla ortaya çıkardı. Türklerde zamanla dünyayı huzur ve barışa kavuşturmayı gaye edinen bir fütuhat felsefesi ve her yerde adil, eşitlikçi Türk töresini yürürlüğe koyma anlayışı ortaya çıkmıştır.

Buna göre İslamiyet Öncesi Türk devlet anlayışı ile ilgili olarak,

I. Hükümdarlık babadan oğula geçer.
II. Cihan hâkimiyeti anlayışı vardır.
III. Gücün meşruiyet kaynağı tanrısaldır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. İslamiyet Öncesi Türk devletlerinde Bilge Kağan'ın sözlerine yansıyan halkını koruma, ihtiyaçlarını karşılama, yani "hizmet devleti" anlayışı, İslamiyet'in kabulüyle kağanların kişisel çabası olmaktan daha öteye giderek, bir devlet politikası hâline dönüşmüştür. "İnsanların en iyisi, insanlığa hizmet edendir." hadisini Müslüman Türkler kendilerine şiar edinmişlerdir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Türklerdeki sosyal devlet anlayışı İslamiyet ile birlikte ileri bir düzeye ulaşmıştır.
B) İslamiyet'in kabulüyle Müslüman Türkler farklı yönetim şekillerini benimsemişlerdir.
C) Toplumsal yapıda sosyal hareketliliğin canlı tutulmasına önem verilmiştir.
D) İslamiyet öncesi Türk devletlerinde teokratik devlet yapısı hâkimdir.
E) Daha geniş coğrafyalara hâkim olma düşüncesi benimsenmiştir.

3. Harita: İlk Türk İslam Devletleri

İlk Türk-İslam devletlerini gösteren yukarıdaki harita dikkate alındığında;

I. Türklerin Bizans sınırına dayandığı,

II. Gazneliler ile Karahanlıların çağdaş devlet olduğu,

III. Türklerin geniş bir coğrafyaya yayıldığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

4. Kutadgu Bilig, XI. yüzyıl Karahanlılar devri Türk-İslam kültürünün bir ürünü olup İslami dönem Türk kültürünün ilk manzum siyasetnâmesidir. Bu eserde yer alan ifadelerden biri şöyledir:

“Zulüm yanan ateştir, yaklaşanı yakar. Kanun su gibidir, akarsa nimet yetiştirir. Ey hâkim, memleketi uzun süre yönetmek istersen kanunu doğru yürütmeli ve halkı korumalısın. Kanun ile ülke genişler ve dünya düzene girer. Zulüm ile ülke eksilir ve dünya bozulur.”

Yalnız bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Adaletli bir yönetim oluşturulması istenmektedir.
B) Halka karşı koruyucu bir devlet modeli sunulmuştur.
C) Adaletin yerine getirilmesi için kanunun doğru uygulanması önerilmiştir.
D) Devlet, kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla yurttaşa bazı yükümlülükler getirmiştir.
E) Yasal korumanın hukuki bir çerçevede saptanması gerektiği ifade edilmiştir.

5.

KARAHANLI DEVLETİ'NDE SOSYAL HAYAT	
Hükümdarın halkına karşı sorumlulukları	**Halkın hükümdara karşı sorumlulukları**
Ekonomik istikrarı sağlamak, kanunları adalete uygun olarak belirleyip uygulayarak zorbalık ve kargaşaya engel olmak, ülke içinde dirlik ve düzeni temin ile huzur ve güven içinde yaşanmasını sağlamak.	Hükümdarın emir ve fermanlarına mutlak itaat etmek, hazine hakkı olan vergiyi ödemek, hükümdarın dostunu dost, düşmanını düşman bilmek.

Yalnız bu bilgilere göre Karahanlılar ile ilgili olarak;

I. devletin bir hizmet kuruluşu olduğu anlayışının benimsendiği,

II. yönetenler ve yönetilenler arasında karşılıklı yükümlülükler olduğu,

III. cihan hâkimiyeti ülküsünün amaçlandığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6. Gazze Devleti en geniş sınırlarına Gazneli Mahmut zamanında ulaşmıştır. Gazneli Mahmut, Karahanlılarla anlaşarak Samanoğulları Devleti'ne son verdi. Diğer yandan Abbasi halifesini Büveyhoğullarının hâkimiyetinden kurtararak ondan sultan unvanını aldı. Hindistan'a yaptığı on yedi seferle İslamiyet'in bu ülkede yayılmasını sağladı.

Buna göre Gazneli Mahmut'la ilgili olarak;

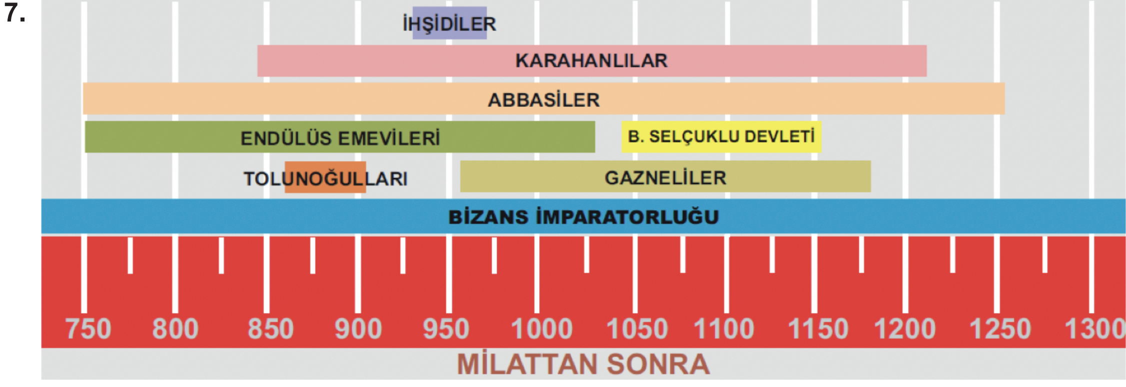
I. Karahanlılar ile iş birliği yaptığı,

II. Halifeliği ele geçirdiği,

III. Türk siyasi birliğini sağladığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

7.

Verilen tarih şeridi dikkate alındığında aşağıdaki devletlerden hangisinin Büyük Selçukluların çağdaşı olduğu söylenemez?

A) Karahanlılar
B) Abbasiler
C) Gazneliler
D) Endülüs Emevileri
E) Bizans İmparatorluğu

8. Tuğrul Bey 1055'te Bağdat'a girip halifeyi Büveyhoğullarının tahakkümünden kurtardıktan sonra halife ona "Doğu'nun ve Batı'nın hükümdarı" unvanını verdi. Bunu ifade etmek üzere de başına iki taç giydirdi.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) İslam dünyasının dinî liderliğinin Selçuklulara geçtiğinin
B) Türkmen beylerinin, Arap hükümdarlarının hizmetine girmeye başladığının
C) Selçukluların en geniş sınırlara ulaştığının
D) İslam âleminin dünyevi hâkimiyetinin resmen Türk hükümdarına verildiğinin
E) Abbasilerin fiilen sona erdiğinin

9. Büyük Selçuklu Devleti'nde ordunun çoğunluğu süvarilerden oluşurdu. Savaşlarda kendi yaptıkları ok, yay, kılıç, kalkan, mızrak ve hançer gibi hafif silahlar; kuşatmalarda da arrade (hafif taşlar atan silah) ve mancınık gibi ağır silah kullanırlardı.

Buna göre Büyük Selçuklu Devleti'nin askerî teşkilatı ile ilgili olarak;

I. ordunun büyük bir bölümünün atlı birliklerden oluştuğu,
II. ağır silah teknolojisinden uzak kaldıkları,
III. Türklerin kendi silahlarını imal ettikleri

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Eski Türk telâkkisine göre ülke hükümdar ve ailesinin ortak malıdır. Bu Türk geleneğine uygun olarak Selçuklularda da devlet teşkilatı çok düzenli bir şekle konulmuştur. Selçuklularda hâkimiyetin yegâne temsilcisi hükümdardır ve yetkisini Allah'tan aldığına inanılmıştır. Selçuklu sultanı hayatta olduğu sürece çocukları vali ve melik sıfatıyla bazı bölgeleri idare etmiştir. Yanlarında ise onlara yardım etmesi için atabeyler bulunmuştur. Eğer çocuklar zayıfsa veyahut da yaşı küçükse atabeyler bundan faydalanarak güçlenmiştir.

Buna göre Büyük Selçuklularda devlet teşkilatı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Geleneksel veraset anlayışı değiştirilmiştir.
B) Devletin tek temsilcisi sultandır.
C) Hükümdar çocuklarının tahta çıkmadan devlet yönetiminde tecrübe kazanması amaçlanmıştır.
D) Meliklere devlet yönetiminde atabeyler yardımcı olmuşlardır.
E) Eski Türk devlet anlayışını devam ettirmişlerdir.

11. Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılmasında;

I. taht kavgaları ile merkezî otoritenin zayıflaması,
II. Karahitaylılarla yapılan Katvan Savaşı,
III. Bâtınîlerin yıkıcı faaliyetleri

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12. Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra Abbasiler ve Samanoğulları gibi İslam devletleriyle yakın ilişkiler içine girdiler. Bu devletlerden aldıkları kurumları ve uygulamaları Türk devlet geleneği ve Türk töresiyle birleştirerek özgün bir devlet modeli ortaya koydular. Zamanla değişip gelişen bu modelin ilk temsilcilerinden olan Karahanlı Devleti'nde hükümdarlar, İslami isimler ve unvanların yanında Türkçe isimleri ve unvanları da kullanmaya devam ettiler. Böylelikle Türk töresini İslami geleneklerle kaynaştırarak iki medeniyet arasında köprü kurdular.

Buna göre Türk-İslam devletlerinin teşkilat yapılarıyla ilgili,

I. İlk örnekleri Orta Asya'da Karahanlı Devleti'nde görülmüştür.
II. Türk kimliği muhafaza edilmiştir.
III. Farklı devletlerden etkilenilmiştir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. X. yüzyılın ikinci yarısında Oğuzlar arasında İslamiyet yayılmaya başlamış ancak XI. yüzyılda hâkim bir din hâline gelebilmiştir. Oğuz boylarından Müslümanlığı kabul edenleri, etmeyenlerden ayırmak için onlara Türkmen adı verilmiştir. XIII. yüzyıl başlarından itibaren artık Türkmen tabiri her yerde Oğuz adının yerine kullanılmaya başlanmıştır. Oğuzlar, Tuğrul Bey önderliğinde Selçuklu Devleti'ni kurmuştur. Tuğrul Bey, Şii Büveyhilerin baskı altında tuttukları Abbasi halifesini kurtararak bozulan İslam birliğini yeniden sağlamıştır.

Yalnız bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Oğuzlar 1000'li yıllardan önce Müslüman olmaya başlamışlardır.

B) Müslüman Oğuzlara Türkmen denilmiştir.

C) Zamanla Türkmen kelimesiyle Oğuzlar kastedilmiştir.

D) Oğuzlar Abbasi Devleti'ne bağlanmışlardır.

E) Oğuzlar İslam dininin koruyuculuğunu üstlenmiştir.

14. Bir tarihçi ''Türklerin İslamiyet'e hizmetleri yalnız siyasi, askerî ve idari sahalarda olmamıştır. Türklerin, İslam medeniyetinin gelişmesine de önemli katkıları olmuştur.'' demiştir.

Bu tarihçinin sözlerine aşağıdakilerden hangisi doğrudan kanıt olarak gösterilebilir?

A) Haçlı orduları karşısında İslam coğrafyasını korumuşlardır.

B) İslam halifesini Şii Büveyhoğullarından korumuşlardır.

C) Medreseler kurarak büyük bilim insanları yetiştirmişlerdir.

D) Anadolu'nun ve Hindistan'ın İslamlaşmasını sağlamışlardır.

E) İslam dünyasında siyasi birliği sağlamaya çalışmışlardır.

15. Horasan merkezli kurulan Büyük Selçuklu Devleti, Türkler ve İranlılar olmak üzere başlıca iki gruptan oluşuyordu. Bu yüzden devlet teşkilatında iki grubun da etkisi görülürdü. Selçuklularda vezirlik kurumunda Abbasi, Sasani ve Gazne tesiri vardı. Devletin mülki teşkilatına İranlılar, askerî teşkilatına Türkler hâkim olmuştur.

Buna göre Büyük Selçuklu Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Horasan bölgesine hâkim olmuşlardır.

B) Farklı unsurları tek bayrak altında yönetmişlerdir.

C) Devlet teşkilatlanmasında İslam-İran geleneğinin etkileri olmuştur.

D) Kendinden önce yaşamış devletlerin birikimlerinden yararlanmışlardır.

E) Türkler İslamiyet öncesi uğraşlarını devam ettirmişlerdir.

16. Nizâmülmülk ünlü eseri Siyasetname'de: "Sultan haftada iki gün Divan-ı mezalime oturarak mazlumun hakkını vermelidir. Halkın işlerinden gafil olmamalı fakiri, kimsesizleri gözetmelidir. Cömert olmalıdır. Memleket meselelerinde acele etmemeli, işin hakikatinin ortaya çıkması için araştırılmasını emretmelidir. Devlet işlerinde takip edeceği siyaseti, âlimler ve cihan görmüşlerle konuşarak tespit etmelidir. Ferasetli olmalı, meseleler üzerinde kafa yormalı, töre ve geleneklerle ilgili olmalıdır. Hak edenlere görev vermeli ve devlet görevlilerini sürekli denetim altında tutmalıdır." demiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi hükümdardan beklenen davranışlardan biri değildir?

A) Devlet işlerinde karar vermeden evvel istişare yapması
B) Devlet işlerinde adil davranması
C) Görevlendirmelerde liyakati esas alması
D) Bir konuyu her yönüyle tetkik edip sonra hükmetmesi
E) Devletin çeşitli kademelerinde üst düzeyde görevlerde bulunmuş olması

17.

Türk tasavvuf tarihinin ilk edebî eseridir. Hoca Ahmet Yesevi tarafından Türkçe olarak yazılmıştır.	I. Kutadgu Bilig
XII. yüzyılda Edip Ahmet Yükneki tarafından yazılmıştır. Eser içerik ve edebî yönüyle Kutadgu Bilig'in devamı olarak kabul edilmiştir.	II. Divânü Lûgati't-Türk
Türk tarihinin ilk sözlüğü olup, Kaşgarlı Mahmut tarafından 1077 yılında Abbasi Halifesi Muktedi Billah'a sunulmuştur.	III. Atabetü'l-Hakayık
Yusuf Has Hacip eserini 1070'te Doğu Karahanlı Hükümdarı Uluğ Kara Buğra Han'a Türkçe olarak sunmuştur.	IV. Divân-ı Hikmet
	V. Zic-i Sencerî

Yukarıdaki tabloda verilen bilgiler ile eserler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Kutadgu Bilig'de devlet teşkilatının özelliklerine ilişkin şu ifadeler yer almaktadır: "Memleket tutmak için çok asker ve ordu lazımdır, askeri beslemek için de çok mal ve servete ihtiyaç vardır. Bu malı elde etmek için halkın zengin olması gerektir, halkın zengin olması için de doğru kanunlar konulmalıdır. Bunlardan biri ihmal edilirse dördü de kalır, dördü birden ihmal edilirse beylik çözülmeye yüz tutar."

Buna göre devletin varlığını sürdürebilmesi için;

I. yönetici sayısının artırılması,
II. ekonominin güçlü olması,
III. adaletin hâkim olması

durumlarından hangilerinin gerekli olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

19. Selçuklularda şehzadeler küçük yaşlarda eyaletlere melik olarak gönderiliyordu. Kendilerini yetiştirmek ve işlerini idare etmek üzere onlara birer atabey tayin ediliyordu. Şehzadeler büyüdükten sonra da onların veziri ve kumandanı olarak kalan bu atabeyler, devlet adamı olarak yetişmelerinde faydalı oluyordu. Ancak atabeylerin, Melikleri sultanlığa kışkırtmak ve o sayede kendi mevkilerini yükseltmek maksadıyla sebep oldukları sarsıntılar devlete büyük zarar vermiştir.

Verilen bilgiler dikkate alındığında Atabeyler ile ilgili olarak,

I. Meliklerin yetişmesinde önemli rol oynamışlardır.

II. Devlet idaresinde söz sahibi olmaya çalışmışlardır.

III. Melik unvanını kullanmışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

20.

- 1040 Dandanakan Savaşı
- 1048 Pasinler Savaşı
- 1071 Malazgirt Savaşı

Aşağıdakilerden hangisi verilen savaşların ortak özelliğidir?

A) Bizans İmparatorluğu ile Türk devletleri arasında gerçekleşmiştir.
B) İlk Türk - İslam devletleri döneminde yapılmıştır.
C) Anadolu'nun Türkleşmesinde etkili olmuştur.
D) Yeni Türk devletleri kurulmuştur.
E) Bizans Anadolu'dan tamamen çıkarılmıştır.

9. SINIF TARİH

Karma Test

1. *“Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.”*

Halil İnalcık

Halil İnalcık’ın, tarih biliminin;

I. belge ve bulguların ortaya çıkarılması,
II. eleştirel bir yaklaşımla kaynakların yorumlanması,
III. farklı bilim dallarından yararlanılması

yöntemlerinden hangilerine vurgu yaptığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2. • Çayönü
• Çatalhöyük

Verilen merkezlerin ortak yönleri göz önünde bulundurulduğunda en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olur?

A) İlk Çağ Medeniyet Havzaları
B) Site Devletlerin Kurulması
C) Yerleşik Yaşamın İlk İzleri
D) Tarih Öncesi Devirler
E) Kabileden Devlete

3. Hitit Kralı I. Hattuşili, işgal ve yağma amacıyla gittiği Kuzey Mezopotamya’dan geri dönerken başkent Hattuşa’ya bazı zanaatkârlar ve kâtipleri de getirmiştir. Hattuşili onlara ‘’Haydi bakalım, oradaki beyleriniz için yazıp çizdiğiniz şeylerden şimdi benim için de yazacaksınız.’’demiştir.

Hattuşili’nin, kâtipleri ülkesine getirmesinde;

I. halkın okuma yazma öğrenmesini sağlama,
II. tanrılar adına dinî metinleri kaydetme,
III. devlet ve kamu yazışmalarını gerçekleştirme

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

4. Hitit kanunları, Mezopotamya kanunlarından etkilenmekle birlikte farklı olarak birçok suçta ölüm cezası yerine tazminat cezaları belirlemiştir.

Verilen bilgiye göre Hititlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Sosyal yaşama yönelik hukuki düzenlemeler yapıldığı
B) Hitit kanunlarının, Mezopotamya kanunlarına göre daha insancıl olduğu
C) Hititler'de yazılı hukukun gelişmediği
D) Anadolu ve Mezopotamya'nın coğrafi benzerlikler taşıdığı
E) Mezopotamya hukukunun Hititlerden etkilendiği

5. Tarımın sınırlı alanlarda yapılabildiği buna karşın otlakların geniş yer tuttuğu Orta Asya'da, Türk boyları zorunlu olarak geçimlerini hayvancılık üzerine kurmuştur. Bu nedenle hayvancılık ile uğraşan Türklerin büyük çoğunluğu, konargöçer bir yaşam tarzını benimserken bir kısmı da yerleşik yaşam sürmüştür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Coğrafi bölgenin fiziki yapısı, Türklerin hayat tarzının oluşumunda etkili olmuştur.
B) Türkler geniş coğrafyalara hükmetmiştir.
C) Devletin uzun ömürlü olmasında ikili yönetim anlayışı etkili olmuştur.
D) Toprak bütünlüğü göçebe yaşam ile korunmuştur.
E) Türkler gelişmiş bir boy teşkilatı içinde örgütlenmişlerdir.

6. Orta Çağ'da Asya ve Avrupa'da yaşayan konargöçer ve yerleşik toplumlar ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

	Konargöçer Toplumlar	Yerleşik Toplumlar
A)	Savaşçı bir yaşam tarzına sahiplerdir.	Kalıcı mimari eserler inşa etmemişlerdir.
B)	Yazılı hukuk anlayışı gelişmiştir.	Barışçıl bir yaşam tarzına sahiplerdir.
C)	Barışçıl bir yaşam tarzına sahiplerdir.	Savaşçı bir yaşam tarzına sahiplerdir.
D)	Temel geçim kaynakları hayvancılıktır.	Temel geçim kaynakları tarımdır.
E)	Kalıcı mimari eserler inşa etmişlerdir.	Yazılı hukuk anlayışı gelişmiştir.

7. Türk toplulukları, çeşitli nedenlerle yaşadıkları bölgeleri kitleler hâlinde terk ederek çok uzun mesafeler kat etmek suretiyle başka alanlara göç etmiştir. Göçlerin siyasi ve ekonomik olmak üzere iki temel sebebi vardır.

Türklerin Orta Asya'dan göç etmesinde etkili olan aşağıdaki nedenlerden hangisinin ekonomi ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) Otlak ve tarım alanlarının daralması
B) Yeni yurtlar edinme düşüncesi
C) Türk boylarının birbirine bağlılığı
D) Bağımsızlıklarının tehlikeye düşmesi
E) Çin ve Moğol baskısı

8. Büyük Bulgar Devleti'nin yıkılmasından sonra 680'de Otuz-Ogurlar'dan bir grup İtil (Volga) Bulgar Devleti'ni kurmuştur. Ticari ilişkiler sonucu, İslamiyet'le tanışan Bulgarlar, X. yüzyılın ilk yarısında İslamiyet'i kabul etmişlerdir.

Buna göre İtil (Volga) Bulgar Devleti ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Kurulduğu dönemde henüz Müslüman bir devlet değildir.
B) Bizans ile askerî ilişki kurmuşlardır.
C) Konargöçer hayat tarzını Avrupa'da sürdürmüşlerdir.
D) İslam dünyasının siyasi liderliğini üstlenmişlerdir.
E) Slav kültüründen etkilenerek asimile olmuşlardır.

9. Uygur hükümdarı Böğü Kağan; mani dinini kabul etmiştir. Bu dinin etkisiyle Uygurlar; yerleşik hayata geçmeye, hayvancılığı bırakmaya, et yememeye ve savaşçı özelliklerini yitirmeye başlamıştır. Fakat sonradan Mani dini Uygurların bilim, sanat ve edebiyatta ilerlemelerinde etkili olmuştur.

Buna göre Uygurların din değiştirmelerinin;

I. askerlik özelliklerinden uzaklaşmaları,
II. Türklük kimliğini yitirerek asimile olmaları,
III. kültürel açıdan ileriye gitmeleri

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

10.
- Türk toplumunda eli silah tutan herkes asker sayılmış ve Hazar Devleti hariç ücretli askerlere rastlanmamıştır.
- İlk düzenli Türk ordusu Mete Han tarafından onlu teşkilat esas alınarak oluşturulmuştur. Geçmişten günümüze pek çok devlet ordularını bu sisteme göre düzenlemiştir.
- Türkler, demir cevherini işleyerek elde ettikleri yüksek kaliteli silahlarla savaştıkları devletlere karşı üstünlük sağlamışlardır.

Buna göre Türk askerî teşkilatının;

I. ilk Türk devletlerinde ordu-millet anlayışının hâkim olduğu,
II. Türklerin askerî teşkilatlanma konusunda diğer devletlere örnek olduğu,
III. ordunun temelinin yaya birliklere dayandığı

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu savunulamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

11. Türkler, tarih boyunca savaşçı kimliğiyle ön plana çıkmış bir millettir. Diğer kavimler tarafından verilen bu kimliğin oluşumunda Türklerin yaşadığı coğrafyadaki sert iklim koşulları, Orta Asya'daki diğer milletler ve Türk boyları arasındaki mücadeleler etkili olmuştur. Bu şartlar Türklerin disiplinli, teşkilatçı ve mücadeleci olmalarını da sağlamıştır.

Buna göre;

I. yaşanılan coğrafyanın Türklerin kimliği üzerinde etkili olduğu,
II. Türk boyları arasında çatışmaların yaşandığı,
III. farklı ülkelerin ordularından etkilendikleri

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Eski Türklerde toplumun en küçük yapı birimi olan aile, kan bağı esasına dayanmaktadır. Türkler dünyanın dört bir tarafına dağılmalarına rağmen varlıklarını korumaları aile yapısına verdikleri önemden kaynaklanmaktadır. Aileler birleşerek urugları, uruglar boyları, boylar budunları, budunlar da devleti meydana getirmiştir. Boyların başında bulunan boy beyleri siyasi ve ekonomik gücü olan doğrulukları ile tanınan kişiler arasından seçilmiştir.

Yalnız bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Boy beylerinin hükümdar tarafından seçildiği
B) Boylar arasında sosyal sınıflaşmanın yer aldığı
C) Ordu-millet anlayışının görüldüğü
D) Ülkenin hükümdar ailesinin ortak malı sayıldığı
E) Türklerde devletin temel taşının aile olduğu

13. "Türkiye" adı şu coğrafyalar için kullanılmıştır.

- VI. yüzyılda Bizans kaynaklarında "Orta Asya" için kullanılmıştır.
- Bizans kaynakları, IX ve X. yüzyıllarda Volga'dan, Orta Avrupa'ya kadar uzanan sahaya da Türkiye adını vermiştir.
- XI-XIII. yüzyıllarda Mısır ve Suriye'ye Türkiye denmiştir. Anadolu ise XII. yüzyıldan itibaren Türkiye olarak tanınmaya başlanmıştır.

Buna göre Türkiye adının tarihsel süreç içerisinde, farklı coğrafyalar için kullanılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bizans'ın Türk kültüründen etkilenmesi
B) Toprağın devlet malı sayılması
C) Özel mülkiyetin olmaması
D) Toprak aristokrasisinin olmaması
E) Türklerin hâkimiyet sahasının değişmesi

14. İlk Türk devletlerinde görülen kut anlayışı İslamiyet'le birlikte "Allah'ın nasibi veya takdiri" olarak kabul edilmiştir. Kut'a sahip olan hükümdarlar devleti iyi idare etmek, halkın huzur ve refahını sağlamak zorundadır.

Buna göre ilk Türk- İslam Devletleri ile ilgili olarak,

I. İslamiyet'i kabul ettikten sonra da hükümdarların gücünün kaynağı ilahidir.

II. Sosyal devlet anlayışı görülmektedir.

III. Hükümdarların yetkileri sınırlandırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

15. Türkler, 642 Nihavend Savaşı'ndan sonra Müslümanlarla temas etmeye başlamıştır. İran'da kurulan Sasani Devleti'nin yıkılmasından sonra Türklerle Araplar arasında yaklaşık elli yıl süren mücadeleler yaşanmıştır. Emevi Dönemi'nden itibaren Türkler, İslamiyet'in hizmetinde yer almaya başlamıştır. Ancak, Emevilerin Arap olmayanlara uyguladığı olumsuz politika, Türklerin İslamiyet'e geçişini geciktirmiştir. Daha sonra Emevi Hanedanı'nın yıkılarak Abbasilerin iktidara gelmesini sağlayan isyan hareketinde, Abbasileri destekleyen Türkler önemli rol oynamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Türk-Müslüman savaşlarının ilk kez Emeviler döneminde başladığı
B) İslam tarihinin şekillenmesinde Türklerin de katkısı olduğu
C) Emeviler devrinde Türkler arasında İslamiyet'in fazla yayılmadığı
D) Türklerin Abbasileri desteklediği
E) Emevilerin Arap milliyetçiliği yaptığı

16. Türk dünyasında, İslamiyet Maveraünnehir Bölgesi'nde yayılmaya başladığı zaman şehirlerdeki tekke ve medreselerde görevli olan âlimler, Türkistan'ın en ücra köşelerine kervanlarla ulaşarak İslamiyet'in özelliklerini Türk boylarına anlatma imkânı bulmuştur.

Buna göre;

I. Maveraünnehir'de ilim merkezlerinin kurulduğu,

II. Türklerin eski inançlarının İslamiyet'i kabulü kolaylaştırdığı,

III. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasında ticaretin etkili olduğu

durumlarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17. Türk Milleti'nin Müslümanlıktan önceki inancı olan Gök Tanrı inancı ile İslamiyet arasındaki benzerlikler Türklerin İslamiyet'i kabulünü kolaylaştırmıştır.

Gök Tanrı inancının aşağıdaki unsurlarından hangisi bu duruma örnek olarak verilemez?

A) Tanrı birdir eşi ve ortağı yoktur.
B) Yeryüzü, gökyüzü yani kâinatın yaratıcısı olan Tanrı, görülmez ve şekillendirilmez.
C) Yılın belirli günlerinde Tanrı adına kurbanlar kesilir.
D) Ölen ataların ruhlarına saygı duyulur ve toplumu ataların ruhlarının koruduğuna inanılır.
E) Herhangi bir din adamı ve ruhban sınıf anlayışı yoktur.

18. Büyük Selçuklularda bütün devlet işleri "Büyük Divan" tarafından yürütülürdü. "Divan-ı Saltanat" da denilen Büyük Divana bağlı dört divan daha vardı.

Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklularda "Büyük Divan"**a bağlı olan divanlardan biri değildir?**

A) Divan-ı İnşa B) Divan-ı İstifa C) Divan-ı Hümayun D) Divan-ı İşraf E) Divan-ı Arz

19. Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılma nedenlerini kısaca;

- Katvan Savaşı
- Batınîlerin faaliyetleri
- İktidar mücadelesi
- Türkmenlerin küstürülmesi şeklinde anlatan tarih öğretmeni öğrencilerinden bu maddeleri açıklamalarını istemiştir.

Buna göre öğrencilerin verdiği cevaplardan hangisi yanlıştır?

A) Müslümanlar arasında ayrılıkçı düşünceler ortaya çıkmıştır.
B) Karahanlı ve Gaznelilerle savaşlar sürmüştür.
C) Karahitaylarla mücadele edilmek zorunda kalınmıştır.
D) Melikşah sonrası uzun yıllar taht mücadelesi olmuştur.
E) Devlet kademelerine İranlılar getirilmiştir.

20. Büyük Selçuklular zamanında Nizamiye Medreseleriyle medrese mimarisi ilk şeklini almıştır. Girintili duvarları ve büyük avlu yapısıyla ilk defa medrese camiler yapılmıştır. İsfahan'da bulunan Melikşah tarafından inşa edilen Mescid-i Camisi'nin planı Irak, İran ve Türkistan'da da uygulanmıştır.

Buna göre Büyük Selçuklu Devleti ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Sanata yenilikler getirmişlerdir.
B) Millî benliklerini muhafaza etmişlerdir.
C) Abbasilerin eğitim alanındaki çalışmalarından etkilenmişlerdir.
D) Siyasi faaliyetler kadar bilimsel çalışmalara da önem vermişlerdir.
E) Devlet otoritesini ülkenin her yanına ulaştırmışlardır.

TARİH
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	Karma Test
1. A	1. A	1. D	1. D
2. C	2. D	2. A	2. C
3. C	3. A	3. E	3. C
4. C	4. D	4. D	4. B
5. A	5. E	5. C	5. A
6. D	6. B	6. A	6. D
7. C	7. E	7. D	7. A
8. C	8. A	8. D	8. A
9. A	9. B	9. C	9. D
10. A	10. B	10. A	10. C
11. C	11. A	11. E	11. D
12. A	12. D	12. E	12. E
13. D	13. B	13. D	13. E
14. C	14. A	14. C	14. D
15. C	15. B	15. E	15. A
16. D	16. D	16. E	16. C
17. D	17. D	17. E	17. D
18. E	18. C	18. D	18. C
19. E	19. D	19. C	19. B
20. E	20. D	20. B	20. A

9. SINIF

COĞRAFYA

1. Ünite

1. İklim koşulları hem doğal hem de beşerî sistemler üzerinde etkili olmaktadır.

Bir bölgenin iklim koşullarının değişmesi;

I. tarım,
II. madencilik,
III. ormancılık,
IV. dağcılık

ekonomik faaliyetlerden hangilerini daha az etkiler?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2. Geniş alanlarda uzun yıllar boyunca etkili olan hava durumlarının ortalamasına iklim denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesinde iklim etkili değildir?

A) Sri Lanka'da çay üretiminin yaygın olması
B) İsviçre'de kış aylarında kayak turizminin yaygın olması
C) Endonezya'da etkili olan tsunaminin su baskınlarına neden olması
D) Etiyopya'da yaz mevsiminde aşırı kuraklık sonucu tarımda elde edilen verimin düşük olması
E) Hollanda'da çayır alanlarının geniş yer tutmasına bağlı olarak süt ürünlerinin fazla üretilmesi

3.

Yukarıda verilen haritada beş farklı yer işaretlenmiştir.

İklim özellikleri düşünüldüğünde bu yerlerden hangisinde yağışların az olması insan yaşamını olumsuz etkilediği söylenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

	İKLİM TİPİ	DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜ
I	Ekvatoral	Yağmur Ormanları
II	Sert Karasal	Tayga Ormanları
III	Step	Çayır
IV	Muson	Muson Ormanları
V	Akdeniz	Maki

Yukarıdaki tabloda verilen iklimlerle, iklimlerde yaygın olarak görülen bitki örtüsü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Akdeniz iklimi genel olarak yazları sıcak ve kurak; kışları ise ılıman ve yağışlı bir iklim olarak tarif edilmektedir.

Buna göre Akdeniz İklim Bölgesi içerisinde yer alan bir merkezde aşağıdakilerden hangisinin yaşanması iklimin genel karakteri ile uyuşmamaktadır?

A) Ocak ayında kar yağışlarının yaygın olarak görülmesi
B) Soğuk dönemde maki bitki örtüsünün yapraklarını dökmemesi
C) Bitki örtüsü kızılçam ve maki bitki topluluklarından oluşması
D) Yaz mevsiminde güneşli gün sayısının çok olması
E) Sıcaklık değerlerinin elverişli olmasına bağlı olarak seracılık faaliyetinin yaygın olması

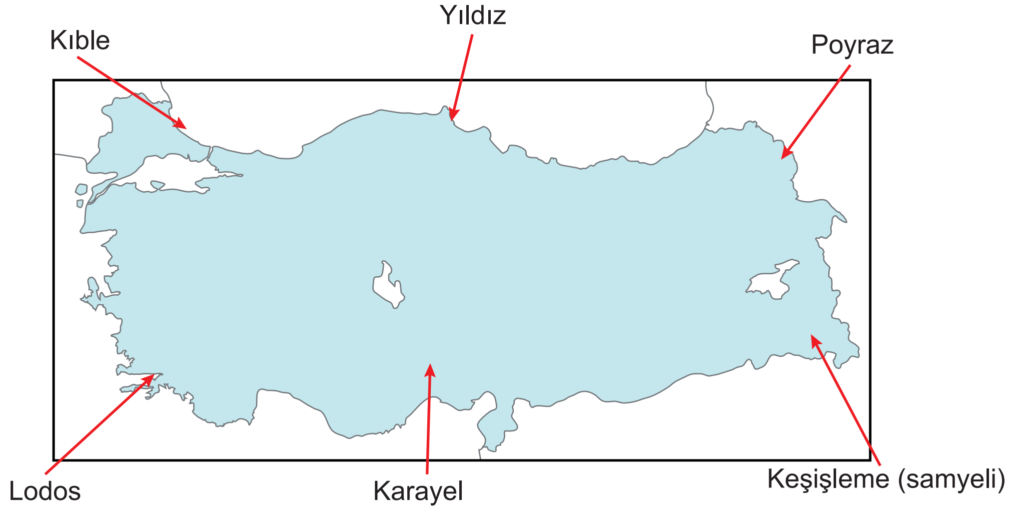
6.

Görselde verilen yağış tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kırç B) Kırağı C) Çiy D) Dolu E) Kar

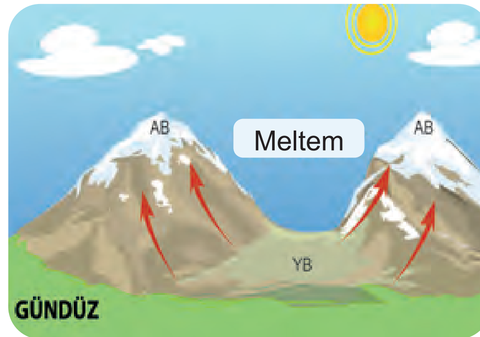
7. Aşağıda Türkiye'de etkili olan yerel rüzgârlar gösterilmiştir.

Hangi iki rüzgârın yeri değiştirilirse yerel rüzgârların esiş yönü doğru verilmiş olur?

A) Yıldız - Lodos
B) Kıble - Poyraz
C) Samyeli - Lodos
D) Samyeli - Kıble
E) Kıble - Karayel

8. **Meltem Rüzgârları:** Gece ve gündüz arası sıcaklık farkına bağlı olarak ortaya çıkan rüzgârlardır.

Görseldeki meltem rüzgarı aşağıdakilerden hangisidir?

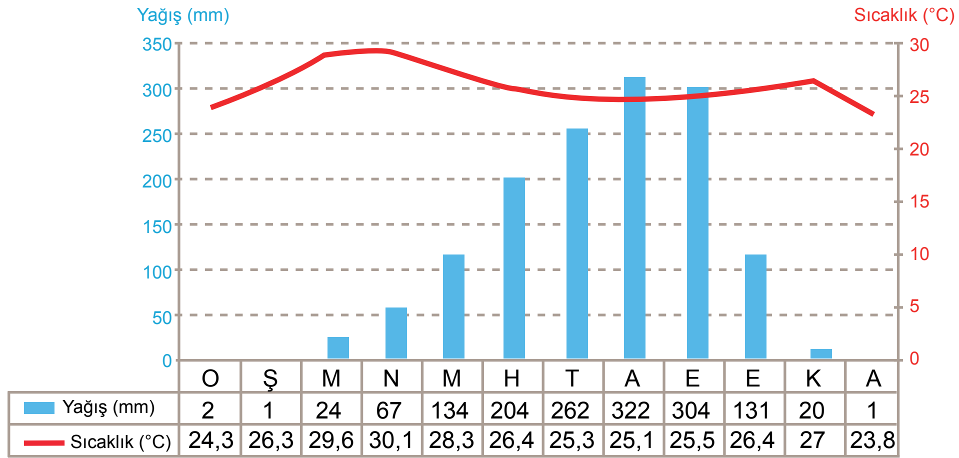
A) Dağ B) Ova C) Vadi D) Deniz E) Kara

9. I. Ülkemizde Karadeniz iklimin yayılış alanı Karasal ikliminin yayılış alanından daha fazladır.
II. Güney kıyılarımızda Akdeniz ikliminin özellikleri görülmektedir.
III. Ülkemiz genel olarak karasal iklim kuşağında yer almaktadır.
IV. Ege kıyılarımızda Akdeniz iklimi iç kesimlere kadar sokulabilmektedir

Ülkemizin iklim özellikleri ile ilgili olarak yukarıda verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III D) I ve IV E) II ve IV

10.

	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A
Yağış (mm)	2	1	24	67	134	204	262	322	304	131	20	1
Sıcaklık (°C)	24,3	26,3	29,6	30,1	28,3	26,4	25,3	25,1	25,5	26,4	27	23,8

Tabloda yıllık sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karasal B) Akdeniz C) Ekvatoral D) Tundra E) Savan

11. I. Yazları serin, kış mevsimi ılıktır.
II. Yıl içinde en çok yağışı ilkbahar ve yaz başında alır.
III. Keçiboynuzu, zeytin ve zakkum bitki türleridir.
IV. Yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış ayları ılıman geçer.
V. Doğal bitki örtüsü yaz yağışları ile yeşeren uzun boylu çayırlardır.

Yukarıda verilenlerden hangileri Akdeniz iklimine ait özelliklerdir?

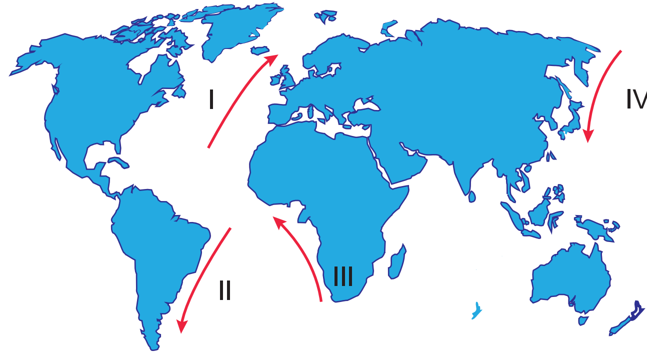
A) I ve III B) II ve V C) III ve IV D) II ve IV E) IV ve V

12. Fransa'nın iç kesimlerinde oluşan yüksek basınç alanlarından Akdeniz'e doğru esen soğuk rüzgarlardır.

Aşağıdakilerden hangisi tanımı verilen rüzgara aittir?

A) Mistral B) Krivetz C) Hamsin D) Bora E) Sirokko

13.

Okyanusta çeşitli nedenlerle oluşan ve geniş bir kıyı kesimini etkisi altına alan su hareketlerine okyanus akıntıları denir. Okyanus akıntıları geldiği yerin sıcaklık özelliklerini ulaştığı kıyılara taşır.

Buna göre haritada gösterilen akıntılarda hangi ikisi ulaştıkları yerin iklimine sıcaklık etkisi taşır?

A) I ve III B) I ve II C) II ve III D) III ve IV E) II ve IV

14.
I. Alçalıcı hava hareketleri yaşanır.
II. Sıcaklık farkı fazladır.
III. Havanın bulutluluk oranı fazladır.
IV. Yatay yönlü hava akımı çevreden merkeze doğrudur.
V. Kış mevsiminde ayaz yaşanma ihtimali yüksektir.

Yukarıdakilerden hangileri alçak basınç alanlarının genel özelliklerindendir?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

15. • 30° dinamik yüksek basınç alanı üzerindeki karalarda etkilidir.
• Sıcaklık ortalaması 30°civarında olup günlük sıcaklık farkı fazladır.
• Yıllık toplam yağış miktarı 200 mm'nin altındadır.

Verilen bilgiler aşağıdaki hangi iklim tipine aittir?

A) Kutup iklimi B) Çöl iklimi C) Akdeniz iklimi D) Savan iklimi E) Muson iklimi

16. **Muson rüzgârları:** Kara ve denizlerin mevsimlik ısınma farkına bağlı olarak kara ve denizler üzerinde oluşan mevsimlik basınç alanları arasında oluşan rüzgârlardır.

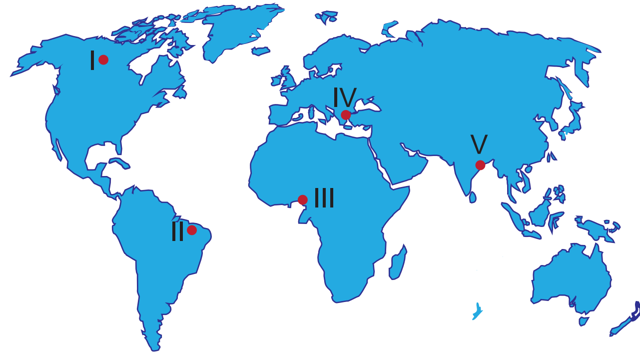
Aşağıda verilenlerden hangisi muson rüzgârına ait özelliklerden biri değildir?

A) Devirli rüzgârlardır.
B) Yaz ve kış musonu olarak ikiye ayrılır.
C) Yaz musonu karalar üzerine bol miktarda yağış bırakır
D) 30° enlemlerinden 60° enlemlerine doğru iki dinamik basınç alanı arasında eser.
E) Batı Afrika'daki Gine Körfezi'nde, Avustralya'nın kuzey kıyılarında ve Meksika körfezinde görülür.

17. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sıcaklığın dağılışına etki eden etmenlerden biri değildir?**

A) Bakı
B) Enlem
C) Yükselti
D) Çevresindeki basınç alanları
E) Okyanus akıntıları

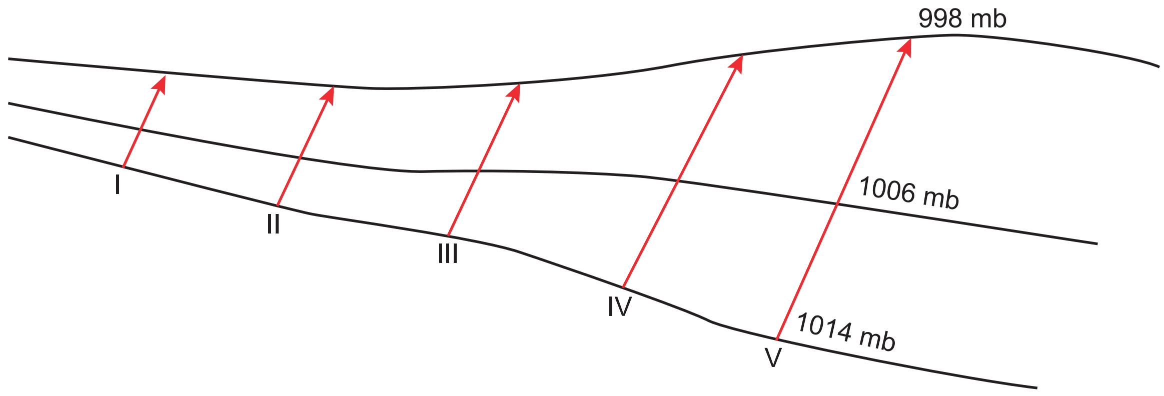
18.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangi ikisinde aynı iklim tipi görülmektedir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve IV E) IV ve V

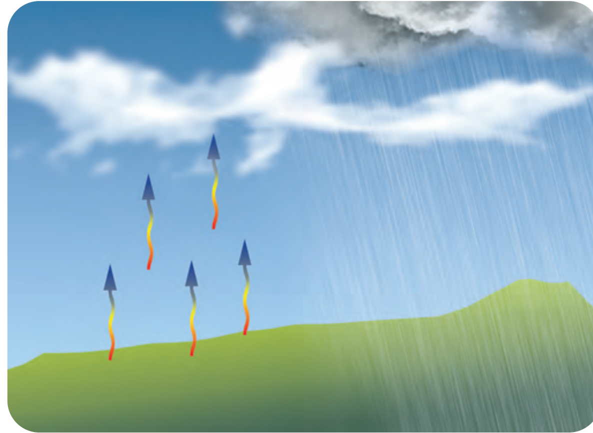
19. Aşağıda bir bölgenin izobar haritasının bir bölümü gösterilmiştir.

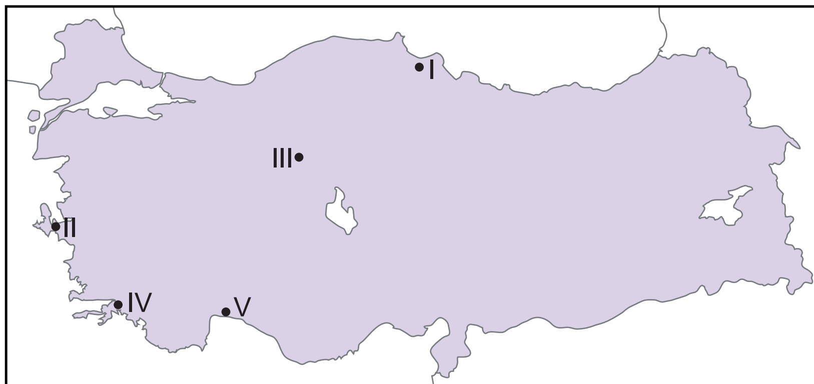
Yalnızca bu bilgilere göre oklarla gösterilen rüzgârlardan hangisinin hızı diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20.

Görseldeki yağış tipi haritada verilen yerlerin hangisinde yaygın olarak görülmektedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. SINIF COĞRAFYA

2. Ünite

1. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe enlem etkisiyle yerleşme üst sınırı deniz seviyesine yaklaşır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

A) Avrupa'nın doğusunda yerleşmelerin batısına göre daha seyrek olması
B) Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında deniz seviyesinde yerleşmelerin görülmesi
C) Kuzey Amerika'nın batı kıyılarında yerleşmelerin doğu kıyılarına göre daha yoğun olması
D) Grönland adasında yerleşmelerin Orta Afrika'ya göre deniz seviyesine daha yakın olması
E) Kuzey Yarım Küre'de yerleşmenin Güney Yarım Küre'ye göre daha yoğun olması

2. Aşağıda iki farklı yerleşme dokusuna ait görsel verilmiştir.

Dağınık Yerleşme

Toplu Yerleşme

Görseller dikkate alındığında yerleşme dokusunun toplu ya da dağınık olması, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Yer şekilleri
B) Kültürel yapı
C) Ekonomik seviye
D) Jeopolitik önem
E) İdari yapı

3. Anadolu'da ilk yerleşmeler doğal barınaklar olan mağaralardır. Bu yerleşmeler Paleolitik Çağ'da daha çok Göller Yöresi ile Antalya arasında yoğunlaşmıştır.

Buna göre;

I. karstik arazilerin varlığı,
II. su kaynaklarının bulunması,
III. verimli tarım arazilerinin varlığı

hangileri paragrafta belirtilen alanda mağara yerleşmelerinin görülme nedenleri arasında yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

4. Şanlıurfa'nın 20 km kuzeydoğusundadır. Tarihi MÖ 10. yüzyıla dayanır. Etrafında herhangi bir yerleşim bulunmayan bir ibadet yeridir. Göbeklitepe'de dikdörtgen şeklinde iki büyük tapınak bulunur ve bu tapınak tarihin ilk dinî yapısı sayılmaktadır.

Buna göre Göbeklitepenin, o dönem insanı için en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

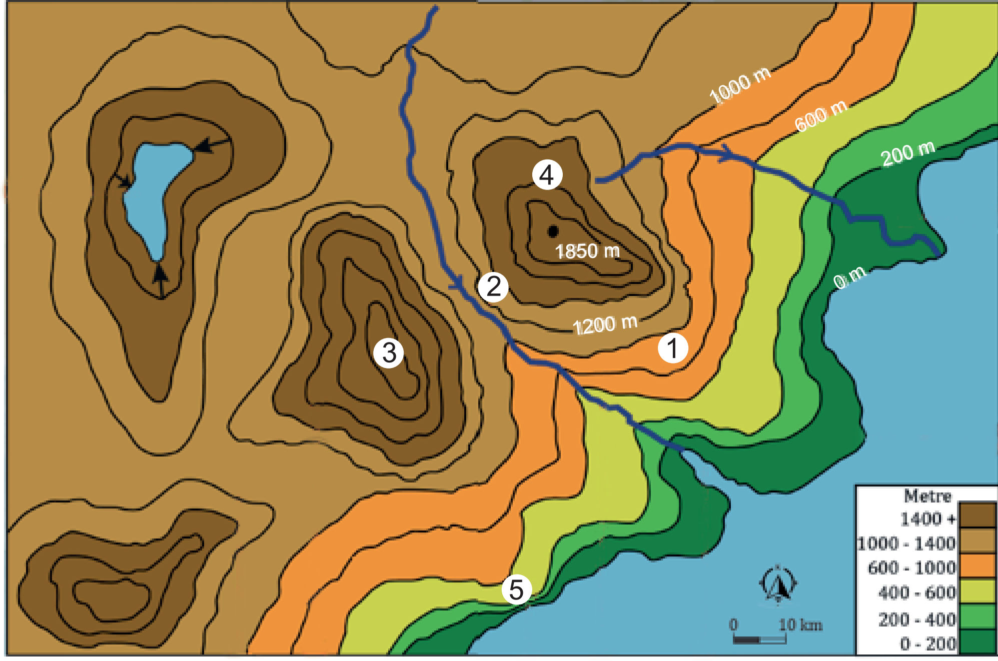
A) Kutsal bir alan olması
B) Tarım için uygun bir alan olması
C) Maden bakımından zengin olması
D) Önemli bir ticaret merkezi olması
E) Tehlikelere karşı korunaklı olması

5. Kırsal alanlarda konutların birbirine yakın olduğu yerleşmelere toplu dokulu yerleşmeler denir.

Bu alanlarda konutların birbirine yakın olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Verimli tarım alanları çevresinde kurulması
B) Bitki örtüsünün zayıf olması
C) İmece ile iş birliği yapılması
D) Su kaynaklarının sınırlı olması
E) Yer şekilleri engebeli olması

6. Aşağıda Kuzey Yarım Küre'de yer alan bir bölgenin topoğrafya haritası verilmiştir.

Yerleşmelerin özellikleri ile ilgili bazı bilgiler;

- Falezler ve çevresi yerleşmeye uygun değildir.
- Yüksek yerler iklim şartları nedeniyle yerleşmeye uygun değildir.
- Boğaz türü alanlar süreki rüzgâr etkisi ile yerleşme için çok uygun alanları oluşturmaz.
- Dağların güney yamaçları bakı etkisi nedeniyle kuzey yamaçlarına göre yerleşmeye daha elverişlidir.

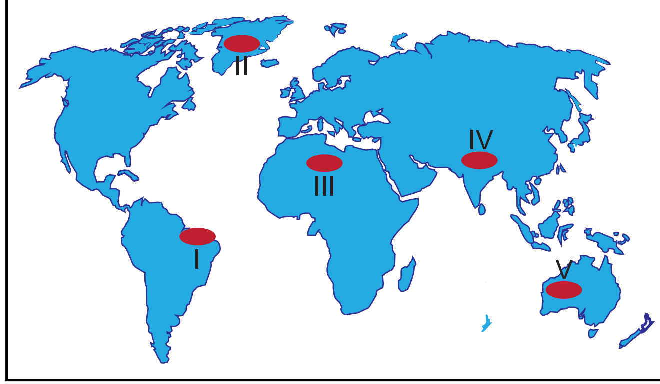
Bu bilgiler doğrultusunda haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinin yerleşme açısından daha uygun olduğu söylenebilir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

7. **Aşağıdakilerden hangisi bir yerleşim biriminin kır ya da kent olarak ayrımında kullanılan kriterler arasında yer almaz?**

A) Yüzölçümü
B) Nüfus miktarı
C) Sosyal olanakları
D) Eğitim olanakları
E) Yürütülen ekonomik faaliyetler

8. Dünya'da yerleşmelerin seyrek olmasında yükselti, engebe, olumsuz iklim koşulları gibi fiziki faktörler ya da büyük merkezlere uzak olma gibi beşeri faktörler etkili olmaktadır.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış yerlerden hangisinde yerleşmelerin seyrek olmasının nedeni yükseltidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. *Kuş Dili (Islıkla Konuşma)*

Karadeniz Bölgesinde arazinin dağlık ve engebeli oluşu, evler arasındaki mesafeyi artırmıştır. Telefon hatları çekilmiş olmasına rağmen arazi yapısından kaynaklanan nedenlerden sık sık arızalanmalara maruz kalmakta, tamirleri de uzun zaman almaktadır. Dolayısıyla Karadeniz Bölgesinde haberleşmede "Islık" hala kullanılmaktadır. Genelde ıslık, sadece mesaj verme veya uyarıda bulunma amacıyla kullanılmaktadır. Kuşköy köyü ve civarındaki yaygın kullanılan sadece "Islık" değil, farklı yönüyle "Islıkla Konuşma"dır. Bu ıslık, kuş sesine benzediğinden adına "Kuş Dili" denmektedir. Bir başka ifadeyle, ıslıkla haberleşmeye çalışan bir insanı dinlediğimizde, bir kuşun öttüğünü düşünürüz.

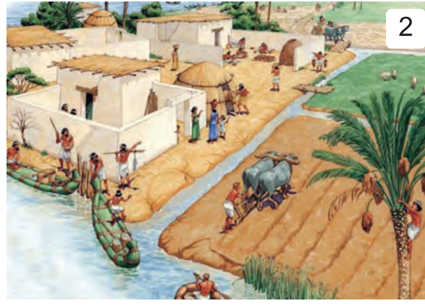
I. Karadeniz bölgesinde dağınık yerleşmeler görülür.
II. Doğal çevre şartları iletişimde farklı yolların bulunmasına sebep olmuştur.
III. Bu haberleşme dili ülkemizde yaygın olarak kullanılmaktadır.
IV. Nüfusu kalabalık olan yerleşim yerlerinde iletişim sorunları yaşanmaktadır.

Metne göre yukarıdakilerden hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

10. Aşağıda yerleşmelerin tarihsel gelişimini sembolize eden üç görsel verilmiştir.

Görseller dikkate alındığında;

I. Bir dönem doğal barınaklar yerleşim yeri olarak kullanılmıştır.
II. Yerleşik hayata geçen insan ekme biçme faaliyeti yapmıştır.
III. Ekonomik faaliyet değişimi mesken ve yerleşme tiplerini de değiştirmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

11. Yerleşmelerin sona erdiği yükseltiye yerleşmenin üst sınırı denir. Yerleşmenin üst sınırı, Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe alçalmaya başlar. Ekvator ve çevresinde yüksek olan bu sınır, kutuplar çevresinde deniz seviyesine iner.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin hangisinde yerleşmenin üst sınırı daha alçaktır?

A) İran B) İsveç C) Kenya D) İtalya E) Türkiye

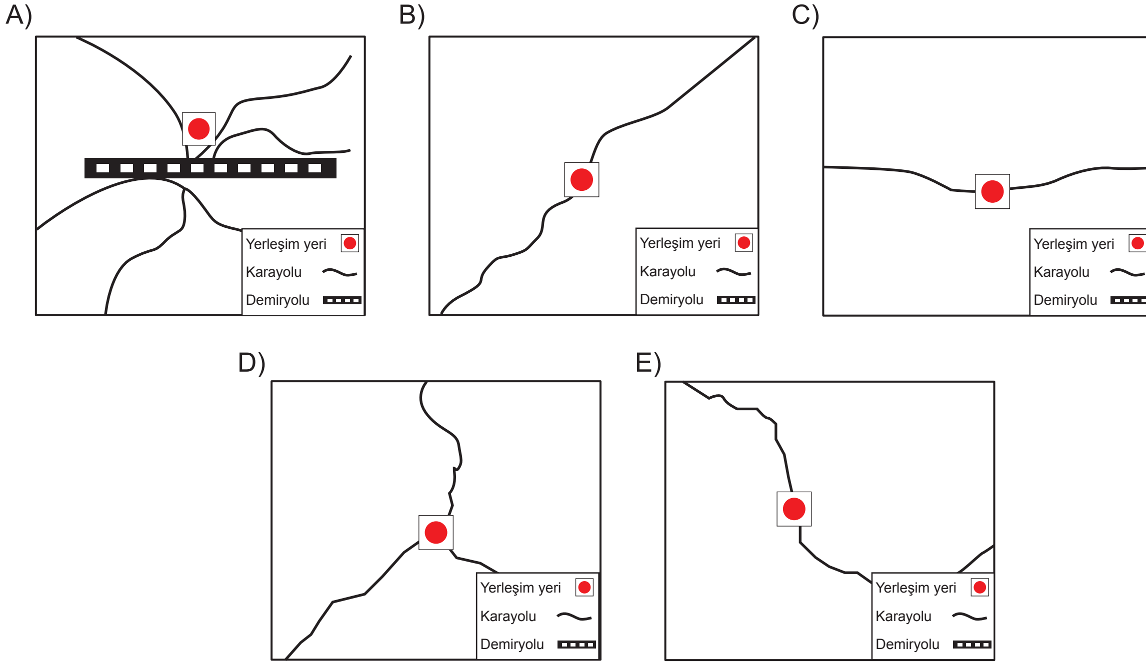
12. Sıcak veya ılıman iklim şartlarına, verimli tarım topraklarına ve zengin tatlı su kaynakları sahip alanlarda ilk köy yerleşmeleri ortaya çıkmıştır. Bu yerleşmeler zamanla büyüyerek ilk şehir yerleşmelerine dönüşmüştür. Fırat ve Dicle Nehirleri arasında kalan Mezopotamya, Mısır'daki Nil Vadisi, Hindistan'daki Ganj ve İndus Vadileri, Çin'deki Gökırmak ve Sarıırmak Vadileri ilk şehir yerleşmelerinin ortaya çıktığı alanlardır.

Yukarıdaki metne göre ilk şehir yerleşmeleri öncelikle hangi alanlarda ortaya çıkmıştır?

A) Volkanik alanlarda
B) Sıcak iklim bölgelerinde
C) Akarsu vadilerinde
D) Deniz kıyılarında
E) Ormanlık alanlarda

13. Yer şekillerinin sade, engebesiz bölgelerde coğrafi konumu da uygunsa, ulaşım gelişir, yerleşim yeri büyür, fonksiyonları çeşitlenir, ekonomik olarak güçlenir ve göç almaya başlar.

Buna göre aşağıda verilen yerleşim yerlerinin ulaşım ağları dikkate alındığında, hangisinin daha fazla gelişmesi beklenir?

14. Yerleşmelerin yer seçimini etkileyen faktörler beşeri ve fiziki faktörler olarak sınıflandırılır.

Bu durumda yerleşmeleri etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisi diğerlerinden farklı bir grupta yer alır?

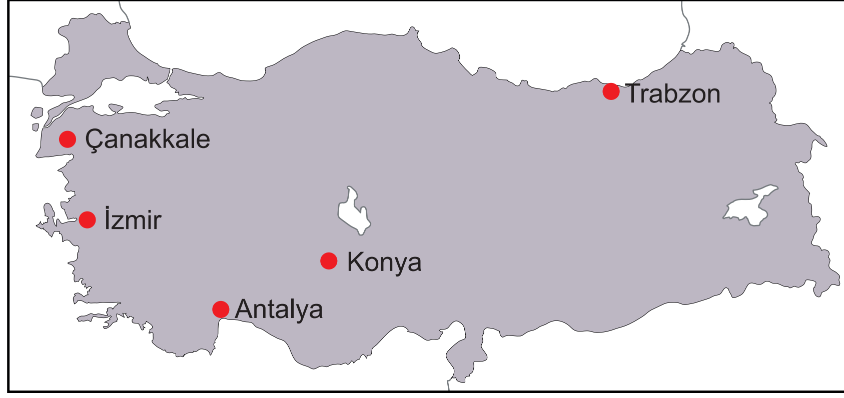
A) İç ve dış göçler
B) Su kaynakları
C) Ulaşım olanakları
D) Ekonomik faaliyetler
E) Teknolojik gelişmeler

15. Yağış miktarının yetersiz, sıcaklık farkının fazla olduğu alanlar yerleşmeyi sınırlandırır.

Aşağıdaki yerlerin hangisinde bu duruma bağlı olarak yerleşmeler sınırlanmıştır?

A) Grönland Adası
B) İskandinavya Yarımadası
C) Büyük Sahra Bölgesi
D) Sibirya Platosu
E) Güneydoğu Asya Takımadaları

16. Aşağıdaki harita üzerinde bir yatırım şirketinin kuracağı sanayi tesisi için tavsiye edilmiş beş ilimizin konumu gösterilmiştir.

Tesisin kurulacağı yerin sahip olması gereken özellikler aşağıda verilmiştir.

- Pazar payı yüksek bir bölge olmalı
- Ürünlerin ihracatı için hinterlandı geniş bir limana sahip olmalı
- Ürünlerin ülke içinde daha ucuz maliyetle taşınması için demiryolu hattı olmalı

Bu özelliklere sahip şehir haritada gösterilenlerden hangisidir?

A) Çanakkale B) İzmir C) Konya D) Antalya E) Trabzon

17. Türkiye'de şehir merkezi ile il isminin farklı olduğu iller vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnektir?

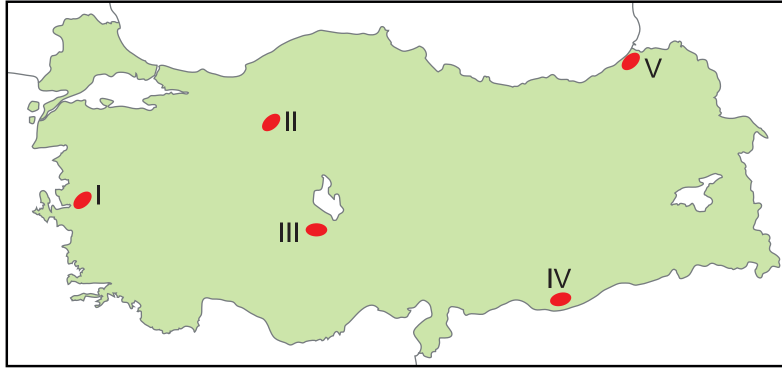
A) İzmir B) Uşak C) Artvin D) İçel E) Mardin

18. Bir yerleşim biriminin gelişmesinde etkili faktörlerden biri de ulaşım koşullarıdır. Önemli ulaşım ağları üzerinde bulunan yerleşim birimlerinde nüfus hızlı bir şekilde artar.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür yerleşim birimlerine örnek gösterilemez?

A) Bursa B) Artvin C) Adana D) İstanbul E) Gaziantep

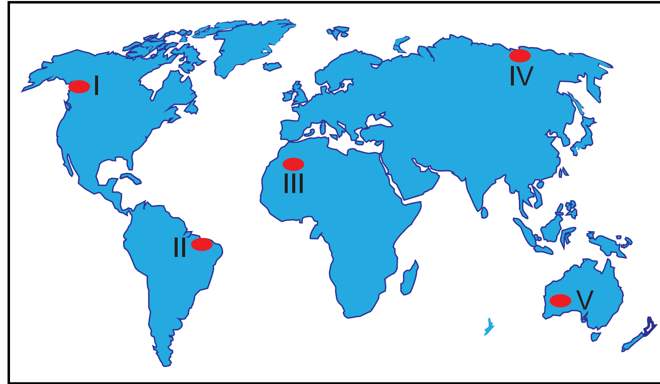
19. Toplu dokulu yerleşmelere genellikle su kaynaklarının sınırlı ve yer şekillerinin engebesiz olduğu bölgelerde rastlanır.

Buna göre haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde toplu yerleşmeler pek görülmez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Aşağıdaki haritada beş farklı yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerin hangilerinde yerleşmeyi sınırlandıran etken kurak iklim koşullarıdır?

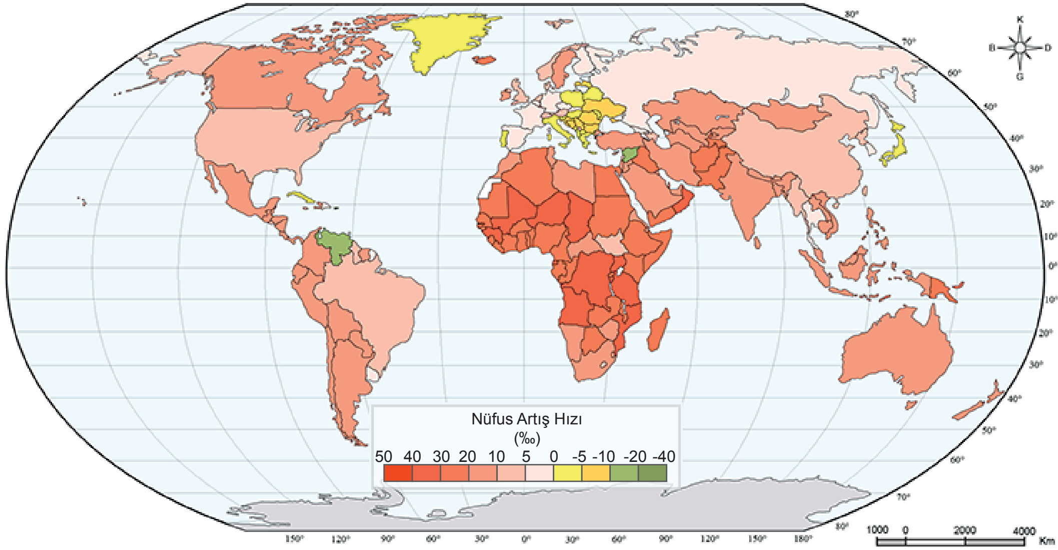
A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve V E) IV ve V

9. SINIF COĞRAFYA

3. Ünite

1. Aşağıda 2018 yılına ait Dünya nüfus artış hızı haritası verilmiştir.

Dünya Nüfus Artış Hızı Haritası

Bu haritaya göre, nüfus artış hızı ‰ 0 ile ‰ - 10 arasında olan ülkeler sarı renk ve tonlarıyla gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelerden biri değildir?

A) Bulgaristan
B) Finlandiya
C) Portekiz
D) Japonya
E) İtalya

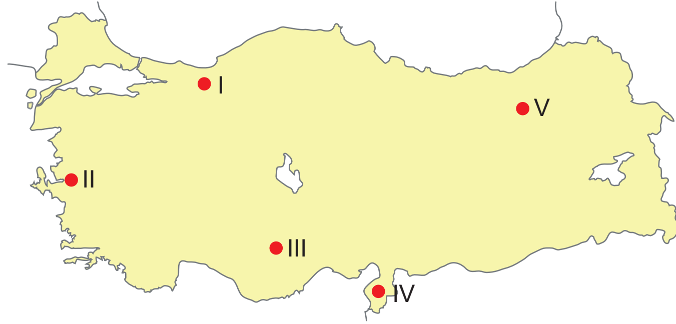
2. Dünya üzerinde fiziki ve beşerî özelliklerine göre birçok bölge oluşturulabilir. Bu bölgelerden bazılarının sınırları birbiriyle örtüşmektedir.

I. Akdeniz iklimi bölgesi
II. Dağlık bölgeler
III. Maki bitki örtüsü bölgesi
IV. Tektonik deprem bölgeleri

Yukarıda verilen bölgelerden hangileri arasında bu örtüşme daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

3. Türkiye'de geçmişten günümüze depremlerin yaşanma sıklığı ve yaşandığı alanlar baz alınarak deprem risk bölgeleri oluşturmuştur.

Buna göre gösterilen merkezlerden hangisi daha az riskli bir bölgededir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki harita üzerinde beş farklı yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerden hangisi yoğun nüfuslu bölgeler arasında <u>gösterilemez</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

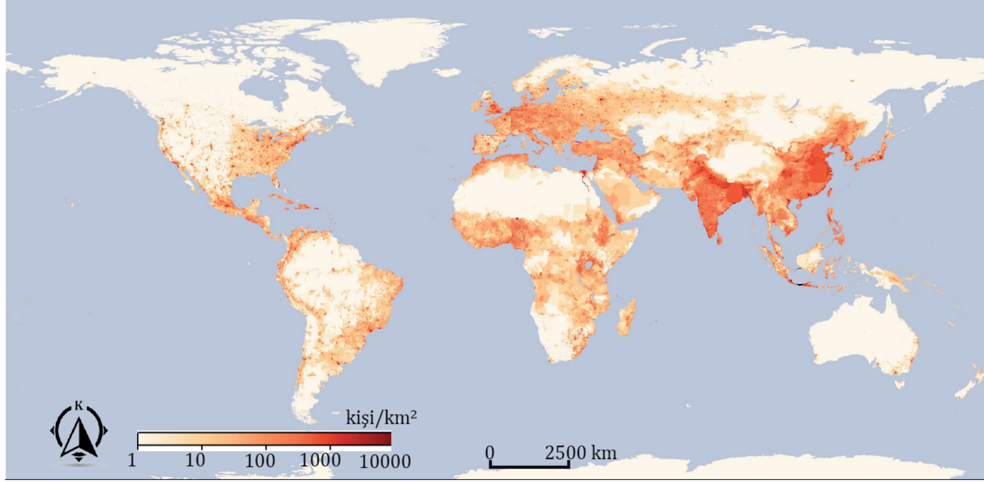
5. Şekilsel bölgeler, doğal ya da beşerî unsurlara göre oluşturulan bölgelerdir.

I. Hidrografik bölgeler
II. İklim bölgeleri
III. Nüfus bölgeleri
IV. Sanayi bölgeleri

Yukarıdaki şekilsel bölge türlerinin doğal ve beşerî olarak sınıflandırılması seçeneklerin hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

	Doğal	Beşeri
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	II ve III	I ve IV
D)	II ve IV	I ve III
E)	III ve IV	I ve II

6. Aşağıdaki harita üzerinde dünya nüfus yoğunluğu gösterilmiştir.

Dünya üzerinde ülkeler nüfus özelliklerine göre seyrek nüfuslu ve yoğun nüfuslu olarak sınıflandırılabilir.

Harita dikkate alındığında aşağıdaki ülkelerden hangisi diğerlerinden farklı grupta yer alır?

A) Çin B) Nijerya C) Kanada D) Japonya E) Hindistan

7.

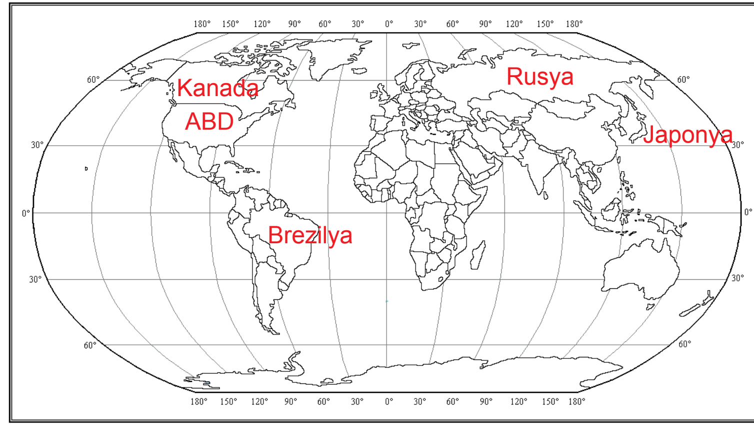
- Sahip oldukları doğal özellikleriyle dünyanın diğer alanlarından ayrılan bölgelere doğal şekilsel bölge denir.
- Mekânsal yapıyı ve mekân üzerindeki ekonomik ve kültürel işleyişi daha iyi organize edebilmek amacıyla oluşturulan bölgelere ise işlevsel bölge adı verilir.

Doğal Şekilsel Bölge	İşlevsel Bölge
Hidrografik Bölgeler	Hizmet Bölgeleri
(I)-----------------------	Kalkınma Bölgeleri
Toprak Bölgeleri	(II)-----------------------
Bitki Bölgeleri	İstatistiki Bölgeler

Buna göre boş bırakılan yerlere seçeneklerden hangisi getirilirse tablo doğru tamamlanmış olur?

	I	II
A)	İklim Bölgeleri	Doğal Afet Bölgeleri
B)	Sanayi Bölgeleri	Nüfus Bölgeleri
C)	Yerleşme Bölgeleri	Kültür Bölgeleri
D)	Aktif Volkan Bölgeleri	Yönetim Bölgeleri
E)	Ham Madde Üretim Bölgeleri	Ekonomik İş Birliği Bölgeleri

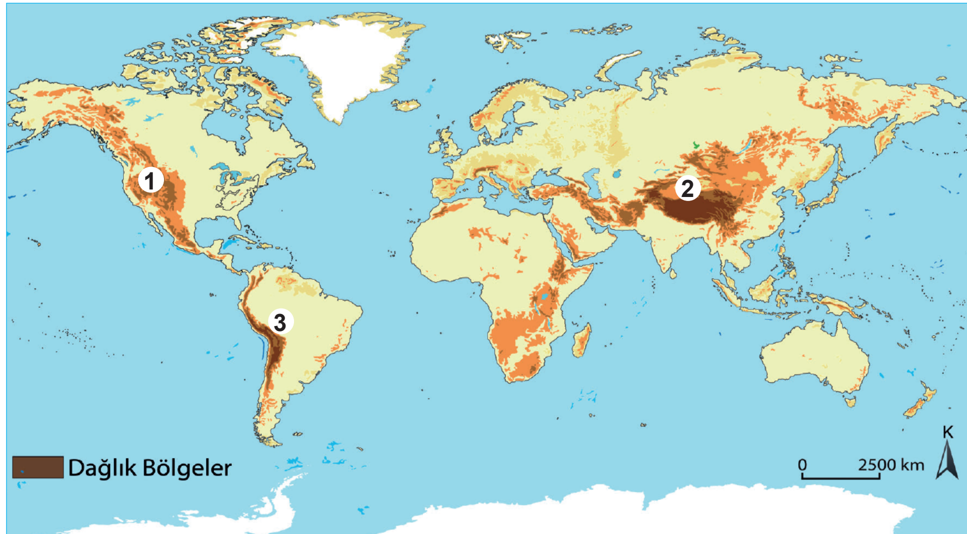
8. Dünya ekonomisinin yaklaşık %65'ini temsil eden ekonomisi güçlü sekiz ülke G8 bölgesini oluşturur.

Buna göre yukarıdaki haritada gösterilen ülkelerden hangisi G8 bölgesinde <u>yer almaz</u>?

A) ABD B) Kanada C) Rusya D) Japonya E) Brezilya

9. Aşağıdaki haritada dünyanın dağlık bölgeleri gösterilmiştir.

Bu harita üzerinde numaralandırılan dağlık bölgelerin isimleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	Alp Dağları	Himalaya Dağları	Kayalık Dağları
B)	Himalaya Dağları	Kayalık Dağları	Atlas Dağları
C)	And Dağları	Alp Dağları	Himalaya Dağları
D)	Alp Dağları	And Dağları	Kayalık Dağları
E)	Kayalık Dağları	Himalaya Dağları	And Dağları

10. Bölge türleri genel olarak şekilsel bölgeler ve işlevsel bölgeler olmak üzere iki gruba ayrılır. Sahip oldukları doğal ve beşerî özellikleriyle dünyanın diğer alanlarından ayrılan bölgelere şekilsel bölge denir.

Türkiye aşağıdaki şekilsel bölgelerden hangisi içerisinde yer almaz?

A) Alp - Himalaya Dağlık Bölgesi
B) Tundra Toprak Bölgesi
C) Akdeniz İklim Bölgesi
D) Türk Kültür Bölgesi
E) Deprem Bölgesi

11. Aşağıdaki harita üzerinde üç farklı yer taranarak gösterilmiştir.

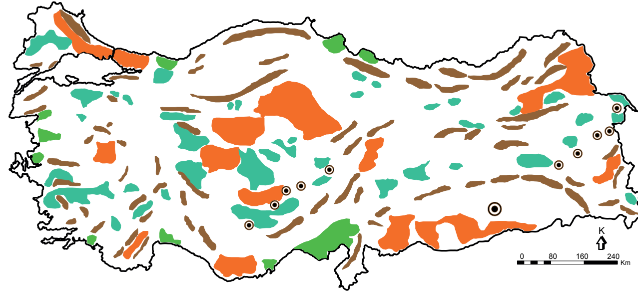
Bu yerler;

I. iklim özellikleri,
II. nüfus yoğunlukları,
III. gelişmişlik düzeyleri

özelliklerinden hangileri bakımından aynı bölge içerisinde yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

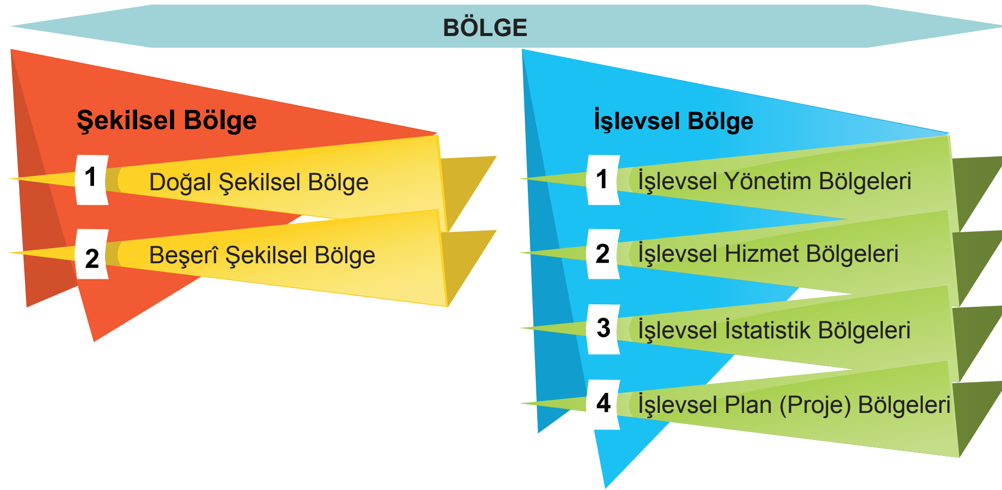
12. Aşağıdaki Türkiye haritası üzerinde fiziki özeliklerine göre oluşturulmuş farklı bölge türleri gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi harita üzerinde gösterilen bölgelerden biri değildir?

A) Plato bölgesi
B) İç ova bölgesi
C) Demir yatakları bölgesi
D) Kıvrımlı ve kırıklı dağ bölgesi
E) Volkanik dağ bölgesi

13. Aşağıdaki görselde bölge sınıflandırılması verilmiştir.

Bu sınıflandırmaya göre aşağıdakilerden hangisi işlevsel bölgelere örnektir?

A) Doğu Karadeniz Projesi Yönetim Bölgesi
B) Orta Doğu Petrol Üretim Bölgesi
C) Türk Kültür Havzası Bölgesi
D) Himalaya Dağlık Bölgesi
E) Batı Avrupa Sanayi Bölgesi

14. İşlevsel bölgeler, çeşitli faaliyetlerin işleyişini kontrol eden ve düzenleyen bölgelerdir.

Buna göre;

I. kırsal alanlarda yerleşme dokularına göre oluşturulan bölgeler,
II. belediyelerin ve il özel idarelerinin hizmet alanlarına göre oluşturulan bölgeler,
III. kamu hizmetlerinin ülke genelinde daha kontrollü biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla oluşturulan bölgeler

verilenlerden hangileri işlevsel (fonksiyonel) bölgelere örnek gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

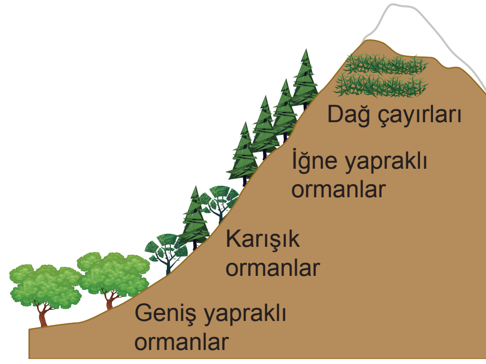
15. Aşağıdaki tabloda bazı bölge türleri ve bu bölgelerin oluşturulmasında dikkate alınan özellikler eşleştirilmiştir.

	Bölge türü	Doğal unsurlar	Beşeri unsurlar
I	Sıcak Su Kaynakları Bölgesi	x	
II	Tropikal Yağmur Ormanları Bölgesi		x
III	Ural - Altay Dil Grubu Bölgesi	x	
IV	Seyrek Nüfuslu Bölgeler		x

Bu eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I ve IV E) III ve IV

16. Deniz seviyesinden itibaren bir dağ yamacı boyunca yükseldikçe bitki örtüleri kesin hatlarla kuşaklar oluşturmaz. Örneğin geniş yapraklı ormanlar bölgesinden iğne yapraklı ormanlar bölgesine geçilirken arada her iki ağaç türünün bir arada bulunabildiği karışık yapraklı ormanlar bölgesi yer alır.

Açıklama ve görsel doğrultusunda aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

A) Bölge sınırları zamanla değişime uğrayabilir.
B) Doğal özelliklerine göre birden fazla bölge türü oluşturulabilir.
C) Farklı özelliklere göre oluşturulan bölge sınırları çakışabilir.
D) İşlevini yitiren bölgeler zamanla tamamen ortadan kalkabilir.
E) Bitki formasyonları arasında geçiş bölgeleri bulunabilir.

17. Aşağıda Avrupa Birliği Bölgesi'nin 1957 ve 2017 yıllarındaki sınırları gösterilmiştir.

1957 yılında Avrupa Birliği

2017 yılında Avrupa Birliği

Bu haritalar arasındaki farklılık aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

A) Bölge sınırlarının zamanla değişebildiğini
B) Farklı bölgeler arasında geçişler olduğunu
C) Siyasi bölgelerin zamanla işlevini yitirdiğini
D) Nüfus arttıkça bölge sınırlarının genişlediğini
E) Gelişmiş ülkelerin aynı bölgeler içersinde olduğunu

18. Harita üzerinde Akdeniz İklim Bölgesi gösterilmiştir.

Aşağıda verilen ülkelerden hangisinin bu bölge içerisinde arazisi bulunmaz?

A) Almanya
B) İtalya
C) Türkiye
D) Avustralya
E) İspanya

19. Harita üzerinde bir alan taranarak gösterilmiştir.

Bu alan aşağıdaki bölge sınıflandırmalarından hangisi içerisinde yer almaz?

A) Tarım bölgesi
B) Turizm bölgesi
C) Sanayi bölgesi
D) Yoğun nüfuslu bölge
E) Petrol üretim bölgesi

20. Aşağıda verilen ülkelerden hangisi Tropikal Yağmur Ormanları Bölgesi içerisinde yer alır?

A) Brezilya B) Cezayir C) Kanada D) Moğolistan E) Finlandiya

9. SINIF COĞRAFYA

4. Ünite

1.

Deniz salyası olarak bilinen müsilaj, son dönemde Marmara Denizi'nde giderek yayılmaya başlamasıyla gündeme geldi.

Aşağıda Marmara Denizi yüzeyini kaplayan bu olayın meydana gelmesinde etkili olan bazı nedenler verilmiştir.

I. Atık suların arıtılmadan denize verilmesi

II. Marmara Denizi'nde su değişim hızının düşük olması

III. Küresel ısınma dolayısıyla deniz suyu sıcaklığının yükselmesi

Bu nedenlerden hangileri doğrudan insan faaliyetlerinin etkisi ile açıklanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. İnsanların ihtiyaçları doğrultusunda doğal çevre üzerinde yaptığı değişiklikler 20 ve 21. yüzyıllarda daha da yoğunlaşarak önemli boyutlara ulaşmıştır.

Aşağıdaki görsellerde verilenlerden hangisi bu yöndeki değişikliklere örnek <u>gösterilmez</u>?

A)

B)

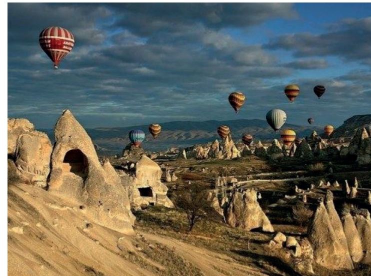
C)

D)

E)

3. Toprak kirliliğinin oluşmasında;

I. tarım alanlarında damlama sistemi ile sulama yapılması,

II. katı sanayi atıkların gelişigüzel doğaya bırakılması,

III. ağaçlandırma çalışmalarının yapılması,

IV. asit yağmurlarının oluşması

faktörlerinden hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I ve IV E) II ve IV

4. Teknolojinin geliştiği yerlerde insanların doğal çevreden daha verimli yararlandığını söyleyebiliriz.

Buna göre harita üzerinde numaralanmış alanların hangisinde doğal çevreden yararlanma diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. İnsanlar ekonomik faaliyetlerini gerçekleştirirken doğal çevreye birçok alanda müdahalede bulunmaktadırlar. Bu müdahalelerden bazıları ise oldukça büyük çevresel sorunlar oluşturmaktadır.

Buna göre;

I. Nil Nehri üzerine Assuan barajının kurulması,

II. Karapınar çevresinde erozyonu engellemek için ağaçlandırma çalışması yapılması,

III. Aral Gölü'nü besleyen iki büyük ırmağın yataklarının tarım alanlarını sulama amacıyla değiştirilmesi

olaylardan hangilerinin çevre sorunlarına neden olduğu söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

6. Batman ili 1928 yılında kurulmuş olan ve o dönem için sadece 914 kişinin yaşadığı bir köydü. Bu köy petrolün bulunmasının ardından önce ilçeye dönüşmüş daha sonrasında da gelişen sanayi kolları göç yoluyla nüfusu çekmiş ve nüfus artışının devam etmesine bağlı olarak 1990 yılında il statüsüne kavuşmuştur. Batman'daki bu değişim beraberinde alt yapı, eğitim, sağlık gibi birçok alanda gelişme yaşanmasını sağlamıştır.

Batman ilinde yaşanan bu çevresel değişimin öncelikli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarımsal üretim
B) Madencilik faaliyeti
C) Hizmet sektörü
D) Ulaşım faaliyetleri
E) Teknolojik gelişmeler

7. Aşağıda bir ülkede doğal çevre kullanımı ile ilgili bazı örnekler verilmiştir.

- Elektrik üretiminde sürdürülebilir kaynakların payı yüksektir.
- Sarp dağlık arazilerde tünel sistemleri ile gelişmiş bir ulaşım ağına sahiptir.
- İklim koşullarını ve jeomorfolojik özelliklerini değerlendirerek kayak turizminde gelişmiştir.

Bu ülke harita üzerinde gösterilenlerden hangisidir?

A) Somali B) İsviçre C) Rusya D) Brezilya E) Hindistan

8. Aşağıdaki insan faaliyetlerinden hangisinin doğal çevre üzerindeki olumsuz etkisi diğerlerine göre daha azdır?

A) Termik enerji üretiminin artması
B) Bataklıkların kurutularak tarım yapılması
C) Rüzgâr santrallerinin sayısının artması
D) Tarımda kimyasal gübrelerin kullanılması
E) Sanayi atıklarının arıtılmadan akarsulara bırakılması

9. Aşağıda atmosferdeki karbon dengesini etkileyen bazı görseller verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi görsellerde verilen durumların etkisi ile <u>ilişkilendirilmez</u>?

A) Çin'e bağlı bazı eyaletlerde asit yağışlarının görülmesi
B) Yeni Zelanda'daki White yanardağının patlaması
C) Kutuplarda ve dağların zirvelerinde bulunan buzulların erimesi
D) 1900'lü yıllarda sıcaklık ortalamasının normal değerlerinin çok üstünde artması
E) Hindistan'da hava kirliliği nedeni ile kısa süreli sokağa çıkma yasağının yaşanması

10. I. Çin'de elektrik üretmek için Lancang Nehri üzerine Xiaowan Barajı yapılması
II. Afrika Kıtası'nda yağışın az olması nedeniyle yer altı su seviyesinin azalması
III. Okyanus akıntıları nedeniyle yüksek enlemlerde yer alan kıyılarda ılıman iklimlerin görülmesi
IV. Aral Gölü'nü besleyen Seyhun ve Ceyhun ırmaklarının pamuk tarlalarının sulanmasında kullanılması nedeniyle Aral Gölü'nün kuruması

Yukarıda verilenlerden hangileri insanın hidrosferi etkilediğine örnek gösterilebilir?

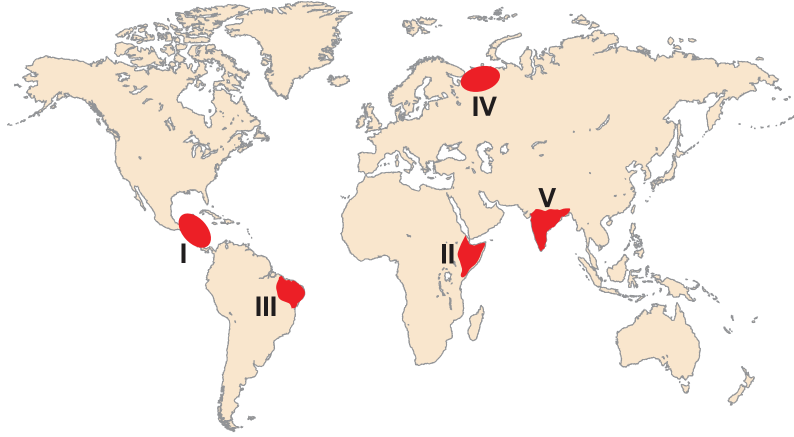
A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I ve IV E) III ve IV

11. I. Doğal afetlerin artması
II. Çevre kirliliğinin artması
III. Biyolojik çeşitliliğin azalması

Doğal çevre dengesinin bozulmasıyla yukarıda verilen durumlardan hangilerinin görülmesi beklenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Bir bölgenin doğal koşulları, o bölgede yaşayan insanların ekonomik faaliyetlerini doğrudan etkiler.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış alanların hangisinin doğal koşulları, deniz turizmi için uygun <u>değildir</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. İnsanlar, ekonomik faaliyetlerini geliştirmek ve yaşamsal faaliyetlerini kolaylaştırmak için doğal çevrede değişimler meydana getirmektedir. Bu değişimlerin bir kısmını dağlık bölgelerin dar kıyı şeritlerinde denizin doldurulmasıyla elde edilen alanlar üzerinde yapılan ulaşım projeleri oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi bu projelere örnek gösterilebilir?

A) Ovit Dağı Tüneli
B) Marmaray Projesi
C) İstanbul Havalimanı
D) Osmangazi Köprüsü
E) Ordu-Giresun Havalimanı

14. Litvanya'nın Baltık Denizi kıyısında kurulmuş bir balıkçı köyü olan Kurland, 1750'lere kadar zengin bir bitki örtüsüyle kaplıydı. Sonraki yıllarda hayvan sürülerinin meralarda aşırı otlatılması ve ormanların insanlar tarafından tahrip edilmesiyle çevre dengesi hızla bozuldu. 1957'de bölgeyi işgal eden SSCB askerleri tarafından düz tabanlı yüzlerce tekne yapmak için ormanda kalan son ağaçlar da kesildi.

Açıklamaya göre köyde öncelikle aşağıdaki çevre sorunlarından hangisinin görülmesi beklenir?

A) Erozyon
B) Asit yağmurları
C) Orman yangınları
D) Kütle hareketleri
E) Tropik fırtınalar

15. İnsanların yaşadıkları doğal çevrenin koşulları beslenme, barınma, sosyal ve ekonomik faaliyetler gibi birçok alanda belirleyici olabilmektedir. Örneğin verimli toprakların bulunduğu alanlarda yoğun olarak tarımsal faaliyetler yapılırken, çayır ve meraların geniş alan kapladığı yerlerde ise hayvancılık faaliyetleri yapılır. Deniz kenarlarında balıkçılık ve deniz taşımacılığı, yer altı kaynaklarının yoğun olarak bulunduğu alanlarda ise madencilik faaliyetleri gelişme gösterir.

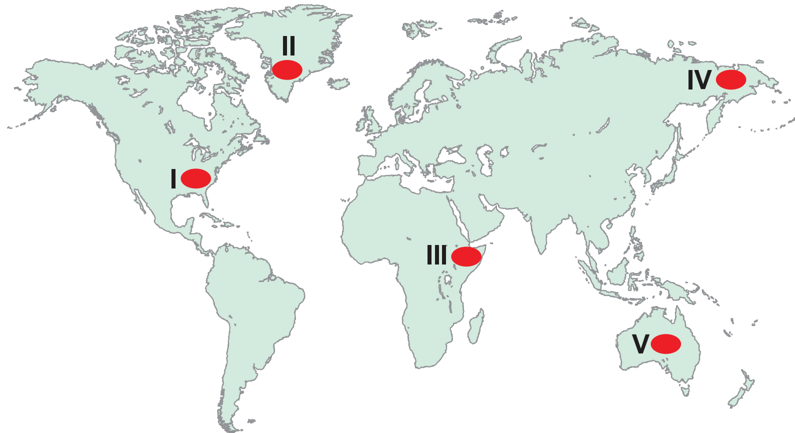
Yalnızca parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Beşeri faaliyetlerin doğal çevrenin dengesini bozduğu
B) Doğal çevre ile beşeri faaliyetler arasında ilişki olmadığı
C) İnsan faaliyetlerinin doğal çevre özelliklerine göre farklılık gösterdiği
D) Madencilik faaliyetlerinin doğal çevre üzerinde daha fazla olumsuz etki yaptığı
E) Gelişmemiş ülkelerde insan faaliyetlerinin doğal çevre koşullarının etkisinde olduğu

16. Aşağıdakilerin hangisinde insanın doğal çevre üzerindeki etkisine örnek gösterilir?

A) Kar yağışının fazla olduğu bölgelerde evlerin çatılarının dik olması
B) Çok sıcak, nemli bölgelerde yerleşim yeri olarak yüksek alanların tercih edilmesi
C) Dağların yüksek ve kıyıya paralel uzandığı yerlerde ulaşım faaliyetlerinin tüneller ile sağlanması
D) Yer şekillerinin engebeli ve su kaynaklarının bol olduğu bölgelerde dağınık yerleşme dokusunun görülmesi
E) Çayır ve meraların geniş alan kapladığı yerlerde büyükbaş mera hayvancılık faaliyetlerinin yapılması

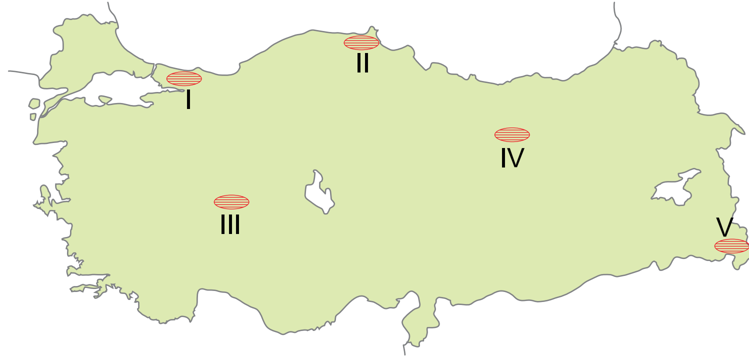
17. Nüfusun ve sanayi tesislerinin yoğun olduğu yerlerde doğal çevre daha fazla tahrip edilmektedir.

Bu duruma bağlı olarak harita üzerinde numaralanmış yerlerin hangisinde doğal çevre tahribatının daha fazla olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

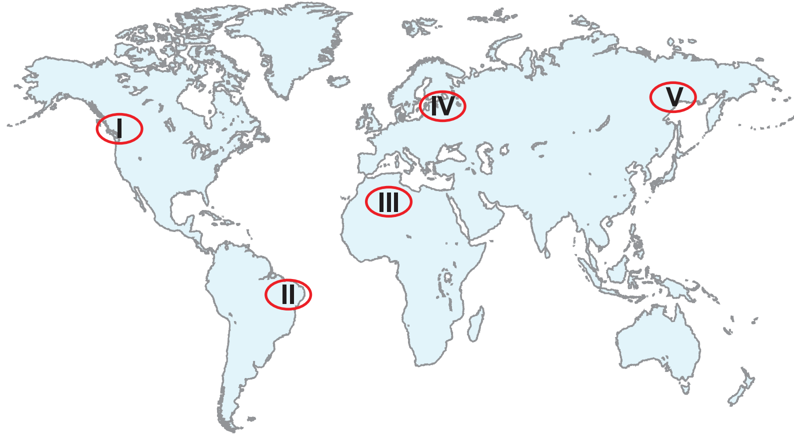
18. Atmosferdeki karbondioksit artışının nedenlerinden biri de sanayi tesislerindeki fosil yakıt kullanımının fazla olmasıdır.

Buna göre haritada numaralandırılmış yerlerin hangisinde, atmosfere bırakılan karbondioksit miktarı diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Aşağıdaki harita üzerinde beş farklı yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerin hangisinde kuraklık insan faaliyetlerini sınırlandırmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Aşağıda insan ve çevre etkileşimi ile ilgili bazı örnekler verilmiştir.

- Çöl bölgelerinde ulaşım faaliyetlerinde deve tercih edilmesi
- Güneydoğu Asya'da temel besin kaynağının pirinç olması
- Antarktika Kıtası'nda daimi yerleşmelerin olmaması

Bu örnekler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İnsanlar doğal çevre koşullarını değiştirmektedir.
B) Çöllerde ulaşım için sadece deve tercih edilmektedir.
C) Doğal çevre koşulları insan faaliyetlerini etkilemektedir.
D) Yer şekilleri engebeli alanlarda daimi yerleşmeler görülmez.
E) Doğal çevre koşulları her bölgede insan faaliyetlerini aynı şekilde etkiler.

COĞRAFYA
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite	4. Ünite
1. D	1. D	1. B	1. A
2. C	2. A	2. B	2. E
3. C	3. C	3. C	3. E
4. C	4. A	4. E	4. C
5. A	5. D	5. A	5. B
6. A	6. A	6. C	6. B
7. E	7. A	7. D	7. B
8. C	8. D	8. E	8. C
9. E	9. A	9. E	9. B
10. E	10. E	10. B	10. D
11. C	11. B	11. D	11. E
12. A	12. C	12. C	12. D
13. B	13. A	13. A	13. E
14. D	14. B	14. D	14. A
15. B	15. C	15. D	15. C
16. D	16. B	16. E	16. C
17. E	17. D	17. A	17. A
18. B	18. B	18. A	18. A
19. A	19. E	19. E	19. C
20. C	20. D	20. A	20. C

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

4. Ünite

1. “İyi arkadaşla kötü arkadaş, misk taşıyan kimse ile körük üfüren kimse gibidir. Misk taşıyan, ya sana onu ikram eder yahut sen ondan miski satın alırsın ya da ondan güzel bir koku duyarsın. Körük üfüren kimse ise ya elbiseni yakar ya da ondan kötü bir koku duyarsın!”

(Hadis-i şerif)

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin vurgusu bu hadis ile doğrudan ilişkilendirilemez?

A) Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.
B) İsin yanına varan is, misin yanına varan mis kokar.
C) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan.
D) Bir el bir eli yıkar, iki el bir yüzü yıkar.
E) Üzüm üzüme baka baka kararır.

2. Hz. Muhammed (sav.), İslam’ı tebliğ ederken gençlerle özellikle ilgilenmiş; onların inançlı, ibadetler konusunda özenli ve ahlaklı yetişmesi için çabalamıştır. Özgüvenli ve sağlam bir kişiliğe sahip olmaları için onlara çeşitli sorumluluklar vermiştir. Örneğin; sahabeden bir genci öğretmen olarak Medine’ye göndermiştir. (I) Henüz on sekiz yaşında olan başka bir genci ise orduya komutan tayin etmiştir. (II)

Metinde altı çizili yerlerde hakkında bilgi verilen kişiler, sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

	I	II
A)	Cafer b. Ebi Talip	Erkam b. Ebi’l-Erkam
B)	Musab b. Umeyr	Üsame b. Zeyd
C)	Muaz b. Cebel	Musab b. Umeyr
D)	Musab b. Umeyr	Zeyd b. Sabit
E)	Zeyd b. Sabit	Üsame b. Zeyd

3. Her toplumun tarihî ve kültürel özelliklerine bağlı olarak oluşan kendine özgü değerleri vardır. Adalet, hikmet, iffet ve şecaat gibi bazı değerler ise toplumu şekillendirmesi ve etkilemesi bakımından temel değerler olarak kabul edilir. Bu temel değerlerin olmaması veya eksik olması toplumu erdemsizliğe sürükler.

Aşağıdakilerden hangisi sözü edilen değerlerin eksikliğinde ortaya çıkan bir durum değildir?

A) Zulüm B) Bencillik C) Şüphe D) Korkaklık E) Cehalet

4. Bir gün Mahzunoğulları kabilesinden Fatıma adında asil bir kadın hırsızlık yapmıştı. O kadının cezalandırılmaması için sahabeden Üsame b. Zeyd'i Hz. Peygamber'e gönderdiler. Bu duruma çok kızan ve üzülen Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Sizden öncekilerin mahvolmasının sebebi şudur: İçlerinden asil, ileri gelen birisi hırsızlık yapınca onu serbest bırakıyor, zayıf ve fakir bir kimse hırsızlık yapınca onu cezalandırıyorlardı. Allah'a yemin ederim ki Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık yapsaydı, onun da cezasını verirdim."

Bu olayda Hz. Peygamber'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi öne çıkmaktadır?

A) Şecaati B) İffeti C) Cömertliği D) Adaleti E) Merhameti

5. I. "Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha arındırıcıdır. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır."

(Nûr suresi, 30. ayet)

II. "Sadakalar kendilerini Allah yoluna adayan, yeryüzünde dolaşmaya güç yetiremeyen fakirler içindir. İffetlerinden dolayı, bilmeyen onları zengin sanır. Sen onları yüzlerinden tanırsın. İnsanlardan arsızca (bir şey) istemezler..."

(Bakara suresi, 273. ayet)

III. "Allah, bir de iffetini sapasağlam koruyan ve bizim de kendisine ruhumuzdan üflediğimiz, Rabb'inin kelimelerini ve kitaplarını doğrulayan İmran kızı Meryem'i de (inananlara) örnek gösterdi. O itaat edenlerdendi."

(Tahrîm suresi, 12. ayet)

IV. "Ey Harun'un kız kardeşi! Senin baban kötü bir kimse değildi. Annen de iffetsiz değildi."

(Meryem suresi, 28. ayet)

Numaralanmış ayetlerin hangilerinde "iffet" **kavramı aynı anlamda kullanılmıştır?**

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve IV E) I, III ve IV

6. Mizaç, bireyin duygu ve davranış durumunu ifade eder. Örneğin; aynı durum karşısında bir kişi şiddetli bir tepki verirken, bir diğeri tepkisiz kalabilir. Karakter ise, insanın içinde bulunduğu toplumun ahlak anlayışına uygun bir davranış tarzı benimsemesini ifade eder.

Verilen tanımlara göre;

I. aşırılıktan uzak olmak,
II. soğukkanlı olmak,
III. iyimser olmak,
IV. asabi olmak

tutumlarından hangileri "karakter**" olarak değerlendirilir?**

A) I ve II B) II ve III C) II ve III D) II ve IV E) I, II ve IV

7. “Kalplerinizdekini en iyi bilen Rabb’inizdir. Eğer iyi olursanız bilesiniz ki Allah kötülükten yüz çevirip kendisine yönelenleri bağışlayıcıdır. Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma! Çünkü savurganlar şeytanların dostlarıdır. Şeytan da Rabb’ine karşı çok nankördür. Eğer Rabb’inden umduğun bir lütfu beklemek durumunda (ihtiyaç içinde) olduğun için onlara ilgi gösteremiyorsan, hiç değilse kendilerine rahatlatıcı bir söz söyle! Eli sıkı olma, ölçüsüzce eli açık da olma; sonra kınanacak, kendi kendine hayıflanacak duruma düşersin!”

(İsrâ suresi, 25-29. ayetler)

Bu ayetlerden aşağıdaki kavramların hangisi çıkarılamaz?

A) İsraf B) Yardımlaşma C) Dürüstlük D) Tövbe E) Cimrilik

8. Çocuklarda sağlıklı bir kişilik gelişimi için belli yaşlarda edinilmesi gereken birtakım değerler vardır. Çocuğun bu değerleri edinmesinde aile ile olan ilişkisi büyük önem taşır. Bu nedenle İslam, anne-babaya çocuklarına ahlaki değerleri kazandırma sorumluluğunu yükler.

Buna göre aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi metinde sözü edilen durum ile ilgili değildir?

A) “Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı, insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında acımasız, güçlü, Allah’ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve kendilerine emredileni yerine getiren melekler vardır.”

(Tahrîm suresi, 6. ayet)

B) “Çocuklarınızın size ihsan, hürmet ve itaatte adil olmalarını istediğiniz gibi, siz de onlar arasında hediyede ve bağışlamada adalete (eşitliğe) riayet ediniz.”

(Hadis-i şerif)

C) “Ana-babanın çocuklara olan vazifeleri, onlara yazmayı, yüzmeyi, ok atmayı öğretmeleri, sağlıklı ve helal yiyecekler temin etmeleridir.”

(Hadis-i şerif)

D) “Ey iman edenler! Eğer küfrü imana tercih ederlerse, babalarınızı ve kardeşlerinizi bile dost edinmeyin. İçinizden kim onları dost edinirse, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir.”

(Tevbe suresi, 23. ayet)

E) “Hiçbir baba, evladına güzel terbiyeden daha üstün bir hediye vermemiştir.”

(Hadis-i şerif)

9. Bir gün Übey b. Ka’b, mescitte bir adamın yakasına yapışmış borcunu istiyordu. Bu esnada Hz. Peygamber mescide girdi ve durumu gördü. Übey’in bu davranışından rahatsız olan Hz. Peygamber “Hakkını talep eden kişi bunu tam olarak alamasa da iffetli bir şekilde istesin.” buyurdu.

Verilen hadiste Hz. Peygamber’in uyardığı davranış aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Çirkin söz söylemek
B) Hakaret etmek
C) Faiziyle almak
D) Eziyet etmek
E) Zorlamak

10. "İçlerinden onlara bir peygamber gönder; onlara ayetlerini okusun, kitabı ve hikmeti öğretsin ve onları her kötülükten arındırsın. Şüphesiz, sen mutlak güç, hüküm ve hikmet sahibisin."

(Bakara suresi, 129. ayet)

Verilen ayette altı çizili kavramın tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Allah'ın rızasını elde edebilmek için emirlerini içtenlikle yerine getirip yasaklarından kaçınmaktır.
B) İnsanın eşyanın hakikatini kavraması ve derin anlayış sahibi olmasıdır.
C) Aşırı istekleri bastırıp dinin ve aklın buyruğu altına sokmak suretiyle kazanılan erdemdir.
D) Kişinin davranışlarında ve çevresiyle olan ilişkilerinde özenli olmasıdır.
E) Bir kişinin haksızlığa boyun eğmemesi ve cesaretle üstün değerleri korumaya yönelmesidir.

11.

- "Zulmedenlere meyletmeyin. Yoksa ateş size de dokunur. Sizin Allah'tan başka dostlarınız yoktur. Sonra size yardım da edilmez."

  (Hûd suresi, 113. ayet)

- "Ey Rabb'imiz! Onlara, içlerinden senin ayetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitabı ve bilgeliği öğretecek, onları temizleyecek bir peygamber gönder. Çünkü üstün gelen, her şeyi yerli yerince yapan yalnız sensin."

  (Bakara suresi, 129. ayet)

- "Onlar öyle kimselerdir ki halk kendilerine, 'İnsanlar size karşı ordu toplamışlar, onlardan korkun!' dediklerinde, bu söz onların imanını artırdı ve 'Allah bize yeter, o ne güzel vekildir!' dediler."

  (Âl-i İmrân suresi, 173. ayet)

Verilen ayetler sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangileriyle ilişkilendirilebilir?

A) Adalet - Hikmet - Şecaat
B) İffet - Adalet - Hikmet
C) Şecaat - Hikmet - Adalet
D) Hikmet - Adalet - Şecaat
E) Adalet - İffet - Hikmet

12. Ülkemizde yaşayan insanların, uzun yıllar dinlerine olan bağlılıkları ve saygıları sonucu bazı uygulamalar zamanla örf ve âdet halini almıştır.

Sözü edilen duruma;

I. düğünden sonra, damat evine gelen gelinin başından şeker ve buğday serpilmesi,
II. çocuğa isim konurken sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okunması,
III. kız istenirken "Allah'ın emri, peygamberin kavli" gibi ifadelerin kullanılması,
IV. gelin olan kızların çeyizlerine, seccade ve Kur'an-ı Kerim konulması

geleneklerinden hangileri örnek gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III D) I, II ve IV E) II, III ve IV

13. İbn Haldun, sosyal bir varlık olan insanın kişiliğinin gelişmesinde yaşadığı ortamın insan üzerindeki etkisinin kalıtımdan daha fazla olduğunu savunur. Ona göre, eğer bir kimsede yaşadığı ortamın etkisiyle; kötülükler iyice yerleşmiş, ondaki iyi huylar ve ahlaki güzellikler bozulmuşsa kalıtımından gelen avantajlı özellikler ona hiçbir fayda vermeyecektir.

Bu parçada değerlerin oluşumuna etki eden aşağıdaki faktörlerden hangisi vurgulanmıştır?

A) Din B) Aile C) Çevre D) Eğitim E) Ekonomi

14. "…(Haklarında şahitlik ettikleriniz) zengin olsunlar, fakir olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Hislerinize uyup doğruluktan sapmayın, şahitliği eğer, büker (doğru şahitlik etmez), yahut şahitlik etmekten kaçınırsanız biliniz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

(Nisâ suresi, 135. ayet)

Verilen ayet konu bakımından aşağıdaki hangi kavramla ilişkilendirilebilir?

A) İffet B) Adalet C) Şecaat D) Hikmet E) Merhamet

15.
- Adalet, insanlığın en yüksek idealidir.
- Adaletsizliği işleyen, çekenden daha sefildir.
- Adaletin olmadığı yerde ahlaktan bahsedilemez.
- Adalet dünyadan kalkarsa, insan hayatına değer verecek bir şey kalmaz.

Verilen sözlerden adaletle ilgili aşağıdaki yargıların hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) İnsanın yaşamını anlamlı hale getirir.
B) Erdemli bir toplumun oluşmasına katkı sağlar.
C) İnsanın şeref ve haysiyetini teminat altına alır.
D) İnsanların dilediği gibi yaşayacakları ortamı sunar.
E) İnsana hak ettiği değer, adaletin tesisiyle mümkündür.

16. Değerler, ortaya çıktıkları alana göre bazı gruplara ayrılır. En genel anlamda iyi ve kötü denildiğinde - - - - değerler; güzel ve çirkin denildiğinde - - - - değerler; helal ve haram denildiğinde - - - - değerler; vatan ve millet denildiğinde ise - - - - değerler anlaşılır.

Metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki kavramların hangisi gelmelidir?

	I	II	III	IV
A)	ahlaki	teorik	dinî	sosyal
B)	estetik	ahlaki	dinî	millî
C)	ahlaki	estetik	dinî	millî
D)	dinî	millî	estetik	sosyal
E)	dinî	estetik	teorik	millî

17. Kişiyi olumsuz arzu ve isteklerine esir olmaktan koruyup onu özgürleştiren bir erdemdir. İnsana haysiyet ve onur kazandıran; hayâ, edep, kanaat, nezaket gibi ahlaki ilkelerle donatan bir değerdir.

Tanımı verilen erdem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Adalet B) İffet C) Şecaat D) İhsan E) Hikmet

18. "Rabb'in, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara 'öf' bile deme! Onları azarlama! Onlara merhametle ve alçak gönüllülükle kol kanat ger. 'Rabb'im! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse, şimdi sen de onlara merhamet göster.' diyerek dua et."

(İsrâ suresi, 23 ve 24. ayetler)

Buna göre,

I. "Rabb'in hoşnutluğu anne babanın hoşnutluğuna, Rabb'in öfkesi de anne babanın öfkesine bağlıdır."
II. "Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi, Hristiyan veya Mecusi yapar."
III. "Anne baba, kişinin cennete girmesine vesile olacak en yüce kapılardan birisidir. Bu kapıdan girme fırsatını kaybetmek ya da değerlendirmek artık senin arzuna kalmıştır."

hadislerinden hangileri ayetlerdeki mesajı destekler niteliktedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. I. Kötü söz ve işlerden kaçınmak
II. Haksızlığa boyun eğmemek
III. Haramdan uzak durmak
IV. Gerçeği kavramak
V. Gönül tokluğu

Verilen tanımlardan hangileri "iffet" **kavramına aittir?**

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve IV E) I, III ve V

20. İbrahim Öğretmen, okulda öğrencileri ile birlikte değerler eğitimi kapsamında bir çalışma yürütür. Buna göre öğrencilerden herhangi bir ahlaki erdemi nasıl edindiklerini kaleme almalarını ister. Ortaya çıkan veriler, öğrencilerden çoğunun bu erdemleri yaşantı yoluyla edindiklerini gösterir.

Sözü edilen çalışmanın temel araştırma sorusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Değerlerin bireyler tarafından en iyi kavranma çağı ne zamandır?
B) Kişi, değerleri hangi kişilerden etkilenerek öğrenmektedir?
C) Bireyde değer oluşumu ne şekillerde gerçekleşmektedir?
D) Toplumsallaşmanın değerler eğitimindeki etkisi nedir?
E) Değerleri belirleyen ölçütler neler olabilir?

21. Bir milletin sahip olduğu maddi ve manevi öğelere "değer" adı verilir. Bu öğelerin oluşumu ailede başlayarak çevrenin, eğitimin, iletişim araçlarının etkisiyle şekillenmeye devam eder. Değerlerin oluşumunda din de büyük bir etkiye sahiptir.

Buna göre dinin,

I. İnsanların inanç ile ilgili sorularına cevaplar sunar.
II. Ortaya koyduğu ölçülerle, insanlar arası ilişkileri düzenler.
III. Öğütlediği ahlaki ilkelerle, kişilik gelişimine olumlu yönde etki eder.

etkilerinden hangileri doğrudan toplumsal niteliktedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

22. Değerlerin oluşumunda rol oynayan başlıca etkenler; din, gelenek, çevre ve hukuktur.

Buna göre aşağıdaki beyitlerin hangisi sözü edilen etkenlerle ilişkilendirilemez?

A) İnsanlık onuruna, yargıçlar hissedardır
Yargıcın asaleti, adaleti kadardır

B) Kâmil insan odur ki hiçbir şeye şaşırmaz
İçin için kaynar da köpüğünü taşırmaz

C) İnsan olmak; bilincin, bilincinde olmaktır
Her hücresi Allah'a teşekkürle dolmaktır

D) Kâinatta ne varsa, her şey diyor ki "Uyan!"
Kaç insan var acaba, bu çığlıkları duyan

E) Günümüzde âdetler, ayetlerle yarıştı
Bu yüzden Hak ve bâtıl, birbirine karıştı

23. "Allah; bir millete lütfettiği nimetini, onlar kendilerini değiştirmedikçe değiştirmez. Allah, her şeyi hakkıyla işitip bilmektedir."

(Enfâl suresi, 53. ayet)

Bu ayette aşağıdaki durumlardan hangisi vurgulanmaktadır?

A) Allah'ın, insanların yaptıklarına şahit olduğu
B) Allah'ın yegâne hüküm verici ve uygulayıcı olduğu
C) Yapılan davranışların Allah katında bir karşılığının bulunduğu
D) Yaratıcının merhameti sayesinde nimetlerin devam ettiği
E) Yanlış tutumlar nedeniyle toplumsal yozlaşmanın ortaya çıktığı

24. "O çocuğu bekliyoruz. Dünyayı değiştirecek, yenileyecek, meşhur kelimemizle söyleyelim; diriltecek çocuğu... O çocuğu ki görüntüye değil öze, dışa değil içe baksın. O çocuğu ki ön planı değil, arka planı görsün. O çocuğu ki reklam ve propaganda edilenleri değil, edilmeyenleri bilsin. Kendine verileni aşan bir çocuk olsun, o çocuk."

Bu parçada altı çizili yerlerdeki tutum ve davranışları gösteren kişi aşağıdaki erdemlerden hangisine sahiptir?

A) İffet B) İhlas C) Hikmet D) Şecaat E) Adalet

25. Bir gün Hz. Muhammed'e (sav.), "Biri cesaretini göstermek, diğeri milletini korumak, öteki kendine yiğit adam dedirtmek için savaşan kimselerden hangisi Allah yolundadır?" diye soruldu.

Hz. Muhammed (sav.)'in verdiği cevapta;

I. ne kadar savaşıldığı,
II. başarı elde edilip edilmediği,
III. hangi niyetle savaşa girildiği

durumlarından hangilerinin belirleyici olması beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

26. Bazı kimseler Hz. Peygamber'den bir şeyler ister, o da verir. Sonra tekrar isterler. Hz. Peygamber, yanındakiler bitinceye kadar onlara istedikleri şeyleri verir ve şöyle buyurur: "Yanımda bulunan hiçbir malı sizden saklayacak değilim. Kim iffetli olmayı dilerse Allah onu iffetli kılar. Kim aza kanaat edip insanlardan bir şey istemezse Allah onu zengin kılar. Kim de sabretmeye çalışırsa Allah ona sabır ihsan eder. Kimseye sabırdan daha hayırlı ve daha geniş bir ikram verilmemiştir."

Bu olaydan "iffet" **kavramının aşağıdaki anlamlarından hangisine ulaşılamaz?**

A) Aşırılıktan sakınmak
B) Göz ve gönül tokluğu
C) Haramdan uzak durmak
D) Şeref ve haysiyetini korumak
E) Nefsin arzularına karşı ölçülü olmak

27. "Hikmet, müminin yitiğidir. Onu nerede bulursa alır."
(Hadis-i şerif)

Verilen hadiste "hikmet" **kavramı hangi anlamda kullanılmıştır?**

A) İlim ve amelde uyum
B) Derin anlayış sahibi olmak
C) İşe yarayan her türlü faydalı bilgi
D) Kur'an-ı Kerim'i doğru anlama yeteneği
E) Söz ve davranışlarda uygun olanı yapmak

28. “Mektep koridorları, gerçek fetihlerin yeridir.”

Bu söze göre;

I. değerleri içselleştirme,
II. itidalli bir toplum oluşturma,
III. kusursuz bir insan yetiştirme,
IV. hikmetli bir bakış açısı elde etme

tutum ve davranışlarından hangileri “fetih” **kapsamında değerlendirilebilir?**

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, II ve IV E) II, III ve IV

29. Kur’an-ı Kerim’in temel ilkeleriyle şekillenen İslam medeniyeti; Asya’dan Avrupa’ya, Hint alt kıtasından Afrika’ya kadar birçok bölgedeki farklı kültürleri bünyesinde barındırmaktadır. İnsanların hayatlarını düzenleyen ilkeleri net bir şekilde ortaya koyan bu medeniyet, farklı inançtaki insanların yaşam şekillerine de müdahale etmemiştir. Ayrıca ürettiği maddi-manevi birikimi tüm insanlıkla cömertçe paylaşarak etkilerini günümüze kadar taşımıştır.

Verilen parçaya göre İslam medeniyeti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Vahiy merkezlidir.
B) Hoşgörü medeniyetidir.
C) Hukuk kuralları etkindir.
D) Dengeli bir hayat amaçlar.
E) Ürettiği değerler evrenseldir.

30. “Rabb’in; sadece kendisine kulluk etmenizi, anne babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara ‘öf!’ bile deme, onları azarlama, ikisine de güzel söz söyle. Onlara merhametle ve alçak gönüllülükle kol kanat ger. ‘Rabb’im! Onlar nasıl küçükken beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.’ diyerek dua et. Gönüllerinizdekini en iyi bilen Rabb’inizdir. Eğer iyi olursanız bilesiniz ki Allah, kendisine yönelenleri bağışlayıcıdır.

(İsrâ suresi, 23-25. ayetler)

Bu ayetlerde anlatılanlar,

I. “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.”
II. “Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri ihmal etmesi, kişiye günah olarak yeter.”
III. “Allah sizin dış görünüşlerinize ve mallarınıza bakmaz, bilakis kalplerinize ve amellerinize bakar.”

hadislerinden hangilerinin mesajlarıyla ortaktır?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

31. Âdemoğlu niyetinin iyiliğinden hayır bekliyorsa davranışlarını iyinin, doğrunun, güzelin ölçüleriyle daima kontrol etmelidir.

Bu sözü dikkate alan kişinin;

I. temel değerleri rehber edinmesi,

II. gerektiğinde öz eleştiride bulunması,

III. insanlarla ilgili kötü düşünce beslemekten kaçınması

tutum ve davranışlarından hangilerine uyması gerekir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

5. Ünite

1. Balkanların İslam medeniyetiyle tanışması, Osmanlı zamanında Anadolu'dan getirilen Türkmen boylarının bu bölgeye yerleşmesiyle olmuştur. Osmanlı Devleti'nin etnik köken gözetmeksizin bölgedeki insanları inanç ve yaşam biçimleri konusunda serbest bırakması, hiç kimseyi Müslüman olmaya zorlamaması ve hakkaniyeti esas alan uygulamalarıyla; yaklaşık altı asır boyunca Osmanlı hâkimiyetinde kalan bu bölgede huzur ve sükûneti sağlamıştır. Osmanlının bu tutumu, Boşnak ve Arnavutların zamanla Müslüman olmalarında etkili olmuştur.

Verilen metinden İslam medeniyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Evrensel ilkeleri gözetir.
B) İnsan iradesine önem verilir.
C) Din ve vicdan özgürlüğü esastır.
D) Adaleti tesis eden bir anlayış hâkimdir.
E) Osmanlı zamanında yayılması hızlanmıştır.

2. (I) Medeniyet, farklı kültürlere sahip toplumların maddi ve manevi olarak ortaya koydukları değerlerdir. (II) İslam medeniyeti ise İslam coğrafyasında yaşayan toplumların maddi ve manevi birikimleridir. (III) İslam medeniyetinin özünü ve esaslarını, dinin temel ilkeleri ortaya koyar. (IV) Bu medeniyet; vahye dayanmış olması, insanlar arası ilişkilerde adaleti gözetmesi, ayrım yapmadan insana değer vermiş olması yönüyle dikkat çeker. (V) Eşitlikçi ve özgür bir yaklaşım sergilemesi İslam medeniyetinin ne kadar gelişmiş olduğunu gösterir.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangileri "İslam medeniyetinin kaynağı" **ile ilgilidir?**

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) II, III ve IV E) III, IV ve V

3. I. Rasathane
II. Medrese
III. Mescit
IV. Suffe

İslam medeniyeti ile ilgili numaralanmış yapılardan hangileri doğrudan aynı ihtiyacı karşılamaya yöneliktir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

4. 12. yüzyılda Ahmet Yesevi tarafından yazılan Divan-ı Hikmet isimli eserin dörtlüklerinin her birine "hikmet" adı verilmiştir. Hikmet, "hoş, hayırlı" anlamlarına gelir. Bu hikmetlerde dünya ile olan bağın düzenlenmesinden, cennet ve cehennem tasvirlerinden, Hz. Peygamber'in hayatından ve mucizelerinden bahsedilir. Dinî ve ahlaki öğütlerin yer aldığı eserde, Allah ve peygamber sevgisi bir arada işlenmiş ve her insanın anlayacağı sade bir dil kullanılmıştır.

Verilen metinden Divan-ı Hikmet ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Ahiret hayatı hakkında bilgiler içerir.
B) Dinî konuları öğretici bir yönü vardır.
C) İslam dininin benimsenmesinde katkı sağlamıştır.
D) Halkın tasavvufa yönelmesinde etkili olmuştur.
E) Ahlak ilkelerinin edinilmesinde rolü olmuştur.

5. İslam medeniyeti sanatıyla, müziğiyle, mimarisiyle Avrupa'dan Çin'e, Kafkaslardan Hindistan'a, Afrika'dan, Avustralya Kıtası'na kadar geniş bir coğrafyaya yayılmış; Kur'an ve sünnet ekseninde gelişmiş bir medeniyettir. Bu medeniyet, karşılaştığı diğer kültürleri tevhit ilkesi ile harmanlayarak kendine özgü bir birikim ortaya koymuştur.

Bu parçadan İslam medeniyeti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Kaynağını din oluşturur.
B) Çeşitli alanlarda etkisini göstermiştir.
C) Zengin bir kültür anlayışına sahiptir.
D) Yayılmasında âlimlerin etkisi olmuştur.
E) Farklı coğrafyalarda izlerini görmek mümkündür.

6. Dinî bir merkez olma özelliğini hiçbir zaman kaybetmeyen Hicaz bölgesi, Hz. Peygamber ve sahabenin yaşadığı şehirleri bünyesinde barındırması sebebiyle dinî ilimlerde öne çıkmış ve bir ekol oluşturmuştur. İlk üç asırda Mekke ve Medine, İslam dünyasının en önemli ilim merkezleri hâline gelmiştir. Hicaz'da, özellikle de Medine'de, hadislerin tespitine ve Kur'an ile sünnete bağlı nazarî bir fıkhın tesisine çalışılmıştır.

Bu metinden Hicaz bölgesiyle ilgili,

I. İslami ilimlerin şekillenmesinde etkili olmuştur.
II. İslam kültür ve medeniyetinin temeli burada atılmıştır.
III. Farklı din ve kültürden insanlar bir arada yaşamıştır.
IV. Bölgenin İslamlaşması Hz. Peygamber döneminde gerçekleşmiştir.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I, III ve IV E) II, III ve IV

7. Yahudiler, buranın Tanrı tarafından kendileri için seçilmiş topraklar olduğuna inanırlar. Hristiyan inancına göre de Hz. İsa peygamberlik görevini burada yerine getirmiştir. Müslümanlar ise, ilk buraya yönelerek namaz kılmıştır. Bunlardan dolayı her üç din için büyük önem taşımaktadır.

Verilen bilgiler aşağıdaki bölgelerden hangisiyle ilgilidir?

A) Bağdat B) Horasan C) Kudüs D) Hicaz E) İran

8. Beytü'l-Hikme, Halife Me'mun zamanında Bağdat'ta kurulmuştur. İbn Mukaffa, Huneyn b. İshak, Buhtişû, Sabit b. Kurre ve Sinan b. Sabit gibi ünlü mütercimler burada Yunanca, Latince, Süryanice, Pehlevice ve Hintçeden tercümeler yapmışlardır. Bu mütercimler tıp, felsefe, siyaset, edebiyat, astronomi, fizik, kimya, botanik, matematik ve müzik alanındaki pek çok eseri Arapçaya kazandırmışlardır.

Verilen metinden "Beytü'l-Hikme" **ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?**

A) İslam medeniyetinin sayılı kütüphanelerinden birine sahiptir.
B) İslam medeniyetindeki tercüme faaliyetleri bu kurumda başlamıştır.
C) Tercüme faaliyetinin dışında yeni eserlerin de yazıldığı bir akademidir.
D) Bu kurum aracılığıyla Müslümanlar farklı kültürlerle iletişime geçmişlerdir.
E) Bünyesinde yapılan çalışmalarla çeşitli fikir ekollerinin oluşmasını sağlamıştır.

9. İran coğrafyasında, İslam medeniyetinin izlerini yansıtan önemli pek çok yerleşim merkezleri bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi metinde sözü edilen yerlerden biri değildir?

A) Kum B) Halep C) Tebriz D) Kâşân E) İsfahan

10. Kuzey Afrika ülkelerinden biri olan Mısır'ın başkenti, Kahire'dir. Kahire, İslam kültür ve medeniyetinin izlerinin görüldüğü en önemli ilim ve kültür merkezlerindendir.

Buna göre;

I. Sargıtmış Medresesi,
II. el-Ezher Medresesi,
III. Kurtuba Camii,
IV. Hâkim Camii

eserlerinden hangileri bahsedilen bölgeye aittir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III E) I, II ve IV

11. İslam medeniyetinin başlangıcı, Medine dönemi olarak gösterilebilir. Hz. Muhammed'in (sav.) Mekke'den Medine'ye hicret etmesiyle başlayan bu dönemde yaptığı uygulamalarla, İslam medeniyetinin temeli atılmıştır. Daha sonraki dönemlerde Hz. Ömer'in yaptığı fetihlerle İran, Mısır, Eski Yunan (Roma), Hint ve Çin medeniyetleriyle karşılaşılmıştır. Bu karşılaşma, İslam'ın yayılmasını ve İslam medeniyetinin farklı kültürlerden etkilenmesini sağlamıştır.

Bu metinde İslam medeniyeti ile ilgili aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

A) Etkileşim hâlinde olduğu uygarlıklar
B) Gelişmesinde etkili olan olaylar
C) İnsanlığa sunduğu katkılar
D) Nasıl ortaya çıktığı
E) Yayılma süreci

12.
- Tarihî İpek Yolu üzerinde yer alır.
- İslami ilimler tarihinde çok önemli bir yere sahiptir.
- Hz. Ömer zamanında fethedilmiş ve İslam topraklarına katılmıştır.
- Önemli ilim ve kültür merkezleri Merv, Nişabur ve Herat şehirleridir.

Verilen bilgiler aşağıdaki bölgelerden hangisi ile ilgilidir?

A) Mısır B) Horasan C) Bağdat D) Şam E) İran

13. İslam Medeniyetinin hâkim olduğu bölgeler ve bu bölgelere ait bilgilerle bir tablo oluşturmak istenmiştir.

	BÖLGE ADI	ÖNEMLİ ŞEHİRLER	ÖNEMLİ ESERLER
I	Kuzey Afrika (Mısır ve Mağrip)	Libya, Fas, Cezayir ve Sudan	Karaviyyin Medresesi
II	Türkistan ve Mâverâünnehir	Özbekistan, Kırgızistan ve Kazakistan	Hoca Ahmet Yesevi Türbesi
III	Hint Alt Kıtası	Pakistan ve Bangladeş	Tac Mahal
IV	Şam ve Bağdat	Kudüs	Mescid-i Aksa
V	Hicaz	Mekke, Medine ve Taif	Mescid-i Nebi

Buna göre verilen bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Mısır; Hz. Ömer döneminde Amr b. Âs komutasında fethedilmiş, 1517'de Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. Bu olaydan sonra Libya, Tunus, Cezayir, Fas, Sudan ve Somali gibi bölgelerdeki insanlar da zamanla İslam'ı benimsemiştir.

Burada sözü edilen durum ile ilgili,

I. Huzur ve adalet sağlanmıştır.
II. Afrika kıtası İslam dini ile tanışmıştır.
III. Halkın güvenliği teminat altına alınmıştır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

15. Müslüman tüccarlar, ticaret yapmak amacı ile dünyanın birçok yerine seyahat etmişlerdir. Buralarda dürüstlük, adalet ve helal kazanç konusunda sergiledikleri titiz davranışlarıyla insanları etkilemişlerdir. Bu sayede İslam dini, uzak coğrafyalardaki insanlar tarafından tanınma imkânı bulmuştur.

Verilen parçada aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmaktadır?

A) İş ahlakının kurallarını Müslümanlar belirlemiştir.
B) Medeniyetin oluşumunda birden fazla milletin etkisi vardır.
C) Müslüman tüccarların gayesi, İslam'ın yayılmasını sağlamaktır.
D) Ticaret ahlakı, herkes için geçerli olan evrensel bir yapıya sahiptir.
E) İslam'ın benimsenmesinde Müslümanların yaşantıları büyük pay sahibidir.

16. "Ben ırkçı değilim ve ırkçılığın hiçbir şeklini onaylamıyorum. İyi siyah ya da iyi beyaz yoktur. İyi ya da kötü insanlar vardır."

Malcolm X'in bu sözü aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilemez?

A) Eşitlik B) Adalet C) Hoşgörü D) Fedakârlık E) Saygı

17. Hz. Peygamber, Veda Hutbesi'nde tüm insanlara şöyle seslenmiştir:

"Rabb'iniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarısınız, Âdem ise topraktandır. Arap olanın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak Allah'a karşı gelmekten korkmaktadır. Allah yanında en kıymetli olanınız ona karşı gelmekten en çok korkanınızdır."

Buna göre,

I. "Sizleri bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerliniz en takvalı olanınızdır. Allah her şeyi bilmektedir ve her şeyden haberdardır."
(Hucurât suresi, 13. ayet)

II. "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık."
(İsrâ suresi, 70. ayet)

III. "Sizi bir tek nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan, ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabb'inizden sakının…"
(Nisâ suresi, 1. ayet)

ayetlerinden hangileri Hz. Peygamber'in bu sözü ile aynı doğrultudadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

18 ve 19. soruları parçaya göre cevaplayınız.

Hint alt kıtasında yetişen Müslüman âlimlerin, İslam medeniyetinin gelişmesinde önemli katkıları olmuştur. Bu coğrafyanın son dönem önemli şair ve düşünürlerinden birisi de Muhammed İkbal'dir. İkbal, ülkesinin bağımsızlığı için tüm olumsuzluklara rağmen yılmadan çalışmış, Türk millî mücadelesine de destek vermiştir. Yazdığı eserlerle de Müslümanların son yüzyıldaki düşüncelerini etkilemiştir. - - - - adlı eser bunlardan biridir.

18. Parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Cavidname B) Divan-ı Hikmet C) Fusûsü'l-Hikem D) Mukaddime E) el-Kânun fi't-Tıb

19. Bu parçadan Muhammed İkbal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Kararlılığına
B) Üretkenliğine
C) Fedakarlığına
D) Hoşgörüsüne
E) Vatanseverliğine

20. Hint alt kıtası ile ilgili verilen,

I. Babürlüler döneminde yapılan Tac Mahal burada yer alır.
II. Farabi ve İbni Sina gibi meşhur alimler bu bölgede yetişmiştir.
III. Dünyada en çok Müslümanın yaşadığı ülke olan Endonezya burada bulunmaktadır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

21. İslam medeniyetine mensup âlimler; Yunan, Fars ve Hint medeniyetlerinden aldıkları bilimleri geliştirerek yeni ürünler ortaya koydular. Kendilerinden sonra gelecek Avrupalılar tarafından geliştirilecek veya ortaya konulacak bazı bilimlerin yollarını döşediler.

Sözü edilen konu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bilimsel çalışmalarda Beytü'l-Hikme'nin payı büyüktür.
B) İlmî çalışmalarda geleneksel din bilimleri önemini kaybetmiştir.
C) Farklı kültürlerdeki eserlerle tanışılması tercüme faaliyetleri sayesinde olmuştur.
D) Avrupalılar, İslam medeniyetine ait eserleri Latinceye tercüme edip geliştirmişlerdir.
E) Ortaya konulan eserlerin Avrupa'ya ulaşmasında Endülüs bölgesi köprü rolünü üstlenmiştir.

22. I. İran
II. Kudüs
III. Endülüs
IV. Hint Alt Kıtası

Bu bölgelerden hangileri Hz. Ömer tarafından fethedilmiştir?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV D) I, II ve III E) I, III ve IV

23. 751 yılında gerçekleşen Talas Savaşı'ndan sonra İslam ile tanışan Türkler, İslam kültürü ile kendi kültürlerini sentezleyip günümüzde de etkisini hissettirecek şekilde İslam medeniyetine katkıda bulunmuşlardır. 1071 yılındaki Malazgirt Zaferi ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılırken, bu bölgedeki insanların gönül kapılarının İslam'a açılması ise Pîr-i Türkistan olarak bilinen - - - - isimli âlimin İslam ahlakıyla yetiştirdiği erenler, gazi ve dervişler sayesinde olmuştur. Ayrıca, - - - - Teşkilatı da Anadolu'da gençlerin dinî-ahlaki eğitimini destekleyip meslek edinmelerini sağlamıştır. Sosyal dayanışmanın temel taşlarından olan bu teşkilat; günümüzdeki köy odalarının, sivil toplum kuruluşlarının ve tüketici koruma derneklerinin ilham kaynaklarındandır.

Verilen metindeki boş yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ahmet Yesevî - Ahi
B) Ömer Muhtar - Surra
C) Ebu Hanife - Horasan
D) Gazneli Mahmud - Fârisî
E) Muhammed İkbal - Babür

24. İslam medeniyetine ait bazı eserler şunlardır:

- Babürlüler döneminde Şah Cihan'ın yaptırdığı Tac Mahal
- Emeviler döneminde Kudüs'te yaptırılan Kubbet'üs-Sahra
- Anadolu Selçuklu döneminde Mevlana'nın yazdığı Mesnevî
- Osmanlı döneminde Itrî Efendi'nin Salât-ı Ümmiye'ye yaptığı beste

Verilen örneklerden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Birçok coğrafyada İslam medeniyetine ait eserler verilmiştir.
B) Müzik, mimari, edebiyat gibi birçok alanda eserler üretilmiştir.
C) Eserler, günümüze kadar ulaşıp etkinliğini devam ettirmektedir.
D) İslam medeniyetinin oluşum sürecinde ortaya konulmuş eserlerdir.
E) Eserlerde, insanlara değer verme ve katkıda bulunma amacı ön plandadır.

25. İslam medeniyeti tarihine bakıldığında, Müslümanların sahip olduğu maddi-manevi değerlerin diğer bölgelere farklı şekillerde aktarıldığı görülecektir.

Bahsedilen değer aktarımında;

I. yeni bölgelerin fethedilmesi,
II. benzer yaşam biçimlerine sahip olunması,
III. eserlerin o bölgedeki dillere tercüme edilmesi,
IV. Müslüman tüccarların ticari yolculuklar yapması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV D) I, II ve III E) I, III ve IV

26. İnşaatında kullanılan kil harcın kızıla çalmasından dolayı "Kızıl Saray" olarak anılan bu eser, İspanya'nın Granada (Gırnata) şehrinde bulunmaktadır. Duvar süslemelerindeki ince işçilik, ihtişam ve estetik, İslam sanatının Endülüs'te vücut bulmuş harikalarından biridir. Endülüslü Müslümanlar, her yanını ayet ve şiirlerle süsledikleri sarayın, taşlarına da şekil vermişlerdir. Temelleri 1232'de atılan saray, 1984'te Unesco Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmıştır.

Parçada sözü edilen saray aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ezher B) Elhamra C) Kurtuba D) Mostar E) Kayrevan

27. Hz. Muhammed (sav.) döneminde tohumu atılan İslam medeniyeti, 4 halife ve Emevi dönemlerinde barış yolu ile gerçekleştirilen fetihlerle Türkistan'a, Endülüs'e, Hindistan'a ve Kuzey Afrika'ya kadar ulaşmıştır. Bu bölgelerde yaşayanlardan isteyenler Müslüman olmuş, olmayanlar da dinî özgürlüğe ve hukuki özerkliğe sahip olarak yaşamıştır. Ayrıca, İslam medeniyetinin temelini teşkil eden değerler hayata geçirilerek zihinsel ve toplumsal dönüşüm gerçekleştirilmiş, yazı yaygınlaştırılmış ve çeşitli alanlarda kurumlar oluşturulmuştur. Abbasiler döneminde ise karşılaşılan kadim medeniyetler anlamaya çalışılmış ve bu medeniyetlerin katkısıyla ortaya çıkan ürünler, insanlığın hizmetine sunulmuştur.

Bu parçada İslam medeniyetinin aşağıdaki gelişim süreçlerinden hangisine değinilmemiştir?

A) Tarihî B) Sosyal C) Kültürel D) Coğrafi E) Ekonomik

28. İslam medeniyetinin Avrupa'da hayat bulduğu yerlerden biri de Bosna'dır. Bosnalılar, Osmanlı Devleti'nin temsil ettiği ve o bölgeye ulaştırdığı İslam anlayışından etkilenerek Müslüman olmuşlardır. Fakat Osmanlı hâkimiyetinin o bölgede son bulmasının ardından verdikleri bağımsızlık mücadelesinde ciddi bedeller ödemişlerdir. Bu bağımsızlık mücadelesinde halkının hakkını savunan ve onlara bağımsız bir devlet bırakan Aliya İzzetbegoviç'in şu sözleri ders niteliğindedir:

- "Biz de zalimlerden olursak zulme karşı savaşmamızın bir anlamı kalmaz."
- "Geleceğimizi geçmişimizde aramayacağız, kin ve intikam peşinde koşmayacağız."

Bu parçada sözü edilen durum aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilendirilemez?

A) Affetmek B) Şükretmek C) Adaletli olmak D) İyi insan olmak E) Vatanseverlik

29. "Ey insanlar! Sizleri bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanıyıp bilmeniz için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerliniz, en takvalı olanınızdır. Allah her şeyi bilmektedir ve her şeyden haberdardır."

(Hucurât suresi, 13. ayet)

Verilen ayetten bir slogan üretmek istendiğinde aşağıdakilerden hangisinin söylenmesi uygun olmaz?

A) Farklıyız, ama aynıyız.
B) Tanışmak için ayrı düştük.
C) Milletler üstün olmaz, üstün doğar.
D) Hakk'ın yolu, hak ettiğinle yakınlaşır.
E) Bir bir, biz olduk; Yaradana yol bulduk.

9. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Karma Test

1. • İslam dinine göre Allah; insanları başıboş bırakmamış, peygamberler ve kitaplar göndererek onlara yol göstermiştir. Allah'ın kullarına yol göstererek çeşitli konularda onları bilgi sahibi kılması ise vahiy yoluyla gerçekleşmiştir. Vahiy, gayb âlemi ile ilgili tek bilgi kaynağıdır.

- Herhangi bir bilginin düşünme ve delillendirme yoluna başvurmaksızın insanın kalbine doğmasıdır. Kur'an'a göre objektif bir bilgi kaynağı sayılmaz.
- İnsan bilgi sahibi olarak doğmamış, ancak bunun yerine ona bilgiyi elde etmesini sağlayacak algılama yetenekleri verilmiştir.

Açıklanan "bilgi edinme yolları" **aşağıdakilerden hangisinde doğru şekilde sıralanmaktadır?**

A) İlham - selim akıl - sadık haber
B) Salim duyular - ilham - selim akıl
C) Sadık haber - ilham - salim duyular
D) Selim akıl - sadık haber - salim duyular
E) Sadık haber - salim duyular - selim akıl

2. İnsanın sorumlu bir varlık olmasının yegâne nedeni olan akıl, Allah tarafından insanlara verilen evrensel bir hidayet aracıdır. İyiyi kötüden, faydalıyı zararlıdan ayırmaya yarayan bu temel yeti, duyu organlarının verileri arasında ilişki kurup çıkarımlarda bulunarak hükümler verir. Böylece, yeni bilgiler üretir. Duyular, akıl için bu şekilde bir kavrama yolu olurken haber ise akla veri sunan bir kaynaktır. Akıl, duyuların ve haberin verilerini kontrol ederek onların doğruluk ve yanlışlıklarını belirler ve güvenilirliğini netleştirir. Bu özellikleri nedeniyle bilgi edinme yolu olmasının yanı sıra, bilgiyi yorumlama sistemi de olan akıl; Kur'an-ı Kerim'de sıkça vurgulanmaktadır. Allah, Kur'an-ı Kerim'de verdiği örnekler ve yaptığı açıklamalar ile insanların akıllarını kullanıp doğru yolu bulmasını amaçlamaktadır.

Bu parçada "akıl" **ile ilgili aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?**

A) Görevi
B) Kaynağı
C) Sınırları
D) İslam dinideki rolü
E) Bilgi edinme yolları ile ilişkisi

3. İnsanın varoluşsal koşulları, onu bilinçli bir varlık olarak belirlemiştir. Bilinçli olmak, ancak bilgi ile mümkündür. Bilgi ise, doğru kaynaklardan doğru şekillerde elde edildiğinde değerlidir. İsrâ suresi 36. ayette "Hakkında (kesin) bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül; bunların hepsi ondan sorumludur." buyrularak bu duruma dikkat çekilmiştir. Bir konuda kesin hüküm verip bunu davranışlara yansıtmadan önce bilginin doğru olup olmadığının tespit edilmesi, kişinin dinî ve hukuki olarak sıkıntı yaşanmaması için gereklidir.

Buna göre;

I. tahminî ve şüpheli bilgilerle hareket etmekten kaçınmak,
II. elde edilen bilgileri akıl ve vicdan rehberliğinde değerlendirmek,
III. duyu organlarının o bilgiyi tam olarak algıladığından emin olmak

tutum ve davranışlarından hangileri "doğru bilgiye" **ulaşmak için yapılması gerekenlerden biridir?**

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

4. "İmanın yetmiş küsur şubesi vardır. Bunların en üstünü, 'Lâ ilâhe illallâh' (Allah'tan başka ilah yoktur.) sözüdür. En alt derecesi ise yoldaki eziyet veren şeyleri kaldırmaktır."

(Hadis-i şerif)

Verilen hadiste imanın;

I. bilgi,
II. ikrar,
III. amel

konularından hangileri ile olan ilişkisine değinilmektedir?

A) Yalnız I B) Yanız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5.
- "Her kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa, ya hayır söylesin ya da sussun..."
- "Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır."
- "Sizden biri kendisi için istediğini mümin kardeşi için de istemedikçe (gerçek anlamda) iman etmiş olmaz."

Bu hadislere göre,

I. İman, kendini davranışlarda gösterir.
II. İyi bir insan olmanın temel şartı, iman etmektir.
III. Doğru davranışlar sergilemediğinde kişinin imanı zayıflar.
IV. İçten bir bağlılık ve teslimiyet ile oluşan iman, diğer insanlara yansır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve IV E) II, III ve IV

6. "Hani İbrahim 'Rabb'im! Ölüleri nasıl diriltiyorsun, bana göster!' deyince, Rabb'i 'Yoksa inanmıyor musun?' demişti. O da 'Hayır inanıyorum, fakat kalbimin tatmin olması için (görmek istedim).' cevabını vermişti."

(Bakara suresi, 260. ayet)

Verilen ayette Hz. İbrahim'in bu davranışıyla aşağıdakilerden hangisini yapmak istediği söylenemez?

A) Allah'a tahkiki iman ile bağlanmak
B) Bildiği bir şeyi kalbi ile tasdik etmek
C) Sorusuna sadık haber yolu ile cevap bulmak
D) Peygamberliğine delil olacak mucizeler göstermek
E) İlme'l-yakîn olarak bildiği bir şeyi, ayne'l-yakîn olarak bilmek

7.
I. "Kim bir iyilik yaptığında seviniyor, bir kötülük yaptığında üzülüyorsa o, mümindir."
II. "İyilik, güzel ahlaktır. Kötülük ise vicdanını rahatsız eden ve insanların bilmesini istemediğin şeydir."
III. "Nerede olursan ol, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde ol! Kötülüğün peşinden iyi bir şey yap ki onu yok etsin.

Verilen hadislerin hangileri "iman ve İslam'ı yaşama arasındaki ilişki" **açısından örnek teşkil eder?**

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. İslam dinindeki inanç esasları, insanlar tarafından keşfedilen bir şey olmayıp Allah ve elçisi tarafından bildirilmiş ilkelerdir. Bu inanç esaslarının merkezinde Allah'ın varlığı ve birliği prensibi yer almaktadır. İlk peygamberden son peygambere kadar aynı şekilde var olan ve bütün insanlığı ilgilendiren bu esaslar, kıyamete kadar aynı şekilde geçerli olacaktır. Dinde vazgeçilemez kabul edilse de kalbin tasdikini gerektiren bu esasların, baskı ve zorlama ile benimsetilmesi mantıklı ve doğru olamaz.

Bu parçadan İslam inanç esasları ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Evrenseldir.
B) Fıtrata uygundur.
C) Vahiy kaynaklıdır.
D) Tevhit ilkesine dayanmaktadır.
E) Hür irade ile tercih edilmesi gerekir.

9.
- "Ey iman edenler! Allah'ın size helal kılmış olduğu temiz ve güzel şeyleri kendinize haram kılmayın!"

(Mâide suresi, 87. ayet)

- "Helal, Allah'ın kitabında helal kıldıklarıdır. Haram da Allah'ın kitabında haram kıldıklarıdır. Hakkında bir şey demedikleri ise müsamaha gösterdiği şeylerdendir."

(Hadis-i şerif)

Verilen ayet ve hadiste aşağıdaki dinî hükümlerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Vacip B) Mekruh C) Mübah D) Sünnet E) Mendup

10. "… Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Sakın bu sınırları çiğnemeyin. Allah'ın koyduğu sınırları kim çiğnerse işte onlar, zalimlerin ta kendileridir."

(Bakara suresi, 229. ayet)

Bu ayette sözü edilen "sınırlar" **ile ilgili,**

I. Allah'ın emirlerine uyup yasaklarından kaçınmaktır.
II. İhlali, Allah'ı inkâr etmek anlamına gelir.
III. Haramlar ve helaller ile ilgilidir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

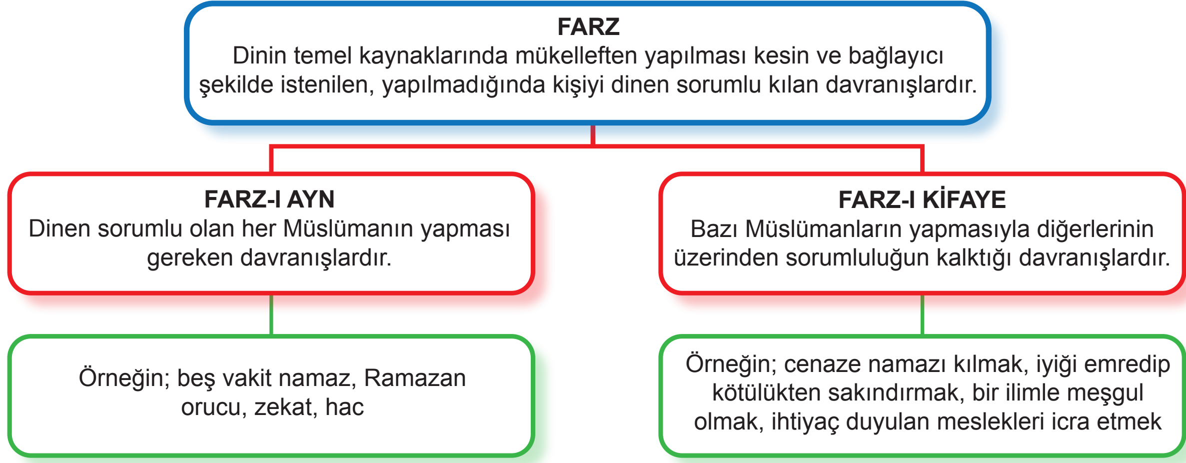
A) Yalnız I B) Yanız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. İnşaat hâlindeki büyük bir binanın yakınından geçen adam, şantiyenin kenarında taş yontan iki çalışan görür. Bunlardan birine yanaşıp ne yaptıklarını sorduğunda şu cevabı alır: "Ben taş yontucuyum. Burada bir bina yapıyorlar, ben de onlar için taş yontuyorum." Meraklı adam, ilerideki diğer çalışana da aynı soruyu sorar. İkinci çalışan ise şöyle söyler: "Burada Allah'ın adının anılacağı yeni bir mabet yapıyoruz. Biz de taş yontucular olarak bu mabedi inşa eden ekibin içinde içtenlikle çalışıyoruz."

Bu hikâyedeki ikinci çalışanın tutumu İslam'a göre ibadet amacıyla yapılan davranışlardaki temel ilkelerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Devamlılık
B) Samimiyet
C) Aşırılıktan uzak durma
D) Kolay olanı tercih etme
E) Ana kaynaklara uygunluk

12.

Verilen şemaya göre aşağıdaki yargıların hangisi söylenemez?

A) Farzlar yerine getirilmediğinde dinî yaptırım söz konusudur.
B) İslam'ın temel şartları, farz-ı ayn kapsamında değerlendirilir.
C) Farz olan davranışların hükmü, çağın ihtiyaçları nedeniyle değişebilir.
D) Farz olan davranışlar, Kur'an-ı Kerim ve sünnet ışığında ortaya konulmuştur.
E) Farz-ı kifaye hükmündeki davranışlar, toplumsal birlik ve düzenle ilgili işlevlere sahiptir.

13. İslam dini; temel ilkelerine aykırı olan örf ve âdetleri reddetmiştir. Bu konuda Hz. Muhammed (sav.) şöyle buyurmuştur: "...(Ey insanlar) şunu iyi bilin ki cahiliye zihniyetinden kaynaklanan her şey ayaklarımın altındadır."

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin parçada sözü edilen durumlardan biri olduğu söylenemez?

A) Kan davası gütmek
B) Türbeye adak adamak
C) Doğa olaylarını uğursuz saymak
D) Dilek dileyip ağaca çaput bağlamak
E) Kurban edilecek hayvana kına yakmak

14. "Allah'ın koymuş olduğu sınırları gözetenler ile o sınırları çiğneyen kimseler, bir gemideki yolculara benzer. Onlar kendi aralarında kura çekip gemiyi paylaşmışlar ve kimilerine geminin üst tarafı, kimilerine de alt tarafı düşmüştü. Geminin alt kısmında bulunanlar, suya ihtiyaç duyduklarında yukarıdakilerin yanına geliyorlar ve su ihtiyaçlarını oradan gideriyorlardı. Bir defasında kendi kendilerine 'Biz kendi payımıza düşen alt kısımda bir delik açsak da yukarıdakileri hiç rahatsız etmesek.' dediler. Eğer yukarıdakiler, alttaki insanları istekleriyle baş başa bırakırlarsa topluca helâk olurlar. Eğer onlara engel olurlarsa hem kendileri hem de diğerleri kurtulur."

(Hadis-i şerif)

Bu hadiste;

I. dinî değerlerin toplumsal düzenin sağlanmasına katkıda bulunması,
II. çözülmeyen sosyal sorunların tüm toplumu etkilemesi,
III. diğer insanlara sıkıntı çıkarmamanın önemi,
IV. insanların birbirlerinden sorumlu olması

durumlarından hangilerine dikkat çekilmektedir?

A) I ve II B) I ve III C) III ve IV D) I, II ve IV E) II, III ve IV

15. Aşağıdaki tabloda bazı ahlaki özellikler ve bunlarla ilgili açıklamalar verilmek istenmiştir.

	Ahlaki Özellikler	Açıklamalar
I	Adaletli olmak	Cesur, yiğit, özgüven sahibi, ilkeli ve fedakâr olmak
II	Hikmet sahibi olmak	Bilgelik; anlayışlı, ölçülü ve ilkeli olmak; Kur'an-ı Kerim'i ve sünneti doğru anlamak
III	Şecaat göstermek	Dürüst, insaflı, dengeli, ölçülü ve ilkeli olmak
IV	İffetli olmak	İzzetli, şerefli, doğru ve dürüst bir şekilde yaşamak

Buna göre verilen açıklamalardan hangileri yer değiştirirse tablo doğru olur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

16. Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "'İnsanlar (bize) iyilik yaparsa biz de yaparız, kötülük yaparsa biz de kötülük yaparız.' diyen ilkesiz kimseler olmayın. Aksine size iyilik yapanlara karşı iyilik yapmayı, kötülük yapanlara karşı ise zulmetmemeyi ilke edinin."

Aşağıdaki beyitlerden hangisi bu hadisin vermek istediği mesajlarla <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) Sanma ki her kalıbın içindeki insandır
İnsanı farklı kılan merhamettir, vicdandır

B) İnsan olmak; yarayı, adaletle sarmaktır
Kendini yargılarken, kılı kırka yarmaktır

C) İnsanı ateş değil, kendi gafleti yakar
Neye nasıl bakarsan, o sana öyle bakar

D) Allah zorda kalanın, hâlinden haberdardır
Her zorluğun sonunda, mutlaka kolaylık vardır

E) Kibir, her kıvılcımı bir yangına döndürür
Onu ancak, tevazu denizleri söndürür

17. "Ne çabuk geçti zaman!" ya da "Zaman hiç geçmiyor!" diye yakınırız. Zamanın uzunluğu ve kısalığının ona verilen değerle değiştiği kesin. Eskilerden bir filozof şöyle demiş: "Bir insan için zamanın uzunluğu ömrü, genişliği ise zamana verdiği değer kadardır."

Parçada sözü edilen ilkenin İslam medeniyetine yansımasına aşağıdakilerden hangisi örnek olarak <u>gösterilemez</u>?

A) Kur'an-ı Kerim'de asra, geceye, sabaha, kuşluğa yemin edilmesi
B) Geçmiş dönemlerdeki milletlere ait eserlerin korunmaya çalışılması
C) Helal rızık, tefekkür, ilim için geçen sürenin ibadet sevabı kazandırması
D) Müslümanların hayatlarını nasıl değerlendirdikleriden sorumlu olduklarına inanması
E) Osmanlı'da hayatı düzenlemek için kum saati, su saati, güneş saati vb. kullanılması

18. "Kur'an; Mekke'de indirildi, Kahire'de okundu, İstanbul'da yazıldı." ifadesi, Müslümanların tarih boyunca ortaya koydukları maddi-manevi birikimleri yansıtması bakımından çok önemlidir.

Bu parçadan "İslam medeniyeti" **ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?**

A) Etkisini birçok alanda göstermiştir.
B) Oluşumunda vahiy büyük öneme sahiptir.
C) Farklı kültürlerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur.
D) İnsanların zihin ve gönül dünyalarına hitap etmektedir.
E) Farklı bölge ve kıtalardaki etkileri, eş zamanlı olarak ortaya çıkmıştır.

19. Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'in "Oku!" emri gereğince ve "Hikmet müminin yitiğidir. Onu nerede bulursa alır." hadisine de uyarak bilgiye ulaşmak için birçok yola başvurmuştur. Örneğin; Yunanca, Farsça, Hintçe gibi yabancı dillerdeki eserleri kendi dillerine çevirmiş ve bunları kullanarak yeni bilgiler üretmişlerdir. Bu çalışmalarda, Bağdat'ta Abbasiler döneminde kurulan bir akademi büyük pay sahibidir.

Metinde hakkında bilgi verilen tercüme ve ilim akademisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Suffe
B) Beytü'l-Hikme
C) Kubbetü's-Sahrâ
D) Ezher Medresesi
E) Nizamiye Medresesi

20. **Aşağıdakilerden hangisi İslam medeniyeti tarihinde bağımsızlığını ilan eden ülkelerden biri değildir?**

A) Endülüs B) Cezayir C) Tunus D) Libya E) Fas

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	Karma Test
1. D	1. E	1. C
2. B	2. D	2. C
3. C	3. C	3. E
4. D	4. D	4. D
5. E	5. D	5. A
6. A	6. A	6. D
7. C	7. C	7. C
8. D	8. D	8. B
9. C	9. B	9. C
10. B	10. E	10. C
11. A	11. C	11. B
12. E	12. B	12. C
13. C	13. D	13. E
14. B	14. B	14. D
15. D	15. E	15. B
16. C	16. D	16. D
17. B	17. C	17. B
18. C	18. A	18. E
19. E	19. D	19. B
20. C	20. C	20. A
21. B	21. B	
22. B	22. A	
23. E	23. A	
24. C	24. D	
25. B	25. E	
26. C	26. B	
27. C	27. E	
28. D	28. B	
29. D	29. C	
30. E		
31. E		

9. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr